بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان: ویژه‌نامه سی‌وسومین دوره انتخاب، معرفی و تجلیل از نمونه‌های ملی بخش کشاورزی ۱۳۹۷

رئیس ستاد: دکتر کاظم خاوازی، معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دبیر ستاد: دکتر علی‌اکبر مویدی، معاون سازمان و رئیس موسسه آموزش و ترویج کشاورزی
دبیرخانه نمونه‌های ملی بخش کشاورزی: دکتر بهمن امیری لاریجانی، مدیرکل دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی

تهیه و تنظیم: دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی
همکاران اصلی: حسین پیری، غلامرضا ضیایی، مسعود پیروشعبانی، علی‌اصغر پالوج، ابوالفضل ریحانی، رمضانعلی قباخلو، رزیتا مهرورزان، مسعود سیدی نیاسر، فرهاد جواهری و جواد قاسمی
سایر همکاران: ابراهیم جعفری، فریبا کاظمی، سعید رجاآبادی، وحید پورطبیب، حمیدرضا گیلوری، محمدرضا صفابخش، صدیقه بکوردی، فرزانه حسینی مریم خسروبیگی، حسام الدین غلامی، کامبیز اسلانی، محمد علی عزیزی، ابراهیم علی محمدی، فاطمه اسدی، ناهید خان احمدی، رضا حسنی و محمد شریفی مقدم
با همکاری دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی
نظارت و ویراستاری فنی: دکتر بهمن امیری لاریجانی و مهندس رزیتا مهرورزان
طراح و گرافیست: حمیدرضا منتظری

ناشر: موسسه آموزش و ترویج سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه
سال انتشار: دی ماه ۱۳۹۷
نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، جنب کلانتری ۱۰۸، ساختمان وزارت جهاد کشاورزی (دکتر حسابی)، طبقه ۱۱، دبیرخانه ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی کشور

سی‌وسومین دوره انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

۱۳۹۷

برگزارکننده:

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

کمیته فنی باغبانی

مسئول کمیته: مهندس غلامرضا ضیایی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

آتشکار، داریوش
آقاسی، شهرزاد
آل محمد، علیامیر
احمدپور، اندیشه
اسماعیل‌پور، علی
امانی، مجید
امیرشکاری، امیر
امیری، خیراله
بنی‌فاطمه، سیدمجید
تنوره، منصور
جعفری فشارکی، محمد
جلالی، پیمان
جلیلی مقدم، زهرا
حاجی علی‌محمدی، سیمین
حبشی، معصومه
حبیبی، داود
حسینی، سیده فرزانه
حکم آبادی، حسین
خلج، محمد علی
خوشکام، صغری
داودی، سید علی‌اکبر
دولتخواه، فلورا
رمضان‌زاده، شیده
زینانلو، علی‌اصغر
سلیمانی، محمد
شرافتی، ابراهیم
شفیعیان، افشین
عباسزاده، بهلول
فتاحی‌فر، الهام
فخر، علیرضا
کاکاوند، حسین
کمالی، آیدین
لایق‌حقیقی، معصومه
مجتهد، جواد
مداح‌علی، علی‌اصغر
مرادی‌بهجو، علی
نظامی، رضا

کمیته فنی زراعت

مسئول کمیته: مهندس ابوالفضل ریحانی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

احمدی فر، محمد
اسروش، سعید
اطاعتی، مریم
اله قلی‌پور، مهرزاد
امیری، حمیدرضا
باقری، محمدرضا
بکوردی، صدیقه
پاد، بهنام
پیشگاهی، کمال
جباری، حمید
حسینپور، ابراهیم
حسینی، فرزانه
داداشیان نیکرودی، عاطفه

رافضی، رامین
رحمانی، آیدا
رضائیان، رابعه
ریحانی، ابوالفضل
زمانی، محمدجواد
زنگی، محمدرضا
سنجابی، سجاد
سهرابی، سهراب
شهرستانی، سیدعلی
صفری نوده، علی اکبر
عزیزی، فرهاد
علی سعیدی، محمدرضا
فرد، سیمین

کاظمی، علی
کاکاوند، حسین
کوچکی، احمدرضا
مسعودی، بهرام
مفیدیان، سیدمحمدعلی
مهدیه، محسن
موسوی، سیدابراهیم
هاشمی، سیدمحمد
ولیزاده، غلامرضا
یوسف آبادی، ولی ا...
یوسفی، یوسف

کمیته فنی دام، طیور و آبزیان

مسئول کمیته: مهندس حسین پیری

الف -زیر کمیته دام و طیور

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

آقاشاهی، علیرضا
احمدی،کامیار
اسد زاده، نادر
اسدی، نعمت اله
افتخاری،مهدی
اکبری طارمی، نعمت‌الله
امیرحاجلو، سعید
امینی، امید
بخشی، پرویز
برازنده، هادی
بلالی، لیلا سادات
پاپی، نادر
پدمرنگ، رقیه
پردل، عزیزاله
پهلوان شریفی، افشین
پهلوان، رستم
پیری، حسین
تاج آبادی، ناصر
تبرایی، هادی
تشرفی، شیما
تکمیلی، مهدی
تهرانی، فاطمه سادات
جعفری، ابراهیم
جمشیدی، ماشاالله
چگینی، شعبان
حاجیحسینی، آرش
حبیب کاظمی، فریبا
حسینی، سید عبدالله
حیدری، محمدرضا
دارابی، بابک
دنیایی مبرز، مجید
راهنورد، علی
رجاآبادی، سعید
رشادت، حسن
زبده، محمدرضا
سمواتی، مهدی
شعله پاش، محمدرضا
صفابخش، محمدرضا
عزیزی، محمدعلی
علیمحمدی، ابراهیم
علیوردی، رامین
فریور، بیژن
کارپسند، شهناز
کریمایی، محمد
کیانزاد، داوود
لطف الهیان، هوشنگ
محقق، علیرضا
مقدسی، جعفر
مویدی بنان، عباس
نصیری، حسین علی
هوشمندی، علی محمد

ب- زیرکمیته شیلات و آبزیان

الهی، محمد حسن
ایزدی، علی
باشتی، طیبه
برداران طهوری، هادی
پیری، حسین
توکلی، ترانه
تهرانی، فاطمه سادات

حبیب کاظمی، فریبا
حقیقی، عادل
خرم، سیف‌الله
رجاآبادی، سعید
رجایی، فریبرز
رجبی، نادر
رحمانی نوش‌آبادی، علیرضا

سیدی قمی، سید کاظم
صالحی یگانه، محمدعلی
غلامرضا شیرازی، جواد
قربان زاده، آرمان
معدنی، وحید
یاری، علی‌محمد

کمیته فنی ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی

مسئول کمیته: مهندس مسعود پیروشعبانی

اعضای کمیته:

ادیب، مرتضی
اردلان، سیروان
اسروش، سعید
اسلانی، کامبیز
اقدسی، سحر
انصاری فر، محمد
برقعی، سیدمحمدتقی
بلالی، لیلاسادات
بنکدار، طاهره
بهنود، ملیحه

پرتوی، ودود
پیری، حسین
توکلی، لیلا
جهان‌پناه، بیژن
جواهری، فرهاد
حسنی، رضا
خان‌احمدی، ناهید
دهقان، ستار
ذبیحی، رضا
رحیمی، احمد

ریحانی، ابوالفضل
سهرابی، سهراب
شریفی اسدی، عباس
صفری، سعید
کاظمی، فریبا
عبداللهی، ملاحت
عزیزپور، محمود
غلامی، حسام الدین
فتحی، افراسیاب
قاسمی، رشیده

قباخلو، رمضانعلی
مختاری جوینده، حسین
مداحی، مهری
ملکی، عباس
میرمحمدصادقی، مهدی
ناصری، مرتضی
نجفی، میترا
وهابزاده، مجتبی
یزدانی، مریم
یوسفی، یوسف

کمیته فنی منابع پایه تولید

(منابع طبیعی، آبخیزداری،آب و خاک و مکانیزاسیون)

مسئول کمیته: مهندس علی اصغر پالوج

احسانزاده، محسن
احسن پور، علا
احمدیشکور، حمیدرضا
اسدی، فاطمه
بختیاری، شهاب
پالوج، علی اصغر
حداد، علی
حسینیان، ابوالفضل
خلج، محسن
درویش، امیر کیوان
رجائی، محمد رضا

رجبی، پروانه
سعادت نژاد، داود
شعبانی عمران، تورج
صدیقی، محمدحسین
عبدی، محسن
عزیزبیگی، جبار
غفاری، محمدنبی
غفوری، صادق
قاسمی، جواد
قاسمی، علی اصغر
قربانپور، داوود

قیصری نسب، عبداله
کامرانی، کامبیز
کوهی بوشهری، رضا
گرجی، علی
گیلوری، حمید رضا
لقمانپور، مجید
محرابیان، حمیدرضا
مصاحبی، مهران
مقدم، وحید
ملکی، فرهاد

کمیته فنی صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی

مسئول کمیته: مهندس سیدمسعود سیدی نیاسر

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

اسداللهی، مجید
بوستانی، محسن
سکوتی فر، رقیه

سیدی نیاسر، مسعود
فلاحی، علی
گلشنی تفتی، ابوالفضل

مزید آبادی، ندا
نجفی، پریوش

کمیته فنی محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

مسئول کمیته :مهندس محمد شریفی مقدم

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

پیری، حسین
تاج آبادی، ناصر
تشرفی، شیما
رضایی، حامد

ریحانی، ابوالفضل
شرافتی، ابراهیم
شریفی مقدم، محمد
ضیایی، غلامرضا

عصار، محسن
فشارکی، محمدجعفر
کریمی، محمدحسین
مهدوی، وحیده

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
سخن نخست	۱۷
پیام وزیر جهاد کشاورزی	۱۹
پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی	۲۰
۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی	۲۲
۲) فرایند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال زراعی ۹۷-۱۳۹۶	۲۴
۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی	۲۵
۳-۱- وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی	۲۸
۳-۲- ترکیب کمیته‌های فنی- تخصصی در سطح ملی	۲۸
۳-۳- وظایف کمیته‌های فنی-تخصصی در سطح ملی	۲۸
۳-۴- اعضای کمیته سیاستگذاری و برنامه ریزی استان	۲۹
۳-۵- وظایف کمیته سیاستگذاری و برنامه ریزی استان	۲۹
۳-۶- اعضای کمیته فنی - تخصصی استان	۲۹
۳-۷- وظایف کمیته فنی - تخصصی استان	۲۹
۳-۸- اعضای کمیته برنامه ریزی و اجرایی در شهرستان	۳۰
۳-۹- وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان	۳۰
۳-۱۰- وظایف کارشناسان ارزیاب	۳۱
۳-۱۱- اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان	۳۱
۳-۱۲- وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان	۳۱
۴) شاخص‌های اصلی برای تعیین رشته‌های ملی بخش کشاورزی	۳۲

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۵) شاخصهای انتخاب در زیربخشهای تخصصی	۳۳
۵-۱- زراعت	۳۳
۵-۲- باغبانی	۳۳
۵-۳- دام و طیور	۳۴
۵-۴- شیلات و آبزیان	۳۴
۵-۵- امورعشایر	۳۵
۵-۶- ترویج و آموزش	۳۵
۵-۷- تشکلهای بخش کشاورزی	۳۶
۵-۸- منابع طبیعی و آبخیزداری	۳۶
۵-۹- مکانیزاسیون	۳۶
۵-۱۰-آب و خاک	۳۷
۵-۱۱- صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۳۷
۵-۱۲- محصولات گواهی شده، سالم و ارگانیک	۳۹
۶) بررسی آماری نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال ۹۷-۱۳۹۶	۳۹
۶-۱- وضعیت توزیع نمونه‌های ملی در کمیته‌های فنی و تخصصی	۳۹
۶-۱-۱- کمیته فنی زراعت (۲۵ انتخاب)	۳۹
۶-۱-۲- کمیته فنی باغبانی (۲۴ انتخاب)	۴۱
۶-۱-۳- کمیته فنی اموردام و طیور، شیلات و آبزیان (۳۴ انتخاب)	۴۲
۶-۱-۴- کمیته فنی ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی (۳۰ انتخاب)	۴۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۶-۱-۵- کمیته فنی منابع پایه تولید (۳۰ انتخاب)	۴۴
۶-۱-۶- کمیته فنی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (۱۰ انتخاب)	۴۶
۶-۱-۷- کمیته فنی محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک (۳ انتخاب)	۴۶
۶-۲- وضعیت عمومی	۴۹
۶-۳- وضعیت فرم‌های تحت بررسی	۴۹
۶-۴- تعداد پرونده‌های دریافتی و تعداد نمونه ملی به تفکیک و سهم هر استان	۵۰
۶- ۵- برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی	۵۳
۶-۶- توزیع ویژگی‌های فردی نمونه‌ها	۵۴
۶-۶-۱- جنس	۵۴
۶-۶-۲- سطح تحصیلات	۵۴
۶-۶-۳- سن	۵۵
۷) کمیته فنی بخش زراعت	۵۷
۷-۱- سیمای بخش زراعت	۵۸
۷-۲- معرفی نمونه‌های ملی بخش زراعت	۶۱
۸) کمیته فنی بخش باغبانی	۸۹
۸-۱- سیمای بخش باغبانی	۹۰
۸-۲- معرفی نمونه‌های ملی بخش باغبانی	۹۳
۹) کمیته فنی بخش امور دام و طیور، شیلات و آبزیان	۱۱۹
۹-۱- سیمای دامپروری	۱۲۰

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۹-۲- سیمای شیلات ایران	۱۳۰
۹-۳- سیمای دامپزشکی کشور	۱۳۹
۹-۴- سیمای امور عشایر ایران	۱۴۳
۹-۵- معرفی نمونه‌های ملی بخش امور دام و طیور، شیلات و آبزیان	۱۴۷
۱۰) کمیته فنی بخش ترویج و تشکل‌های کشاورزی	۱۸۳
۱۰-۱- سیمای ترویج کشاورزی	۱۸۴
۱۰-۲- سیمای تشکلهای بخش کشاورزی(سازمان تعاون روستایی ایران)	۱۹۲
۱۰-۳- معرفی نمونه‌های ملی بخش ترویج و تشکل‌های کشاورزی	۱۹۳
۱۱) کمیته فنی بخش منابع پایه تولید (منابع طبیعی، آبخیزداری، آب و خاک و مکانیزاسیون)	۲۲۵
۱۱-۱- سیمای زیربخش منابع طبیعی، جنگل و حوزه‌های آبخیز	۲۲۶
۱۱-۲- سیمای زیربخش مکانیزاسیون	۲۲۳
۱۱-۳- سیمای زیربخش آب و خاک	۲۳۷
۱۱-۴- معرفی نمونه‌های ملی بخش منابع پایه تولید	۲۳۹
۱۲) کمیته فنی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۲۷۱
۱۲-۱- سیمای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۲۷۲
۱۲-۲- معرفی نمونه‌های ملی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۲۸۱
۱۳) کمیته فنی محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک	۲۹۳
۱۳-۱- سیمای کشاورزی ارگانیک در دنیا و ایران	۲۹۴
۱۳-۲- معرفی نمونه‌های ملی بخش محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک	۲۹۹

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول شماره ۱- تعداد منتخبین و درصد آنان به تفکیک زیر بخش‌های اجرائی در سال ۱۳۹۷	۴۷
جدول شماره۲- توزیع فرم‌های تحت بررسی ستاد بر اساس کمیته‌های فنی در سال ۱۳۹۷	۵۰
جدول شماره ۳- پرونده‌های دریافت شده و تعداد نمونه‌ها به تفکیک استان‌ها در سال ۱۳۹۷	۵۱
جدول شماره ۴- ساعات کار کارشناسی انجام شده در کمیته‌های فنی تخصصی مستقر در ستاد	۵۳
جدول شماره ۵- توزیع فراوانی پرسشنامه‌های دریافتی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر حسب جنسیت در سال ۱۳۹۷	۵۴
جدول شماره ۶- توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سطح تحصیلات در سال ۱۳۹۷	۵۵
جدول شماره ۷- توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سن در سال ۱۳۹۷	۵۵
جدول شماره ۸- مقایسه میزان تولید و عملکرد بخش باغبانی در سالهای ۹۵ و ۹۶	۹۲
جدول شماره ۹- تعداد بهره‌برداران زیربخش دامپروری درسال ۱۳۹۶	۱۲۳
جدول شماره ۱۰-جایگاه ایران در تولید محصولات دامی دنیا در سال ۲۰۱۶	۱۲۳
جدول شماره ۱۱-میزان تولید، تولید سرانه و مصرف سرانه محصولات دامی در سال ۱۳۹۶	۱۲۴
جدول شماره ۱۲-عملکرد میزان تولید پروتئین حاصل از محصولات دامی در سال ۱۳۹۶	۱۲۴
جدول شماره ۱۳- برآورد جمعیت دام کشور در سال ۱۳۹۶	۱۲۵
جدول شماره ۱۴- وضعیت گاوداری‌های صنعتی کشور در سال ۱۳۹۶	۱۲۵
جدول شماره ۱۵- تعداد و ظرفیت مرغداریهای صنعتی گوشتی در سال ۱۳۹۶	۱۲۵
جدول شماره ۱۶- تعداد و ظرفیت مرغداریهای صنعتی تخمگذار در سال ۱۳۹۶	۱۲۶
جدول شماره ۱۷- عملکرد تولید گوشت طیور در سال ۱۳۹۶	۱۲۶
جدول شماره ۱۸- عملکرد تولید تخم مرغ در سال ۱۳۹۶	۱۲۷
جدول شماره ۱۹- تولیدگوشت حاصل از سایر ماکیان و مرغ بومی در سال ۱۳۹۶	۱۲۷
جدول شماره ۲۰- وضعیت پرورش کرم ابریشم در سال ۱۳۹۶	۱۲۷
جدول شماره ۲۱-وضعیت زنبورداری در سال ۱۳۹۶	۱۲۸

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول شماره ۲۲- آمار کارخانجات و کارگاه‌های خوراک دام در سال ۱۳۹۶	۱۲۸
جدول شماره ۲۳- تعداد و ظرفیت اسمی مراکز جمع‌آوری شیر در سال ۱۳۹۶	۱۲۸
جدول شماره ۲۴- میزان صادرات و واردات محصولات و فرآورده‌های دامی در سال ۱۳۹۶	۱۲۹
جدول شماره ۲۵ - آمار زیر بخش شیلات در سال ۱۳۹۶	۱۳۳
جدول شماره ۲۶ - میزان صید وآبزیپروری و سرانه مصرف انواع آبزیان در سال ۱۳۹۶	۱۳۴
جدول شماره ۲۷ - ارزش و مقدار صادرات محصولات شیلاتی به تفکیک نوع محصول درسال ۱۳۹۶	۱۳۴
جدول شماره ۲۸- خونگیری، تست و واکسیناسیون جهت تشخیص و کنترل بیماری‌های مشترك میان انسان و دام	۱۴۰
جدول شماره ۲۹- عملکرد بررسی و مدیریت بیماری‌های طیور	۱۴۰
جدول شماره ۳۰- عملکرد بررسی و مدیریت بهداشت و بیماری‌های آبزیان	۱۴۱
جدول شماره ۳۱- عملکرد آزمایش‌های کنترل کیفی و تشخیص بیماری‌ها در بخش دولتی	۱۴۱
جدول شماره ۳۲- عملکرد مبارزه با انگل‌های خارجی دام و پیشگیری از بیماری‌های انگلی	۱۴۱
جدول شماره ۳۳- عملکرد واکسیناسیون دام‌ها به منظور پیشگیری از بیماری‌ها	۱۴۱
جدول شماره ۳۴- نظارت برکشتارگاه‌ها، مراکز تولید، نگهداری و عرضه فرآوردهای دامی و کنترل و سنجش مواد غذایی و باقیمانده‌ها	۱۴۲
جدول شماره ۳۵- وضعیت جمعیت عشایرکشور و سهم آن از کل جمعیت کشور در دهه‌های گذشته	۱۴۴
جدول شماره ۳۶- وضعیت تجهیز مراکز کل کشور پس از اجرای طرح نظام نوین ترویج	۱۸۶
جدول شماره ۳۷- فعالیت‌های انجام‌شده دوره‌های آموزشی توانمندسازی بهره‌برداران در سال ۱۳۹۶	۱۹۰
جدول شماره ۳۸ – طبقه بندی عرصه‌های کشور	۲۲۶
جدول شماره ۳۹- ظرفیت فرآوری محصولات کشاورزی در واحدهای صنایع غذایی کشور	۲۷۵
جدول شماره ۴۰- کشورهای برتر دنیا به لحاظ سطح زیر کشت محصولات ارگانیک در سال ۲۰۱۶	۲۹۴
جدول شماره ۴۱- نظام ارگانیک جهان	۲۹۵

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار شماره ۱- مقایسه تعداد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی طی سال‌های ۹۷-۱۳۹۰	۲۳
نمودار شماره ۲- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطح ملی	۲۶
نمودار شماره ۳- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطح استان	۲۷
نمودار شماره ۴ –منتخبین هر یک از زیربخش‌ها (درصد)	۴۸
نمودارشماره ۵- سهم جنگل در هر یک از ادارات کل منابع طبیعی شمال کشور	۲۲۸
نمودار شماره ۶ – سهم مراتع کشور از نظر نوع آن	۲۲۹
نمودار شماره ۷ – سهم هر یک از پدیده‌های بیابانی کشور	۲۳۱
نمودارشماره ۸ – درصد سطوح حوزه‌های آبخیز کشور	۲۳۳
نمودار شماره ۹- نقش و اهمیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۲۷۴

سخن نخست

توسعه کشاورزی، همچنان اصلی‌ترین استراتژی دستیابی به توسعه کلان روستایی در کشور به شمار می‌آید. در حالی که تنوع فعالیت‌های مبتنی بر فناوری در طول زنجیره‌های تولید ارزش، اهمیت اشاعه نوآوری‌های فناورانه در پیشبرد توسعه کشاورزی را دو چندان نموده است، هم‌اکنون باور کنونی بر آن است که نوآوری کشاورزی نه یک فرآیند پژوهش‌محور ساده بر پایه انتقال فناوری، بلکه فرآیندی در جهت خلق، در دسترس‌گذاری و از همه مهم‌تر کاربرد فناوری در میدان عمل به شمار می‌رود و از منابع چندگانه‌ای از جمله دانش کشاورزان محلی نشأت می‌گیرد. در این میان ترویج کشاورزی، تبادل سازمان یافته دانش و انتقال سودمند مهارت‌ها است که در قالب یک نظام آموزشی غیر رسمی فعالیت می‌نماید. در حال حاضر، ترویج کشاورزی سیستمی یکپارچه و مرکزی در قلب نظام‌های نوآوری تلقی می‌گردد که به جای آموزش صرفِ کشاورزان، بر اموری نظیر تسهیل تعاملات حرفه‌ای، یادگیری و ظرفیت‌سازی محلی برای کمک به توسعه نوآوری متمرکز است. در این میان بهره‌برداران پیشرو و نمونه‌های بخش کشاورزی به عنوان بهترین تسهیلگران و میانجی‌گرانِ محلی، می‌توانند در بسترسازی و هم‌افزایی نهادی برای توسعه کشاورزیِ دانش‌بنیان نقش بسزایی ایفا نمایند. بر همین اساس و با توجه به اهمیت نقش بهره‌برداران پیشرو در تسهیل فرایند توسعه دانش‌بنیان کشاورزی، «معاونت آموزش و ترویج کشاورزی» سازمان، همه ساله به برگزاری آیین تجلیل از نمونه‌های بخش کشاورزی اقدام می‌نماید. این فرایند با تلاش همکاران محترم دفتر «ترویج دانش

و فناوری کشاورزی» در تعامل نزدیک با بخش‌های اجرایی در تمامی سطوح ملی، استانی و محلی صورت می‌گیرد. در سال ۱۳۹۷، فرایند اجرایی آیین مزبور از ویژگی‌های متمایزی برخوردار بود که از مهم‌ترین آن‌ها، می‌توان به مشارکت فعالانه و سازنده «محققان معین» در کمیته‌های فنی استانی و عضویت «پژوهشگر مروجان ارشد» در کمیته‌های تخصصی ملی به عنوان نمایندگان بخش‌های تحقیقاتی در فرایندهای شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی اشاره کرد. از دیگر اقدامات مهم صورت گرفته در فرایند انتخاب نمونه‌های برتر در سال ۱۳۹۷، توجه به سیاست‌های استراتژیک و اولویت‌دار وزارت «جهاد کشاورزی» و نیز حساسیت به سیاست‌های مورد نظر «برنامه‌های اقتصاد مقاومتی» بوده است که سطح بهره‌وری عوامل تولید و رعایت فرایندهای بهینه مدیریت مزرعه را مورد عنایت جدی قرار داده است. برای مثال، سطح بهره‌وری مصرف آب در واحدهای تولیدی، میزان بکارگیری شیوه‌های نوین آبیاری، اصلاح سیستم‌های آبیاریِ موجود و نیز نحوه مدیریت مصرف سایر نهاده‌های تولید نظیر سم و کود، از جمله اولویت‌های لحاظ شده در فرایند انتخاب تولیدکنندگان برتر بوده است. برای امسال، ۱۵۶ نمونه کشاورزی در قالب ۱۵۰ رشته شغلی متناسب با فعالیت‌های بخش، در رقابتی نزدیک و تنگاتگ و با توجه به اولویت‌های برشمرده شده برای وزارت «جهاد کشاورزی» و سیاست‌های کلان مربوطه، انتخاب و معرفی گردیدند. امید است تا این پیشروان موفق و برتر، الگویی واقعی برای ارتقای هر چه بیشتر سطح بهره‌وری در بخش کشاورزی باشند و همچنان با عزمی راسخ و نگاه به آینده‌ای به مراتب درخشان‌تر، به عنوان حامیان و بازوان محلی بخش‌های اجرایی در فرایند توسعه منابع انسانی بخش کشاورزی و تلاش برای بالندگی هر چه بیشتر ایران عزیز اهتمام ورزند.

علی مویدی
معاون سازمان و رئیس موسسه آموزش و ترویج کشاورزی
و دبیر ستاد انتخاب نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

پیام وزیر محترم جهاد کشاورزی

پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

۳۳

سی‌وسومین دوره انتخاب
و معرفی نمونه‌های ملی
بخش کشاورزی

۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه های ملی بخش کشاورزی

کشاورزی به عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های تولیدی کشور، متولی اصلی در حوزه تامین امنیت غذایی به شمار می‌رود. در این فرآیند، نیروی انسانی دارای نقشی محوری در توسعه پایدار بخش کشاورزی است و به تمامی کارگزاران این بخش و تولیدکنندگان آن، به عنوان توانمندی‌های بالقوه در عرصه امنیت غذایی نگریسته می‌شود که باید در جهت رشد و شکوفایی این توانمندی‌ها و تبدیل آنها به قابلیت‌های بالفعل تلاش شود. وزارت جهاد کشاورزی به منظور ایجاد زمینه ترغیب فعالان عرصه تولید کشاورزی در سطح کشور، توجه مسئولین، تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران کشور به وضعیت کشاورزان، ایجاد زمینه برای ارائه کمبودها و مشکلات کشاورزان، معرفی تولیدکنندگان برتر بخش و فراهم نمودن بستری الگوساز برای تأسی سایر بهره‌برداران، همه ساله نسبت به شناسایی، انتخاب و معرفی تولیدکنندگان برتر اقدام می‌نماید.

بدون شک، انجام این امر مهم در راستای دستیابی و تحقق اهدافی است که اهم آن‌ها را می‌توان به شرح ذیل بیان نمود:

- ارج نهادن به زحمات و تلاش روستائیان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی و ارتقای شأن و جایگاه و اهمیت حرفه و شغل کشاورزی در جامعه.
- ایجاد انگیزه و رقابت سالم میان شاغلان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ادامه فعالیت سازنده تولیدی.
- معرفی الگوی عملی و قابل اعتماد در بین تولیدکنندگان، روستائیان و عشایر به منظور الگوبرداری سایر تولیدکنندگان و بهره‌برداران.
- طرح مسائل و مشکلات روستائیان درسطوح ملی، استانی، شهرستانی و محلی با مسئولین مربوطه.
- خارج نمودن تولیدکنندگان، روستائیان و عشایر از انزوا و آشنا نمودن آنان با حقوق خود به وسیله ایجاد تشکل‌های صنفی.
- فراهم نمودن زمینه مساعد برای تبادل تجربیات.
- تشویق و ترغیب فعالیت‌های تولیدی در مناطق روستایی.
- فراهم نمودن زمینه مساعد به منظور برقراری ارتباط تولیدکنندگان با مسئولان عالی رتبه کشوری.

بر همین اساس و در راستای الگوسازی نمونه‌های بخش کشاورزی، این مهم بیش از سه‌دهه به عنوان یکی از فعالیت‌های خطیر وزارت جهادکشاورزی محسوب می‌شود. نگاه اجمالی به سوابق بررسی فرآیند شناسایی و انتخاب

نمونه‌های ملی کشاورزی، بیانگر این واقعیت است که در طی بیش از سه دهه، این فرآیند نیز همگام با تحولات و فناوری‌های نوین در بخش کشاورزی، تنوع محصولات و توسعه فناوری‌های نوین، به نحو چشمگیری توسعه یافته است. به طوری که شاهد تعدد رشته‌ها در هریک از زیر بخش‌ها می‌باشیم. این افزایش، ساماندهی منسجم‌تر و کار کارشناسی بیشتری را طلب می نماید. در این راستا، دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی ضمن بهره‌گیری و مشارکت بخش‌های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان‌ها، زمینه‌های انتخاب اصولی و منسجم تر را فراهم نمود. نمودار زیر نمایانگر توسعه حجم کار در سنوات اخیر می‌باشد.

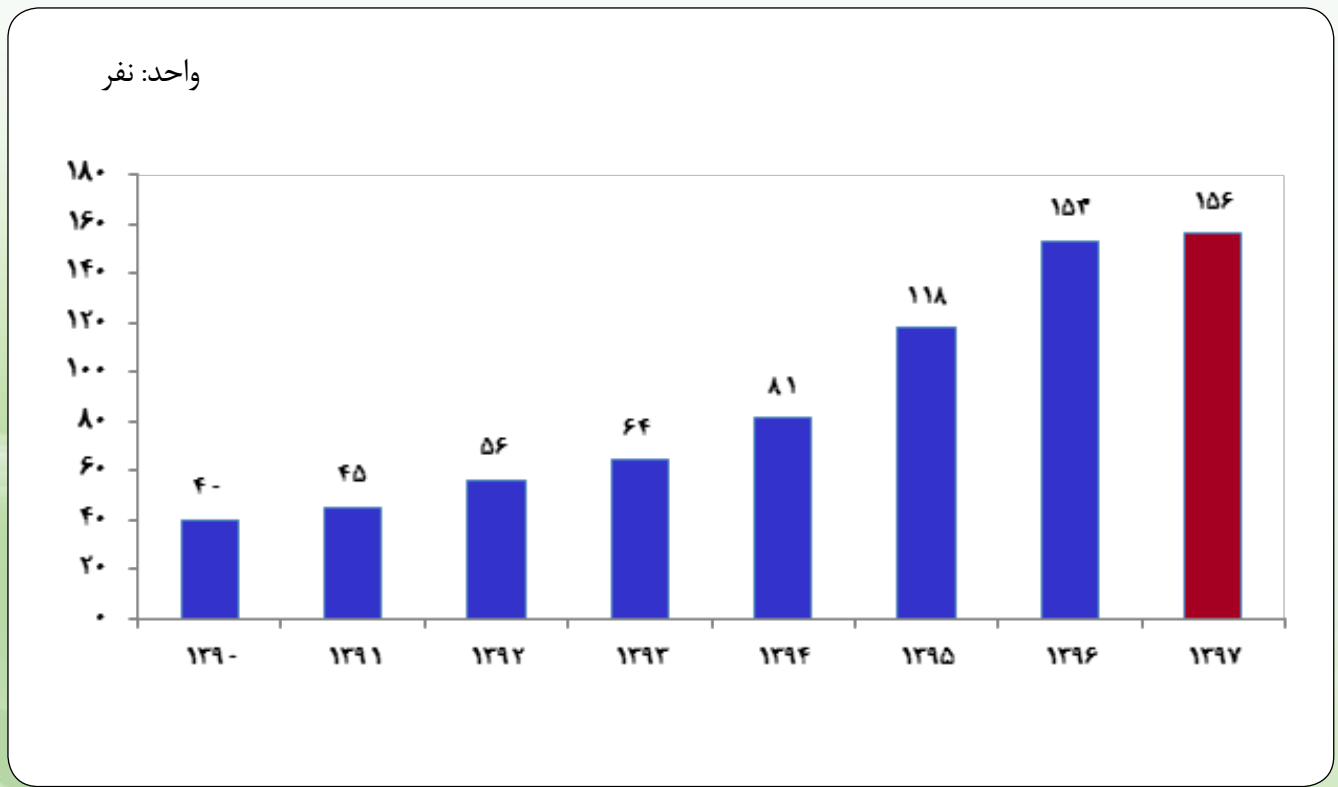

نمودار شماره ۱- مقایسه تعداد نمونه‌های ملی بخش کشاورزی طی سال‌های ۹۷-۱۳۹۰

۲) فرآینـد شناسـایی، انتخـاب و معرفـی نمونه‌هـای ملـی بخـش کشـاورزی در سـال زراعـی ۹۷- ۱۳۹۶

درسال زراعی۹۷-۱۳۹۶ فعالیت ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی براساس روال همه ساله از شروع فصل زراعی آغاز شد و ستادهای شهرستانی، استانی و ملی بر حسب وظیفه‌مندی خاص خود به شناسایی و ثبت‌نام از داوطلبان و کاندیداهای برتر در سطوح و رشته‌های مختلف اقدام نمودند. به منظور ساماندهی، مکانیزه‌کردن و در نهایت تسهیل فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه‌ها، تمام پرسشنامه‌ها و شاخص‌های انتخاب با همکاری بخش‌های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان‌ها اصلاح و بصورت نرم افزاری تنظیم شد. پرونده‌های مذکور پس از نهایی شدن در قالب CD و همچنین در سایت دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی بارگذاری شد. علاوه بر آن به منظور توجیه همکاران استان‌ها نسبت به چگونگی تکمیل فرم‌ها که بصورت نرم افزاری تنظیم شده بودند، کارگاه‌های توجیهی با مشارکت تمامی کارشناسان دست‌اندر کار نمونه‌ها در استان‌های متقاضی اجرا گردید. از این‌رو فعالیت شناسایی در استان-های گرمسیری از فروردین ماه و در سایر استان‌ها به طور رسمی از تیرماه آغاز شد. استان‌های کشور، براساس تقویم زمانی در چهار مرحله اصلی و یک مرحله نهایی (جمعاً در پنج مرحله)، اقدامات مربوط به شناسایی، انتخاب و معرفی نفرات برتر را عملیاتی نمودند و در مجموع، تعداد ۱۵۰۱ پرسشنامه در دبیرخانه ستاد انتخاب نمونه‌ها ثبت گردید.

پرسشنامه‌های دریافتی از استان‌های کشور، پس از بررسی اولیه و اخذ کد ثبت در ستاد مرکزی تفکیک و به کمیته‌های فنی و تخصصی داوری ارجاع داده شدند. در این کمیته‌ها، مراتب بررسی فنی و ارائه امتیاز به هر پرسشنامه انجام شده و در نهایت از بین پرسشنامه‌های هر رشته، سه پرسشنامه با بیشترین و دقیق‌ترین امتیازدهی (۴۰۸ پرسشنامه)، انتخاب شده و توسط کارشناسان ارزیاب هر کمیته، مورد بررسی میدانی قرار گرفتند. پس از بازدیدهای میدانی و ارزیابی نزدیک و تعیین حدود صحت پرسشنامه‌های دریافتی و طی جلسات متعدد داوری، نمونه ملی در هر رشته انتخاب و به ستاد معرفی شدند. در مجموع حدود ۲۳۰۰ ساعت کار کارشناسی برای فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۷ انجام شده است.

براساس تصمیمات اتخاذ شده در کمیته برنامه‌ریزی و سیاستگذاری، تعداد ۱۵۰ رشته برای رقابت در سال جاری مصوب، و بر این اساس تعداد ۱۵۶ نفر از کاندیداهای بخش کشاورزی به عنوان نمونه ملی انتخاب شدند.

۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

به منظور شناسایی و انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی، ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی با حضور نمایندگان کلیه بخش‌های مرتبط و با محوریت ترویج در سطوح شهرستان، استان و ملی تشکیل می‌شود که افراد واجد شرایط از سطح دهستان شناسایی و با کسب امتیازات لازم به سطوح بالاتر راه یافته و در نهایت در سطح ملی انتخاب و معرفی می‌شوند.

در این خصوص بخش‌های فنی و تخصصی، وظیفه پیگیری فرآیند انتخاب نمونه‌ها از زمان تهیه فرم‌های ارزیابی، ارسال آن به استان‌ها، حسن نظارت بر تکمیل فرم‌ها، شرکت در فرآیند ارزیابی نهایی، کیل‌گیری، ثبت رکورد و انتخاب نهایی در کمیته داوری را بر عهده دارند که برای تقویت و تخصصی‌تر نمودن این بخش، کمیته‌های فنی و تخصصی با عناوین ذیل و مشارکت کارشناسان ترویج، بخش اجرایی مربوطه، تحقیقات و کشاورزان خبره تشکیل و فعالیت می‌نمایند.

۱. کمیته فنی زراعت
۲. کمیته فنی باغبانی
۳. کمیته فنی دام، طیور، شیلات و آبزیان
۴. کمیته فنی ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی
۵. کمیته فنی منابع پایه تولید (منابع طبیعی، آبخیزداری، آب و خاک و مکانیزاسیون)
۶. کمیته فنی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
۷. کمیته فنی محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

تشکیلات اجرایی و سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطوح ملی و استانی در نمودارهای ۲ و ۳ نشان داده شده است.

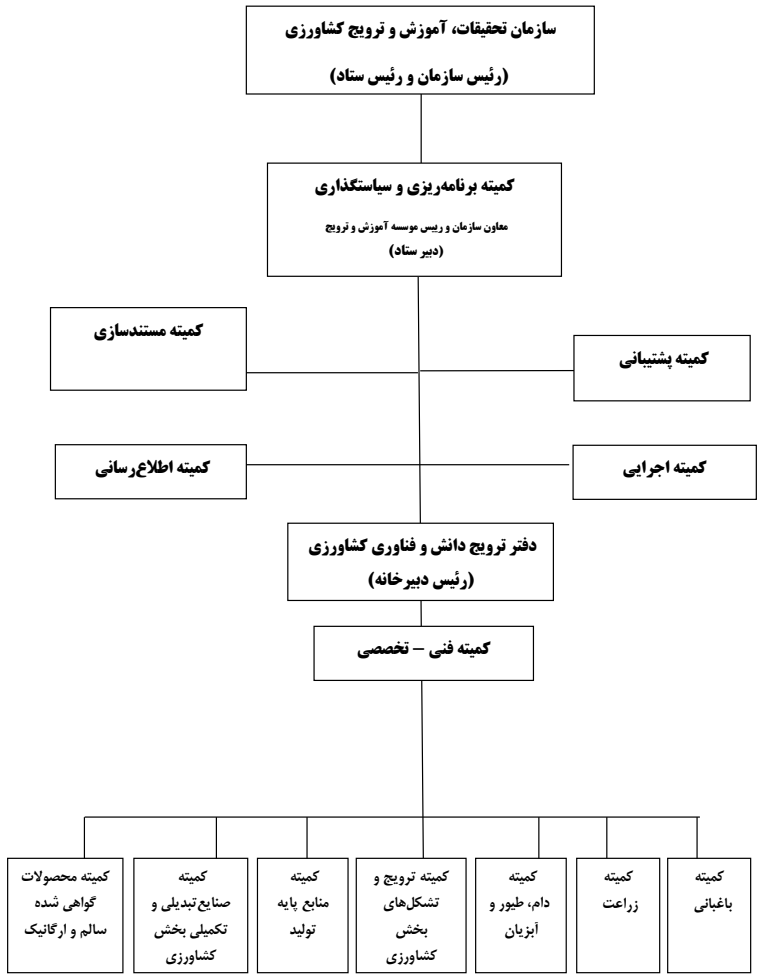

نمودار شماره ۲- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطح ملی

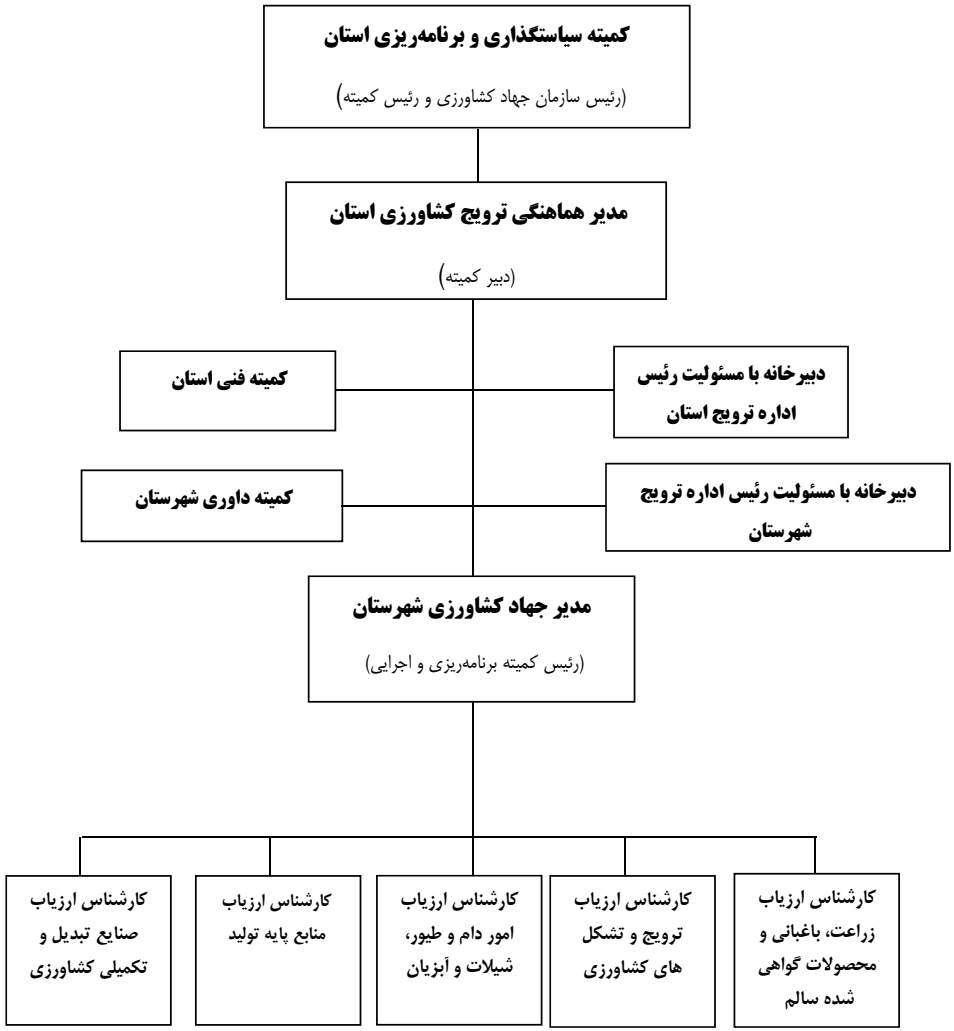

نمودار شماره ۳- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سطح استان

۳-۱- وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی

۱. پیگیری اجرای برنامه‌های کمیته سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی از طریق تشکیل جلسه ماهانه
۲. ایجاد سیستم ارتباطی مناسب با کمیته‌های ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های کشاورزی
۳. انعکاس نظرات سایر کمیته‌های ستاد به کمیته سیاستگذاری و برنامه‌ریزی
۴. تهیه و تدوین آئین‌نامه شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی
۵. ثبت پرونده‌های ارسالی استان‌های کشور منطبق با سیاست‌های اعلام شده از سوی ستاد
۶. تشکیل بانک اطلاعات نمونه‌های بخش کشاورزی در سطوح ملی، استان و شهرستان
۷. هماهنگی تشکیل کمیته‌های فنی و اجرایی مراسم معرفی نمونه‌های ملی
۸. تهیه اطلاعات و منابع خبری جهت انعکاس اخبار مربوط به انتخاب نمونه‌های ملی از طریق روابط عمومی
۹. تمهیدات اجرایی لازم جهت برگزاری جلسات توجیهی برای دست‌اندرکاران انتخاب نمونه‌های ملی و استانی
۱۰. فعال‌سازی گروه‌های موضوعی دفتر در زمینه برنامه‌ریزی به منظور مشارکت و بهره‌گیری از نمونه‌های بخش کشاورزی در برنامه‌های ترویجی

۳-۲- ترکیب کمیته‌های فنی- تخصصی در سطح ملی

۱. متخصص موضوعی از تحقیقات
۲. نماینده تخصصی معاونت اجرایی و سازمان‌های ذیربط
۳. رئیس گروه و کارشناس ترویج از گروه‌های تخصصی ترویج
۴. نماینده موضوعی از مجمع ملی خبرگان بخش کشاورزی

۳-۳- وظایف کمیته‌های فنی- تخصصی در سطح ملی

۱. بررسی نهایی پرسشنامه‌های انتخاب شده در سطح ملی و کشوری
۲. داوری و انتخاب نفرات اول کشوری در هر رشته
۳. بازدید از نمونه‌های استانی به منظور انتخاب نفر برتر

۳-۴- اعضای کمیته سیاست گذاری و برنامه ریزی استان

۱. رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس کمیته)
۲. مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی (دبیر کمیته)
۳. نماینده تام‌الاختیار اتحادیه‌ها یا تعاونی‌های مرتبط (عضو کمیته)
۴. نماینده تام‌الاختیار بخش‌های تخصصی، معاونت و سازمان‌های ذیربط (عضو کمیته)

۳-۵- وظایف کمیته سیاست گذاری و برنامه‌ریزی استان

۱. نظارت بر حسن اجرای فعالیت انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی بر اساس اهداف و سیاست‌های کلان تعیین‌شده
۲. تعیین اهداف و سیاست‌های کلان ستاد براساس سیاست‌های ابلاغی از ستاد مرکزی
۳. بررسی تخصصی بودجه و امکانات موردنیاز
۴. تایید نهایی نمونه‌های منتخب استان
۵. بررسی میزان مشارکت موسسات بخش‌های غیردولتی در فرآیند انتخاب و تجلیل از نمونه‌های بخش کشاورزی استان
۶. نحوه همکاری با نهادهای خارج سازمان و جذب امکانات از سوی آنان
۷. بررسی و اقدام در انعکاس اخبار انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی استان

۳-۶- اعضای کمیته فنی- تخصصی استان

۱. مدیر یا نماینده تام‌الاختیار بخش تخصصی استان (رئیس کمیته)
۲. رئیس اداره ترویج استان (دبیر کمیته)
۳. نمایندگان مدیریت‌های مرتبط تحقیقاتی، اجرایی، تخصصی و فنی (عضو کمیته)
۴. نمایندگان اتحادیه و تعاونی‌های مربوطه (عضو کمیته)

۳-۷- وظایف کمیته فنی - تخصصی استان

۱. زمان‌بندی به منظور روند انتخاب نمونه‌ها در بخش‌های مختلف
۲. نحوه ارتباط و میزان اختیارات و وظایف ستاد استانی و معاونت‌های سازمان براساس دستورالعمل-های ارسالی

۳. بررسی مسائل و مشکلات ایجاد شده در روند کار انتخاب نمونه‌های کشاورزی در بخش‌های مختلف و بررسی نظرات و پیشنهادات
۴. ارائه گزارش تشکیلات انتخاب نمونه‌های کشاورزی به معاونت و مدیریت‌ها توسط نمایندگان مربوطه
۵. بحث در مورد نمونه‌های منتخب استانی معرفی‌شده از سوی تشکیلات مربوطه در معاونت و مدیریت‌ها
۶. بررسی نحوه همکاری و دخالت اتحادیه، تعاونی و سازمان‌های غیردولتی در انتخاب نمونه‌های کشاورزی
۷. بررسی مسائل و مشکلات ستادهای شهرستانی و بررسی نظرات و پیشنهادات ارسالی
۸. رفع اختلاف بین بخش‌های اجرایی استانی و شهرستانی
۹. نحوه تشکیل کلاس‌های توجیهی و آموزشی برای دست‌اندرکاران انتخاب نمونه‌های کشاورزی
۱۰. نحوه اجرای تبلیغات و انعکاس اخبار انتخاب نمونه‌های کشاورزی و معرفی آنان
۱۱. نحوه ارتباط، حمایت و استفاده از نمونه‌های استانی، شهرستانی و سایر فعالیت‌های دیگر
۱۲. نحوه بازرسی میدانی از نمونه‌های شهرستانی توسط معاونت و مدیریت‌های مربوطه

۳-۸- اعضای کمیته برنامه‌ریزی و اجرایی در شهرستان

۱. مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (رئیس کمیته)
۲. رئیس اداره ترویج شهرستان (دبیر کمیته)
۳. نمایندگان تام‌الاختیار ادارات ذیربط (عضو کمیته)
۴. نمایندگان تام‌الاختیار تعاونی و تشکل‌های بخش کشاورزی (عضو کمیته)

۳-۹- وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان

۱. تعیین میزان اختیارات و وظایف اتحادیه، تعاونی و سازمان‌های غیردولتی
۲. ارائه گزارش در مورد روند فعالیت‌های انجام یافته و ارسال آن به کمیته استان
۳. بررسی در مورد نحوه همکاری با همکاران مستقر در دهستان، بخش، روستا و مروجان
۴. انتخاب داوران
۵. انتخاب کارشناسان ارزیاب بخش‌های خصوصی
۶. هماهنگی با بخش‌های تخصصی برای معرفی کارشناسان ارزیاب

۳-۱۰- وظایف کارشناسان ارزیاب

۱. تکمیل پرسشنامه‌های مربوط به نمونه‌های معرفی شده توسط کمیته شناسایی دهستان
۲. دریافت و تکمیل مدارک مورد نیاز افراد معرفی‌شده
۳. تهیه گزارشات فعالیت‌های انجام‌شده برای ارائه به کمیته داوری شهرستان
۴. بررسی مزارع و مدارک ارسالی از دهستان‌های تابعه

۳-۱۱- اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

۵. مروجان و همکاران دهستان‌ها، بخش‌ها و روستاهای منطقه
۶. ناظرین و مشاورین مزرعه
۷. مدیران عامل تعاونی و تشکل‌های بخش کشاورزی
۸. شوراهای اسلامی روستایی
۹. نماینده بخش اجرایی (حسب موضوع)

۳-۱۲- وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

۱. اطلاع‌رسانی مناسب به کشاورزان و فراخوان آنها برای شرکت در رویداد
۲. ثبت نام از کاندیداها
۳. نظارت بر فرآیند تولید
۴. ارتباطات مستمر با کمیته انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان
۵. ارتباط با کارشناسان ارزیاب
۶. ارائه خدمات لازم به نمونه‌های منتخب بر اساس حمایت مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
۷. شناسایی و تماس با کشاورزان نمونه در طول سال براساس معیارهای مندرج در پرسشنامه‌های انتخاب نمونه‌های کشاورزی و دستورالعمل‌های تعیین‌شده
۸. ارائه پیشنهاد کشاورزان برتر به ادارات تخصصی و کمیته انتخاب نمونه‌های کشاورزی در شهرستان
۹. کمک به کارشناسان ارزیاب در تکمیل پرسشنامه‌های انتخاب نمونه‌های کشاورزی

۱۰. شرکت در کلاس و جلسات توجیهی، مشورتی و کارشناسی در مورد انتخاب نمونه‌های کشاورزی در سطح شهرستان

تبصره: مراکز جهاد کشاورزی می‌توانند وظایف خود را از طریق خرید خدمت از بخش خصوصی به شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی واگذار نمایند.

۴) شاخص‌های اصلی برای تعیین رشته‌های ملی بخش کشاورزی

۱) استراتژیک بودن محصول از نظر امنیت غذایی، صادرات و ارزآوری
۲) اهمیت رشته از جهت توسعه پایدار و حفظ محیط زیست
۳) جایگاه رشته در طرح‌های محوری وزارت جهاد کشاورزی
۴) اهمیت رشته از جهت بهره‌وری عوامل محدودکننده تولید
۵) تعداد بهره‌بردار در رشته و گستردگی آن در کشور
۶) توجه به فراگیری مشارکت در عرصه‌های مختلف تولید، بهره‌برداری و نقش ترویجی رشته
۷) ایجاد ارزش افزوده در محصولات کشاورزی و جلوگیری از ضایعات

تبصره: رشته‌های فاقد شرایط مندرج در شاخص‌های تعیین شده، باید در سطح استان رقابت نمایند.

۵) شاخص‌های انتخاب در زیربخش‌های تخصصی

۵-۱- زراعت

۵-۱-۱- رعایت اصولی فنی و علمی در مراحل قبل از کاشت، کاشت، داشت، برداشت و پس از برداشت

۵-۱-۲- رعایت اصول بهره‌وری در منابع تولید بویژه آب، خاک، مصرف متعادل و بهینه کود و مدیریت کنترل آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز بصورت تلفیقی

۵-۱-۳- استفاده از روش‌های نوین آبیاری تحت فشار

۵-۱-۴- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید

۵-۱-۵- مدیریت پایدار خاک و استفاده از روش کشاورزی حفاظتی

۵-۱-۶- رعایت جنبه‌های زیست محیطی و توسعه پایدار کشاورزی

۵-۱-۷- میزان عملکرد و میانگین تولید در واحد سطح

۵-۱-۸- کیفیت محصول براساس استانداردهای رسمی کشور

۵-۱-۹- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت‌های ترویجی

۵-۲- باغبانی

۵-۲-۱- رعایت اصول فنی و علمی در مراحل قبل از کاشت، کاشت، داشت، برداشت و پس از برداشت

۵-۲-۲- اعمال مدیریت بهینه مصرف آب در فرآیند تولید محصول

۵-۲-۳- استفاده از نهال سالم و استاندارد

۵-۲-۴- مدیریت تغذیه گیاهی و مصرف بهینه عناصر بر اساس نتایج آنالیز و توصیه‌های کارشناسی

۵-۲-۵- رعایت اصل بهره وری منابع پایه و تولید و مصرف متعادل مواد شیمیایی

۵-۲-۶- مدیریت تلفیقی آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز

۵-۲-۷- اعمال مدیریت در شرایط بحران و مخاطرات کشاورزی (سرمازدگی، خشکسالی، گرمازدگی)

۵-۲-۸- تولید کمی و کیفی محصول سالم در واحد سطح براساس استانداردهای رسمی کشور

۵-۲-۹- استفاده از پایه‌ها و ارقام رویشی و اصلاح شده جدید
۵-۲-۱۰- رعایت جنبه‌های زیست محیطی و توسعه پایدار کشاورزی
۵-۲-۱۱- مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید محصول
۵-۲-۱۲- اخذ مجوزها و تاییدیه‌های تحقیقاتی، اجرایی در فعالیت تولیدی
۵-۲-۱۳- تولید محصول صادراتی با بهره مندی از ارقام تجاری
۵-۲-۱۴- مدیریت بهینه کف باغ و رعایت اصول بهداشتی در تولید و فرآوری محصول
۵-۲-۱۵- مشارکت و همکاری در فعالیت‌های آموزشی، ترویجی و توسعه ای

۵-۳- امور دام و طیور

۵-۳-۱- وضعیت مطلوب واحد تولیدی از نظر رعایت اصول علمی و فنی، تجهیزات استاندارد، نکات بهداشتی و درمانی
مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
۵-۳-۲- بهره‌وری در مصرف نهاده‌ها و عوامل تولید بویژه خوراک دام و جیره‌نویسی مناسب
۵-۳-۳- مدیریت مناسب واحد و ابتکار و خلاقیت در فعالیت تولیدی
۵-۳-۴- میزان عملکرد و میانگین محصول و تنوع تولید
۵-۳-۵- کیفیت محصولات تولیدی براساس استانداردهای رسمی کشور
۵-۳-۶- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت‌های ترویجی

۵-۴- شیلات و آبزیان

۵-۴-۱- میزان تولید و یا صید در طول سال
۵-۴-۲- میزان بازدهی بالای تولیدی نسبت به ظرفیت اسمی مرکز
۵-۴-۳- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
۵-۴-۴- پایین بودن میزان تلفات (در مراحل تخم، لارو، بچه ماهی و پرواری اعم از ماهی و میگو)
۵-۴-۵- رعایت موازین فنی و استانداردهای علمی در ساخت تأسیسات و تجهیزات فنی

۵-۴-۶- رعایت اصول فنی و علمی استاندارد در روند پرورش ماهیان و آبزیان
۵-۴-۷- استفاده از تجهیزات مناسب و استاندارد در روند پرورش یا صید آبزیان
۵-۴-۸- میزان همکاری با سازمان شیلات و رعایت محدوده‌های زمانی و مکانی صید به منظور حفظ محیط زیست و ذخایر آبزیان
۵-۴-۹- تجربه، سوابق کاری و رعایت نکات ایمنی در عملیات صید و صیادی
۵-۴-۱۰- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت‌های ترویجی

۵-۵- امور عشایر

۵-۵-۱- حفظ و احیای منابع طبیعی، رعایت اصول اجرا، بذرپاشی در حین کوچ
۵-۵-۲- تناسب تعداد دام با ظرفیت مراتع
۵-۵-۳- مشارکت در برنامه طرح تعادل دام و مرتع
۵-۵-۴- برقراری ارتباط و هماهنگی مناسب با مراجع ذیصلاح اجرایی
۵-۵-۵- رعایت اصول فنی در پرورش دام
۵-۵-۶- نحوه مناسب نگهداری دام و کوچ به‌موقع
۵-۵-۷- حضور در برنامه‌های آموزشی ترویجی و کسب اطلاعات و مشاوره‌های فنی

۵-۶- ترویج و آموزش

۵-۶-۱- همکاری و ارتباط با مروجان و کارشناسان ترویج کشاورزی
۵-۶-۲- ارتباط مستمر با روستاییان و تشکل‌های تخصصی بخش کشاورزی به منظور جلب مشارکت آنان در اجرای برنامه‌های ترویجی
۵-۶-۳- ارتباط مستمر با محققان برای انعکاس مسائل و مشکلات فنی
۵-۶-۴- حضور فعال در برنامه‌های آموزشی ضمن خدمت در راستای ارتقای دانش فنی
۵-۶-۵- ارائه خدمات مشاوره‌ای، نظارتی و مشارکتی
۵-۶-۶- رعایت معیار و شاخصه‌های شغلی

۵-۶-۷- ارائه و برگزاری برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی از طریق برگزاری و برپایی مسابقات، نمایشگاه و بازدیدهای فنی

۵-۷- تشکل‌های بخش کشاورزی

۵-۷-۱- میزان توانمندی، خودکفایی و خودگردانی
۵-۷-۲- مشارکت اعضای تعاونی در تصمیم‌گیری از طریق جلسات مجمع عمومی
۵-۷-۳- اعمال مدیریت و رعایت اصل بهره‌وری در استفاده از کلیه عوامل و منابع تولید
۵-۷-۴- رعایت مفاد مندرج در اساسنامه تشکل مربوطه
۵-۷-۵- ارائه اطلاعات و مشاوره‌های فنی به اعضای تعاونی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی، بازدیدهای آموزشی و فنی و دعوت به همکاری مشاوران تخصصی و علمی
۵-۷-۶- جذب اعتبارات و تسهیلات بانکی
۵-۷-۷- بازاریابی محصولات تولیدی
۵-۷-۸- کمیت و کیفیت محصولات تولیدی
۵-۷-۹- رعایت جنبه‌های زیست محیطی

۵-۸ - منابع طبیعی و آبخیزداری

۵-۸-۱- رعایت اصول فنی در بهره‌برداری و انجام تعهدات از جمله تعادل دام و مرتع
۵-۸-۲- سطح اجرا و کیفیت عملیات مرتع‌داری، جنگل‌داری و آبخیزداری
۵-۸-۳- اجرای منظم برنامه‌های پیش‌بینی شده براساس مندرجات طرح‌ها و کتابچه راهنما
۵-۸-۴- توانایی جلب مشارکت مردمی در فعالیت‌های مرتع‌داری، جنگل‌داری و آبخیزداری
۵-۸-۵- آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی، واحدهای بهره‌برداری، مجریان و بهره‌برداران
۵-۸-۶- توانایی در ایجاد اشتغال پایدار در منطقه

۵-۹- مکانیزاسیون

۵-۹-۱- توسعه روش‌های پایدار

۵-۹-۲- حمایت از تولید داخلی، کار و سرمایه ایرانی و بومی‌سازی
۵-۹-۳- حمایت از توسعه مکانیزاسیون کم نهاده و ارزان در راستای اقتصاد مقاومتی
۵-۹-۴- حمایت از فناوری‌های نوین مکانیزاسیون کشاورزی
۵-۹-۵- حمایت از توسعه واحدهای حقیقی و حقوقی ارائه دهنده خدمات مکانیزاسیون (تشکل‌ها، رانندگان حرفه‌ای، شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی، تعاونی‌های تولید و...)
۵-۹-۶- حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش مکانیزاسیون کشاورزی
۵-۹-۷- حمایت از استانداردسازی ماشین‌های کشاورزی
۵-۹-۸- مدیریت منابع اعتباری مکانیزاسیون کشاورزی در راستای اولویت‌های تولیدی بخش

۵-۱۰- آب وخاک

۵-۱۰-۱- اجرای سیستم‌های آبیاری تحت فشار براساس موازین علمی و فنی
۵-۱۰-۲- سرویس و نگهداری به‌موقع از تجهیزات
۵-۱۰-۳- تجهیز، تنظیم، نوسازی و یکپارچه سازی اراضی
۵-۱۰-۴- حفاظت از منابع آبی و سیستم‌های انتقال آب
۵-۱۰-۵- اعمال مدیریت فنی به منظور ارتقای بهره‌وری انتقال و مصرف آب
۵-۱۰-۶- مشورت با متخصصین و بکارگیری دانش نوین به منظور کارایی مصرف آب

۵-۱۱- صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

۵-۱۱-۱- فعال بودن واحد تولیدی در راستای ایجاد زنجیره ارزش و تولید
۵-۱۱-۲- کیفیت مناسب تولیدات و تولید محصولات سالم
۵-۱۱-۳- فعالیت‌های ترویجی و همکاری با نهادهای پشتیبان
۵-۱۱-۴- میزان تحصیلات و تجارب کاری مدیر عامل و یا صاحب صنایع
۵-۱۱-۵- میزان تحصیلات مدیران و تکنسین‌های فنی
۵-۱۱-۶- میزان تحصیلات نیروهای آزمایشگاهی

۵-۱۱-۷- دارا بودن نیروهای آموزش دیده و تخصصی
۵-۱۱-۸- آموزش کارکنان و مدیران
۵-۱۱-۹- شیوه تامین مواد اولیه
۵-۱۱-۱۰- نوآوری و ابتکارات و استفاده بهینه از ماشین‌آلات بر اساس تولید سالانه
۵-۱۱-۱۱- تنوع تولید
۵-۱۱-۱۲- ارزش افزوده مواد اولیه
۵-۱۱-۱۳- تحقیق و توسعه (R&D)
۵-۱۱-۱۴- میزان سرمایه گذاری شخصی
۵-۱۱-۱۵- شفافیت مالی
۵-۱۱-۱۶- مدیریت کیفیت
۵-۱۱-۱۷- رعایت شرایط خوب تولید (GMP)
۵-۱۱-۱۸- رعایت مسائل زیست محیطی
۵-۱۱-۱۹- ایجاد فرصت‌های شغلی و فصلی
۵-۱۱-۲۰- رعایت بهداشت و ایمنی در محیط کار
۵-۱۱-۲۱- رعایت قانون کار
۵-۱۱-۲۲- بهره‌گیری از روش‌های اصلاح مصرف انرژی
۵-۱۱-۲۳- درآمد ارزی حاصل از صادرات
۵-۱۱-۲۴- حفظ و توسعه بازارهای هدف و فعالیت‌های بازاریابی
۵-۱۱-۲۵- مهارت فنی و تخصصی در امور صادرات
۵-۱۱-۲۶- عضویت در تشکل‌های صادراتی

۵-۱۲- محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

۵-۱۲-۱- تکمیل دقیق و مستند فرم (یازده صفحه‌ای) ارزیابی ابعاد مختلف مدیریت واحد تولیدی (از مزرعه تا عرصه)

۵-۱۲-۲- داشتن گواهی معتبر برمبنای سیستم بازرسی و صدور گواهی تحت کنترل استانداردهای مرجع ملی یا بین‌المللی ایمنی غذا در کشاورزی ازجمله ارگانیک، گپ، استاندارد تشویقی

۵-۱۲-۳- دارا بودن نتایج و مستندات آزمایشی در سه بخش اصلی از آزمایشگاه‌های مرجع

۵-۱۲-۴- دارا بودن سوابق و شناسه مدیریت فنی در واحد تولیدی بر مبنای پروژه‌های فنی اقدام در محصول دارای اهمیت و اولویت از منظر سبد غذایی و اقتصادی

۵-۱۲-۵- دارا بودن تاییدیه و مستندات حقوقی از مراجع مرتبط

۵-۱۲-۶- دارا بودن مستندات ترویجی و آموزشی

۶) بررسی آماری نمونه‌های ملی بخش کشاورزی در سال ۹۷- ۱۳۹۶

۶-۱- وضعیت توزیع نمونه‌های ملی در کمیته‌های فنی و تخصصی

درسال جاری، براساس تصمیمات «کمیته برنامه‌ریزی و سیاستگذاری» ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی ۱۳۷ بهره‌بردار برتر انتخاب و به شرح رشته‌های ذیل معرفی می‌شوند:

۶-۱-۱- کمیته فنی زراعت (۲۶ انتخاب)

۱. بهره‌بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی
۲. تولیدکننده نمونه گندم آبی (اقلیم گرم و خشک)
۳. تولیدکننده نمونه گندم آبی (اقلیم سرد و معتدل)
۴. تولیدکننده نمونه گندم آبی
۵. تولیدکننده نمونه گندم دیم (اقلیم سرد)
۶. تولیدکننده نمونه گندم دیم (اقلیم گرم و معتدل)

۷. تولیدکننده نمونه جو آبی (اقلیم معتدل)
۸. تولیدکننده نمونه جو آبی (اقلیم سرد)
۹. تولیدکننده نمونه جو دیم (اقلیم معتدل)
۱۰. تولیدکننده نمونه جو دیم (اقلیم گرم و مرطوب)
۱۱. تولیدکننده نمونه سبزی و صیفی نشائی
۱۲. تولیدکننده نمونه ذرت‌دانه‌ای
۱۳. تولیدکننده نمونه ذرت‌علوفه‌ای
۱۴. تولیدکننده نمونه بذر گندم
۱۵. تولیدکننده نمونه برنج (رقم محلی) (۲ انتخاب)
۱۶. تولیدکننده نمونه برنج (رقم پرمحصول)
۱۷. تولیدکننده نمونه پنبه
۱۸. تولیدکننده نمونه پیاز
۱۹. تولیدکننده نمونه چغندرقند بهاره
۲۰. تولیدکننده نمونه چغندرقند پاییزه
۲۱. تولیدکننده نمونه حبوبات آبی
۲۲. تولیدکننده نمونه حبوبات دیم
۲۳. تولیدکننده نمونه سیب زمینی
۲۴. تولیدکننده نمونه کلزا اقلیم سرد
۲۵. تولیدکننده نمونه یونجه

۶-۱-۲- کمیته فنی باغبانی (۲۵ انتخاب)

۱. تولیدکننده نمونه سیب درختی
۲. تولیدکننده نمونه پسته (۲ انتخاب)
۳. تولیدکننده نمونه خرما
۴. تولیدکننده نمونه زیتون (۲ انتخاب)
۵. تولیدکننده نمونه مرکبات
۶. تولیدکننده نمونه انار
۷. تولیدکننده نمونه گیاهان دارویی
۸. تولیدکننده نمونه زعفران
۹. تولیدکننده نمونه چای
۱۰. تولیدکننده نمونه انگورآبی
۱۱. تولیدکننده نمونه انگور دیم
۱۲. تولیدکننده نمونه محصول گلخانه ای (سبزی و صیفی)
۱۳. تولیدکننده نمونه محصول گلخانه ای (گل و گیاهان زینتی)
۱۴. تولیدکننده نمونه نهال باغی
۱۵. تولیدکننده نمونه انجیر دیم
۱۶. تولیدکننده نمونه گردو
۱۷. تولیدکننده نمونه بادام
۱۸. تولیدکننده نمونه محصول گلخانه ای (نشاء مکانیزه)
۱۹. تولیدکننده نمونه نهال ازطریق کشت بافت
۲۰. تولیدکننده نمونه میوه‌های هسته دار
۲۱. تولیدکننده نمونه گل محمدی
۲۲. تولیدکننده نمونه قارچ خوراکی
۲۳. مدیر نمونه باغ مادری

۶-۱-۳- کمیته فنی امور دام، طیور، شیلات و آبزیان (۳۴ انتخاب)

۱. گاودار نمونه صنعتی (شیری)
۲. پرواربند نمونه گوساله
۳. گوسفنددار نمونه
۴. پرواربند نمونه بره
۵. پرورش‌دهنده نمونه بز شیری
۶. پرورش‌دهنده نمونه شتر
۷. پرورش‌دهنده نمونه گاومیش
۸. مرکز نمونه جمع‌آوری شیر
۹. دامدار نمونه عشایر
۱۰. کارخانه نمونه تولید خوراک دام
۱۱. کارخانه نمونه تولید خوراک طیور و آبزیان
۱۲. مرغدار نمونه واحد گوشتی
۱۳. مرغدار نمونه واحد تخمگذار
۱۴. پرورش‌دهنده نمونه مرغ مادر گوشتی
۱۵. واحد نمونه جوجه‌کشی
۱۶. پرورش‌دهنده نمونه بوقلمون گوشتی
۱۷. شرکت نمونه دارای زنجیره یکپارچه تولید و عرضه گوشت مرغ
۱۸. پرورش دهنده نمونه مولد/توام شترمرغ
۱۹. پرورش‌دهنده نمونه زنبورعسل
۲۰. پرورش‌دهنده نمونه کرم ابریشم
۲۱. پرورش‌دهنده نمونه ماهیان سردآبی (۲ انتخاب)
۲۲. پرورش‌دهنده نمونه ماهیان گرم آبی
۲۳. پرورش‌دهنده نمونه میگو

۲۴. پرورش‌دهنده نمونه ماهیان خاویاری در مناطق ساحلی
۲۵. پرورش‌دهنده نمونه ماهیان خاویاری در مناطق غیر ساحلی
۲۶. پرورش‌دهنده نمونه ماهی در قفس در دریا
۲۷. پرورش‌دهنده نمونه ماهی در قفس در آب‌های داخلی
۲۸. پرورش‌دهنده نمونه ماهیان زینتی
۲۹. واحد نمونه تکثیر میگو
۳۰. صیاد نمونه ماهیان صنعتی
۳۱. صیاد نمونه میگو
۳۲. صیاد نمونه ماهیان تجاری
۳۳. شرکت تعاونی نمونه صیادی پره شمال

۶-۱-۴- کمیته فنی ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی (۳۰ انتخاب)

۱. اتحادیه نمونه تعاونی تولید روستائی
۲. اتحادیه نمونه تعاونی کشاورزی
۳. بهره‌بردار نمونه اصلاح و احیای اراضی واگذاری (اراضی شیبدار و تپه ماهور)
۴. بهره‌بردار نمونه مدیریت بهینه منابع آبی در اراضی واگذاری (زراعی، باغی و گلخانه)
۵. تسهیل‌گر نمونه زن روستایی
۶. زن کارآفرین نمونه روستائی (۲ انتخاب)
۷. زن نمونه عشایری
۸. زن نمونه مشاغل خانگی در امور صنایع تبدیلی و تکمیلی
۹. سرباز سازندگی نمونه (۲ انتخاب)
۱۰. شرکت تعاونی کشاورزی نمونه
۱۱. شرکت تعاونی تولید نمونه روستایی
۱۲. شرکت تعاونی روستائی نمونه

۱۳. شرکت تعاونی نمونه زنان روستایی
۱۴. شرکت تعاونی نمونه عشایری
۱۵. شرکت نمونه خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی
۱۶. مجری نمونه سایت جامع الگویی با محوریت مدیریت تولید کشاورزی
۱۷. مجری نمونه کانون یادگیری
۱۸. مددکار ترویجی نمونه
۱۹. مدیر عامل نمونه صندوق اعتبارات خرد ویژه زنان روستایی
۲۰. مروج مسئول پهنه نمونه
۲۱. مسئول نمونه مرکز جهاد کشاورزی
۲۲. نظام صنفی نمونه کارهای کشاورزی
۲۳. اتحادیه نمونه ملی و سراسری بخش کشاورزی
۲۴. شرکت تعاونی نمونه تولید و فرآوری بذر گندم
۲۵. بیمه‌گذار نمونه محصولات کشاورزی (۲ انتخاب)
۲۶. مودی نمونه (زکات‌دهنده نمونه) (۲ انتخاب)

۶-۱-۵-کمیته فنی منابع پایه تولید (منابع طبیعی، آبخیزداری، مکانیزاسیون وآب و خاک) (۳۰ انتخاب)

الف) بخش منابع طبیعی و آبخیزداری (۱۳ انتخاب)

۱. مرتعدار نمونه (بارندگی زیر ۲۰۰ میلی متر)
۲. مرتعدار نمونه (بارندگی بین ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلی متر)
۳. مرتعدار نمونه (بارندگی بالای ۴۰۰ میلی متر)
۴. آبخیزدار بیولوژیک نمونه
۵. آبخیزداری مکانیک نمونه
۶. تولید کننده نمونه صنوبر (شمال و شمال غرب)
۷. تولید کننده نمونه صنوبر (مناطق غیرشمال)

۸. مجری نمونه پروژه مشارکت مردمی تثبیت شن و بیابانزدایی
۹. بهره‌بردار نمونه محصولات فرعی جنگل و مرتع
۱۰. مجری نمونه مدیریت منابع جنگلی و طرح صیانت از جنگل(جنگل‌های زاگرس)
۱۱. خیر و حامی نمونه منابع طبیعی و آبخیز
۱۲. شرکت تعاونی نمونه منابع طبیعی و آبخیزداری
۱۳. تولیدکننده نمونه نهال جنگلی

ب) بخش مکانیزاسیون (۲ انتخاب)

۱. شرکت نمونه خدمات مکانیزاسیون
۲. مدیر نمونه واحد تولید ماشین‌آلات، ادوات و تجهیزات کشاورزی

ج) بخش آب و خاک (۱۵ انتخاب)

۱. بهره‌بردار نمونه در امور بهره‌برداری و نگهداری از شبکه آبیاری و زهکشی
۲. بهره‌بردار نمونه امور مشارکت در اجرا، احداث و بهسازی سازه‌های آبیاری و زهکشی
۳. بهره‌بردار نمونه در امور بهره‌برداری و نگهداری از طرح انتقال آب با لوله
۴. بهره‌بردار نمونه در امور مشارکت و اجرای طرح انتقال آب با لوله
۵. بهره‌بردار نمونه در امور بهره‌برداری و نگهداری از سازه‌ها و تاسیسات آبیاری
۶. بهره‌بردار نمونه در امور بهره‌برداری و نگهداری از کانال‌های آبیاری
۷. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری قرقره‌ای و ویل‌موو
۸. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری بارانی (سنترپیوت و لینیر)
۹. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (نوار تیپ)
۱۰. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (روسطحی)
۱۱. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (زیر سطحی)
۱۲. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری کم‌فشار

۱۳. بهره‌بردار نمونه سیستم آبیاری بارانی (کلاسیک ثابت)
۱۴. بهره‌بردار نمونه تجهیز، نوسازی و یکپارچگی اراضی
۱۵. بهره‌بردار نمونه نگهداری و بهره‌برداری از قنوات

۶-۱-۶- کمیته فنی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی (۱۰ انتخاب)

۱. مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (باغی)
۲. مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (زراعی)
۳. مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (دامی)
۴. مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (لبنی)
۵. مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (شیلاتی)
۶. شرکت نمونه آرد کنگان
۷. صادرکننده نمونه گیاهان دارویی
۸. صادرکننده نمونه فرآورده‌های غلات
۹. سیلوی نمونه آرمان توسعه غرب
۱۰. مرکز خرید نمونه اتحادیه شهرستان رزن

۶-۱-۷- کمیته فنی محصول گواهی شده سالم و ارگانیک (۳ انتخاب)

۱. تولیدکننده نمونه محصولات گواهی شده زراعی
۲. تولیدکننده نمونه محصولات گواهی شده باغی
۳. تولیدکننده نمونه محصولات گواهی شده دامی

جدول شماره ۱- تعداد منتخبین و درصد آنان به تفکیک زیر بخش‌های اجرائی در سال ۱۳۹۷

ردیف	عنوان زیر بخش	منتخبین نمونه	درصد
۱	زراعت	۲۶	۱۶
۲	باغبانی	۲۴	۱۵/۴
۳	دام، طیور و عشایر	۲۰	۱۲/۸
۴	شیلات و آبزیان	۱۴	۹
۵	ترویج و آموزش کشاورزی	۱۸	۱۱/۵
۶	تشکل‌های بخش کشاورزی	۱۰	۶/۴
۷	امور اراضی	۲	۱/۳
۸	منابع طبیعی و آبخیزداری	۱۳	۸/۳
۹	آب و خاک	۱۵	۹/۶
۱۰	مکانیزاسیون	۲	۱/۳
۱۱	صنایع تبدیلی و تکمیلی و امور بازرگانی	۱۰	۶/۴
۱۲	محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک	۳	۱/۹
جمع		۱۵۸	۱۰۰

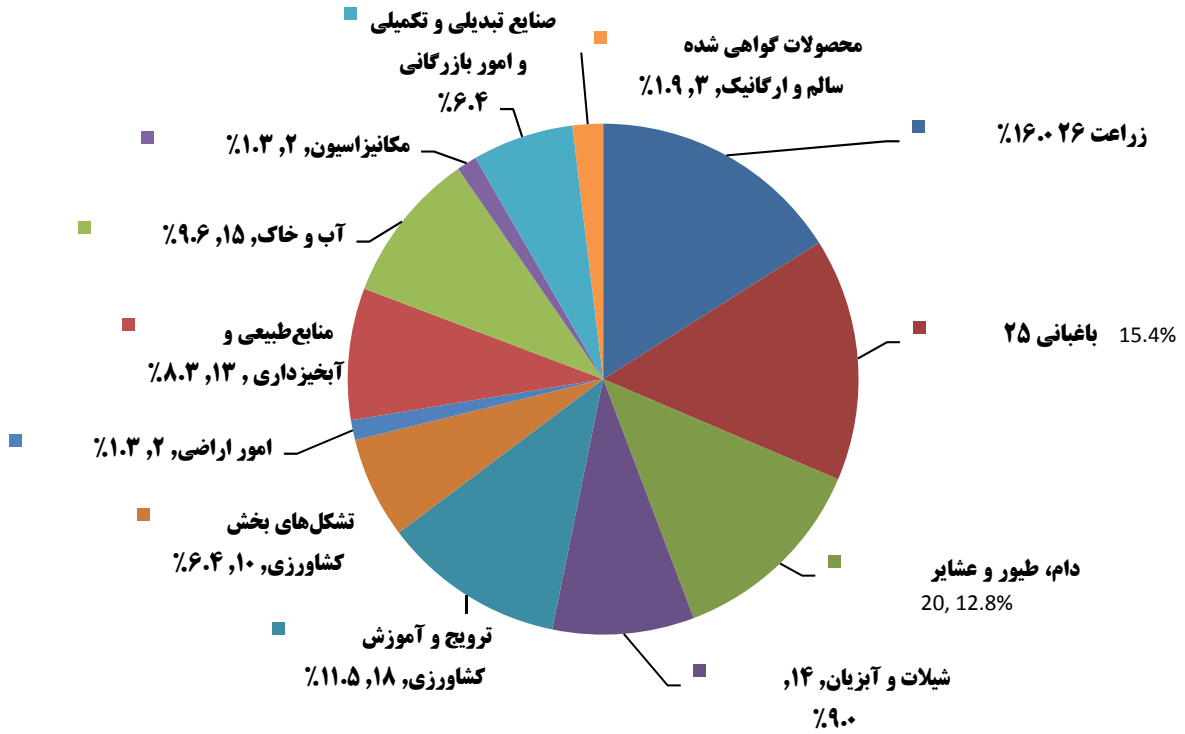

نمودار شماره ۴ -منتخبین هر یک از زیربخش‌ها (درصد)

۶-۲- وضعیت عمومی

با توجه به پیگیری‌های بعمل آمده در دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی، فرآیند شناسائی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۷ از نظم بیشتری نسبت به سنوات قبل برخوردار بوده است، به نحوی که در ابتدا تمام فرم‌ها و شاخص‌های انتخاب با نظرخواهی از سایر معاونت‌ها/ سازمان‌های ستادی، پس از بازنگری و اصلاح در سایت دفتر بارگذاری و مراتب طی نامه شماره ۲۱۰۵/۲۳۴ مورخ ۱۳۹۷/۳/۲۳ به مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان‌ها ابلاغ شد.

۶-۳- وضعیت فرم‌های تحت بررسی

در سال ۱۳۹۷ برای ۱۵۰ رشته اعلام شده به استان‌ها، تعداد ۱۵۰۵ مورد فرم از مدیریت هماهنگی ترویج استان‌ها (۳۲ مدیریت) به دبیرخانه ارسال شد. از این تعداد ۴ پرونده حذف گردید و در مجموع ۱۵۰۱ پرونده در کمیته‌های فنی توزیع شد. این مقدار از لحاظ کمیت نسبت به سال گذشته که برای ۱۱۸ رشته، تعداد ۱۳۳۶ فرم مورد بررسی قرار گرفته بود، از رشد به ترتیب ۱۲/۲ در صد در فراوانی رشته‌ها و حدود ۱۲/۶ درصد در تعداد فرم‌های اخذ شده برخوردار می‌باشد.

جدول شماره۲- توزیع فرم‌های تحت بررسی ستاد بر اساس کمیته‌های فنی در سال ۱۳۹۷

ردیف	کمیته	تعداد انتخاب	فرمهای دریافتی	درصد فراوانی
۱	زراعت	۲۶	۱۹۲	۱۲/۸
۲	باغبانی	۲۵	۱۷۸	۱۱/۹
۳	دام، طیور و آبزیان	۳۴	۳۲۸	۲۱/۹
۴	ترویج و تشکلهای بخش کشاورزی	۳۰	۴۲۰	۲۸
۵	منابع پایه تولید	۳۰	۳۰۱	۲۰
۶	صنایع تبدیلی و تکمیلی و امور بازرگانی	۱۰	۶۰	۴
۷	محصول گواهی شده سالم و ارگانیک	۳	۲۲	۱/۵
جمع		۱۵۸	۱۵۰۱	۱۰۰

۶-۴- تعداد پرونده‌های دریافتی و تعداد نمونه ملی به تفکیک و سهم هر استان

در سال جاری، به دلیل تسهیل فرآیند و اطلاع‌رسانی انجام شده و مکانیزه کردن بخش‌هایی از این فرآیند، همه استان‌های کشور در مقایسه با سال گذشته، در رقابت بزرگ انتخاب نمونه‌های ملی مشارکت نمودند. استان خراسان‌رضوی با ارسال ۸۹ پرونده معادل ۵/۹ درصد بیشترین میزان مشارکت و استان چهارمحال و بختیاری با ارسال ۱۶ پرونده معادل ۱/۱ درصد کمترین میزان مشارکت را داشتند. در خصوص تعداد نمونه ملی، استان‌های خراسان‌رضوی با ۱۵ نمونه رتبه اول، استان خراسان‌جنوبی با ۱۴ نمونه رتبه دوم و استانهای فارس و کرمانشاه با تعداد ۱۰ نمونه رتبه سوم را کسب نمودند (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳- پرونده‌های دریافت شده و تعداد نمونه‌ها به تفکیک استان‌ها در سال ۱۳۹۷

ردیف	مدیریت هماهنگی ترویج	پرونده‌های دریافت شده از استانها به تفکیک کمیته‌های فنی								تعداد نمونه منتخب
		زراعت	باغبانی	امور دام و طیور، شیلات و آبزیان	ترویج و تشکل‌های کشاورزی	منابع پایه و تولید	صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی	محصول گواهی شده	جمع کل	
۱	آذربایجان شرقی	۴	۲	۱۱	۱۶	۹	۴	۲	۴۸	۲
۲	آذربایجان غربی	۱۲	۱۶	۱۷	۲۲	۲۳	۲	۲	۹۴	۲
۳	اردبیل	۱۲	۸	۱۲	۱۲	۹	۴	۰	۵۷	۴
۴	البرز	۶	۵	۱۶	۱۵	۸	۲	۰	۵۲	۳
۵	اصفهان	۲	۱۱	۱۳	۲۰	۱۲	۴	۰	۶۲	۳
۶	ایلام	۳	۰	۳	۸	۵	۰	۰	۱۹	۱
۷	بوشهر	۴	۵	۱۰	۱۲	۸	۰	۱	۴۰	۲
۸	تهران	۳	۸	۱۷	۱۷	۸	۳	۲	۵۸	۹
۹	جیرفت و کهنوج (جنوب کرمان)	۱۱	۱۱	۱۲	۱۴	۱۵	۲	۱	۶۶	۶
۱۰	چهارمحال و بختیاری	۲	۲	۲	۳	۴	۳	۰	۱۶	۱
۱۱	خراسان جنوبی	۴	۴	۸	۱۹	۱۷	۴	۰	۵۶	۱۴
۱۲	خراسان رضوی	۹	۱۰	۱۶	۲۶	۲۲	۵	۱	۸۹	۱۵
۱۳	خراسان شمالی	۱۷	۱۵	۶	۲۰	۱۱	۴	۱	۷۴	۳
۱۴	خوزستان	۴	۰	۷	۱۲	۷	۰	۰	۳۰	۳
۱۵	زنجان	۱	۲	۱۱	۱۱	۵	۱	۰	۳۱	۲
۱۶	سمنان	۷	۴	۱۰	۲	۲	۰	۰	۲۵	۳
۱۷	سیستان و بلوچستان	۲	۳	۱۰	۹	۵	۲	۱	۳۲	۴

ادامه جدول شماره ۳- پرونده‌های دریافت شده و تعداد نمونه‌ها به تفکیک استان‌ها در سال ۱۳۹۷

ردیف	مدیریت هماهنگی ترویج	پرونده‌های دریافت شده از استانها به تفکیک کمیته‌های فنی								تعداد نمونه منتخب
		زراعت	باغبانی	امور دام و طیور، شیلات و آبزیان	ترویج و تشکل‌های کشاورزی	منابع پایه و تولید	صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی	محصول گواهی شده	جمع کل	
۱۸	فارس	۱۱	۱۲	۱۳	۲۱	۱۳	۴	۳	۷۷	۱۰
۱۹	قزوین	۷	۶	۹	۱۵	۵	۰	۱	۴۳	۷
۲۰	قم	۲	۲	۹	۱۵	۱۳	۲	۰	۴۳	۳
۲۱	کردستان	۱۰	۱	۶	۹	۲	۱	۱	۳۰	۵
۲۲	کرمان	۳	۴	۵	۱۴	۸	۱	۰	۳۵	۵
۲۳	کرمانشاه	۱۴	۱۰	۱۶	۱۵	۱۵	۱	۱	۷۲	۱۰
۲۴	کهکیلویه و بویراحمد	۱	۲	۵	۵	۴	۱	۰	۱۸	۱
۲۵	گلستان	۱۱	۷	۲۰	۲۲	۱۵	۰	۱	۷۶	۵
۲۶	گیلان	۲	۱	۹	۵	۲	۲	۰	۲۱	۴
۲۷	لرستان	۵	۳	۸	۱۴	۱۱	۱	۱	۴۳	۷
۲۸	مازندران	۴	۳	۱۱	۶	۹	۳	۱	۳۷	۹
۲۹	مرکزی	۶	۹	۱۱	۱۶	۱۳	۳	۰	۵۸	۲
۳۰	هرمزگان	۳	۳	۱۱	۲	۱	۰	۱	۲۱	۳
۳۱	همدان	۹	۷	۱۰	۱۷	۱۴	۱	۱	۵۹	۶
۳۲	یزد	۱	۲	۴	۶	۶	۰	۰	۱۹	۴
	جمع کل	۱۹۲	۱۷۸	۳۲۸	۴۲۰	۳۰۱	۶۰	۲۲	۱۵۰۱	۱۵۸

۶- ۵- برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی

در سال جاری کمیته‌های فنی با برگزاری جلسات کارشناسی فشرده، به اصلاح شاخص‌های انتخاب، اصلاح فرآیند، بررسی پرسشنامه‌های واصله از استان‌ها و تعیین اولویت‌های سه‌گانه، بازدیدهای میدانی و همچنین تعیین نفر برتر، با مشارکت بخش‌های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان‌های مرتبط پرداختند. برای این منظور، در مجموع حدود ۲۴۹۰ ساعت کار کارشناسی انجام شده است (جدول شماره ۴).

جدول شماره ۴- ساعات کار کارشناسی انجام شده در کمیته‌های فنی تخصصی مستقر در ستاد

ردیف	کمیته	تعداد انتخاب	تعداد پرسشنامه (مورد)	ساعت کار کارشناسی تعیین سه اولویت	بازدید میدانی (ساعت)	ساعت کار کارشناسی تعیین نفر برتر
۱	زراعت	۲۶	۱۹۲	۱۸۵	۳۰	۴۵
۲	باغبانی	۲۵	۱۷۸	۱۶۵	۱۲۰	۴۰
۳	دام و طیور، شیلات و آبزیان	۳۴	۳۲۸	۳۰۰	۲۰۰	۷۰
۴	صنایع تبدیلی و تکمیلی و امور بازرگانی	۱۰	۶۰	۵۵	۵۰	۲۰
۵	ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی	۳۰	۴۲۰	۳۸۰	۲۰۰	۸۵
۶	منابع پایه و تولید	۳۰	۳۰۱	۲۷۰	۲۰۰	۵۰
۷	محصول گواهی شده و سالم	۳	۲۲	۲۰	۰	۵
جمع کل		۱۵۸	۱۵۰۱	۱۳۷۵	۸۰۰	۳۱۵

۶-۶- توزیع ویژگی‌های فردی نمونه‌ها

۶-۶-۱- جنس

همانطور که در جدول شماره ۵ مشاهده می‌شود، از ۶۰ نمونه ملی، تعداد ۱۴۹ نفر معادل ۹۵,۵ درصد به مردان و ۷ نفر معادل ۴,۵ درصد به زنان اختصاص یافته است.

جدول شماره ۵- توزیع فراوانی پرسشنامه‌های دریافتی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر حسب جنسیت در سال ۱۳۹۷

ردیف	جنسیت	فراوانی نمونه ها	درصد فراوانی
۱	زن	۷	۴,۵
۲	مرد	۱۵۱	۹۵,۵
جمع کل		**۱۵۸**	**۱۰۰**

۶-۶-۲- سطح تحصیلات

بیشترین فراوانی در بین گروه‌های تعریف‌شده از نظر سطح تحصیلات در بین نمونه‌های سال جاری، به گروه دیپلم و زیر دیپلم با ۴۹ نفر معادل ۳۱/۴ درصد تعلق دارد و کمترین آن به گروه دکترا با ۵ نفر معادل ۳/۲ درصد اختصاص دارد.

جدول شماره ۶- توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سطح تحصیلات در سال ۱۳۹۷

ردیف	سطح تحصیلی	فراوانی	درصد
۱	ابتدایی و راهنمایی	۳۵	۲۲/۴
۳	دیپلم و زیر دیپلم	۵۰	۳۱/۴
۴	فوق دیپلم	۶	۳/۸
۵	کارشناسی	۳۷	۲۳/۷
۶	کارشناسی ارشد	۲۵	۱۵/۴
۷	دکترا	۵	۳/۲
جمع کل		۱۵۸	۱۰۰

۶-۶-۳) سن

حداکثر سن در نمونه‌های ملی ۸۳ سال و حداقل آن ۲۱ سال و میانگین سن افراد نمونه حدود ۵۲ سال است. بیشترین افراد یعنی ۳۲ نفر معادل ۲۰ درصد در طبقه سنی ۶۱ سال و بیشتر قرار دارند. همچنین کمترین تعداد افراد، یعنی ۷ نفر معادل ۴/۵ درصد در طبقه سنی زیر ۳۰ سال قرار دارند (جدول شماره ۷).

جدول شماره ۷- توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی بر اساس سن در سال ۱۳۹۷

ردیف	گروه سنی	فراوانی (نفر)	درصد
۱	۶۱ و بیشتر	۳۲	۲۰
۲	۵۶-۶۰	۱۹	۱۱/۶
۳	۵۱-۵۵	۲۶	۱۶/۸
۴	۴۶-۵۰	۱۸	۱۱/۵
۵	۴۱-۴۵	۲۳	۱۴/۲
۶	۳۶-۴۰	۲۴	۱۵/۵
۷	۳۱-۳۵	۹	۵/۸
۸	۳۰ و کمتر	۷	۴/۵
جمع کل		۱۵۸	۱۰۰

۷- کمیته فنی بخش زراعت

۱- سیمای زیر بخش زراعت

۷-۱. سیمای بخش زراعت

در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی به ویژه در اقلام وارداتی با هدف کاهش وابستگی کشور، طرح‌های اقتصاد مقاومتی برای ۸ محصول زراعی راهبردی (گندم، جو، برنج، چغندرقند، دانه‌های روغنی، حبوبات، ذرت دانه‌ای و پنبه) با رعایت اهداف و سیاست‌های ذیل تهیه گردیده است:

الف - اعمال مدیریت تقاضای آب کشاورزی به منظور کمک به بحران آب کشور :

۱. کاهش سطح زیرکشت گندم آبی از ۲۴۷۰ هزار هکتار به ۱۹۰۰ هزار هکتار و گندم دیم از ۳۹۷۰ هزار هکتاربه ۳۵۰۰ هزار هکتار.
۲. افزایش عملکرد گندم آبی از ۲۴۹۰ کیلوگرم در هکتار به ۵۲۰۰ کیلوگرم در هکتار و عملکرد گندم دیم از ۷۰۰ کیلوگرم در هکتار به ۱۵۳۶ کیلوگرم در هکتار.
۳. کاهش سطح زیرکشت شلتوک از ۶۰۰ هزار هکتار به ۴۸۵ هزار هکتار و متمرکز کردن حمایت از کشت آن در نوار ساحلی شمال کشور (گیلان و مازندران).
۴. افزایش عملکرد شلتوک از ۴۰۲۵ کیلوگرم در هکتار به ۶۰۰۴ کیلوگرم در هکتار.
۵. افزایش عملکرد کلزا از ۱۷۳۱ کیلوگرم در هکتار به ۲۳۳۵ کیلوگرم در هکتار.
۶. افزایش عملکرد پنبه از ۲۱۶۲ کیلوگرم در هکتار به ۳۰۷۸ کیلوگرم در هکتار.
۷. تثبیت سطح زیرکشت چغندرقند بهاره در سطح ۱۰۰ هزار هکتار و تکیه بر افزایش سطح زیرکشت چغندرقند پاییزه تا ۶۰ هزار هکتار.
۸. افزایش عملکرد چغندرقند بهاره از ۴۳ تن به ۵۵ تن و افزایش عملکرد چغندر قندپاییزه از ۵۲ تن به ۷۰ تن در هکتار.
۹. افزایش عملکرد کل چغندرقند از ۴۳,۵ تن به ۶۱,۵ تن در هکتار.

۱۰. حمایت از محصولات و ارقام زودرس، مقاوم به خشکی با طول رشد کمتر (ذرت، گندم، جو و...).
۱۱. ارتقاء شاخص بهره‌وری آب در تولید محصولات کشاورزی (گندم از ۰,۶ به ۱، شکر از ۰,۵ به ۱,۲ کیلوگرم به ازای یک متر مکعب آب).
۱۲. گسترش کشاورزی حفاظتی به منظور افزایش ماده آلی خاک و افزایش ظرفیت نگهداری آب در خاک.
۱۳. استفاده از تکنولوژی جدید نظیر توسعه کشت نشایی در تولید محصولاتی از جمله پنبه، کلزا، ذرت و....
۱۴. توسعه کشت کلزا، چغندرقند و پنبه برای حفظ پایداری در تولید
۱۵. هدایت تولید سبزی و صیفی به محیط‌های کنترل شده
۱۶. جایگزینی و معرفی محصولات جدید کم آب‌بر مثل سورگوم، ارزن، لوپن، تاج خروس، چغندر علوفه‌ای و...

ب - تمرکز بر افزایش عملکرد با انتقال تکنولوژی نوین، که در این راستا به عنوان مثال سالانه تعداد ۱۷ رقم گندم آبی و دیم، ۱ رقم پنبه، ۶ رقم جو، ۱۰ رقم حبوبات، ۵ رقم برنج، ۱۲ رقم دانه‌های روغنی و ۷ رقم چغندرقند جدید نیاز به عرضه می‌باشد.

ج- تدوین بسته کامل افزایش ضریب خوداتکایی تولید محصولات اساسی (گندم، جو برنج، ذرت دانه‌ای، دانه‌های روغنی، پنبه، چغندرقند وحبوبات) که در آن کلیه نیازهای طرح از جمله بیمه، تحقیقات، آموزش و ترویج، حفظ نباتات، سیاست‌های حمایتی یکجا آورده شده است. ضمنا ۴ طرح پشتیبان شامل مکانیزاسیون، تغذیه گیاهی، ساماندهی بذر و کشاورزی حفاظتی نیز از طرح‌های مذکور استخراج و به منظور پشتیبانی فنی تهیه گردیده است.

د- تکیه بر مشارکت بخش خصوصی و تشکل‌های صنفی و تعاونی‌ها در عملیاتی کردن برنامه‌های فوق با تاکید بر حمایت و نظارت دولت و کاهش مداخله.

۷-۲- معرفی نمونه‌های ملی بخش زراعت

ساسان خزاعی

بهره بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / تربت حیدریه

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۲۹ سال

عملکرد: اجرای عملیات کشاورزی حفاظتی در سطح ۹۱۹ هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت مزرعه گندم رقم آذر ۲ و سرداری تحت پوشش عملیات حفاظتی
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه
۳. اعمال تیمارهای مختلف کشاورزی حفاظتی با بهره گیری از روش‌های بی خاک ورزی
۴. کشت مستقیم و مکانیزه (بی خاک ورزی)
۵. مدیریت بهینه مصرف آب با بهره گیری از بقایای گیاهی
۶. بهره مندی اصولی از ادوات کشاورزی حفاظتی
۷. رعایت اصول تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
۸. شرکت در کلاس‌های آموزشی و حفظ ارتباط با واحدهای ذیربط در جهاد کشاورزی

رضا بنی اسدی

تولیدکننده نمونه

گندم آبی
(اقلیم گرم وخشک)

استان/ شهرستان: جنوب کرمان/ رودبار جنوب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۴

عملکرد: ۹۲۷۵ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم چمران ۲ و سیروان در سطح ۱۵۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول در اقلیم گرم وخشک
۳. رعایت اصول فنی آماده سازی زمین و کشت وبرداشت مکانیزه
۴. کشت مکانیزه و به موقع با کمبینات براساس توصیه‌های فنی
۵. اعمال مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار
۶. مصرف بهینه عناصر شیمیایی و غذایی
۷. برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به موقع
۸. پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی و انتقال تجارب به سایر کشاورزان
۹. شرکت در کلاسهای آموزشی و ترویجی و حفظ ارتباط با مراکز جهاد کشاورزی

هدایت صبوری

تولیدکننده نمونه
گندم آبی
(اقلیم سرد و معتدل)

استان / شهرستان: خراسان رضوی / مشهد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۳ سال

عملکرد: ۱۳۴۹۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم پیشگام در سطح ۷۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی گندم با بهره گیری از بذر اصلاح شده در اقلیم سرد
۳. رعایت تناوب زراعی و کشت به موقع و مکانیزه گندم
۴. رعایت میزان مناسب بذر مصرفی و استفاده از بذور تکثیری توصیه شده
۵. استفاده از سیستم آبیاری تیپ و مدیریت بهینه آب در مزرعه
۶. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر مختلف شیمیایی و آلی بر اساس آزمون خاک
۷. مزرعه عاری از آفات، بیماری و علف هرز(حذف شود)
۸. برداشت وتحویل به موقع و مکانیزه محصول
۹. پیشرو در بکار گیری دانش فنی و انتقال تجارب به سایرین
۱۰. شرکت در دوره‌های ترویجی زراعت،آفات وبیماری‌های گندم

کمال پیشگاهی

تولیدکننده و مدیر نمونه
مزرعه گندم آبی

استان / شهرستان: البرز/ نظر آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۸ سال

عملکرد: ۱۳۵۷۱ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه تولید بذر گندم ارقام رخشان و طلایی در سطح ۳۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم بذری، رقم اصلاح شده، ارقام رخشان، طلایی
۳. استفاده از کودهای دامی و زیستی برای حاصلخیزی خاک
۴. کشت و برداشت مکانیزه و به‌موقع
۵. شرکت در دوره‌های آموزشی و پیشرو در اجرای طرح‌های تولیدی بذر در منطقه و مددکار ترویجی
۶. ارتباط و تعامل موثر با واحدها و مراکز جهاد کشاورزی
۷. مشارکت وهمکاری در فعالیت‌های ترویجی(اجرای پروژه‌های آنفارم، طرح‌های تحقیقی ترویجی، سایت‌های الگویی و کانون یادگیری و...)
۸. مشارکت در اجرای ارقام در دست معرفی گندم نان، دوروم وجو با موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر

عادل رضایی

تولیدکننده نمونه

گندم دیم
(اقلیم سرد)

استان/ شهرستان: کرمانشاه / کرمانشاه

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۹

عملکرد: ۵۸۰۳ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم دیم رقم سرداری آذر ۲ در سطح ۱۴۰ هکتار
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در دیم زار
۳. حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
۴. یکپارچه سازی اراضی و بهره گیری از خاک ورز مرکب در دیمزار
۵. استفاده از کودهای شیمیایی بر اساس آزمون خاک
۶. مزرعه عاری از هر گونه علف هرز
۷. کشت مکانیزه با عمیق کار و عدم استفاده از آبیاری تکمیلی
۸. مزرعه عاری از آفات و بیماریها
۹. مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری دانش فنی در

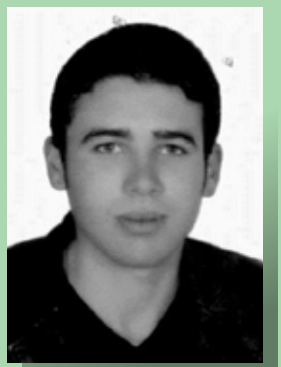

سید عبدالجلیل خلیلی

تولیدکننده نمونه

گندم دیم
(اقلیم گرم معتدل)

استان / شهرستان: گلستان / کلاله

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۲۵ سال

عملکرد: ۷۳۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه گندم دیم رقم کوهدشت در سطح ۱۰ هکتار
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در اراضی دیم
۳. حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
۴. کشت به موقع و مکانیزه و مصرف بهینه بذر
۵. مصرف بهینه بذر و عناصر شیمیایی در واحد سطح
۶. مزرعه عاری از علفهای هرز
۷. برداشت به موقع و مکانیزه
۸. پیشرو در بکارگیری توصیه‌های تحقیقاتی و فنی دیم کاری در فعالیت کشاورزی
۹. تولید محصول در اقلیم مناسب و استفاده بهینه از نزولات
۱. شرکت در دوره‌های آموزشی ترویجی

نادر عابد نمینی

تولیدکننده نمونه

جو آبی
(اقلیم معتدل)

استان/ شهرستان: قزوین / آبیک

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۲ سال

عملکرد: ۸۷۱۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول جو رقم نانیوس در سطح ۸۵ هکتار در شرایط اقلیم معتدل
۲. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره گیری از سیستم آبیاری تحت فشارکلاسیک ثابت
۳. مدیریت بهینه تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک و آب
۴. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه تولیدی
۵. کشت و برداشت مکانیزه محصول
۶. مزرعه عاری از بیماریها و علف‌های هرز
۷. توسعه فعالیتهای کشاورزی و اشتغال زایی در منطقه
۸. مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری دانش فنی
۹. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با محصول جو
۱۰. حفظ ارتباط مستمر و موثر با واحدهای ترویجی و آموزشی

حمید عنبری

تولیدکننده نمونه

جو آبی

(اقلیم سرد)

استان/ شهرستان: همدان / همدان

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۵۲ سال

عملکرد: ۱۱۷۱۶ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول جو رقم بهمن در سطح ۸ هکتار در اقلیم سرد
۲. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره گیری از سیستم آبیاری تحت فشارکلاسیک ثابت
۳. مدیریت بهینه تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک و آب
۴. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه
۵. کشت مکانیزه با کمبینات و برداشت مکانیزه با کمباین
۶. مزرعه عاری از علف‌های هرز
۷. پیشرو در بکار گیری دانش فنی محصول در منطقه
۸. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با زراعت وتغذیه جو و مدیریت آفات، بیماری‌ها وعلف‌های هرز
۹. ارتباط مستمر و موثر با واحدهای اجرایی، ترویجی و آموزشی

اسداله مراد قلی

تولیدکننده نمونه

جو دیم

(اقلیم معتدل)

استان/ شهرستان: کرمانشاه / هرسین

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۴ سال

عملکرد: ۶۳۴۵ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه جو رقم مادری نادر در سطح ۵ هکتار در شرایط دیم
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تولیدی با رعایت مصرف بذر در واحد سطح
۳. رعایت اصول تناوب زراعی و آیش در دیمزار
۴. حفظ بقایای گیاهی کشت قبل و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
۵. استفاده از گاوآهن قلمی برای عملیات حفظ رطوبت در دیمزار
۶. مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس توصیه‌های فنی
۷. استفاده از بذر اصلاح شده و مادری به میزان مناسب
۸. برداشت مکانیزه و به موقع محصول
۹. پیشرو در انتقال تجارب و دانش فنی به کشاورزان منطقه

سلمان اسدی جلودار

تولیدکننده نمونه

جو دیم

(اقلیم گرم و مرطوب)

استان/ شهرستان: اردبیل / بیله‌سوار

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۴ سال

عملکرد: ۴۹۷۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه جو رقم اصلاح شده خرم در سطح ۵۰ هکتار در شرایط دیم
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول در اقلیم سازگار
۳. رعایت اصول تناوب زراعی در دیمزار
۴. حفظ بقایای گیاهی کشت قبل و اجرای عملیات ذخیره‌سازی رطوبت
۵. استفاده از زیرشکن و پنجه غازی برای عملیات حفظ رطوبت
۶. استفاده از خاک‌ورزی مرکب در مزارع آیش
۷. مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک و توصیه‌های فنی
۸. استفاده از بذر اصلاح شده و مادری به میزان مناسب
۹. برداشت مکانیزه و به موقع محصول
۱۰. مشارکت در انتقال تجارب به سایر کشاورزان با شرکت در کلاسهای آموزشی ترویجی

روح الله رازقی

تولید کننده نمونه
سبزی و صیفی نشائی

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / زیرکوه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۹ سال

عملکرد: ۳۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار خربزه نشائی

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول خربزه رقم اطلس در سطح ۱۶ هکتار
۲. مدیریت بهینه و مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار نوار تیپ
۳. تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای پایه و ریز مغذی
۴. استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده
۵. برداشت به موقع و تولید محصول مناسب و با کیفیت
۶. پیشرو در تولید محصولات جالیزی ازطریق نشاء در منطقه
۷. استفاده از کود دامی جهت حاصلخیزی خاک
۸. بکارگیری توصیه‌های فنی و بهره‌مندی از تجارب خبرگان کشاورزی

محمد صادق موحدی پاریزی

تولیدکننده نمونه
ذرت دانه‌ای

استان/ شهرستان: کرمان / ارزوئیه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۲ سال

عملکرد: ۱۷۳۴۴ کیلوگرم در هکتار با رطوبت ۱۴ درصد

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ذرت دانه‌ای رقم ۷۰۴ در سطح ۱۲۰ هکتار
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی و استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل
۳. مدیریت و مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تیپ
۴. کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان بذر مصرفی در واحد سطح به شیوه خشکه‌کاری
۵. مدیریت بهینه واصولی آفات، بیماریها وعلفهای هرز
۶. برداشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان رطوبت دانه
۷. شرکت در دوره‌های آموزشی وترویجی مرتبط با زراعت ذرت دانه ای
۸. مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری توصیه‌ها وانتقال تجارب به سایر کشاورزان

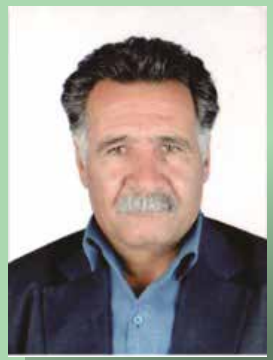

امیر شبانی

تولید کننده نمونه
ذرت علوفه‌ای

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / زیرکوه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۰ سال

عملکرد: ۱۰۷۰۰۰ کیلوگرم در هکتار با رطوبت ۷۰ درصد

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ذرت علوفه ای رقم ۷۰۴ در سطح ۱۰ هکتار با ماده موثره خشک ۳۰ درصد
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی و استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل
۳. مدیریت و مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری نوار تیپ
۴. انجام آزمون خاک و آب و مصرف انواع کودهای شیمیایی براساس نتایج آزمون‌ها
۵. کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان بذر مصرفی در واحد سطح
۶. مدیریت بهینه آفات، بیماریها وعلفهای هرز با بهره‌مندی از روشهای تلفیقی
۷. برداشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان رطوبت دانه
۸. شرکت در دوره‌های آموزش و مهارتی زراعت، تغذیه، مکانیزاسیون
۹. پیشرو در ارائه تجارب به سایر کشاورزان و مشارکت در اجرای طرحهای کشاورزی وتوسعه ای در منطقه
۱۰. تولید در چارچوب زنجیره کشاورزی

کاظم زارع خورمیزی

تولیدکننده

نمونه بذرگندم

استان/ شهرستان: یزد / خاتم

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۵۲ سال

عملکرد: ۱۰۴۵۰ کیلوگرم در هکتار بذر

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه تولید بذر گندم رقم سیوند وپیشتاز در سطح ۳۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم بذری، رقم اصلاح شده
۳. مدیریت بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تیپ
۴. رعایت اصول تغذیه گیاهی براساس نتایج آزمون خاک و آب
۵. تولید بذر تحت پوشش و نظارت شرکت معتبر بذری
۶. استفاده از کودهای دامی و زیستی برای حاصلخیزی خاک
۷. کاشت و برداشت مکانیزه و به‌موقع
۸. درصد خلوص بذر تولیدی بر اساس تجزیه بذر با درصد افت‌های مفید و غیر مفید در حد قابل قبول
۹. شرکت در دوره‌های آموزشی و پیشرو در اجرای طرحهای تولیدی بذر در منطقه
۱۰. ارتباط و تعامل موثر با واحدهای و مراکز جهاد کشاورزی

سید جلال موسوی

تولیدکننده نمونه

برنج

(رقم محلی)

استان/ شهرستان: گیلان / رودسر

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۳ سال

عملکرد: ۵۱۳۵ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت شالیزار رقم محلی هاشمی در سطح ۳ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی وکیفی محصول بازار پسند
۳. اعمال مدیریت بهینه مصرف آب
۴. کشت به موقع و مکانیزه محصول
۵. مدیریت بهینه مصرف عناصر شیمیایی، آلی و زیستی
۶. رعایت اصول فنی تولید نشاء و انتقال نشاء
۷. تلفیق توصیه‌های فنی محققین و تجارب عملی ودانش بومی در شالیزار تحت مدیریت
۸. پیشرو در انتقال تجارب به شالیکاران منطقه
۹. شرکت در کلاس‌های ترویجی زراعت و فرآوری شالی

سید خلیل پیغمبر زاده

تولیدکننده نمونه

برنج محلی

استان/ شهرستان: مازندران / محمود آباد

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۵۲ سال

عملکرد: ۶۴۷۶ کیلو گرم در هکتار شلتوک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت فنی شالیزار در سطح ۴ هکتار و دستیابی به تولید کمی و کیفی رقم محلی طارم هاشمی
۲. مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم آبیاری تناوبی و کاهش مصرف آب
۳. کاشت و برداشت مکانیزه و رعایت زمان مناسب انتقال نشاء
۴. استفاده از کود دامی جهت حاصلخیزی خاک
۵. مصرف انواع کودهای شیمیایی بر اساس آزمون خاک
۶. اجرای مدیریت فنی تولید از خزانه تا برداشت تحت مدیریت تلفیقی برنج
۷. شرکت در دوره‌های آموزشی ترویجی
۸. پیشرو درانتقال دانش فنی به سایر شالیکاران منطقه و مددکار ترویجی
۹. ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی ترویجی

جواد خادم پیر

تولیدکننده نمونه

برنج

(رقم پرمحصول)

استان/ شهرستان: مازندران / میاندرود

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۱۲۸۲۳ کیلوگرم در هکتار شلتوک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت فنی شالیزار به وسعت ۶ هکتار و دستیابی به تولید کمی و کیفی رقم پر محصول شیرودی
۲. مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم آبیاری تناوبی و کاهش مصرف آب
۳. کشت مکانیزه نشا ء و رعایت زمان مناسب انتقال نشاء
۴. بهره گیری از کود آلی و ورمی کمپوست در خزانه جهت تولید نشای سالم و قوی
۵. استفاده از کودهای بیولوژیک و ریز مغذی‌ها در زمان‌های مورد نیاز گیاه
۶. مصرف انواع کودهای شیمیایی طبق توصیه موسسه تحقیقات
۷. اجرای مدیریت فنی تولید از خزانه تا برداشت تحت مدیریت تلفیقی برنج
۸. شرکت در دوره‌های ترویجی و آموزشی
۹. پیشرو در انتقال دانش فنی به سایر شالیکاران منطقه
۱۰. ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی

اسداله کوچکی

تولیدکننده نمونه

پنبه

استان/ شهرستان: فارس/ داراب

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۵۶ سال

عملکرد: ۸۱۵۰ کیلوگرم در هکتار وش

شاخص‌ها:

۱- تولید کمی و کیفی محصول پنبه رقم گلستان در سطح ۳/۸ هکتار مزرعه پنبه

۲- رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیت‌های کشاورزی

۳- بهره گیری از کود دامی جهت افزایش ماده آلی خاک

۴- تسطیح لیزری و انجام خاک ورزی حفاظتی

۵- مدیریت تلفیقی علف‌های هرز

۶- مصرف بهینه عناصر شیمیایی بر اساس آزمون خاک

۷- عضو تعاونی پنبه کاران شهرستان و پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی

۸-شرکت در کلاسها و دوره‌های ترویجی و مهارتی

نادر سلیمیان

تولیدکننده نمونه

پیاز

استان/ شهرستان: البرز/ نظر آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۶ سال

عملکرد: ۱۵۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱-مدیریت صحیح مزرعه پیاز رقم سیروس در سطح ۱۲ هکتار

۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول پیاز در حد مجاز نیترات و عناصر سنگین

۳-مدیریت بهینه مصرف آب از طریق آبیاری تحت فشار تیپ

۴- مدیریت بهینه و مناسب کودهای دامی،آلی و زیستی و بیولوژیک

۵- رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس آزمون خاک و آب

۶-کشت نشایی به موقع و مکانیزه با رعایت زمان کاشت

۷-مزرعه عاری از هر گونه بیماری

۸-پیشرو در اجرای طرحها و سایت‌های الگویی و فنی ترویجی

۹-مشارکت در اجرای پروژه IPM/FFS و مدیریت تلفیقی حفاظت از محصول با شیوه مدرسه در مزرعه

۱۰- شرکت در دوره‌های آموزشی، ترویجی

سید علی احمدی

تولیدکننده نمونه
چغندرقند بهاره

استان/ شهرستان: لرستان / ازنا

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۳۷ سال

عملکرد: ۱۷۳۷۰۰ کیلوگرم در هکتار غده با عیار ۱۶/۱۷

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند ارقام، شکوفا، آریا، فلورس در سطح ۴۵ هکتار با عیار مناسب
۲. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیت‌های کشاورزی
۳. استفاده از زیر شکن، عملیات تسطیح قبل از کاشت
۴. کشت مکانیزه و به موقع با رعایت تراکم مناسب
۵. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بکارگیری سیستم آبیاری تحت فشار
۶. مدیریت بهینه تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
۷. مزرعه عاری از هر گونه بیماری
۸. وجین در زمان مناسب و اجرای عملیات تنک و تولید مزرعه یکنواخت از نظر رشد اندام هوایی و ریشه
۹. برداشت به موقع و مکانیزه
۱۰. شرکت در کلاسهای آمادهسازی زمین، تنظیم دستگاه پنوماتیک، کودکار و وجینکار، پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی

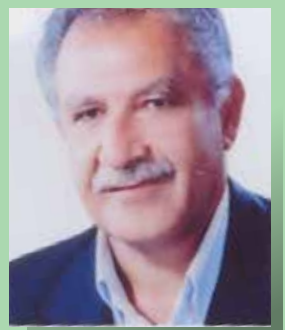

سیدحسین حسینی مقدم

تولیدکننده نمونه
چغندرقند پاییزه

استان/ شهرستان: گلستان / رامیان

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۷۵ سال

عملکرد: ۹۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار با عیار۱۵

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند به صورت کشت پاییزه رقم مونتانو در سطح ۴۰ هکتار
۲. رعایت اصول تناوب زراعی و استفاده مناسب از کودهای دامی وآلی
۳. استفاده از زیر شکن و انجام عملیات تسطیح و شیپر زنی
۴. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق توسعه کشت پاییزه
۵. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی
۶. کشت مناسب و مکانیزه با پنوماتیک با رعایت زمان مناسب کا شت
۷. برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به کارخانه قند
۸. به کارگیری دانش فنی در فعالیت زراعی
۹. پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان در جهت توسعه و ترویج کشت پاییزه چغندرقند

محمدحسین قاسمی

تولید کننده نمونه

حبوبات آبی

استان/ شهرستان: مرکزی/ خمین

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۸ سال

عملکرد: ۵۲۲۰ کیلوگرم در هکتار لوبیا چیتی

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول لوبیا چیتی رقم غفار وچیتی خمین در سطح ۱۰ هکتار
۱. مصرف بهینه آب در مزرعه از طریق استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار نوار تیپ
۲. استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل و بستر سازی مناسب
۳. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون خاک
۴. کشت مستقیم بدون خاک ورزی در بقایای گیاهی محصول قبل
۵. بکار گیری دانش فنی در فعالیت‌های کشاورزی
۶. پیشرو در اجرای طرحهای کشاورزی در منطقه و انتقال دانش فنی و تجارب به سایر کشاورزان
۷. شرکت در کلاسهای ترویجی آموزشی مرتبط با زراعت حبوبات

کیومرث غیاثی اصل

تولیدکننده نمونه

حبوبات دیم

استان/ شهرستان: اردبیل/ بیله سوار

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳ سال

عملکرد: ۲۷۴۳ کیلوگرم در هکتار عدس

شاخص‌ها:

۱-تولید کمی و کیفی محصول عدس رقم بیله سوار در سطح ۱۰ هکتار دیم کاری

۲- رعایت اصول صحیح تناوب زراعی در دیمزار

۳-استفاده از زیر شکن و عملیات اجرایی ذخیره سازی رطوبت در سطح مزرعه

۴-مصرف بهینه بذر و کشت به موقع و مکانیزه

۵-برداشت به موقع و رعایت میزان رطوبت محصول

۶-استفاده بهینه از نزولات در تولید محصول

۷-شرکت در دوره‌های آموزشی زراعت عدس

۸-مشارکت در فعالیت‌های توسعه ای کشاورزی در سطح روستا

علیرضا توکلی فریمانی

تولیدکننده نمونه

سیب زمینی

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ فریمان

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۲۱ سال

عملکرد: ۹۴۵۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه سیب زمینی ارقام فونتانا در سطح ۲۵ هکتار از طریق اعمال مدیریت صحیح وبرقراری سیستم هوشمند
۲. تولید محصول گواهی شده مطابق استانداردهای ملی ایران
۳. رعایت اصول فنی تناوب زراعی در زراعت
۴. استفاده از کودهای دامی در حاصلخیزی خاک
۵. انجام آزمون خاک و رعایت اصول تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون
۶. مدیریت بهینه مصرف آب با بهره مندی از آبیاری تیپ
۷. کاشت و برداشت مکانیزه، با رعایت میزان بذر مصرفی
۸. ذخیره سازی فنی با بهره گیری از سردخانه و بازار پسند بودن محصول
۹. شرکت در کلاسهای آموزشی و پیشرو در ارائه دانش فنی

میرزا احمدیان

تولیدکننده نمونه کلزا

استان/ شهرستان: کرمانشاه / اسلام آباد غرب

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۵۳ سال

عملکرد: ۷۱۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت صحیح و بهینه مزرعه کلزا رقم ناتالی در سطح ۶ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول
۳. رعایت اصول فنی تناوب زراعی و کشت کلزا در تناوب و پایداری محصولات گندم و جو
۴. مصرف بهینه آب در مزرعه با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشا ر
۵. برداشت یک مرحله ای و مکانیزه محصول و تحویل به موقع
۶. استفاده از کودهای ریز مغذی وکشت مکانیزه وبه موقع
۷. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با زراعت و تغذیه کلزا، پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

مهدی رحیمی

تولیدکننده نمونه

یونجه

استان/ شهرستان: خراسان شمالی/ رازجرگلان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۶ سال

عملکرد: ۱۵۰۰۰ کیلوگرم در هکتار یونجه خشک در ۵ چین

شاخص‌ها:

۱-دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول یونجه رقم همدانی در سطح ۲۰ هکتار

۲- مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار بارانی

۳-تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای پایه و ریز مغذی

۴-کشت مکانیزه با رعایت اصول خاکورزی حفاظتی

۵-استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده

۶-مزرعه عاری از بیماریهای گیاهی و آفات

۷-برداشت به موقع و تولید علوفه مناسب و با کیفیت

۸-شرکت در دوره‌های آموزشی آفات وبیماری‌های گیاهان علوفه ای

۹- پیشرو در بکار گیری توصیه‌های فنی

۱۰-ارتباط مستمر با مراکز جهاد کشاورزی وکارشناسان ومروجین کشاورزی

۸ -کمیته فنی بخش باغبانی

۸-۱- سیمای بخش باغبانی

پیش‌بینی اهداف عملیاتی برنامه ششم در راستای توسعه بخش باغبانی

۱- افزایش تولید محصولات باغی با هدف تولید پایدار و افزایش ضریب امنیت غذایی از ۱۹ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ به ۲۲٫۶ میلیون تن در سال ۱۴۰۰ از طریق:

۱-۱- افزایش تولید در واحد سطح با استفاده از روش‌های اصلاح،نوسازی باغات و حذف، جایگزینی ارقام سنتی با ارقام مرغوب تجاری در سطح ۵۸۶۶۰۸ هکتار

۱-۲- افزایش تولید از طریق افزایش سطح زیر کشت و توسعه باغات در اراضی شیبدار و مستعد به میزان ۱۰۰ هزار هکتار

۱-۳- افزایش تولید از طریق افزایش سطح زیرکشت و توسعه باغات در اراضی مستعد (نوآباد) به میزان ۱۴۳۴۲۵ هکتار

۱-۴- افزایش تولید از طریق تولید نهال مرغوب و گواهی شده محصولات باغی به تعداد ۳۲۳۷۹۸۰۸۶ اصله نهال

۲- افزایش تولید محصولات گلخانه‌ایی به دلیل محدویت در منابع آبی در جهت توسعه پایدار از ۱۹۹۶۰۰۰ تن در سال ۱۳۹۵ به ۶۹۵۰۰۰۰ تن در پایان سال ۱۴۰۰ از طریق:

۲-۱- افزایش تولید محصولات گلخانه‌ای از طریق اصلاح و نوسازی و مرمت گلخانه‌ها و بروزرسانی آن‌ها به مقدار ۲۷۰۵ هکتار

۲-۲- افزایش تولید محصولات باغبانی از طریق توسعه کشت در گلخانه‌های مدرن به مقدار ۱۸۶۵۴ هکتار

۳- افزایش تولید و فرآوری گیاهان دارویی با هدف توسعه پایدار، تامین نیازهای داخلی، ایجاد اشتغال، حفاظت از محیطزیست از تولید ۵۳۰۹۲۵ تن در سال ۱۳۹۴ به ۶۱۴۴۳۴ تن در سال ۱۴۰۰ از طریق:

۳-۱- افزایش تولید و فرآوری گیاهان دارویی از طریق اندام‌های تکثیری مختلف به تعداد ۱۹۴۶۵۸۰۰۰ اصله

۳-۲- افزایش تولید گیاهان دارویی از طریق افزایش سطح زیرکشت و پیش‌بینی توسعه کاشت گیاهان دارویی به

مقدار ۱۰۵۳۲۲هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۴- افزایش تولید روغن زیتون با هدف تولید پایدار و توسعه در تامین نیاز روغن خوارکی سالم مصرفی از ۶۲۰۰ تن در ۱۳۹۴ به ۲۶۰۰۰ هزارتن در پایان سال ۱۴۰۰ از طریق:

۴-۱-اصلاح ونوسازی باغات، حذف و جایگزینی ارقام سنتی با کاشت ارقام مرغوب تجاری در سطح ۴۵۰۰۰ هکتار از باغات موجود زیتون

۴-۲- افزایش سطح زیرکشت و توسعه باغات زیتون در اراضی مستعد به میزان ۱۵ هزار هکتار

۴-۳- توسعه کشت محصولات سالم و ارگانیک باغی در سطح ۴۱ هزار هکتار و تبدیل ۲۴۱ هزار هکتار از باغات موجود به تولید محصول سالم و ارگانیک،با تولید حدود ۲ میلیون تن محصول ارگانیک

۵- افزایش صادرات محصولات باغبانی با هدف مثبت‌کردن تراز تجاری محصولات کشاورزی با پیش‌بینی ۴,۵ میلیون تن در سال ۱۴۰۰ و جمعاً ۱۶,۲ میلیون تن محصولات باغبانی به ارزش تقریبی ۳۶ میلیارد دلار

وضعیت آمار باغبانی در سال ۱۳۹۶

سطح کل زیرکشت باغات کشور ۲۸۴۴۶۶۵ هکتار است که از این میزان ۲۳۹۶۵۲۱ هکتار سطح بارور و ۴۴۸۱۴۴ هکتار سطح غیربارور می‌باشد. در مجموع از کل سطح زیرکشت، ۲۵۰۰۸۳۲ هکتار به کشت آبی و ۳۴۳۸۳۳ هکتار به کشت‌دیم محصولات باغی اختصاص دارد.

متوسط عملکرد محصولات باغبانی به تفکیک کشت آبی ۹۳۹۴ کیلوگرم در هکتار و دیم ۴۳۸۱ کیلوگرم در هکتار. می-باشد. تولید محصولات باغی در سال ۹۶ به میزان ۱۹۰۰۶۶۲۶ تن و میزان تولید محصولات گلخانه‌ایی ۲۰۲۶۶۷۷ تن و در مجموعً ۲۱۰۳۳۳۰۳ تن می‌باشد. جدول ذیل مقایسه عملکرد و میزان تولید در این بخش را نشان می دهد.

جدول شماره ۸- مقایسه میزان تولید و عملکرد بخش باغبانی در سالهای ۹۵ و ۹۶

ردیف	عنوان	سال۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶
۱	متوسط عملکرد آبی (کیلوگرم در هکتار)	۷۹۹۰	۹۳۹۴
۲	متوسط عملکرد دیم (کیلوگرم در هکتار)	۳۳۴۰	۴۳۸۱
۳	تولید محصولات باغی (تن)	۱۹۰۲۴۸۰۳,۸	۱۹۰۰۶۶۲۶
۴	تولید محصولات گلخانه‌ای (تن)	۲۱۰۲۰۹۵۲,۹	۲۱۰۳۳۳۰۳

۸-۲ معرفی نمونه‌های ملی بخش باغبانی

قاسم عاشوری

تولیدکننده نمونه

سیب درختی

استان/ شهرستان: زنجان / سلطانیه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۴ سال

عملکرد: ۱۶۵۲۰۰کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. اعمال مدیریت صحیح باغ سیب ارقام رد وگلدن، بذری و رویشی در سطح ۱۲ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازار پسند و با کیفیت
۳. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق اعمال آبیاری قطره ای
۴. انتخاب ارقام و گونه‌های سازگار با اقلیم و منطقه و توصیه تحقیقات
۵. رعایت اصول فنی کشت، طراحی و بستر سازی باغ
۶. اعمال مدیریت سرمازدگی با ایجاد سامانه ضد سرما وتگرگ، مصرف ضدیخ و کودپتاسه
۷. رعایت اصول فنی هرس با حفظ محور مرکزی
۸. مدیریت تغذیه گیاهی بر اساس آزمون خاک وبرگ با بهره گیری از روشهای چالکود، محلول پاشی و کود آبیاری
۹. اعمال مدیریت خشکسالی با استفاده از آبیاری نوین، مصرف کودهای دامی، پتاسه وگوگردی وبقایای گیاهی
۱۰. برداشت به موقع محصول مرغوب و نگهداری در سردخانه
۱۱. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی وپیشرو در انتقال تجارب به سایر باغداران

سید محمد
حسین محمد آبادی

تولیدکننده نمونه
پسته

استان/ شهرستان: قم / قم

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۵۹ سال

عملکرد: ۱۵۱۰۰ کیلوگرم در هکتار محصول خشک

شاخص‌ها:

۱. اعمال مدیریت بهینه باغ پسته از ارقام تجاری در سطح ۱۸۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول صادراتی و ارقام اکبری، احمد آقایی وکله قوچی با ۶۰درصد باروری و با تراکم مناسب
۳. مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده ازآبیاری نواری و سیستم آبیاری قطره ای
۴. رعایت اصول تغذیه گیاهی با استفاده از آزمون خاک و آزمون آب
۵. کنترل تلفیقی آفات وبیماری‌ها وعلفهای هرز
۶. تولید محصول در چار چوب دستورالعملHACCP
۷. ترمینال مکانیزه و فرآوری محصول در کوتاه ترین زمان
۸. انجام آزمون تست آفلاتوکسین و اخذ گواهی تولید محصول سالم وبهداشتی
۹. رعایت اصول بهداشتی در باغ وترمینال ضبط وفرآوری محصول با اجرای GAP
۱۰. اعمال مدیریت سرمازدگی در باغ
۱۱. شرکت در دوره‌های ترویجی، سمینارهای آموزشی و انتقال تجارب به سایر باغداران
۱۲. پیشرو در بکارگیری دانش فنی ازطریق بکارگیری کارشناسان فنی در مدیریت باغ پسته

امید ناصری نژاد

تولیدکننده نمونه
پسته

استان/ شهرستان: کرمان/ رفسنجان

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۶ سال

عملکرد: ۱۲۳۴۲کیلوگرم در هکتار محصول خشک

شاخص‌ها:

۱- اعمال مدیریت بهینه باغ پسته از ارقام فندوقی، کله قوچی و بادامی در سطح ۶۰ هکتار
۲- دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول صادراتی و ارقام تجاری با ۹۰درصد باروری باغ
۳- مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم خط انتقال لوله
۴- رعایت اصول تغذیه گیاهی با استفاده از آزمون خاک و آزمون آب
۵- انجام اصولی انواع هرس فرم دهی، باردهی و حذف شاخه‌های پائینی در تماس باخاک
۶- انجام آزمون تست آفلاتوکسین وتولید محصول سالم وبهداشتی
۷- اعمال مدیریت سرمازدگی در باغ
۸- اجرای عملیات GAP در باغ
۹- رعایت اصول بهداشتی در باغ وترمینال ضبط وفرآوری محصول
۱۰- شرکت در کارگاه های آموزشی وترویجی، سمینارهای آموزشی و پیشرو در انتقال تجارب به باغداران منطقه

قادربخش بارک زهی

تولیدکننده نمونه

خرما

استان/ شهرستان: سیستان و بلوچستان / سیب و سوران

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۳ سال

عملکرد:۳۳۲۹۵کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه نخلستان رقم مضافتی در سطح ۵ هکتار
۲. رعایت اصول فنی کشت و مدیریت کف نخلستان
۳. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول از ارقام تجاری صادراتی و سازگار در منطقه
۴. مصرف بهینه آب در نخلستان با بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار قطره‌ای
۵. رعایت اصول بهداشت در نخلستان و بسته بندی اصولی
۶. انجام آزمون خاک و مصرف بهینه کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون
۷. کنترل مکانیکی علف‌های هرز
۸. اجرای عملیات اصلاح و احیاء نخلستان
۹. اعمال مدیریت خشکسالی با تراکم مناسب، میانه‌کاری و مالچ
۱۰. تولید محصول با کیفیت برای مصرف داخل و صادرات
۱۱. ارتباط با مراکز آموزشی و ترویجی از طریق شرکت در دوره‌های آموزشی مرتبط

علی کشاورز هدایتی

تولیدکننده نمونه

زیتون

استان/ شهرستان: قزوین / قزوین

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۵۱ سال

عملکرد: ۳۰۹۹۳کیلوگرم در هکتار میوه زیتون

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ زیتون ارقام زرد، مانزانیلا،کنسروالیا،آربکین، کرونایکی و ماری در سطح ۲۱۰ هکتار

۲. دستیابی به تولید محصول کمی و کیفی از ارقام روغنی سازگار با منطقه در قطعه باغ فوق متراکم درسطح ۶۰هکتار در قالب زنجیره کامل تولید

۳. مصرف بهینه آب از طریق آبیاری تحت فشار قطرهای

۴. مدیریت تلفیقی آفات وبیماری ها

۵. رعایت اصول فنی هرس فرم و باردهی و حذف پاجوش‌ها و سربرداری درختان و مدیریت مناسب کف باغ

۶. مصرف بهینه کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون خاک به صورت چالکود

۷. استفاده از کارت‌های زرد و تله‌های فرمونی جهت کنترل آفات و رعایت اصول بهداشت در باغ و فرآوری محصول

۸. رعایت زمان مناسب برداشت محصول

۹. فرآوری محصول به صورت روزانه در داخل باغ و تولید روغن با کیفیت درجه یک

۱۰. انجام اصول فنی عملیات سورتینگ و تلخهزدایی

۱۱. مشارکت در دوره‌های آموزشی، جشنواره و سمینارهای علمی و پیشرو در انتقال دانش فنی به زیتون‌کاران

مسلم رضایی

تولیدکننده نمونه

زیتون

استان/ شهرستان: زنجان / طارم

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۶ سال

عملکرد: مدیریت بهینه باغ زیتون

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ زیتون رقم زرد در سطح ۱/۲هکتار
۲. دستیابی به تولید محصول کمی و کیفی از رقم روغنی سازگار با منطقه
۳. مصرف بهینه آب با بهره‌مندی از سیستم آبیاری تحت فشار قطره‌ای
۴. مدیریت تلفیقی آفات وبیماری ها
۵. رعایت اصول فنی هرس فرم و باردهی و حذف پاجوش‌ها و سربرداری درختان
۶. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف بهینه کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون خاک
۷. مدیریت سرمازدگی باغ زیتون با محلولپاشی با ضدیخ گیاهی
۸. مدیریت مناسب کف باغ
۹. شرکت در کلاس‌های آموزشی وترویجی مرتبط با زیتون کاری

سیدرضا ذاکری تبار امیری

تولیدکننده نمونه

مرکبات

استان/ شهرستان: مازندران / میاندرود

سطح تحصیلات: ابتدائی

سن: ۸۳ سال

عملکرد: ۱۱۴۹۰۰کیلوگرم در هکتارپرتقال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ مرکبات پرتقال، رقم تامسون ناول در سطح ۵ هکتار
۲. دستیابی به محصول کمی و کیفی مرکبات صادراتی و بازارپسند
۳. مدیریت مصرف بهینه آب در واحد سطح با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره‌ای
۴. انجام آزمون آب، خاک و برگ و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون
۵. استفاده از نهال‌های تائید شده و سازگار با منطقه
۶. رعایت اصول فنی کاشت و مدیریت باغ الگویی در منطقه
۷. کنترل تلفیقی با آفات و بیماریها و علف‌های هرز
۸. مدیریت خشکسالی با انجام هرس فرم و باردهی و مدیریت آبیاری
۹. مدیریت سرمازدگی از طریق تغذیه مناسب، محلولپاشی، هرس دیرهنگام، و ایجاد منابع تولیدگرما در شبهای سرد
۱۰. رعایت اصولی برداشت، حمل و نقل و نگهداری در سردخانه و بازاریابی مناسب
۱۱. مدیریت آفتاب سوختگی از طریق تغذیه با کودهای کلسیمی و آبیاری منظم در تابستان
۱۲. پیشرو در بکار گیری دانش فنی و انتقال تجارب به سایر باغداران
۱۳. شرکت درجشنواره‌ها، کلاسها و دوره‌های ترویجی

اکبر سلیمی

تولیدکننده نمونه انار

استان/ شهرستان: فارس/ داراب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۳ سال

عملکرد: ۹۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ انار ارقام تجاری رباب وشیرین در سطح ۱۴ هکتار
۲. دستابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند
۳. انتخاب رقم سازگار با اقلیم براساس توصیه‌های فنی وکارشناسی
۴. انجام آزمون خاک و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون خاک
۵. انجام اصولی هرس‌های فرم و اصلاحی ومدیریت مکانیکی علفهای هرز
۶. تغذیه گیاهی براساس نتایج آنالیز خاک
۷. اعمال مدیریت سرمازدگی وآفتاب سوختگی
۸. کنترل بیولوژیکی کرم گلوگاه انار و اعمال مدیریت تلفیقی
۹. رعایت اصول برداشت، حمل و نقل و نگهداری محصول و بازاریابی
۱۰. شرکت در دوره‌های آموزشی مرتبط با اصول باغبانی انار
۱۱. پیشرو در اجرای طرح‌های کشاورزی و انتقال دانش فنی به سایر باغداران در قالب سایت الگویی ترویجی

سینا سرحدی

تولیدکننده نمونه

گیاهان داروئی

استان / شهرستان: خراسان جنوبی / بیرجند

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۷ سال

عملکرد: ۱۰۰کیلو بذر خارشتر، ۳۰۰۰ کیلو علوفه خشک، ۲۰۰۰لیتر عرق خارشتر و ۱۰ کیلوگرم ترنجبین در هکتار در سال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مزرعه خارشتردر سطح ۲۵ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی بذر، علوفه خشک و عرقیات خارشتر
۳. مزرعه الگویی و ترویجی خارشتر در کشور برای بازدیدکارشناسان و تولیدکنندگان
۴. پیشبینی برنامه توسعه کشت
۵. مدیریت مصرف بهینه آب
۶. انجام انواع آزمون آب، خاک و گیاه و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون
۷. عدم استفاده از سموم شیمیایی و مصرف کودهای شیمیایی در حداقل ممکن
۸. شرکت درسمینارها و همایش‌های مرتبط
۹. شرکت در دوره‌های آموزشی داخل و خارج از کشور
۱۰. مشارکت در اجرای طرحهای کشاورزی در تعامل با مراکز جهاد کشاورزی

رسول بلبل تربتی

تولیدکننده نمونه

زعفران

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / زاوه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۳۶/۲ کیلوگرم در هکتار زعفران خشک

شاخص‌ها:

۱. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول زعفران در سطح ۲۰ هکتار
۲. مدیریت مصرف بهینه آب از طریق اجرای سیستم آبیاری تحت فشار
۳. استفاده مناسب پیاز زعفران با وزن استاندارد و توصیه کارشناسی
۴. بسترسازی مناسب و استفاده از انواع کود دامی و شیمیایی بر اساس نتایج آزمون خاک
۵. تغذیه اصولی و فنی از طریق محلولپاشی ریزمغذی‌ها همزمان با آب آبیاری
۶. تولید محصول با کیفیت عاری از مصرف هر گونه سموم شیمیایی
۷. وجین علف‌های هرز در زمان مورد نیاز
۸. خشک کردن محصول با دستگاه خشک کن
۹. اشتغالزایی برای ۲۵۰ نفرروز در هرهکتار
۱۰. شرکت در دوره‌های آموزشی داخل وخارج ازکشور و سمینارهای علمی

جلال ابراهیمی

تولیدکننده نمونه

چای

استان/ شهرستان: گیلان / لاهیجان

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۵۱ سال

عملکرد: ۱۲۰۰۰ کیلوگرم برگ سبز درجه یک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ چای رقم هیبرید در سطح ۳ هکتار
۲. دستیابی به تولید کیفی و کمی محصول چای با بازارپسندی بالا
۳. کشت به موقع با بهره‌مندی از تجارب کارشناسان مرکز تحقیقات چای کشورو اداره چای شمال
۴. مدیریت مصرف بهینه آب در باغ چای
۵. رعایت اصول فنی تغذیه باغ چای بر اساس توصیه‌های ترویجی و کارشناسی و انجام آزمون آب وبرگ
۶. مصرف انواع کودهای ماکرو و میکرو براساس نتایج آنالیز خاک
۷. کنترل تلفیقی و بیولوژیک آفات
۸. وجین دستی و انجام به موقع هرس بهاره و هرس پاییزه وانجام اصولی هرس کفبر وکمربر جهت حفظ ارتفاع مناسب بوته
۹. فرآوری محصول برای تولید چای سیاه و سبز در بسته‌بندی استاندارد
۱۰. شرکت در همایش و جشنواره‌های ترویجی
۱۱. ارتباط با واحدهای آموزشی، ترویجی و تحقیقاتی مرتبط با باغبانی و فرآوری چای و اخذ دانش فنی

علی ذوالقدری ها

تولیدکننده نمونه
انگور آبی

استان/ شهرستان: قزوین/ تاکستان

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۳۱ سال

عملکرد: ۹۹۶۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ انگور رقم تجاری بی دانه سفیدوقرمز در سطح ۱۲هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول انگور رقم تجاری جهت مصرف داخل و صادرات
۳. مدیریت و مصرف بهینه آب با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره ای
۴. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون خاک، آب و گیاه
۵. اعمال مدیریت سرمازدگی با استفاده از کودهای پتاسه ومواد زیستی
۶. بهره‌گیری از سیستم پرورش فراز درتربیت درختان
۷. رعایت اصول فنی هرس، هرس سبز، تنک سبز و هرس برگ
۸. رعایت اصول فنی مدیریت کف باغ
۹. کنترل تلفیقی آفات و بیماریها و علف هرز
۱۰. رعایت اصول فنی برداشت، حمل و نقل و فرآوری محصول صادراتی (کشمش)
۱۱. شرکت در دوره‌های آموزشی وترویجی وانتقال تجارب به باغداران به عنوان باغدار پیشرو

یونس فرشادی

تولیدکننده نمونه

انگور دیم

استان / شهرستان: کردستان / مریوان

سطح تحصیلات: ابتدائی

سن: ۶۸ سال

عملکرد: ۳۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ انگور در شرایط دیم رقم رشه در سطح ۲/۱هکتار
۲. تربیت درختان به روش خزنده و سیستم پاچراغی در حاشیه باغ
۳. دست یابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازار پسند در چارچوب کد ۱۶ رقمی IPM
۴. مکان یابی مناسب، بستر سازی کشت و استفاده از رقم با کیفیت و سازگار با منطقه
۵. رعایت اصول فنی هرس باردهی، سبز و تنک میوه
۶. مصرف عناصر غذایی به روش چال کود و براساس توصیه‌های فنی و کارشناسی
۷. ایجاد سامانه تجمیع آب در اوایل فروردین
۸. کنترل تلفیقی آفات وبیماری‌ها
۹. شرکت در دوره‌های آموزشی ترویجی مرتبط

سیدمسعود ناظم زاده

تولیدکننده نمونه
محصول گلخانه‌ای
(سبزی وصیفی)

استان / شهرستان: قم/ قم

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۲ سال

عملکرد: ۱۸/۶ کیلوگرم گوجه گیلاسی درمترمربع

شاخص‌ها:

۱. مدیریت واحد گلخانه تک واحدی تولید محصولات سبزی و صیفی در سطح ۱۰۴۰۰ مترمربع
۲. دستیابی به تولید محصول کیفی و کمی صادراتی و بازار پسند محصول گوجه‌فرنگی خوشه‌ای گیلاسی صادراتی با برند تجاری رضوان
۳. مدیریت مصرف بهینه آب در گلخانه با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره‌ای
۴. انجام انواع آزمون‌ها وتغذیه اصولی براساس سیستم تغذیه اسپانیایی با تست ۲۵ فرمول غذایی
۵. مجهز به سردخانه، سالن تولید نشاء
۶. پیش بینی برنامه توسعه گلخانه
۷. ارتفاع ۷/۱ متر و تجهیز گلخانه به سیستم اتوماسیون مدرن
۸. سیستم ساتراپ هوشمند کنترل اقلیم
۹. انعقاد قرارداد با شرکت‌ها و ارگان‌های دولتی و بسته بندی حسب درخواست مشتری
۱۰. کنترل تلفیقی آفات و بیماریها و رعایت اصول IPM/FFS در گلخانه
۱۱. اشتغال زایی برای ۱۲ نفر در گلخانه
۱۲. شرکت در دوره‌های آموزشی، بازدیدهای ترویجی و پیشرو در اجرای توصیه‌های فنی ازطریق ارتباط با گلخانه‌داران شاخص کشور

محمد هادی موهبتی

تولیدکننده نمونه

محصول گلخانه‌ای
(گل وگیاهان زینتی)

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / بیرجند

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۲۰۲ شاخه گل رز در مترمربع

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه واحد گلخانه هیدروپونیک مولتی اسپان با سازه اسپانیایی در سطح یک هکتار از ۱۵ رقم تجاری گل رز
۲. در سطح یک هکتار از ۱۵ رقم تجاری گل رز
۳. دستیابی به تولید کمی و کیفی ارقام مختلف رز هلندی
۴. مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره مندی از سیستم آبیاری قطره ای
۵. تجهیزگلخانه به سیستم اتوماسیون کنترل مرکزی و دستگاه کنترل اقلیم و تغذیه هوشمند
۶. وجود سردخانه و سیستم‌های مجهز بسته‌بندی محصولات تولیدی
۷. رعایت اصول فنی در گلخانه در جهت مصرف بهینه انرژی، روشهای دوپوش، سیستم شیدینگ و انرژی سیوینگ و کاهش مخاطرات کشاورزی
۸. رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس آزمون خاک و برگ
۹. رعایت اصول بهداشتی در سطح گلخانه
۱۰. برنامه توسعه کشت در ۳ فاز تا سطح ۸ هکتار
۱۱. مشارکت در اجرای برنامه‌های آموزشی، ترویجی و اجرایی و بازدیدهای متخصصین خارجی و داخلی
۱۲. اشتغالزایی برای ۱۷ نفر مددجوی ناشنوا در گلخانه
۱۳. اخذ گواهی قرنطینه از حفظ نباتات

موسی زمانیان گوارشگی

تولیدکننده نمونه

نهال باغی

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / مشهد مقدس

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۸ سال

عملکرد: ۲۵۰هزار انواع نهال باغی درسال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه نهالستان در سطح ۱۰ هکتار از ارقام دانه‌دار، هسته‌دار، دانه‌ریز وخشک
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی نهال‌های باکیفیت رویشی و بذری
۳. تولید انواع نهال شناسنامه دار با مجوز موسسه ثبت، گواهی بذر و نهال
۴. مصرف بهینه آب در نهالستان با بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار
۵. بهره‌گیری از انواع ماشین آلات و تجهیزات تخصصی در نهالستان
۶. انجام آزمون خاک و آب و مصرف انواع عناصر غذایی بر اساس نیاز گیاه
۷. رعایت اصول فنی کود آبیاری، محلول پاشی و مصرف مواد آلی و کود حیوانی
۸. تولید انواع نهال‌ها مطابق با استاندارد و عرضه آن به باغداران با مجوز موسسه تحقیقات ثبت وگواهی بذر و نهال و اخذ تاییدیه کلینیک گیاهپزشکی برای سلامت نهالستان
۹. پیش بینی ایجاد باغ مادری
۱۰. صادرات نهال به کشورهای ارمنستان وتاجیکستان
۱۱. پیشرو در اجرای طرحهای باغبانی در منطقه و انتقال تجارب به سایر باغداران
۱۲. شرکت در کلاسهای باغبانی و آموزشی مرتبط با باغداری و تولید نهال

محمدحسین جلادت

تولیدکننده نمونه

انجیر دیم

استان/ شهرستان: فارس / اصطهبان

سطح تحصیلات: ابتدائی

سن: ۶۳ سال

عملکرد: ۱۸۵۰کیلوگرم در هکتار محصول خشک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه انجیرستان از رقم سبز در سطح ۵ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند
۳. اعمال مدیریت خشکسالی با انجام شخم و بانکت‌بندی برای حفظ رطوبت درختان
۴. رعایت اصول تغذیه گیاهی با استفاده از آزمون خاک
۵. انجام اصولی هرس و اعمال مدیریت کف باغ
۶. رعایت زمان مناسب گرده افشانی
۷. استفاده از چادر برداشت و رعایت اصول بهداشتی در داشت و برداشت محصول
۸. شرکت در دوره‌های ترویجی، آموزشی و انتقال تجارب به سایر باغداران

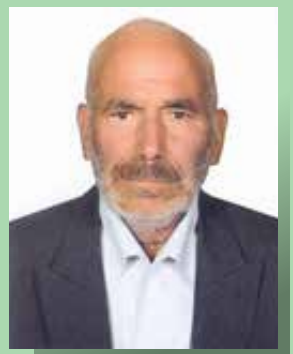

علی احمد خان‌میرزائی

تولیدکننده نمونه

گردو

استان/ شهرستان: همدان / تویسرکان

سطح تحصیلات: ابتدائی

سن: ۷۱ سال

عملکرد: ۵۲۵۰ کیلوگرم در هکتار محصول خشک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ گردو رقم محلی در سطح ۱۰ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند در قالب سایت الگویی ترویجی
۳. مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری قطره ای
۴. رعایت اصول تغذیه گیاهی به روش چالکود براساس آزمون خاک و آب
۵. اعمال مدیریت خشکسالی با استفاده از مالچ و مدیریت سرمازدگی ازطریق هرس شاخه‌های خشک وتقویت باغ با کود دامی و میکرو
۶. کنترل تلفیقی آفات وبیماریهای گیاهی
۷. رعایت اصول بهداشتی در باغ تحت مدیریت
۸. بهره‌مندی از دانش کارشناسان باغبانی از طریق شرکت در کلاسهای ترویجی
۹. عضو تعاونی گردوکاران و پیشرو در انتقال تجارب فنی به سایر باغداران
۱۰. شرکت در کلاس‌های آموزشی و ترویجی مرتبط

بابامراد سلیمی حسین آبادی

تولیدکننده نمونه

بادام

استان / شهرستان: کرمانشاه / صحنه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۳ سال

عملکرد: ۵۰۰۰ کیلوگرم در هکتار محصول خشک

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه باغ بادام رقم شکوفه در سطح ۸ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی با تراکم مناسب
۳. مدیریت مصرف بهینه آب با بهره مندی از سیستم آبیاری قطره ای
۴. مشارکت در فعالیتهای آبخیزداری در منطقه
۵. استفاده از کندوی زنبورعسل برای گرده‌افشانی
۶. رعایت اصول فنی مدیریت کف باغ
۷. پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی و کارشناسی
۸. اعمال مدیریت خشکسالی با استفاده از مالچ، سله‌شکنی، کود پتاسه و سامانه آبگیر
۹. مدیریت سرمازدگی با کشت رقم دیرگل
۱۰. حفظ ارتباط مستمر با مراکز آموزشی و ترویجی و اجرایی

ابراهیم زاهدی

تولیدکننده نمونه
محصول گلخانه ای
(نشاء مکانیزه)

استان/ شهرستان: بوشهر / دشتستان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۰ سال

عملکرد: تولید ۱۰ میلیون نشاء در سال

شاخص‌ها:

۱. تولید نشاء انواع فلفل، گوجه فرنگی،خیار، بادمجان،خربزه و هندوانه از ارقام داخلی و خارجی در سه دوره درسال (۲دوره نشاء و یک دوره تولید محصول) در سطح ۷۰۰۰مترمربع در سه واحد گلخانه
۲. اخذ مجوز تولید نشاء و محصول گلخانه‌ای از مراجع ذیربط
۳. استفاده از بذور هیبرید داخلی وخارجی
۴. اخذ گواهی سلامت بذور
۵. کنتری تلفیقی آفات و بیماریها
۶. تجهیز گلخانه به اداوات مورد نیاز تولید نشاء
۷. ایجاد اشتغال برای ۱۵نفر در گلخانه
۸. مدیریت مصرف بهینه آب در فرآیند تولید محصول
۹. شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و ترویجی و ارتقاء دانش فنی تولید نشاء

شهریار حسامی

تولیدکننده نمونه نهال
از طریق کشت بافت

استان/ شهرستان: تهران / ملارد

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۳ سال

عملکرد: ۱۲۰-۸۰ هزارنهال گردو و موز کشت بافتی در سال

شاخص‌ها:

۱. تولید نهال ازطریق کشت بافت گردو و موز در سطح ۲۵۰۰مترمربع در محصولات مهم و اولویت دار
۲. اخذ مجوزهای مورد نیاز و معتبر ازمجامع ذیربط برای کشت بافت و نوآوری در فعالیت تولیدی
۳. استفاده از تجهیزات و تاسیسات مدرن مطابق با استاندارد کشورهای پیشرفته
۴. ارتباطات علمی بین‌اللملی مستمر و موثر با شرکتهای تولید کشت بافت کشورهای پیشرفته واخذ دانش فنی مورد نیاز
۵. تهیه ریزنمونه‌های مورد نیاز ازکشورهای فرانسه و بلژیک
۶. ارتباط موثر با انجمن کشت بافت گیاهی ایران به عنوان عضوانجمن، تولیدکننده و محقق کشت بافت
۷. شرکت در دوره‌های آموزشی و سمینارهای علمی داخل و خارج ازکشور
۸. ارتباطات موثر با موسسه تحقیقات ثبت وگواهی بذر و نهال و معاونت باغبانی
۹. تامین کننده نهال‌های کشت بافتی بزرگترین نهالستان باغ مادری گردو در تویسرکان
۱۰. مشارکت و همکاری با بخش‌های دولتی و خصوصی جهت تولید نهال براساس نیاز کشور

احمد مسعودسینکی

تولیدکننده نمونه
میوه‌های هسته دار

استان/ شهرستان: تهران / شمیرانات

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۵۸ سال

عملکرد: ۳۶۸۰۰ کیلوگرم در هکتار گیلاس

شاخص‌ها:

۱. مدیریت فنی بهینه باغ گیلاس رقم تک دانه در سطح ۴ هکتار
۲. دستیابی به تولید محصول کمی و کیفی محصول تجاری در قالب سایت الگویی ترویجی
۳. رعایت تراکم مناسب و استفاده از رقم توصیه شده تحقیقات وسازگار با منطقه
۴. هرس اصولی و تربیت درختان به صورت شلجمی
۵. مدیریت مناسب کف باغ
۶. مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم‌های آبیاری قطره‌ای
۷. تغذیه اصولی چالکود و محلول‌پاشی وکود آبیاری براساس نتایج آزمون‌های آب، خاک و برگ
۸. مدیریت تلفیقی آفات و بیماریها
۹. اعمال مدیریت سرمازدگی با استفاده از ضدیخ و آبپاشی
۱۰. مدیریت خشکسالی با بهسازی شبکه آبیاری و استفاده از کود حیوانی
۱۱. شرکت در کارگاه‌های IPM، جشنواره‌ها و دوره‌های آموزشی باغبانی

نادر احمدی تنگانی

تولیدکننده نمونه

گل محمدی

استان/ شهرستان: جنوب کرمان / جیرفت

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۶۱ سال

عملکرد: ۴۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱. مدیریت صحیح و فنی گلستان گل محمدی در سطح ۳۲ هکتار یک قطعه
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ارگانیک وتولید عرق واسانس و بسته بندی بابرند بازار
۳. مدیریت مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار
۴. رعایت اصول فنی تغذیه با بهره‌گیری از انواع کودهای دامی، ورمی‌کمپوست و ریزمغذی بر اساس آزمون خاک
۵. انجام آنالیزهای محصول در سه سال اخیر و تولید محصول ارگانیک
۶. اعمال مدیریت مخاطرات کشاورزی ازطریق مدیریت به هنگام گلستان
۷. اخذ پروانه بهداشتی برای واحد تولیدی
۸. انعقاد قرارداد با واحدهای دولتی وخصوصی برای ارائه محصول تولیدی
۹. اخذ گواهی استاندارد تشویقی برای سلامت محصول تولیدی
۱۰. شرکت در سمینارهاو دوره‌های آموزشی مرتبط وبهره‌مندی ازمتخصصین مرتبط
۱۱. ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، ترویجی و فنی برای انجام توصیه‌های فنی

نامی قاسمی موحدی

تولیدکننده نمونه

قارچ خوراکی

استان/ شهرستان: تهران / ملارد

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۶۱ سال

عملکرد: ۲۱ کیلوگرم در مترمربع

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه واحد تولیدی قارچ خوراکی با پوشش سالانه ۹۴۰۰۰ مترمربع
۲. دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تولیدی بازار پسند (سالانه ۲۰۰۰ تن) با ماندگاری بالا و بسته بندی مناسب با برندهای تجاری پارس شهریار و قارچینو برای مصارف داخلی وصادرات
۳. کنترل غیر شیمیایی (بیولوژیک) آفات و بیماریهاو عدم استفاده از سموم شیمیایی واخذ گواهی استاندارد تشویقی برای سلامت تولید محصول
۴. رعایت اصول بهداشت کارکنان و بهداشت ساختمان و امکانات
۵. اخذگواهی ثبت اختراع دستگاه اختلاط دورانی کمپوست قارچ
۶. احداث رستوران قارچینو با سرو انواع غذاهای قارچی ایرانی وخارجی با هدف ترویج مصرف قارچ با شعار از مزرعه تا چنگال
۷. برنامه توسعه کشت در ۳ فاز
۸. کنترل عوامل اقلیمی ومحیطی ازطریق اتوماسیون کامل وپیشرفته
۹. برنامه توسعه صنایع تبدیلی تخصصی قارچ با مشارکت شرکت هلندی
۱۰. تولید انواع فرآورده‌های غذایی قارچ (اسلایس، کنسرو، ترشی، چیبس و...)
۱۱. بهره‌مندی ازدانش فنی مشاوران هلندی در فرآیند تولید قارچ وتوسعه واحدهای تولیدی
۱۲. عرضه فرآورده‌های قارچی برای فروشگاه‌های معتبر، ارگانهای دولتی و خصوصی
۱۳. درحال احداث سازه‌های مربوط به تولیدکمپوست فاز۳ با مشارکت شرکتهای هلندی

رسول صدری

مدیر نمونه باغ مادری

استان / شهرستان: قزوین/ آبیک

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۵ سال

عملکرد: تولید ۴۰۰هزار پیوندک و قلمه قابل استحصال در سال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه نهالستان در سطح ۱۰هکتارو باغ مادری در سطح ۳ هکتار ارقام سیب، گلابی، هلو، شلیل، آلو، گیلاس و تولید ۴۰۰هزار پیوندک و قلمه قابل استحصال با اولویت پایه‌های رویشی
۲. تولید انواع نهال‌های شناسه دار و رویشی
۳. مدیریت گلخانه اسکرین‌هاوس تکثیر به روش هیدروپونیک به مساحت ۸۰۰متر مربع برای نگهداری مواد اولیه تکثیری
۴. رعایت اصول فنی احداث باغ مادری
۵. مدیریت بهینه مصرف آب با بهره‌گیری از سیستم آبیاری قطره ای
۶. تولید نهال شناسهدار (پیشگواهی) در فضای باز و بسته با مجوز و تحت نظارت موسسه تحقیقات،ثبت و گواهی بذرو نهال
۷. رعایت اصول تغذیه با سیستم آبیاری تحت نظارت کارشناس تحقیقات
۸. اخذگواهی سلامت درختان مادری از حفظ نباتات
۹. شرکت در دوره‌های آموزشی، سمینارها و بازدیدهای ترویجی و تلفیق دانش فنی مرتبط
۱۰. ارتباط مستمر با واحدهای ذیربط و مشارکت در اجرای برنامه‌های آموزشی و ترویجی و بازدیدهای فنی

۹- کمیته فنی بخش امور دام و طیور، شیلات و آبزیان

۹)کمیته فنی بخش دام و طیور، شیلات و آبزیان

۹-۱. سیمای دامپروری

مقدمه

در کشور پهناور ایران، وجود گونه‌ها و اکوتیپ‌های متنوع دامی، همچنین تنوع اقلیمی و وفور انواع گیاهان در پهنای وسیع جنگل‌ها، مراتع و کشتزارها، بستر مناسبی را برای پرورش دام، طیور، زنبورعسل و کرم ابریشم فراهم نموده است

روند رو به افزایش واحدهای صنعتی و صنایع تبدیلی جانبی و وابسته در چند دهه اخیر، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و نفوذ دانش روز در لایه‌های مختلف این بخش، توانسته است رشد چشمگیری را در زیربخش دامپروری ایجاد نماید.

در حال حاضر تولیدات اصلی دامپروری بیش از ۱۳/۵ میلیون تن شامل انواع گوشت قرمز (گوسفند، بز، گاو، گوساله و شتر)، شیر، گوشت طیور، تخم مرغ و عسل می‌باشد که این میزان از طریق جمعیت دامی موجود و منابع علوفه‌ای و مراتع داخل کشور و همچنین واردات اقلام خوراکی مانند جو، ذرت، کنجاله سویا و... حاصل می‌گردد.

زیربخش دامپروری ضمن تامین بخش مهمی از پروتئین غذایی مورد نیاز آحاد جامعه، از طریق ایجاد ارزش افزوده و تامین اشتغال نیروی کار در جوامع روستایی، عشایری و شهری و جلب سرمایه‌های بخش خصوصی، نقش مهمی در اقتصاد کشور ایفا می نماید.لذا در راستای تولید محصولات باکیفیت و ایجاد رقابت در بین تولیدکنندگان این زیربخش و ایجاد انگیزه برای افزایش کیفی و کمی محصولات، هر ساله انتخاب برترین‌های زیربخش دامپروری با همکاری معاونت امور تولیدات دامی و سازمان تحقیقات،آموزش و ترویج کشاورزی در دستور کار قرار گرفته که به عنوان یکی از رویکردها و شیوه‌های ترویجی و ایجاد رقابت سالم در بین تولیدکنندگان این زیربخش محسوب می‌شود.

اهداف کلی

۱. عرضه پروتئین حیوانی مورد نیاز جامعه در راستای تامین امنیت غذایی
۲. تامین امنیت سرمایه گذاری و تولید
۳. استفاده بهینه از منابع خوراک دام و علوفه مرتعی کشور
۴. حفظ و حراست از ذخایر ژنتیکی دام

راهبردها

۱. ارتقاء بهره‌وری و بهبود مدیریت تولید
۲. افزایش تولیدات دامی به منظور تامین پروتئین حیوانی مورد نیاز جامعه
۳. شناسایی، ثبت، حفظ و حراست از منابع ژنتیکی دامی و اصلاح نژاد دام
۴. بهبود فضای کسب و کار در صنعت دامپروری از طریق ایجاد وتوسعه زنجیره یکپارچه تولید محصولات دامی
۵. اقتصادی کردن تولیدات دامی با کاهش هزینه تمام شده برای استمرار تولید
۶. حمایت از صادرات تولیدات و فرآورده‌های دامی و ثبات آن در بازارهای هدف
۷. توسعه و اصلاح نظام بیمه دام

پروژه‌های شاخص در سال ۱۳۹۶

دام

۱. ایجاد ترکیب‌های ژنتیکی گوسفند پربازده
۲. بهبود مدیریت و اصلاح‌نژاد بز و پرورش بز در سیستم مزرعه‌ای
۳. پشتیبانی در ایجاد واحدهای پرورش صنعتی گوسفند وبز خالص از نژادهای بومی کشور
۴. پشتیبانی در ایجاد واحدهای پرورش صنعتی گوسفند وبز خالص وارداتی
۵. پشتیبانی از ایجاد زنجیره تولید گوشت قرمز(گوسفندی)
۶. پرورش و اصلاح نژاد گاوهای دومنظوره

۷. پشتیبانی در ایجاد واحدهای گاو دومنظوره نژاد سمینتال
۸. ایجاد گله پشتیبان جهت حفظ ذخائرگاو بومی شاخص و گاومیش
۹. ارتقاء ژنتیکی گاومیش‌های موجود
۱۰. ارزیابی توان تولید شیر شترهای مولد وامکان ایجاد مراکز جمع آوری شیر شتر
۱۱. ارتقاء تولیدات شتر در کشور
۱۲. ژنوتایپینگ جمعیت مرجع دامی

طیور

۱. اصلاح فضای کسب و کار(زنجیره تولید)در صنعت مرغ کشور
۲. طرح کاهش سن و وزن کشتار مرغ
۳. ایجاد فضای رقابت برای حضور نژادهای مرغ گوشتی پربازده دنیا در ایران مانندآربورداکرز،هوبارد،کاب و راس
۴. عرضه گوشت مرغ و جوجه یکروزه گوشتی در بورس کالا
۵. افزایش سهم گله‌های مولد داخلی در تأمین جوجه یکروزه بوقلمون گوشتی
۶. افزایش تولید گوشت حاصل از سایر ماکیان و مرغ بومی

زنبورعسل

۱. اصلاح نژاد ملکه زنبور عسل
۲. آموزش‌های مربوط به تولید سایر فرآورده‌ها و تلقیح مصنوعی ملکه زنبورعسل
۳. تولید سایر فرآورده‌های زنبورعسل مانند ژله رویال،گرده گل،بره موم و غیره

کرم ابریشم

۱. تامین و توزیع بالغ بر ۲۰۰ هزار اصله نهال توت اصلاح شده به صورت رایگان در کشور
۲. برنامه ریزی ایجاد زنجیره ارزش در نوغانداری و ابریشم با ایجاد ساماندهی تشکل‌ها با هدف راه‌اندازی صندوق حمایت از توسعه نوغانداری در کشور

۳. تامین و تخصیص بالغ بر ۲۸۰۰۰ میلیون ریال اعتبار اعم از تسهیلات و بلاعوض برای احیاء و توسعه نوغانداری کشور
۴. افزایش قیمت تضمینی پیله‌تر ابریشم و خرید تمامی پیله‌های تولیدی توسط بخش غیر دولتی به نرخ بالاتر از قیمت تضمینی به صورت توافقی

تغذیه

۱. استفاده از بقایای زراعی و کارخانجات صنایع غذایی
۲. ترویج استفاده از علوفه‌های کمتر رایج با نیاز آبی کم
۳. بهینه‌سازی جایگاه دام روستایی
۴. استفاده از تکنولوژی نوین فرآوری خوراک دام
۵. تجمیع دامداری‌های داخل محدوده شهرهای با بیش از ۵۰هزار خانوار در قالب مجتمع‌های دامپروری
۶. استفاده از بیوتکنولوژی در تغذیه دام و طیور به‌منظور بهبود راندمان خوراک
۷. راه‌اندازی سامانه توزیع خوراک دام

جدول شماره ۹- تعداد بهره‌برداران زیربخش دامپروری درسال ۱۳۹۶

دام سبک (نفر)	دام سنگین (نفر)	توام دام سبک و سنگین (نفر)	طیور صنعتی* (نفر)	زنبورعسل (نفر)	کرم ابریشم (خانوار)	جمع کل
۷۶۱۷۰۶	۳۷۲۰۸۵	۲۶۰۵۹۹	۲۴۵۲۲	۸۱۷۴۸	۱۸۷۴۷	۱۵۱۹۴۰۷

* به ازای هر واحد صنعتی یک بهره‌بردار در نظر گرفته شده است.

جدول شماره ۱۰-جایگاه ایران در تولید محصولات دامی دنیا در سال ۲۰۱۶

نوع محصول	گوشت قرمز	گوشت طیور	شیر	تخم مرغ	عسل
رتبه ایران در دنیا	۱۹	۱۰	۲۴	۹	۳

جدول شماره ۱۱-میزان تولید، تولید سرانه و مصرف سرانه محصولات دامی در سال ۱۳۹۶

نوع محصول	تولید (هزارتن)	تولید سرانه (کیلوگرم در سال)	مصرف سرانه (کیلوگرم در سال)
گوشت قرمز	۸۳۵	۱۰/۲۸	۱۲/۱۱
شیر	۱۰۱۸۴	۱۲۵/۳۴	۱۱۴/۸۵
گوشت طیور	۲۲۳۷	۲۷/۵۳	۲۷/۰۱
تخم مرغ	۸۸۸	۱۰/۹۳	۱۰/۹۸
عسل	۸۸/۲۴	۱/۰۹	۱/۰۷

جدول شماره ۱۲-عملکرد میزان تولید پروتئین حاصل از محصولات دامی در سال ۱۳۹۶

ردیف	محصول	عرضه سرانه پروتئین (گرم در روز)	درصد
۱	گوشت قرمز	۴	۱۴/۵۱
۲	شیر	۱۰/۶۵	۳۸/۶۵
۳	گوشت طیور	۹/۴۵	۳۴/۳
۴	تخم مرغ	۳/۴۵	۱۲/۸۴
جمع		۲۷/۵۵	۱۰۰

جدول شماره ۱۳- برآورد جمعیت دام کشور در سال ۱۳۹۶

واحد: هزارراس-هزارنفر

گوسفند و بره	بز و بزغاله	گاو و گوساله			گاومیش	شتر
		اصیل	دورگ	بومی		
۴۶۶۰۱	۱۸۵۰۱	۱۱۴۳	۴۴۸۶	۲۵۲۳	۲۱۵	۱۸۴

جدول شماره ۱۴- وضعیت گاوداری‌های صنعتی کشور در سال ۱۳۹۶

شرح	غیر فعال	فعال	پرواربندی	شیری	کل
تعداد	۷۵۱۴	۱۸۵۴۷	۸۹۲۹	۱۷۱۳۲	۲۶۰۶۱
(ظرفیت (میلیون رأس	۷۹۰	۲۸۲۹	۱۱۷۶	۲۴۴۲	۳۶۱۹

جدول شماره ۱۵- تعداد و ظرفیت مرغداریهای صنعتی گوشتی در سال ۱۳۹۶

عنوان	تعداد واحد	ظرفیت(هزارقطعه)
لاین گوشتی آرین	۱	۶
(فارم)D مرغ اجداد گوشتی خط	۲۰	۶۲۸
مرغ مادر گوشتی	۷۰۳	۲۵۸۶۱
مرغ گوشتی	۲۰۷۳۹	۴۵۵۶۵۵

جدول شماره ۱۶- تعداد و ظرفیت مرغداریهای صنعتی تخمگذار در سال ۱۳۹۶

عنوان	تعداد واحد	ظرفیت(هزارقطعه)
مرغ اجداد تخمگذار (خط D)	۲	۲۰/۶۶
مرغ مادر تخمگذار	۲۰	۱۱۶۲
پرورش پولت	۲۵۸	۱۸۹۳۷
مرغ تخمگذار	۱۶۵۵	۸۷۵۲۴

جدول شماره ۱۷- عملکرد تولید گوشت طیور در سال ۱۳۹۶

عنوان	واحد	ظرفیت(هزارقطعه)
توزیع جوجه یکروزه مادر گوشتی	هزارقطعه	۱۰۶۱۳
تولید جوجه یکروزه گوشتی	هزارقطعه	۱۲۶۹۷
تولید گوشت مرغ حاصل از نیمچه‌های گوشتی	هزارتن	۲۰۹۰
تولید گوشت حاصل از سایر طیور	هزارتن	۱۴۷
جمع کل تولید گوشت طیور	هزارتن	۲۲۳۷

جدول شماره ۱۸- عملکرد تولید تخم مرغ در سال ۱۳۹۶

عنوان	میزان تولید(هزار تن)
تولید تخم مرغ تجاری	۷۸۸
تولید تخم مرغ حاصل از مرغ بومی و سایر ماکیان	۱۰۰
جمع کل تولید تخم مرغ	۸۸۸

جدول شماره ۱۹- تولیدگوشت حاصل از سایر ماکیان و مرغ بومی در سال ۱۳۹۶

واحد: تن

شرح	بوقلمون	شترمرغ	کبک	بلدرچین	مرغ بومی	سایر ماکیان بومی	جمع کل
تولید گوشت	۲۶۰۰۰	۳۱۵۰	۱۶۹۱	۶۷۹۳	۴۴۴۵۸	۲۶۴۱۳	۱۰۸۵۰۵

جدول شماره ۲۰- وضعیت پرورش کرم ابریشم در سال ۱۳۹۶

عنوان	واحد	میزان
توزیع نهال توت اصلاح شده	**اصله**	۳۳۰۵۲۰
توزیع تخم نوغان هیبرید	**جعبه**	۲۸۱۶۲
توزیع تخم نوغان هیبرید ایرانی(F1)	**جعبه**	۵۵۶۱
تولید پیله تر ابریشم	**تن**	۸۵۰
پرورش واریته‌های کرم ابریشم در قالب بانک ژن	**واریته**	۱۱۰
پرورش کرم ابریشم نژاد مادر اجداد (p2)	**جعبه**	۳۸
تعداد استان‌های پرورش دهنده کرم ابریشم	**استان**	۲۰

جدول شماره ۲۱-وضعیت زنبورداری در سال ۱۳۹۶

عنوان	تعداد کلنی			تعداد زنبوردار
	بومی	مدرن	جمع	
تعداد کلنی(میلیون کلنی)	۰/۳	۷/۳	۷/۶	۸۱۷۴۸ نفر
میانگین تولید عسل در هر کلنی (کیلوگرم)	۵/۳۱	۱۱/۸۵	–	

جدول شماره ۲۲- آمار کارخانجات و کارگاه‌های خوراک دام در سال ۱۳۹۶

ارقام: واحد- هزارتن

عنوان	تعداد	ظرفیت اسمی	ظرفیت عملی
خوراک دام و طیور	۶۵۰	۱۹۷۰۰	۹۶۰۵
DCP	۵۴	۲۵۰	۶۵
مکمل سازی	۶۰	۲۶۰	۸۵

جدول شماره ۲۳- تعداد و ظرفیت اسمی مراکز جمع‌آوری شیر در سال ۱۳۹۶

مراکز فعال		مراکز غیر فعال		میزان شیرخام جمع آوری شده (تن در سال)
تعداد	ظرفیت اسمی (تن در روز)	تعداد	ظرفیت اسمی (تن در روز)	
۱۴۷۱	۹۴۰۴	۵۵۵	۲۶۱۱	۳۱۵۰۶۹۴

جدول شماره ۲۴- میزان صادرات و واردات محصولات و فرآورده‌های دامی در سال ۱۳۹۶

محصولات و فرآورده‌ها	صادرات	واردات
شیر و فرآورده‌های شیر(هزارتن)	۹۴۶	۵۷
گوشت و احشاء خوراکی گاو و گوسفند(هزارتن)	۱/۲۹	۱۴۹
گوشت مرغ و قطعات و احشاء(هزارتن)	۴۵/۵	-
تخم مرغ خوراکی(هزارتن)	۸	۱۲/۸
عسل طبیعی(هزارتن)	۱	-
دام زنده سبک (هزار رأس)	۲۰	۱۰/۳۷

۹-۲. سیمای شیلات ایران

مقدمه

چهار پنجم کره زمین را آب فراگرفته و تنوع تولیدات شیلاتی، آبزیان و پروتئین حاصل از آن، همراه با فوائدی همچون عدم تخریب و ویرانی زمین حائز اهمیت بسیار می باشد، بر همین اساس اکثر کشورها و سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با آبزیان در جهان نگاه ویژه‌ای به توسعه صنعت شیلات دارند به‌طوری که بسیاری از کشورها سهم عمده‌ای از اشتغال، درآمدزایی و رفاه ساحل نشینان، تولید و صادرات پروتئین سفید، همچنین صنعت خود را بر پایه شیلات و آبزیان پی‌ریزی کرده‌اند.

یکی از بزرگترین نگرانی‌های جهان، سیر کردن بیش از ۹ میلیارد نفر انسان در سال ۲۰۵۰ می‌باشد. در شرایطی که تغییرات آب و هوایی، اثرات ویرانگری بر محیط زیست گذاشته، شرایط اقتصادی نیز قابل پیش‌بینی نیست و مهم‌تر از آن رقابت برای برداشت از منابع طبیعی به اوج خود رسیده است. در حالی که جامعه جهانی امیدواری خود را برای اجرای دستور توسعه پایدار ۲۰۳۰ مصوب سپتامبر ۲۰۱۵ در سازمان ملل را از دست داده است. در دستور کار ۲۰۳۰، سهم ماهیگیری و آبزی‌پروری در امنیت غذایی در بهره‌گیری از منابع طبیعی برای تضمین توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی نیز مورد توجه قرارگرفته است.

هزاران سال پس از چرخش جهان از شکار برای تهیه غذا به سوی کشاورزی، تولید آبزیان نیز از صید و برداشت از منابع طبیعی به سوی تولید آبزیان با بهره‌گیری از آبزی پروری و افزایش گونه‌های پرورشی آبزیان گرایش یافته است. نقطه عطف این گرایش در سال ۲۰۱۴ بوده است که بر پایه آمارهای موجود مقدار تولید آبزیان با بهره‌گیری از آبزی پروری برای مصرف مستقیم انسانی، برای نخستین بار از صید آبزیان از منابع طبیعی بیشتر شد. با افزایش تقاضا برای مصرف آبزیان، افزایش تولید آبزیان چالشی بزرگ و الزامی خواهد بود.

از آنجا که تقریبا از دهه ۱۹۸۰ میلادی مقدار صید از منابع طبیعی ثابت مانده است، آبزی پروری با رشد مناسب، نقش بسیار ویژه‌ای برای تامین نیاز آبزیان برای مصرف مستقیم انسانی یافته است.

تولید جهانی آبزیان برای مصرف انسانی در پنج دهه اخیر از رشد جمعیت جهانی پیشی گرفته و میانگین رشد آن برای سال‌های ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۶ به ۴/۶ درصد رسیده است که دو برابر نرخ رشد جمعیت جهانی است. در نتیجه هم آهنگ با افزایش جمعیت و حتی بیش از آن، مصرف سرانه آبزیان در جهان رشد چشمگیرتری داشته است.

جمهوری اسلامی ایران با وسعتی حدود ۱۶۵۰۰۰۰ کیلومتر مربع و حدود ۳۰۰۰ کیلومتر نوار ساحلی در جنوب و شمال و دارا بودن حدود ۵۰۰ هزار منابع متنوع آبی نظیر رودخانه، دریاچه، چشمه، چاه و قنات و منابع آب‌های طبیعی و نیمه طبیعی، مجموعه عظیمی از قابلیت‌های گوناگون را در تولید آبزیان گرمابی، سردآبی و دریایی در اختیار دارد. منابع ارزشمند آب‌های دریای خزر در شمال و خلیج فارس و دریای عمان و اقیانوس هند در جنوب بستر مناسبی برای صید و صیادی، آبزی-پروری دریایی، درآمدزایی، اشتغال و صادرات در کشور ایجاد کرده است.

سازمان شیلات ایران مأموریت سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت بر بهره‌برداری پایدار از ذخایر و منابع آبی کشور را بر عهده داشته و با حفاظت از منابع آبزی و بازسازی مؤثر ذخایر موجود همراه با توسعه مدیریت و نگهداری و احداث زیرساخت‌های صیادی و آبزی‌پروری در کنار ارتقای بهره‌برداری منابع و عوامل تولید در آب‌های تحت حاکمیت جمهوری اسلامی و آب‌های دور فعالیت می نماید. دستاوردهای مهم شیلات ایران در سال‌های اخیر عبارتند از:

۱. ارتقای سهم آبزیان در امنیت غذایی کشور از طریق صید و پرورش آبزیان،
۲. بهبود شاخص‌های بهره‌وری با گسترش تحقیقات کاربردی همراه با گسترش دانش فنی،
۳. توسعه آبزی مصرفی با هدف ایجاد جامعه‌ای سالم و پویا،
۴. بهبود مدیریت شیلاتی و حفاظت و بازسازی ذخایر و بهسازی منابع دریایی،
۵. توسعه آبزی‌پروری با توجه به تنوع اقلیم به ویژه پرورش ماهیان درقفس درسواحل شمال و جنوب کشور،
۶. توسعه، بهسازی و تجهیز ناوگان صیادی در آب‌های دور،
۷. توسعه زیرساخت‌های صید و صیادی از طریق ساخت و تجهیز بنادر ماهیگیری،
۸. کمک به صنایع تبدیلی شیلاتی،

۹. افزایش سرانه مصرف آبزیان در کشور از طریق ساماندهی بازار و تنوع محصولات شیلاتی همگام با حضور گسترده در بازارهای هدف از طریق صادرات آبزیان،
۱۰. ارتقای استانداردهای تولید محصولات شیلاتی از مرحله صید تا مصرف،
۱۱. جلب مشارکت‌های غیردولتی در برنامه ریزی و اجرای فرآیندهای مدیریت شیلاتی،
۱۲. اعمال مدیریت و اصلاح روش‌های صید با توجه به منابع برداشت نشده و یا کمتر برداشت شده،
۱۳. گسترش فعالیت‌های شیلاتی به منظور اشتغالزایی و رونق اقتصادی و اجتماعی،
۱۴. ارتقای دانش فنی و مهارت‌های جوامع صیادی و آبزی‌پروری و تشکیل یگان حفاظت منابع آبزی با هدف حفظ ذخائر ارزشمند دریایی.

مجموعه این فعالیت‌ها در پرورش گونه‌های مختلف ماهی و میگو و صید از دریاها در شمال و جنوب و نیز منابع آبی موجود در کشور با هدف تولید پروتئین سفید به عنوان غذای سلامتی باعث ایجاد اشتغال در زمینه فعالیت‌های پرورش ماهی، میگو و صنایع وابسته و استفاده ازمنابع موجود و ارتقای سطح درآمد ملی انجام شده است.

آنچه دراین فعالیت‌ها حائز اهمیت می‌باشد دورنمای آینده صنعت پرورش آبزیان است. امروزه امر تکثیر و پرورش آبزیان در دنیا بسیار موردتوجه قرارگرفته و روز به روز به اهمیت آن افزوده می‌شود. درکشور ایران امکانات قابل توجهی برای تکثیر و پرورش آبزیان وجود دارد. رودخانه‌ها، آبگیرهای طبیعی و دریاچه‌های پشت سدها، مرداب‌ها آب بندان‌ها و دریاچه‌های طبیعی مستعد، بسترهای مناسبی است که می‌توان با کمترین سرمایه‌گذاری بیشترین بهره‌وری را ازآنها به دست آورد. همچنین باید به منابع آب شور و اراضی سواحل جنوب کشور نیز اشاره کرد.

توسعه زیربخش شیلات یکی از محورهای مورد توجه جمهوری اسلامی ایران است که در این راستا شیلات ایران ضمن تعیین اهداف توسعه آبزی پروری، صید در آب‌های دور، گسترش ناوگان صید صنعتی، حضور در آب‌های سایر کشورها و انجام فعالیت‌های صیادی، تجهیز ناوگان صید سنتی، تجهیز و بهره‌برداری از بنادر ماهیگیری برای تضمین توسعه پایدار تمامی تلاش خود را برای حفظ و بازسازی این ذخایر بکار گرفته است و ضمن ممانعت از روش مخرب و غیراصولی صید درخصوص ایجاد توازن و تعادل بین بهره-برداری از ذخایر و بازسازی طبیعی و مصنوعی آن کوشش نموده است.

اهداف کلی

اهداف سازمان عبارت است از:

۱. سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی ونظارت برای بهره‌برداری پایدار از ذخایر و منابع آبزی کشور
۲. حفاظت از منابع آبزی و بازسازی موثر ذخایر موجود
۳. توسعه مدیریت و نگهداری زیرساخت‌های صیادی و آبزی‌پروری
۴. ارتقاء بهره‌وری منابع و عوامل تولید در آب‌های تحت حاکمیت و صلاحیت جمهوری اسلامی ایران.

که در همین راستا وظایف سازمان در چارچوب وظایف حاکمیتی قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ و در چارچوب اهداف مذکور در ماده ۴ این اساس‌نامه با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است.جداول ذیل نگاهی به وضعیت بخش شیلات در سال ۱۳۹۶ دارد.

جدول شماره ۲۵ - آمار زیر بخش شیلات در سال ۱۳۹۶

حوزه‌های تخصصی / تشکلهای شیلاتی	صید و بنادر ماهیگیری	آبزی پروری	جمع کل
تعداد تعاونیهای شیلاتی	۳۵۱	۱۸۱	۵۳۲
تعداد اتحادیه‌های تعاونیهای شیلاتی	۹	۲۳	۳۲
سازمانهای مردم نهاد (NGO)	۰	۲	۲
جمع تعداد تشکل شیلاتی	۳۶۰	۲۰۶	۵۶۶
تعداد اعضای تشکلها	۱۴۱۹۱۷	۸۷۵۰۲	۲۲۹۴۱۹

جدول شماره ۲۶ - میزان صید وآبزیپروری و سرانه مصرف انواع آبزیان در سال ۱۳۹۶

شرح	میزان صید و آبزی پروری (تن)	میزان سرانه مصرف(کیلوگرم)
صید در آبهای شمال و جنوب	۷۲۴۸۱۷	۱۱/۲
آبزیپروری	۴۷۷۲۶۹	
جمع کل	۱۲۰۲۰۸۶	

جدول شماره ۲۷ - ارزش و مقدار صادرات محصولات شیلاتی به تفکیک نوع محصول درسال ۱۳۹۶

شرح	ارزش صادرات (ارقام : هزار دلار)	مقدار صادرات (ارقام به تن)
خاویار	۲۷۹۰	۱
میگو	۱۱۶۲۹۹	۲۴۷۸۰
انواع ماهی و سایر آبزیان	۳۸۸۱۰۴	۱۱۲۸۰۰
جمع کل	۵۰۷۱۹۳	۱۳۷۵۸۱

با شرایطی که گفته شد امروز جایگاه شیلاتی جمهوری اسلامی ایران در بین کشورهای جهان درحد قابل قبولی قرار دارد. مطابق آمار سال ۲۰۱۶ فائو، ایران در مجموع تولیدات شیلاتی در رتبه ۲۴ جهان در تولیدات آبزی پروری در رتبه ۱۹ (ماهیان گرمابی رتبه ۵، ماهیان سردابی رتبه ۱ و در بخش صید رتبه ۲۸) تون ماهیان (رتبه دوم در اقیانوس هند، و رتبه اول در غرب اقیانوس هند)، درتجارت آبزیان به لحاظ مقدار رتبه ۵۲ و ارزش رتبه ۵۳ را در جهان احراز نموده است.

در این راستا شاخص‌های کمی تولید هدف‌گذاری شده برای سازمان شیلات ایران حدود ۲۲ فاکتور مختلف می باشند که بعنوان مبنای شاخص‌های ارزیابی عملکرد در طول برنامه ششم توسعه احصاء گردیده‌اند. همچنین اجزای شاخص‌های کمی یادشده در تولیدات صید و آبزی‌پروری و همچنین نهاده‌های مورد نیاز از قبیل منابع آب، غذا، بچه ماهی، تجهیزات و مکانیزاسیون، پوشش بیمه‌ای، منابع مالی اعم از سرمایه‌گذاری، تسهیلات، منابع درآمدی تا سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی گردیده و در سند برنامه ششم آورده شده است. با توجه به برنامه‌های هدف‌گذاری شده، رویکردها، اهداف کلان و اهداف کمی سازمان شیلات ایران در طول برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) به شرح ذیل پیش‌بینی شده است:

الف- رویکردهای سازمان شیلات ایران در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

۱. افزایش تولید آبزیان با توسعه
۲. توسعه پرورش ماهی در قفس
۳. توسعه آبزی‌پروری در آب‌های شور ولب‌شور
۴. توسعه پرورش گونه‌های سریع‌الرشد و اقتصادی
۵. توسعه پرورش آبزیان در استخرهای آب کشاورزی و تلفیق فعالیت‌های آبزی‌پروری با فعالیت‌های کشاورزی
۶. توسعه صید در آب‌های بین‌المللی و دور
۷. توسعه صید از گونه‌های کمتر برداشت شده و برداشت نشده
۸. افزایش بهره‌وری در تولید، فرآوری و مصرف آبزیان
۹. تکمیل و تجهیز زیر ساخت‌ها (مجتمع‌های آبزی‌پروری،بنادر ومراکز تخلیه صید)

۱۰. هماهنگی جهت صید در سواحل سایر کشورها
۱۱. افزایش تولید میگوی پرورشی در اراضی لم‌یزرع
۱۲. توسعه زیستگاه‌های طبیعی و مصنوعی آبزیان در راستای حفاظت موثر از ذخایر آبزیان
۱۳. گسترش پوشش بیمه در فعالیت‌های شیلاتی
۱۴. افزایش تعامل با اتحادیه‌ها وتشکل‌های شیلاتی

۲. افزایش بهره‌وری ازطریق

۱. افزایش راندمان آب در فعالیت‌های آبزی‌پروری با بهره‌گیری از سیستم‌های مداربسته وآب‌برگشتی
۲. ارتقاء ضریب مکانیزاسیون در فعالیت‌های آبزی پروری
۱. افزایش تولید در واحد سطح
۲. افزایش وزن برداشت آبزیان پرورشی
۳. کاهش ضریب تبدیل غذایی
۴. کاهش ضایعات در مراحل مختلف صید، عمل‌آوری و مصرف
۵. تجهیز برودتی شناورها
۶. حذف روش‌های مخرب و توسعه روش‌های صید مناسب مانند صید با قلاب
۷. توسعه تحقیقات کاربردی در زمینه صید، آبزی پروری و فرآوری
۸. فرهنگ‌سازی جهت افزایش مصرف آبزیان به عنوان غذای سلامتی
۹. افرایش تنوع محصولات و بهبود کیفیت فرآوری آبزیان و ایجاد ارزش افزوده
۱۰. توسعه بازارهای عرضه آبزیان

۳. توسعه صادرات آبزیان توام با بهبود کیفیت وافزایش ارزآوری

۱. رعایت استانداردهای بین‌المللی در تولید وعرضه آبزیان
۲. بازاریابی و بازار رسانی مناسب محصولات شیلاتی

۳. افزایش روش‌های فرآوری و ایجاد تنوع در عرضه محصولات آبزیان بر مبنای تقاضای مشتریان
۴. تولید محصولات با ارزش افزوده بالا

۴.توسعه فرصت‌های شغلی

۱. تعریف مشاغل جدید (مشاغل خرد وخانگی)
۲. تقویت وتوسعه صنایع کوچک عمل‌آوری وفرآوری وبسته‌بندی آبزیان
۳. چند منظوره نمودن فعالیت‌های صیادی جهت افزایش درآمد صیادان (گردشگری)
۴. بسترسازی جهت سرمایه‌گذاران داخلی وخارجی
۵. افزایش امنیت سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های شیلاتی
۶.توسعه مهارت‌های آموزشی شاغلین اعم از کارکنان، بهره‌بردارن و تولیدکنندگان

ب- اهداف کلان سازمان شیلات ایران در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

۱. ارتقاء سهم محصولات شیلاتی در تامین امنیت غذایی
۲. حفاظت و بهره‌برداری پایدار و مسئولانه
۳. ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید افزایش عملکرد تولید در واحد سطح
۴. بهبود تراز تجاری محصولات شیلاتی با توسعه صادرات

ج. اهداف کمی شاخص‌های کلان سازمان شیلات ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶)

۱. افزایش تولید کل آبزیان به بیش از ۱/۵ میلیون تن(۸۱۱ هزارتن آبزی‌پروری و ۷۰۰ هزارتن صید)
۲. افزایش سرانه گرم پروتئین در روز به بیش از ۸ گرم در روز
۳. افزایش سرانه مصرف آبزیان به حدود ۱۵ کیلوگرم در سال
۴. پایداری و افزایش مشاغل شیلاتی تا ۲۴۵۰۰۰ نفر

۵. کاهش صید دور ریز تا ۱۰ درصد
۶.افزایش ضریب پوشش حفاظتی زیستگاه‌های آبزیان تا ۶۰ درصد
۷. افزایش تکثیر و رهاسازی بچه ماهی و میگو تا ۵۰۰ میلیون قطعه در سال به طریق تکثیر مصنوعی
۸. تجهیز، مرمت و نگهداری ۱۶ مرکز بازسازی ذخایر آبزیان
۹. افزایش عملکرد تولید در واحد سطح ماهیان گرمابی به ۵ تن درهکتار
۱۰.افزایش عملکرد تولید در واحد سطح میگوی پرورشی آب شور به۴,۵ تن در هکتار
۱۱.افزایش عملکرد تولید در واحد سطح ماهیان سردآبی به ۴۰کیلوگرم درمتر مربع
۱۲.بهبود ضریب پوشش مکانیزاسیون مزارع پرورشی آبزیان تا ۵۵ درصد
۱۳.افزایش پوشش بیمه‌ای مزارع پرورشی به ۱۷۰۰۰ هکتار
۱۴.کاهش ضریب تبدیل غذایی ماهیان سردآبی ۱,۱ کیلوگرم
۱۵.کاهش ضریب تبدیل غذایی ماهیان گرمابی به ۲,۶ کیلوگرم
۱۶.کاهش ضریب تبدیل غذایی میگوی آب‌شور به ۱,۳ کیلوگرم
۱۷.افزایش صادرات آبزیان تا ۱۶۵۰۰۰ تن
۱۸.افزایش تراز تجاری مثبت محصولات شیلاتی تا ۵۳۰ میلیون دلار
۱۹.بهینه‌سازی حمل و نقل و عرضه آبزیان به ۷۰۰۰ دستگاه
۲۰.ایجاد، تجهیز، توسعه و بهسازی بازارهای نوین عرضه آبزیان به ۶۹ بازار
۲۱.افزایش فرآورده‌های دارای ارزش افزوده بالا به ۴۴ فرآورده

۹-۳. سیمای دامپزشکی کشور

مقدمه

سازمان دامپزشکی کشور متولی امور کنترل و یا ریشه‌کنی بیماری‌های دامی و بیماری‌های قابل انتقال میان انسان و حیوانات، نظارت بهداشتی بر فرآورده‌های خام دامی و تأمین رفاه حیوانات است. مبارزه با بیماری‌های دامی مهم‌ترین عامل حفظ سرمایه‌های دامی و امنیت شغلی صنعت دامداری کشور است که حفظ و صیانت از این سرمایه‌ی عظیم و ایجاد امنیت خاطر برای سرمایه گذاری در این صنعت بر عهده‌ی دامپزشکی است.

برخی از فعالیت‌های شاخص سازمان دامپزشکی کشورکه همه ساله به‌منظور تحقق اهداف و مأموریت‌های تعریف شده در سطح کشور صورت می‌گیرد، بر اساس آمار فعالیت‌های سال ۹۶ عبارتند از:

۱) پیشگیری و کنترل بیماری‌های مشترک

از مجموع ۱۷۰۹ عامل بیماریزای انسانی، ۸۲۳ عامل از حیوان به انسان منتقل می‌شود. ۶۵ درصد عوامل عفونی انسانی جزو بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوانات هستند. تقریباً ۷۵ درصد بیماری‌های عفونی جدید انسانی یا همان بیماری‌های نوظهور نیز جزو همین بیماری‌ها محسوب می‌شوند. بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوانات از ۴ تا ۴۳ درصد هزینه‌های بهداشتی کشورها را به خود اختصاص می‌دهند. دامپزشکی در پیشگیری و کنترل بسیاری از بیماری‌های واگیردار و خطرناک در جمعیت انسانی نقش بسیار مهمی دارد؛ مانند سیاه زخم، تب مالت، سل، تب‌های خونریزی دهنده، آنفلوانزای فوق حاد، مشمشه و هاری(جدول شماره ۲۸).

جدول شماره ۲۸- خونگیری، تست و واکسیناسیون جهت تشخیص و کنترل بیماری‌های مشترک میان انسان و دام

نوع بیماری	بروسلوز		سل گاوی	مشمشه	هاری
عملیات	خونگیری		تست توبرکولین	تست سرمی و مالئیناسیون	واکسیناسیون
نوع حیوان	گاو	گوسفند	گاو	تک سمی	سگ، گربه، گاو، گوسفند، بز، شتر، تک سمی و وحوش
آمار عملکرد	۱۱۲,۱۳۰	۵۲,۲۲۱	۱,۳۰۲,۷۵۵	۳۷,۲۴۹	۴۵۴,۵۲۰

۲) کاهش خسارات و ضایعات ناشی از بیماری‌های دامی و افزایش بهره‌وری

انجام عملیات مختلف در زمینه‌ی مبارزه با عوامل بیماریزا با تلاش بی وقفه و گسترده‌ی دامپزشکی کشور در هرسال شامل بازدید، نمونه برداری و آزمایش‌های کنترل کیفی و تشخیص بیماری‌ها(جداول۲۹ الی ۳۱)، سم‌پاشی دام و جایگاه (جدول شماره ۳۲) و واکسیناسیون(جدول شماره ۳۳) در هر سال، سبب پیشگیری از بروز و شیوع بسیاری از بیماری‌ها می‌شود؛ با چنین اقداماتی تاکنون بیماری‌های مهم و خطرناکی مانند طاعون گاوی، شاربن (سیاه زخم) و آبله ریشه‌کن و یا کنترل شده است.

جدول شماره ۲۹- عملکرد بررسی و مدیریت بیماری‌های طیور

نوع عملیات	بازدید از واحدها	نمونه برداری	آزمایش
آمارعملکرد/ مورد	۹,۲۰۸	۳۲۸,۳۳۰	۸۲۶,۸۹۵

جدول شماره ۳۰- عملکرد بررسی و مدیریت بهداشت و بیماری‌های آبزیان

نوع عملیات	بازدید از مراکز تکثیر و پرورش	آزمایش آب	آزمایش‌های باکتریایی، ویروسی، انگلی و قارچی
آمار عملکرد/مورد	۱۰,۶۷۹	۹,۳۰۱	۱۲۹,۰۶۶

جدول شماره ۳۱- عملکرد آزمایش‌های کنترل کیفی و تشخیص بیماری‌ها در بخش دولتی

نوع آزمایش	پاتولوژی	میکروب شناسی تشخیصی	تشخیص بیماری‌های دام، طیور و آبزیان	کنترل کیفی واکسن	کنترل دارو و مواد بیولوژیک
آمار عملکرد/ مورد	۱,۹۱۴	۱,۵۱۳	۴۶,۵۷۲	۵,۳۶۱	۹,۴۸۸

جدول شماره ۳۲- عملکرد مبارزه با انگل‌های خارجی دام و پیشگیری از بیماری‌های انگلی

نوع عملیات	سم‌پاشی گاو/رأس	سم‌پاشی گوسفندو بز / رأس	سم‌پاشی جایگاه/متر مربع
آمار عملکرد	۱,۱۳۰,۲۰۶	۱۲,۶۷۱,۷۳۰	۵۷,۲۳۹,۶۰۶

جدول شماره ۳۳- عملکرد واکسیناسیون دام‌ها به منظور پیشگیری از بیماری‌ها

نوع دام	گاو / رأس	گوسفند و بز / رأس	تک سمی رأس	شتر / نفر	جمع
میزان واکسیناسیون	۱۴,۴۶۵,۹۱۲	۲۱۹,۶۸۰,۱۷۸	۵۰,۱۸۲	۱۲,۳۱۶	۲۳۴,۲۰۸,۵۸۸

۳) ایجاد زمینه‌ی ورود به بازارهای جهانی

تولید فرآورده‌های سالم و بهداشتی شرط لازم و بدون تردید مهم‌ترین شرط صدور محصولات دامی است. سازمان دامپزشکی از سوی سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان بهداشت جهانی(WHO) و سازمان بهداشت جهانی دام (OIE) به‌عنوان تنها مرجع واجد صلاحیت صدور گواهی بهداشتی برای فرآورده‌های دامی شناخته شده است؛ همچنین بر اساس قانون، دامپزشکی مسئول کنترل و تضمین سلامت و بهداشت فرآورده‌های خام دامی در کشور است. در سال‌های اخیر اقدامات وسیعی در این زمینه صورت گرفته است که به‌عنوان مثال می‌توان به توسعه‌ی کشتارگاه‌های صنعتی، ایجاد سیستم کنترل و پایش باقیمانده‌ی دارو و سموم در فرآورده‌های دامی و نظارت بر مراکز تولید تا عرضه‌ی این فرآورده‌ها اشاره کرد(جدول شماره ۳۴).

جدول شماره ۳۴- نظارت برکشتارگاه‌ها، مراکز تولید، نگهداری و عرضه فرآوردهای دامی و کنترل و سنجش مواد غذایی و باقیمانده‌ها

نوع عملیات	نظارت بر لاشه‌ی طیور در کشتارگاه‌ها/ قطعه	نظارت بر لاشه‌ی انواع دام در کشتارگاه‌ها/ مورد	نظارت بر مراکز تولید، توزیع، نگهداری و عرضه‌ی فرآورده‌های دامی/ مورد	کنترل کیفی مواد غذایی/ مورد	سنجش باقیمانده‌ی دارو و سموم/ مورد
آمار عملکرد	۷۷۴,۵۳۵,۳۹۹	۱۲,۱۶۳,۲۹۳	۲,۸۸۶,۳۳۴	۳,۴۸۴	۸,۹۲۰

۴) تأمین رفاه حیوانات

سازمان دامپزشکی کشور به عنوان عضو سازمان جهانی بهداشت حیوانات(OIE)، دارای رابط ملی رفاه حیوانات در سازمان مذکور است واز طریق برگزاری کلاس‌های آموزشی در سطح ستاد سازمان و ادارات کل دامپزشکی استان‌ها در خصوص رفاه حیوانات در کشتارگاه‌های دام، تدوین دستورالعمل‌های مرتبط با رفاه حیوانات در راستای استانداردهای تعریف شده در سازمان OIE، اطلاع رسانی و ترویج اصول و راهکارهای لازم جهت تأمین رفاه و سلامت حیوانات و پیگیری تصویب قانون حمایت از حیوانات در مجلس شورای اسلامی، تلاش می‌کنداقدامات و اطلاع‌رسانی لازم در خصوص اصول رفاه واحد که تأمین کننده رفاه و سلامت انسان و دام است، صورت گیرد.

۹-۴. سیمای امور عشایر ایران

مقدمه

شیوه زیست مبتنی بر کوچ (کوچندگی) از متقدم‌ترین اشکال حیات اجتماعی است که از واپسین دوران شکل‌گیری زندگی اجتماعی انسان‌ها تاکنون استمرار داشته است. از نظر الگوی زیست و استقرار، تعداد زیادی از جمعیت و جوامع عشایری، در زمره اجتماعات کوچنده و متحرک قرار می‌گیرند. از گذشته‌های بسیار دور تاکنون، متاثر از این وضعیت، اشکال متعدد و متنوعی از الگوی زیست و معیشت مبتنی بر انواع مختلف دامداری روستایی و عشایری در اقصی نقاط ایران برقرار بوده که بخش زیادی از منابع تعلیف و تغذیه دام‌ها از عرصه‌های مرتعی تامین می‌شود. نظام بهره‌برداری دام و مراتع روستایی نسبتاً ثابت بوده ودر نهایت دام‌ها در برخی از ماه‌های سال در عرصه مراتع حریم همان روستا تعلیف می‌شوند. ولی در مقابل، دامداری عشایری متحرک بوده و بر اساس نظام کوچ و جابجایی دوره‌ای و فصلی بین قلمروهای ییلاقی (بهارگه، سردسیر یا سرحد) و قشلاقی (گرمسیر) انجام می‌گیرد.

جمعیت عشایرکشور

بررسی وضعیت جمعیت عشایرکشور در چند دهه گذشته نشان‌دهنده کاهش نسبت جمعیت عشایر کشور در مقایسه باجمعیت کل کشور است. بر اساس اطلاعات منابع تاریخی، درسال ۱۲۴۵ هجری شمسی حدود ۳۸/۶ درصدجمعیت کشور، عشایری بوده است که این نسبت در سال ۱۳۴۵ به ۹/۶ درصد کاهش پیدا کرده است. بر اساس آخرین سرشماری رسمی عشایر کشور که توسط مرکز آمار ایران انجام شده است نسبت جمعیت عشایر کشور به کل جمعیت به ۱/۶۸ درصد کاهش پیدا کرده است. جدول شماره ۳۵ روند تحولات جمعیت عشایر کشور را از ۱۵۰سال گذشته نشان می‌دهد. نکته قابل توجه در این زمینه، تعداد جمعیت عشایر کشور است که از سال ۱۳۶۶ تا ۱۳۷۷ روندی رو به رشد داشته است. به عبارت دیگر، هر چند نسبت جمعیت عشایر در مقایسه با کل کشور کاهش یافته است (۲/۳ درصد کل کشور در سال ۱۳۶۶ و ۲/۱ درصد در سال ۱۳۷۷)؛ اما تعداد جمعیت عشایری کشور از ۱,۱۵۲,۰۰۰ نفر به ۱,۳۰۴,۰۰۰ نفر در سال ۱۳۷۷ افزایش یافته

است که این امر نکته‌ای قابل تامل است. البته در سرشماری سال ۱۳۸۷ این روند مجدداً بر عکس شده است و جمعیت عشایری به ۱,۱۸۶,۳۹۸ نفر رسیده است که با کاهش جمعیت نسبت به سال ۱۳۷۷روبرو شده است. این امر از یک سو به برنامه‌های مختلف اسکان عشایر و از سوی دیگر به مهاجرت و کنترل جمعیت این جامعه مربوط می‌شود. عشایر در کل استان‌های کشور پراکنده‌اند به طوری‌که به غیر از استان کردستان، سایر استان‌ها دارای جمعیت عشایری هستند.

جدول شماره ۳۵- وضعیت جمعیت عشایرکشور و سهم آن از کل جمعیت کشور در دهه‌های گذشته

سال	جمعیت (هزار نفر)		سهم جمعیت عشایری از کل کشور(درصد)
	کل کشور	عشایری	
۱۲۴۵	۴۴۰۰	۱۷۰۰	۶,۳۸
۱۲۶۳	۷۶۵۴	۱۹۱۰	۹,۲۴
۱۲۷۸	۹۳۳۲	۲۱۳۸	۹,۲۲
۱۳۰۲	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰
۱۳۱۸	۱۵۰۹۰	۳۱۰۰	۵,۲۰
۱۳۴۲	۲۱۰۰۰	۲۰۰۰	۵,۹
۱۳۴۵	۲۵۷۸۹	۲۵۰۰	۶,۹
۱۳۵۳	۳۱۹۵۱	۸۷۷	۷,۲
۱۳۶۶	۴۹۴۴۵	۱۱۵۲	۳,۲
۱۳۷۷	۶۲۴۳۲	۱۳۰۴	۱,۲
۱۳۸۷	۷۰۴۷۲,۸	۱۱۸۶,۴	۱,۶۸

مأخذ: سازمان امور عشایر ایران، ۱۳۸۴، الف وب، مرکز آمارایران۱۳۸۷

عشایر کشور با دارا بودن بالغ بر ۲۴ میلیون واحد دامی (۲۸ درصد دام سبک و ۴ درصد دام سنگین کشور) و همچنین حدود ۳۸ درصد مراتع کشور به عنوان اصلی‌ترین و مهم‌ترین بهره‌برداران، بخش بزرگی از مراتع کشور به شمار می‌روند.

بر اساس آخرین آمار، میزان مراتع در اختیار عشایر کشور بیش از ۳۲ میلیون هکتار(۳۸ درصد از کل مراتع) برآورد می‌شود.مهمترین محصولات تولیدی دام عشایر گوشت قرمز به میزان ۱۸۴ هزار تن (۲۰ درصد گوشت قرمز کشور) شیر و محصولات لبنی به میزان ۳۳۰ هزار تن،پشم، مو و کرک به میزان حدود ۱۴ هزار تن می‌باشد. یکی از ویژگی‌های عشایر، به ویژه زنان آنها، توانایی و مهارت در تولید (ساخت و بافت) انواع صنایع دستی و سنتی می باشد که حدود ۱,۵ میلیون متر مربع صنایع دستی کشور را با همه ارزش‌های تاریخی و فرهنگی که این صنایع دارند، تولید می نمایند.

۹-۵- معرفی نمونه‌های ملی بخش دام و طیور، شیلات و آبزیان

محمود جعفری

گاودار نمونه صنعتی
(شیری)

استان/شهرستان: قزوین/ بوئین زهرا

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۶۱ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۱۰۰۰ رأس گاو شیری اصیل (۶۷۵ رأس دوشان)

شاخص ها:

۱.سرمایه گذاری مناسب برای ایجاد یک فعالیت اقتصادی مولد در منطقه
۲.استفاده ازکادرمجرب و باسابقه در تمامی بخش‌های مدیریتی، فنی و بهداشتی
۳.استفاده از سیستم کامل CIPبرای شستشووضدعفونی مخازن نگهداری وانتقال شیر خام
۴.انتقال شیر با لوله به خارج ازگاوداری برای بارگیری جهت جلوگیری از ورود وسایل حمل شیر خام به واحد گاوداری
۵.بالا بودن کیفیت شیرخام تولیدی با متوسط بارمیکروبی ۶۰ هزاردرهرمیلی لیتر
۶.جمع آوری و تصفیه فاضلاب واحد شیردوشی برای استفاده مجدد ازآن در چرخه تولید
۷.تولید و تأمین بخش عمده ای ازخوراک و علوفه موردنیاز دامداری
۸.استفاده از وسایل و تجهیزات مدرن و به روز در تغذیه و خوراکدهی به دامها
۹. بهره برداری ازکودخشک کن درواحدگاوداری
۱۰.تولید بیش از ۱۲/۵ تن شیرخام با چربی ۳,۴ درصد در سال ۱۳۹۶
۱۱. تلفات کمتراز۲درصد در گوساله‌های زیر سه ماهگی
۲۱. همکاری وتعامل با دستگاه‌های اجرایی،تحقیقاتی ودانشگاهی
۱۳.ایجاد اشتغال مولد و دائمی برای ۴۵ نفر بومی منطقه
۱۴.رعایت و اجرای کامل قوانین کار و بیمه تأمین اجتماعی برای کارکنان فارم

مرتضی نوری

پرواربند نمونه گوساله

استان/شهرستان: مرکزی / اراک

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۶۱ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۳۲۰ راس گوساله پرواری

شاخص‌ها:

۱. احداث و ساخت جایگاه مناسب برای اقلیم و آب و هوای منطقه
۲. تولید وتامین بخشی از نیازهای خوراک دام از طریق اراضی کشاورزی
۳. تامین وخرید گوساله پرواری از واحدهای داشتی مناسب
۴. خرید و فروش دام مناسب از لحاظ وزن برای پروار
۵. گروه بندی دام‌ها بر اساس وزن و نژاد در گروه های مختلف
۶. تنظیم جیره خوراک دام براساس گروه‌های مختلف وزنی
۷. تهیه وتامین کنسانتره پرواری ازطریق اتحادیه شرکت‌های تعاونی کشاورزی دامداران
۸. میانگین ضریب تبدیل غذایی مطلوب در دوره های پروار
۹. سابقه، تجربه، دانش بومی و علمی دامدار از فعالیت پرواربندی گوساله
۱۰. مناسب بودن میانگین افزایش وزن روزانه دام‌ها
۱۱. اطلاع دامدار از نحوه و میزان هزینه کرد واحد و ارزش اقتصادی هر راس دام در پایان دوره

محمد سواری پور

گوسفندار نمونه

استان / شهرستان: لرستان / خرم آباد

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۳۳ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۱۰۰۰ راس گوسفند نژاد لری و تولید بره‌های آمیخته

شاخص‌ها:

۱. کاهش تلفات بره‌ها از تولد تا یک‌سالگی
۲. بهبود مدیریت و کاهش هزینه‌های خوراک مصرفی گله
۳. بهبودمدیریت تولید مثلی گله و کاهش مدت زمان زایش گله
۴. واکسیناسیون گله بر اساس دستورالعمل‌های دامپزشکی
۵. مبارزه به‌موقع با انگل‌های داخلی و خارجی مطابق با دستورالعمل‌های دامپزشکی
۶. شرکت در کلاس‌های آموزشی و ترویجی
۷. تولید بره‌های یک سن برای پرواربندی و مدیریت اقتصادی گله
۸. اجرای طرح‌های اجرایی و تحقیقاتی دستگاه‌های اجرایی و تحقیقاتی
۹. هماهنگی مستمر با مراجع اجرایی و ذیصلاح
۱۰. رعایت کامل اصول بهداشتی وفنی در گله به‌منظور افزایش راندمان گله

عبدالرضا خزاعی

پرواربند نمونه بره

استان/شهرستان: خراسان رضوی/تربت حیدریه

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۶۴ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۳۰۰۰ راس بره پرواری

شاخص‌ها:

۱. دارا بودن اطلاعات کافی و مناسب به لحاظ علمی و تجربی
۲. استفاده از کارشناسان ومشاوران مجرب و کارآزموده
۳. ایجاد اشتغال و استفاده از جوانان بومی منطقه
۴. تولید وتامین علوفه مورد نیاز گله
۵. تولید و تامین بره نر پرواری
۶.فروش و عرضه بره پروارشده در سن و وزن مناسب
۷. گروه بندی مناسب دام‌ها از لحاظ جثه و وزن
۸. ضریب تبدیل غذایی((F.C.R۶,۵در گله
۹. میانگین افزایش وزن روزانه ۳۵۰تا۴۰۰گرم
۱۰.بهبودبازدهی لاشه پروار در گله (۵۴ درصد)
۱۱- استفاده از تجهیزات و ادوات مناسب برای افزایش ضریب مکانیزاسیون
۱۲- کاهش طول دوره پروار و افزایش تعداد دوره پروار در سال (سه دوره پروار درسال)

حسین ملا صادقی رکن آبادی

پرورش دهنده نمونه
بز شیری

استان/شهرستان: یزد/میبد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۳ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۲۱۰راس بز سانن

شاخص‌ها:

۱. دارا بودن اطلاعات تجربی و فنی کافی در زمینه پرورش دام
۲. استفاده از کارشناسان خبره دامپروری به لحاظ بهبود مدیریت علمی و فنی گله
۳. گروه وباکس بندی دام‌ها بر اساس شرایط تولیدی و تولیدی مثلی
۴. استفاده از روش‌های همزمانی و فلاشینگ درگله (بهبود مدیریت تولید مثل)
۵. متوسط وزن تولد بزغاله‌ها ۳,۸ کیلوگرم
۶. میانگین تولید شیر روزانه گله ۳,۴ لیتر
۷. مجهز بودن دامداری به تاسیسات و تجهیزات شیردوشی و ذخیره سازی ونگهداری شیر
۸. استفاده از خوراک و جیره مناسب بر اساس نیاز تولیدی دام
۹. فرآوری محصولات در راستای افزایش سودآوری گله شامل کشک، روغن،ماست و پنیر
۱۰. مستند سازی وثبت کامل آمار ورکوردهای گله شامل بیماری ها، واکسیناسیون، زایش‌ها و.....
۱۱. همکاری و تعامل با دستگاه‌های اجرایی،تحقیقاتی و ترویج استان

سید حسین هاشمیان

پرورش دهنده نمونه
شتر

استان/شهرستان: خراسان جنوبی / بشرویه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۸سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۸۰نفر شتر مولد و پروار ۱۵۰نفر در سال

شاخص‌ها:

۱. شرکت فعال در دوره‌های آموزشی ترویجی پرورش دام بویژه پرورش شتر
۲. مددکار ترویجی و دامدار پیشرو در شهرستان
۳. شتر دار نمونه استان در سال ۱۳۹۳
۴. رعایت تعادل دام ومرتع و چرای دام مجاز(شتر) براساس ظرفیت تولیدی مراتع
۵. عضو نظام صنفی کشاورزی شهرستان
۶. عدم تلفات و بروز بیماری در گله
۷. انجام به‌موقع واکسیناسیون گله
۸. مبارزه به‌موقع با انگل‌های داخلی وخارجی طبق دستورالعمل‌های دامپزشکی
۹. بازدید مرتب دوره ای برای کنترل و مراقبت از بیماری‌های شاربن، سندروم تنفسی،...
۱۰. سمپاشی به‌موقع جایگاه و دام طبق دستورالعمل‌های دامپزشکی
۱۱. ثبت واحد شترداری در سامانه GIS دامپزشکی کشور

سید مرتضی موسوی

پرورش دهنده نمونه
گاومیش

استان/شهرستان: خوزستان/حمیدیه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۵سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۱۱۰راس گاومیش اکوتیپ خوزستان

شاخص‌ها:

۱. میانگین تولید شیر ۱۱کیلوگرم با درصد چربی ۹,۳و پروتئین ۴,۵
۲. میانگین افزایش وزن روزانه یک کیلوگرم در روز در گوساله‌های پرواری
۳. مستندسازی، ثبت مشخصات و رودکود گیری گله
۴. عدم تلفات دام و بیماری در گله
۵. انجام به‌موقع واکسیناسیون دام‌ها مطابق دستورالعمل‌های دامپزشکی
۶. تحت پوشش مرکز اصلاح نژاد دام کشور
۷. استفاده از سیستم مه پاش برای جلوگیری از بروز تنش گرمایی در فصل تابستان
۸. شرکت فعال در دوره‌های آموزشی ترویجی پرورش گاومیش
۹. گاومیش دار نمونه استان خوزستان در سال‌های ۹۳ و۹۶
۱۰. همکاری با دستگاه اجرایی و تحقیقاتی برای اجرای برنامه و پروژه‌های اجرایی و تحقیقاتی
۱۱. گروه بندی دام‌های گله براساس میزان تولید وشرایط تولید مثلی (خشک و آبستنی)
۱۲. تنظیم جیره غذایی براساس نیاز تولیدی و تولید مثلی دام

مهدی میراخوری

مرکز نمونه
جمع‌آوری شیر

استان/شهرستان: سمنان/گرمسار

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن:۳۸ سال

عملکرد: جمع آوری روزانه ۵۰ تن شیر خام

شاخص‌ها:

۱. جمع آوری شیر از ۶۰۲گاوداری در منطقه
۲. تلاش درجهت ارتقاء کیفیت شیرتولیدی درگاوداری‌های طرف قرارداد بامرکز
۳. آموزش گاوداران تحت پوشش مرکزبرای کاهش میزان بارمیکروبی وسلول‌های سوماتیک شیر
۴. برقراری سیستم تشویقی وجایزه برای تولید شیردارای بار میکروبی کمتراز ۳۰۰ هزار در هر میلی لیتر
۵. استفاده از کادر مجرب در مرکز و آزمایشگاه مستقردرآن
۶. انجام تمامی آزمایشات معمول برای ارزیابی کیفیت شیرخام دریافتی
۷. تلاش در جهت توسعه دامنه خدمات مرکزجمع آوری شیر ازطریق تولید ماست سنتی پاستوریزه وعرضه مستقیم محصولات درفروشگاه وابسته
۸. جمع آوری و ذخیره ۱۰۰ تن شیربا استفاده از مخازن استاندارد و سیستم خنک کننده و پلت کولر
۹. رعایت کامل بهداشت مخازن جمع آوری و نگهداری شیر و شستشو و ضدعفونی آنها با استفاده ازسیستم کامل CIP واقع در مرکز
۱۰. همکاری مناسب با بخش‌ها و دستگاه‌های اجرایی وترویجی
۱۱. پرداخت به موقع مبالغ شیردریافتی به دامداران طرف قرارداد
۱۲. تامین بخشی از نهاده‌های دامی موردنیازدامداران با قیمت مناسب

علی اکبر زنگنه

دامدار نمونه عشایر

استان/شهرستان:کرمانشاه / روانسر

سطح تحصیلات: پنجم ابتدایی

سن: ۶۶سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۱۵۰ راس گوسفند مولد سنجابی

شاخص‌ها:

۱. کاهش تلفات بره‌ها از تولد تا شیر گیری
۲. بهبود مدیریت تغذیه و کاهش هزینه‌های خوراک
۳. بهبود مدیریت تولید مثلی گله
۴. واکسیناسیون به‌موقع گله بر اساس دستورالعمل‌های دامپزشکی
۵. مبارزه به‌موقع با انگل‌های داخلی و خارجی مطابق با دستورالعمل‌های دامپزشکی
۶. شرکت فعال در کلاس‌های آموزشی و ترویجی
۷. تولید و توزیع قوچ اصیل نژاد سنجابی در منطقه
۸. تولید و فرآوری محصولات دامی
۹. هماهنگی مستمر با مراجع اجرایی و ذیصلاح
۱۰. داشتن گله یکدست و متناسب با مشخصات فنوتیپی واکوتیپ منطقه(سنجابی)
۱۱. رعایت ضوابط وقوانین مراتع و عدم چرای دام خارج از ظرفیت مراتع
۱۲. ورود و خروج به‌موقع دام مطابق با دستورالعمل‌های منابع طبیعی وامور عشایری

فریدون باقری

کارخانه نمونه
تولید خوراک دام

استان/شهرستان: خراسان رضوی / چناران

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۴ سال

عملکرد: تولید ۲۰۰ هزار تن خوراک دام در سال

شاخص‌ها:

۱. دارا بودن انواع گواهی نامه‌های داخلی و بین المللی نظیر ISO، HACCP، GMP و....
۲. مستندسازی آیین نامه ها، شیوه نامه‌ها و اجرای دقیق آنها در مراحل قبل، حین و بعد از تولید
۳. ارایه خدمات پس از فروش شامل اطلاع رسانی در خصوص نحوه صحیح مصرف و نگهداری محصولات نهایی بر اساس بازدیدها و مراجعات حضوری
۴. پارتیشنبندی مواداولیه و محصولات نهایی در انبار و سوله‌های ذخیره سازی
۵. اتیکتگذاری و اقدامات قرنطینه، شرایط و ویژگی‌های اتاق سرد
۶. استفاده از افزودنی‌های روز دنیا با هدف بهبود راندمان و کیفیت محصول
۷. دارای گواهی نامه رعایت حقوق مصرف کنندگان
۸. بکارگیری فن آوری‌های نوین فرآوری خوراک
۹. نحوه عملکرد واحد R&D، سطح تحصیلات اعضاء و ویژگی‌های تخصصی
۱۰. اجرای برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی در ارتباط با پرسنل و مشتریان در جهت حفظ و ارتقاء سطح کیفیت خوراک تولیدی
۱۱. رعایت ضوابط و مقررات برچسب گذاری مطابق با استانداردهای ملی
۱۲. پایش محصول و بررسی عملکرد آن در مزارع پرورشی
۱۳. اجرای سامانه‌ی بین‌المللی بهداشتی GMP و اخذ کد صادراتی IR
۱۴. ارتباط با مراکز علمی- تحقیقاتی،دانشگاهی و استفاده از یافته‌های تحقیقاتی

سید علی خیریه

کارخانه نمونه
تولید خوراک طیور و آبزیان

استان/شهرستان: خراسان جنوبی/ سربیشه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۶۷ سال

عملکرد: تولید ۱۲۰ هزار تن خوراک طیور درسال

شاخص‌ها:

۱. پیاده سازی سامانه‌های HACCP و ISO در واحد
۲. تجهیزات و ویژگی‌های خط تولید، راندمان، بهره وری تولید و کنترل هزینه هاو مصرف انرژی
۳. جزو شرکت زنجیره یکپارچه تولید وعرضه گوشت مرغ کشور
۴. رعایت نظافت عمومی (محوطه، اماکن نگهداری، ذخیره سازی مواد اولیه، محصول نهایی و برج تولید)
۵. فراهم کردن امکانات رفاهی پرسنل (تغذیه، ایمنی،...)
۶. کنترل اختصاصی و ویژه سرویس‌های بهداشتی به منظور حفظ سلامت کارکنان واحد تولیدی
۷. بکار گیری نیروهای انسانی متخصص وماهردر بخش‌های مختلف تولید خوراک
۸. ارتباط مستمر با مراکز علمی،تحقیقاتی و دانشگاهی
۹. پایش محصول برای بررسی عملکرد خوراک تولیدی
۱۰. داشتن آزمایشگاه مجهز برای آنالیز مواد غذایی و کنترل کیفیت خوراک
۱۱. سیستم حمل و نقل اختصاصی خوراک فله با هدف کنترل بار میکروبی مطابق با اهداف GMP و کنترل نقاط پر خطر
۱۲. دارا بودن پروانه‌های بهداشتی و دیگر مجوزهای قانونی
۱۳. مستند سازی آیین نامه، شیوه نامه،چک لیست و دستورالعمل‌های مربوط به کنترل تولید
۱۴. اجرای سامانه‌ی بین‌المللی بهداشتی GMP و اخذ کد صادراتی IR

حسین گیلوری

مرغدار نمونه
واحد گوشتی

استان/شهرستان: سمنان/گرمسار

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن:۴۲ سال

عملکرد: پرورش ۴ دوره جوجه گوشتی در سال

شاخص‌ها:

۱. تلاش در جهت بهبود سیستم‌ها و ایجاد سالن‌های مدرن پرورش
۲. استفاده از سیلوهای هوایی برای ذخیره مواد اولیه خوراک طیور جهت حفظ کیفیت
۳. انتخاب بهترین نوع گرمایش برای پرندگان(گرما تاب و جت هیتر)
۴. تولید مستمرو ارائه به بازار مصرف با متوسط پرورش ۴ دوره مرغ گوشتی در سال
۵. تولید گوشت مرغ در دامنه وزن لاشه استاندارد(۱۸۰۰-۱۲۰۰ گرم)
۶. استفاده از وسایل و تجهیزات خودکاربرای کنترل عوامل محیطی در سالن ها
۷. استفاده از لامپ‌های LED برای روشنایی مناسب به همراه صرفه جویی درهزینه ها
۸. رعایت قوانین نظام دامپروری کشور در محوطه سازی و حصارکشی واحد مرغداری
۹. استفاده از کارشناسان مجرب در امور تولیدی و بهداشتی مربوط به مرغداری
۱۰. مستند سازی، ثبت و ضبط آمار اطلاعات تولیدی و بهداشتی واحد
۱۱. ضریب تبدیل غذایی ۱/۸ و متوسط تلفات ۴ درصد در سال ۱۳۹۶

سیروس مشار

مرغدار نمونه
واحد تخمگذار

استان/شهرستان: خراسان جنوبی/گرمسار

سطح تحصیلات: دکترا

سن: ۷۴سال

عملکرد: پرورش ۲۴۰هزار مرغ در قفس

شاخص‌ها:

۱. استفاده از کارشناسان مجرب و باتجربه
۲. استفاده از تکنولوژی نوین در جمع آوری تخم مرغ
۳. برند سازی محصول
۴. مستند سازی و ثبت آمار و اطلاعات فارم
۵. نشانه گذاری اتوماتیک تخم مرغ‌ها و عرضه آن به بازار
۶. استفاده از قفس و تجهیزات مناسب در فارم
۷. رعایت قوانین و مقررات نظام جامع دامپروری کشور
۸. طراحی سیستم اتوماتیک تهویه سالن‌ها برای کاهش هزینه ها
۹. رعایت دستورالعمل‌های فنی و بهداشتی
۱۰. تولید ۱۸کیلوگرم تخم مرغ به ازای هر قطعه تا ۱۸ ماهگی
۱۱. تنظیم اتوماتیک درجه حرارت سالن (گرمایشی و سرمایشی)

سعید صالحی

پرورش دهنده نمونه
مرغ مادر گوشتی

استان/شهرستان: خراسان رضوی/کاشمر

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۵

عملکرد: پرورش ۴۰هزار قطعه مرغ مادر گوشتی درهردوره

شاخص‌ها:

۱. استفاده از بهترین و به روزترین سیستم‌ها در طراحی، ساخت و تجهیز واحد تولیدی
۲. استفاده از کادر مجرب در مدیریت فنی و بهداشتی واحد
۳. رعایت دقیق و سختگیرانه مسائل بهداشتی و قرنطینه درورود افراد و وسایل به محوطه واحد تولیدی
۴. ایجاد دو خط قرنطینه قبل از ورود به سالن‌ها
۵. رعایت فاصله مناسب میان سه مزرعه موجود درواحد تولیدی برای کنترل بیماری‌ها
۶. کنترل خودکار عوامل محیطی (نور،رطوبت و تهویه)
۷. استفاده از وسایل نقلیه و حمل دان اختصاصی برای هریک از سالن‌های پرورش
۸. جمع آوری خودکار تخم مرغ‌های تولیدی در ۶ نوبت در شبانه روز
۹. ایجاد اشتغال دائم و مولد برای ۵۴ نفردر واحدهای پرورش مرغ مادر
۱۰. رعایت قوانین کار و برقراری بیمه برای تمامی همکاران واحد
۱۱. ایجاد صندوق تعاونی در مجموعه شرکت برای اعطای وام‌های ضروری و تسهیلات به کارکنان
۱۲. میانگین تلفات۱/۷درصددردوره تولید و ۲/۵ درصد دردوره پرورش گله‌های مادرگوشتی

عبدالرحیم طاهری

واحد نمونه
جوجه‌کشی

استان/شهرستان: گلستان/ گالیکش

سطح تحصیلات: دیپلم

سن:۴۵

عملکرد: تولید ۶۸ میلیون قطعه جوجه یکروزه گوشتی در سال

شاخص‌ها:

۱. رعایت کامل موارد قرنطینه درورود افراد ووسایل به واحد جوجه کشی
۲. دارابودن سیستم کامل ضدعفونی بصورت کف پاش برای وسایل نقلیه
۳. استفاده از ون ژنراتور ثابت برای اتاق ضدعفونی تخم‌مرغ‌ها و ون ژنراتور ثابت جهت ضدعفونی وسایل و دستگاه‌ها
۴. توجه به محیط زیست از طریق دفع بهداشتی فضولات و ضایعات تولیدی واحد جوجه‌کشی.
۵. دارای واحد پخت و تبدیل ضایعات واحد جوجه کشی
۶. مجهز به تجهیزات هواساز برای سالن‌های ستری و هچری و اتاق جوجه
۷. تصفیه آب واحد قبل از استفاده
۸. ایجاد امکانات رفاهی برای پرسنل شاغل در واحد جوجه کشی
۹. طرف قرار داد با ۱۰ شرکت مرغ مادر

علیرضا تیموری راد

پرورش دهنده نمونه
بوقلمون گوشتی

استان/شهرستان: تهران/ اسلامشهر

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۵سال

عملکرد: پرورش ۹ هزار قطعه بوقلمون گوشتی در هر دوره

شاخص‌ها:

۱. رعایت کامل قوانین واصول نظام دامداری کشور در محوطه سازی و حصار کشی واحد تولیدی
۲. استفاده از مصالح و مواد ساختمانی مناسب درعایق بندی دیوارها و سقف سالن‌های پرورش جهت کاهش مصرف انرژی و افزایش میزان بهره وری مصرف سوخت
۳. استفاده از سیستم‌های تمام خودکار درکنترل عوامل محیطی در سالن‌های پرورش از قبیل:نور، دما و رطوبت
۴. رعایت تراکم مناسب گله جهت دستیابی به حداکثر یکنواختی گله با توجه به سن پرورش.
۵. رعایت دقیق اصول و دستورالعمل‌های بهداشتی و قرنطینه درورود افراد و وسایل به داخل مزرعه
۶. میانگین ضریب تبدیل غذایی۲,۳ و تلفات کمتر از ۶ درصد درهر دوره پرورش
۷. استفاده از جیره‌های غذایی مناسب، متوازن و با کیفیت برای دستیابی به وزن و ضریب تبدیل غذایی قابل قبول درپرورش بوقلمون
۸. عرضه محصول نهایی به شکل بسته بندی شده و تلاش در جهت برند سازی
۹. عضویت در تشکل مرکزی صنعت بوقلمون و نیز متقاضی ایجاد زنجیره تولید گوشت بوقلمون

غلام علی فاروغی

شرکت نمونه
دارای زنجیره یکپارچه
تولید و عرضه گوشت مرغ

استان/شهرستان:آذربایجان غربی / ارومیه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۶۰ سال

عملکرد: توزیع شبکه مویرگی محصولات پروتئینی در نقاط مختلف کشور

شاخص‌ها:

۱. استفاده از سیستم مدیریت فرآیندهای کسب و کار
۲. استفاده از سیستم اتوماسیون در کلیه واحدهای زیر مجموعه جهت مدیریت ارتباطات پرسنل
۳. جذب و استخدام نیروی کار،آموزش پرسنل تولیدی و ستادی و ارزیابی عملکرد پرسنل
۴. ثبت سفارشات روزانه و دوره ای برای بازارهای داخلی و بین المللی
۵. مدیریت یکپارچه حقوق و دستمزد
۶. راه اندازی سیستم مدیریت الکترونیکی اسناد
۷. پروتکل محور بودن کلیه فرآیندها (تولیدی و بهداشتی) از تولید تا عرضه
۸. پشتیبانی صحیح از فرآیندها با تدوین آیین نامه‌های مرتبط با فرآیندها
۹. اتصال آنلاین کلیه حلقه‌ها و مراکز تولیدی با همدیگر و نظارت آنلاین بر فرآیندها
۱۰. مدیریت اطلاعات تولیدی از طریق راه اندازی سیستم تولید مزارع و کارخانه های جوجه کشی
۱۱. مدیریت کلیه اطلاعات مالی و حسابداری شامل حسابداری، انبار، خزانه، منابع انسانی، تولید و اموال
۱۲. راه اندازی سیستم خدمات به مشتریان برای دریافت بازخورد نظرات مشتریان و افزایش رضایت آنها (CRM)
۱۳. تدوین پروتکل های تولیدی و بهداشتی از ابتدای شروع کار در زنجیره تا ارسال محصولات به مشتریان
۱۴. توسعه و ترویج استفاده از مدل EFQM برای بهبود و تعالی سازمان
۱۵. دریافت تقدیرنامه یک ستاره از سوی سازمان مدیریت صنعتی در سال ۱۳۹۶
۱۶. پیاده سازی استانداردهای GMP و HACCP در مراکز فرآوری

حمید اجاقی

پرورش دهنده نمونه
مولد / توام شترمرغ

استان/شهرستان: فارس / شیراز

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۸ سال

عملکرد: ظرفیت پرورش و نگهداری ۴۵۰ قطعه مولد، ۶۰۰۰ قطعه پروار و کشتار تخصصی شترمرغ ۳۰۰ قطعه پرنده در روز

شاخص‌ها:

۱.اولین تولید کننده زنجیره ای شترمرغ، شترمرغ مولد، کارخانه جوجه کشی، تولید خوراک، پروار، کشتار و بسته بندی
۲.منتخب نمونه کشوری در خصوص کشتارگاه در سال ۱۳۹۶ در روز ملی دامپزشکی
۳.تولید کننده روغن‌های آرایشی بهداشتی دارای مجوز آزمایشگاه از علوم پزشکی
۴.پیاده سازی سامانه‌های HACCP و ISO 22000 در کشتارگاه
۵.تولید و بسته بندی گوشت و فرآورده‌های گوشتی با منشاء شترمرغ با برند ایلگار
۶.انعقاد تفاهم نامه با کمیته امداد امام خمینی (ره) جهت اشتغال روستایی
۷.انعقاد تفاهم نامه با سازمان بسیج سازندگی در راستای پیشبرد اهداف و فرمایشات مقام معظم رهبری در خصوص اقتصاد مقاومتی
۸.دارنده برند حلال جهت صادرات به کشورهای اسلامی
۹.کارآفرین نمونه استانی در سال ۱۳۸۷
۱۰. منتخب دومین همایش مدیریت بهره وری در صنایع غذایی، کشاورزی و دامپروری در سال ۹۶
۱۱. منتخب دومین مجموعه رویدادهای کارآفرینی و فن آوری بخش کشاورزی در سال۹۷
۱۲. تنها کشتارگاه صنعتی مستقل شترمرغ ودارای کد صادراتی (IR کد)
۱۳. پرورش دهنده نمونه در سال‌های ۸۸،۸۹و۹۰ در استان
۱۴. اشتغال زایی برای۵۹ نفر از جوانان و افراد بومی منطقه
۱۵. تحت پوشش بیمه بودن کلیه پرنده ها
۱۶. پایین بودن درصد تلفات در سنین مختلف وگله مولد
۱۷. بالا بودن درصد نطفه و هچ در گله به ازای هر پرنده مولد

موسی شریفی

پرورش دهنده نمونه
زنبور عسل

استان/شهرستان: کردستان/ قروه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن:۳۹ سال

عملکرد: پرورش و نگهداری ۵۰۰کلنی زنبورعسل و تولید ۹تن عسل و۱۰کیلوگرم ژله رویال

شاخص‌ها:

۱. مستندسازی، ثبت آمار و اطلاعات منظم کلنی
۲. تولید محصولات متفاوت زنبورعسل با رعایت موازین فنی و بهداشتی
۳. میانگین تولید هر کندو ۱۸ کیلوگرم در سال ۱۳۹۶
۴. تولید بیش از ۳۰۰۰ فروند ملکه در سال ۱۳۹۶
۵. تولید بیش از ۳۰ محصول از عسل و فرآورده‌های آن نظیر انواع مربا،کرم آرایشی و..
۶. تولید عصاره بره موم، سرکه عسل، ژله سرکه عسل،تخمیر گرده گل و...
۷. طراحی و ساخت موم ذوب کن، رس گیر عسل و آج موم خورشیدی
۸. طراحی و ساخت زهرگیر ویژه درون کندو
۹. ثبت شرکت (هنگوین گلان کردستان)و دریافت برند (تامگل کردستان)
۱۰. اشتغالزایی ۱۸ نفر بطور مستقیم و ۵۰ نفر غیر مستقیم در منطقه
۱۱. تعامل و همکاری مستمر با دستگاه‌های اجرایی و تحقیقاتی
۱۲. حذف داروهای شیمیایی وآنتی بیوتیک‌ها در زنبورستان

هادی پورموسی

پرورش دهنده نمونه
کرم ابریشم

استان/شهرستان: گیلان / لاهیجان

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن:۵۷ سال

عملکرد: تولید سالانه ۲۶۲,۳۲۰کیلوگرم پیله تر از۶جعبه در سال ۱۳۹۶

شاخص‌ها:

۱. میانگین تولید ۴۳,۷۲کیلوگرم پیله تر از هر جعبه
۲. رعایت اصول فنی و بهداشتی در توتستان ونوغانداری
۳. مدیریت صحیح در مزرعه و اعمال کنترل بیولوژیک آفات توتستان
۴. مستندسازی و ثبت آمارو اطلاعات عملکرد مزرعه
۵. شرکت فعال در دوره‌های آموزشی ترویجی
۶. برداشت به‌موقع پیله تر و عرضه آن به بازار و بالاتر از قیمت تضمینی
۷. بکارگیری توصیه‌ها و یافته‌های تحقیقاتی در زمینه پرورش کرم ابریشم
۸. رعایت اصول فنی و علمی پرورش کرم ابریشم و تولید محصول سالم و عاری از بیماری
۹. انجام عملیات ضدعفونی جایگاه پرورش کرم ابریشم و رعایت بهداشت محیط

امیدرضا منفرد

پرورش دهنده نمونه
ماهیان سردآبی

استان/شهرستان: لرستان/ سلسله

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۰ سال

عملکرد: تولید سالیانه ۱۵۰ تن ماهی قزل آلا

شاخص‌ها:

۱. تولید ۱۵۰ تن ماهی قزل آلا در سال با ضریب تبدیل غذایی ۱/۱ و متوسط وزن زنده ۶۰۰ گرم
۲. استفاده از آب چشمه دست اول با کیفیت عالی و سختی کل پائین در پرورش و تولید
۳. رعایت مسائل بهداشتی در استخرهای پرورش و ضد عفونی و شستشوی دوره ای آنها
۴. میانگین بازماندگی ۹۵ درصد
۵. پرورش لایهای و مستمربرای ارائه ماهی تازه در تمامی طول سال به بازار مصرف
۶. تصفیه پسآب استخرهای پرورش برای حفظ محیط زیست
۷. رعایت مسائل فنی و بهداشتی درنگهداری خوراک جهت حفظ کیفیت
۸. انجام آزمایشات دوره ای فیزیکوشیمیایی آب مورد استفاده در استخرها
۹. همکاری مناسب با دانشگاه‌ها ومراکز علمی از طریق پذیرش کارآموزو دانشجو
۱۰. عاری بودن مزرعه از بیماری VHS در طی سال‌های گذشته.

رمضانعلی محمودی

پرورش دهنده نمونه
ماهیان سردآبی

استان/شهرستان: چهارمحال و بختیاری/ لردگان

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن:۶۷ سال

عملکرد: تولید سالیانه ۱۲۰ تن ماهی قزل آلا در سال

شاخص‌ها:

۱. راندمان تولید بیش از ۳ برابر ظرفیت اسمی مزرعه
۲. صادرات محصول مزرعه به کشورهای روسیه، کره جنوبی، امارات وعراق
۳. استفاده از تجهیزات کامل مکانیزاسیون در مزرعه نظیر : فیلتر ذرات معلق، دستگاه UV، پمپ مکنده ماهی، رقم بند خودکار، پمپ هوادهی، جاروی مکنده تمیزکاری استخر، پمپ‌های برگشت آب، دیزل ژنراتور، تصفیه آب و هوادهی پسآب خروجی از مزرعه
۴. تولید بالای ۲۰ تن به ازای هر نفر اشتغال در مزرعه
۵. بهره گیری از نتایج تحقیقاتی و دانشگاهی در مزرعه
۶. استفاده از دستگاه نانو حباب
۷. بهره گیری از فناوری‌های نوین انعقادالکتریکی و دستگاه نانو حباب برای ضدعفونی وبهبود کیفیت آب
۸. استفاده از دستگاه اکسیژن ساز برای ارتقای کیفی آب
۹. همکاری در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و پژوهشی
۱۰. خونگیری در هنگام صید برای افزایش ماندگاری محصول
۱۱. استفاده از جیره نویسی نوین در مزرعه

سعداله مشایخی

پرورش دهنده نمونه
ماهیان گرم‌آبی

استان/شهرستان:جنوب کرمان / جیرفت

سطح تحصیلات: دیپلم

سن:

عملکرد: تولید۶,۷ تن در هکتار

شاخص‌ها:

۱. میانگین تولید۶,۷ تن در هکتار
۲. ضریب تبدیل غذایی(F.C.R) زیر ۲درصد
۳. دارا بودن حوضچه‌های صید و قرنطینه
۴. وجود برق سه فاز(دو فقره ترانس مجزا)، ژنراتور برق و دوربین مدار بسته در مزرعه
۵. استفاده از غذای کنسانتره اکسترود برای تغذیه ماهی کپور معمولی
۶. استفاده از کودهای آلی (دامی و مرغی) و حذف کودهای معدنی (شیمیایی)
۷. استفاده از مواد بهبوددهنده کیفیت آب (بایوجم و پر و بیو تیک ها)
۸. استفاده ازکمپوست قارچ برای غنی‌سازی آب استخرها
۹. عرضه زنده، مستقیم و بسته‌بندی شده ماهی داخل و خارج استان
۱۰. صادرات ماهی به کشورهای همسایه نظیرعراق
۱۱. احداث استخر گرد بتونی و پرورش متراکم به منظور افزایش تولید در واحد سطح

خالد نژاد باسعیدو

پرورش دهنده نمونه
میگو

استان/شهرستان: هرمزگان/ قشم

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن:۳۵ سال

عملکرد: تولید ۸,۷تن میگو در هکتار با سیستم‌های هواده

شاخص‌ها:

۱. تولید ۲۹۷,۴ تن میگو پرورشی در سطح مفید ۳۴,۲ هکتار (دو دوره در سال)
۲. ارتقاء میانگین تولید میگو در واحد سطح و بهره وری تولید در مقایسه با سال‌های قبل
۳. بکارگیری افراد بومی و اشتغال زایی تعداد ۵۱ نفر در منطقه
۴. استفاده از کارشناسان فنی و بهداشتی مجرب و پشتیبان در مزرعه
۵. نوآوری و خلاقیت در روند تولید میگو پرورشی(استفاد از سیفون مرکزی در استخرها، هوادهی و...)
۶. توسعه مزارع و ارتقاء سطح زیر کشت از ۶ هکتار مفید به مساحت مفید ۳۴,۲ هکتار
۷. استفاده از خوراک آماده کارخانه لیون و عدم استفاده و پرهیز از غذاهای دست ساز
۸. رعایت اصول بهداشت محیطی در مزارع تحت مدیریت، خودداری از نگهداری حیوانات اهلی نظیر سگ،...
۹. تهیه و تأمین دستگاه‌های کنترل پارامترهای فیزیکی و شیمیایی آب در مزرعه نظیر (اکسیژن متر، شوری سنج،.....)
۱۰. سنجش مستمر و به هنگام فاکتورها و ثبت و ضبط پارامترها در دفاتر اسناد مزرعه
۱۱. ثبت و مستندسازی مستمر اطلاعات میزان غذادهی روزانه، زیست سنجی دوره ای و.....
۱۲. رعایت اصول و ضوابط فنی و بهداشتی در تمام مراحل پرورش
۱۳. پیش بینی و تأمین ژنراتور (مولد) برق با ظرفیت بالا در مزرعه برای استفاده در موارد و مواقع ضروری و هنگام قطع برق
۱۴. شرکت فعال در دوره‌های آموزشی و ترویجی پرورش میگو
۱۵. نگهداری صحیح خوراک میگو پرورشی در انبار مزارع
۱۶. میانگین ضریب تبدیل غذایی (FCR) ۱,۴ در مزارع پرورش میگوی
۱۷. رعایت تراکم ذخیره سازی بچه میگو در واحد سطح و پرهیز از ذخیره سازی بالا بر اساس دستورالعمل الزامات بهداشتی
۱۸. استفاده حداکثری و بهینه از اراضی واگذار شده برای تولید میگو پرورشی
۱۹. برداشت به موقع محصول میگو و با وزن انفرادی بیش از ۱۸ گرم در هر قطعه و با سایز ۶۰-۵۰
۲۰. دارا بودن اطلاعات کافی و تجربی مناسب در خصوص پرورش میگو

علیرضا گروجی

پرورش دهنده نمونه
ماهیان خاویاری
در مناطق ساحلی

استان/شهرستان: مازندران/ ساری

سطح تحصیلات: دکتری

سن: ۵۱ سال

عملکرد: تولید وصادرات ۶۰تن گوشت و۹۵۰کیلوگرم خاویار در سال ۱۳۹۶

شاخص‌ها:

۱. اولین مزرعه تولید کننده ماهیان خاویاری پرورشی در شمال کشور
۲. استفاده از سیستم‌های مکانیزه برای افزایش تولید در واحد سطح (هواده،..)
۳. مدیریت بهینه آب
۴. استفاده ازدرام فیلتر و ازن برای تصفیه و ضدعفونی آب استخرها
۵. کنترل پساب خروجی با حداقل ورود آلودگی به محیط زیست
۶. ایجاد واحد عمل آوری خاویار با استانداردهای جهانی
۷. صادرات مستقیم خاویار و محصولات ماهیان خاویاری به کشورهای اروپایی
۸. حضور موثر و قوی در بازارهای جهانی (عرضه خاویار و گوشت با برند کالچر)
۹. کاهش مصرف انرژی توسط اجرای سیستم گردشی آب به روش ثقلی
۱۰. تعیین جنسیت ماهی در مزرعه با استفاده از روش اولتراسونوگرافی
۱۱. مستند سازی و ثبت آمار و اطلاعات مزرعه
۱۲. ضریب تبدیل غذایی(F.C.R)بچه ماهی ۰,۷،پرواری۱و مولدین ۲,۵
۱۳. استفاده از غذای استاندارد Coppiesدر کلیه مراحل مختلف رشد ماهی
۱۴. بالا بودن درصد بازماندگی در مراحل مختلف سنی وپرورشی ماهی

عبدالمجید حنطوش زاده

پرورش دهنده نمونه
ماهیان خاویاری
در مناطق غیرساحلی

استان/شهرستان: خوزستان / دزفول

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۵۰سال

عملکرد: ظرفیت تولید ۱۵۰تن گوشت و یک تن خاویار

شاخص‌ها:

۱. اجرای سیستم مکانیزه فرانسوی و بومی نمودن آن با شرایط کشور
۲. استفاده بهینه از آب برای تولید ماهیان خاویاری
۳. تعامل وهمکاری مستمر بامراکز تحقیقاتی و دانشگاهی
۴. تولید و صادرات ۲۵تن گوشت و ۱۲۰کیلوگرم خاویار به کشورهای اروپایی
۵. استفاده از پساب استخرهای پرورش ماهی در تولید محصولات کشاورزی و باغی
۶. اجرای طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی در فارم
۷. استفاده ازدرام فیلتر و ازن برای تصفیه و ضدعفونی آب استخرها
۸. حضور فعال در نمایشگاه‌ها و کارگاه‌های فنی و علمی داخلو خارج کشور
۹. ضریب تبدیل غذایی (F.C.R)۱,۲در بچه ماهی،پرواری و مولدین
۱۰. درصد بازماندگی بالا در فارم

احمد سمامی

پرورش دهنده نمونه
ماهی در قفس در دریا

استان/شهرستان: مازندران / عباس آباد
سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۵۴ سال
عملکرد: تولید ۵۰۰ تن ماهی قزل آلا در قفس در دریا

شاخص‌ها:

۱. افزایش تراکم ذخیره سازی ماهی از ۸ به ۱۵ کیلوگرم در متر مکعب
۲. افزایش تولید هر قفس از۱۵ به ۳۰ تن
۳. ضریب تبدیل غذایی (F.C.R)۱,۲در پرورش ماهی قزل الا در قفس در دریا
۴. همکاری با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و دانشجویی
۵. همکاری با شیلات در بازدیدهای کارشناسی و ارائه آمار و اطلاعات فنی
۶- همکاری در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و آزمایشی شیلات
۷- بهره گیری از نتایج یافته‌های تحقیقاتی و نوآوری در مزرعه
۸- اجرای دستورالعمل‌های شیلات و دامپزشکی
۹- رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی
۱۰- برداشت محصول متناسب با نیاز بازار
۱۱- مستند سازی و ثبت آمار و اطلاعات عملیات پرورش
۱۲- مدیریت نیروی انسانی مزرعه
۱۲- رها سازی ۷ میلیون بچه ماهی از محل شیلگذاری شیلات

موسی صفری اصل

پرورش دهنده
ماهی در قفس
در آبهای داخلی

استان/شهرستان: ایلام / بدره
سطح تحصیلات: کارشناسی
سن: ۴۹ سال
عملکرد: ظرفیت تولید ۲۰۰۰ تن ماهی
(۱۰۰۰ تن گرمابی و ۱۰۰۰تن سردآبی) در آب پشت سد

شاخص‌ها:

۱. سرمایه‌گذاری در منطقه محروم واشتغالزایی برای ۳۴ نفر از جوانان بومی منطقه
۲. عدم اخذ تسهیلات بانکی از دولت
۳. موفقیت در عرصه کارآفرینی و خلق فرصتهای جدید شغلی در منطقه محروم
۴- بهره‌گیری از نتایج یافته‌های تحقیقاتی و نوآوری
۵- اجرای دستورالعملها و آئینهای شیلات و دامپزشکی
۶- رعایت قوانین و مقررات زیست محیطی
۷- مستندسازی، ثبت آمار و اطلاعات عملیات پرورش

محمد محمدی

پرورش دهنده نمونه
ماهیان زینتی

استان/شهرستان: تهران/اسلامشهر

سطح تحصیلات: دیپلم

سن:۵۶سال

عملکرد: تولید سالیانه ۱۰ میلیون قطعه ماهی زینتی

شاخص‌ها:

۱. ایجاد اشتغال دائم برای یکصد نفردرواحد تولیدی
۲. ایجاد یک مرکز تخصصی در تولید آکواریم و تجهیزات جانبی آن
۳. استفاده از امکانات و بسته بندی مناسب جهت ارسال ماهیان زینتی به بازار مصرف
۴. توجه به صادرات ماهیان زینتی به خارج جهت استمرار این حرفه و ارز آوری
۵. تلاش در جهت شناساندن تمدن و مراکزباستانی و دیدنی کشور به گردشگران خارجی
۶. تولیدهمزمان ماهیان زینتی آب شیرین و شور با ایجاد فضای مناسب از طریق سرمایه گذاری مناسب و استفاده از تجهیزات و وسایل مدرن
۷. تصفیه فاضلاب واحد جهت حفظ محیط زیست و استفاده مناسب از فاضلاب تولیدی در واحد پرورش ماهیان زینتی
۸. دارای سابقه بیش از سه دهه در پرورش ماهیان زینتی

محمد گرگیج جاسکی

واحد نمونه

تکثیر کننده میگو

استان/شهرستان: هرمزگان/ جاسک

سطح تحصیلات: دکترای شیلات

سن: ۴۳ سال

عملکرد: تولید ۵۱۴,۵ میلیون قطعه بچه میگو در سال۱۳۹۶

شاخص‌ها:

۱.
۱. تولید ۳۷درصد پست لارو میگو مورد نیاز استان
۲. پژوهشگر نمونه در صنعت شیلات و بهره برداری اصولی از منابع آبزی کشور
۳. دارای لوح تقدیر کارآفرین برتر استان هرمزگان در زمینه تکثیر و پرورش میگو
۴. مدرس دوره‌های تکثیر میگو دریایی
۵. دارای گواهی نامه ثبت اختراع و مبتکر دستگاه خشک کن جلبک اسپیرولینا
۶. همکاری و مجری مشترک موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
۷. سخنران و ارائه دهنده مقالات متعدد در زمینه تکثیر و پرورش آبزیان در داخل و خارج کشور
۸. تالیف،گردآوری و انتشار کتاب پلانکتون‌های دریایی
۹. عضو کمیسیون تخلفات آبزی پروری استان هرمزگان
۱۰. دارا بودن تجربیات و اطلاعات کافی در خصوص فرآیند تولید ب وتکثیربچه میگو
۱۱. تکمیل زنجیره تولید میگو شامل: مرکز تکثیر و تولید میگو، مزارع پرورش میگو، کارخانه خوراک میگو پرورشی، سردخانه، بسته بندی و فرآوری محصول میگو و صادرات

خالد نیازی

صیاد نمونه
ماهیان صنعتی

استان/شهرستان: سیستان و بلوچستان/ کنارک

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۲۰۰ تن صید در سال

شاخص‌ها:

۱. مروج صید و صیادی
۲. دارنده گواهینامه‌های متعدد دریانوردی بین المللی با درجه ناخدا یکم
۳. دارای تخصص دریانوردی تجاری و صیادی
۴. مروج و استاد روش‌های صید با قلاب لانگ لاین
۵. آشنایی کامل با روشهای مقابله با دزدان دریایی و تدریس به جامعه صیادی
۶. رعایت کامل قوانین و مقررات در صیدگاه ها، بندر و اسکله
۷. حضور فعال در برنامه و دوره‌های آموزشی، ترویجی و مهارتی صید و صیادی
۸. همکاری کامل با فرماندهی حفاظت منابع شهرستان برای برخورد با صیادان متخلف
۹. استفاده وبکارگیری مناسب از تجهیزات و ابزار ناوبری
۱۰. استفاده از نیروهای بومی وماهر
۱۱. تجهیز شناور به سیستم‌های برودتی مناسب و استاندارد
۱۲. تعامل و ارتباط مستمر با بندر و شیلات و ارائه آمار و اطلاعات دقیق صید
۱۳. رهاسازی گونه کمیاب یا در معرض خطر و کمک به حفظ ذخایر آبزیان
۱۴. استفاده و بکارگیری از ابزار و ادوات مناسب ومجاز صید
۱۵. دارای گواهی نامه آموزش لانگ لاین
۱۶.عضوگروه همت و امداد ماهیگیران

علی دلفورد

صیاد نمونه میگو

استان/شهرستان: بوشهر / تنگستان - بندر عامری

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۳,۸ تن درسال

شاخص‌ها:

۱. ناخدا کشتی
۲. کیفیت بالای میگو صید شده
۳. رعایت کامل قوانین و مقررات در صیدگاه ها، بندر و اسکله
۴. حضور فعال در برنامه و دوره‌های آموزشی، ترویجی و مهارتی تخصصی صید و صیادی
۵. همکاری کامل با فرماندهی حفاظت منابع شهرستان برای برخورد با صیادان متخلف
۶. رها سازی گونه کمیاب یا در معرض خطر نظیر لاک پشت،....
۷. عدم صید در زمان ممنوعه صید
۸. استفاده و بکار گیری از ابزار و ادوات استاندارد صید
۹. هماهنگی کامل با بندر و شیلات در خصوص ارائه آمار و اطلاعات دقیق صید
۱۰. مجهز بودن شناور به سیستم برودتی مناسب برای حفظ کیفیت محصولات صید شده
۱۱. استفاده از نیروهای ماهر و آموزش دیده بومی و محلی
۱۲. عضو گروه همت ماهیگیری
۱۳. بیمه کامل نیروهای لنج و شناور صیادی
۱۴. مجهزبودن شناور به امکانات، تجهیزات و ادوات مناسب صید و ناوبری

علی کمالی کانی

صیاد نمونه
ماهیان تجاری

استان/شهرستان: هرمزگان / قشم - بندرباسعیدو

سطح تحصیلات: پنجم ابتدایی

سن: ۵۴ سال

عملکرد: صید ۶۰تن در سال

شاخص‌ها:

۱. رعایت کامل قوانین و مقررات در صیدگاه‌ها، بندر و اسکله
۲. حضور فعال در دوره‌های آموزشی، ترویجی و مهارتی صیادی
۳. همکاری کامل با فرماندهی حفاظت منابع شهرستان برای برخورد با صیادان متخلف
۴. رهاسازی گونه‌های کمیاب و یا در معرض خطر وکمک به حفظ ذخایر آبزیان
۵. عایق بندی انبارهای شناوربه‌منظور بهبود کیفیت محصولات صید شده
۶. رعایت بهداشت فردی و محیطی شناور
۷. هماهنگی کامل با بندر و شیلات در خصوص ارائه آمار و اطلاعات دقیق صید
۸. مجهزبودن شناور به امکانات، تجهیزات و ادوات مناسب صید و ناوبری

یزدان نجار

مدیر عامل شرکت تعاونی
صیادی ماهیگیران پره شمال
(شهید خدمتگزاری)

استان/شهرستان: مازندران / چالوس

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۹ سال

عملکرد: صید ۳۰۰تن صیدماهی در سال

شاخص‌ها:

۱. سرانه صید هر تور تعاونی ۴۰ میلیون تومان در شش ماهه صید
۲. حضور فعال در برنامه و دوره‌های آموزشی، ترویجی و مهارتی تخصصی صید و صیادی
۳. عدم صید در زمان ممنوعه صید
۴. استفاده و بکار گیری از ابزار و ادوات استاندارد صید
۵. بیمه کامل اعضای تعاونی (بیمه تکمیلی وحوادث)
۶. توانمند سازی تعاونی از راه دو منظوره کردن جایگاه صید (تفریحی، توریستی و گردشگری)
۷. داشتن انبار بهداشتی ماهی در جایگاه صید
۸. حمل و نقل بهداشتی ماهی به بازار مصرف
۹. مشارکت در امر بازسازی ذخائر ماهیان استخوانی از راه شیلگذاری
۱۰. رها سازی ۷ میلیون قطعه بچه ماهی از محل شیل گذاری به دریا
۱۱. بیشترین میزان صید نسبت به تعاونی‌های صیادی استان
۱۲. عدم اخذ وام و تسهیلات بانکی
۱۳. عدم بدهی معوقه اعم از حقوقی و حقیقی
۱۴. صید ضمنی ماهی خاویاری در سال ۱۳۹۶ (۷۰ کیلوگرم خاویار و تحویل به صیدگاه خاویاری)

۱۰- کمیته فنی ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی

۱۰. کمیته فنی ترویج و تشکل‌های بخش کشاورزی

۱۰-۱- سیمای ترویج کشاورزی

واقعیت این است که با توجه به رشد جمعیت و بالا رفتن سطح زندگی، افزایش کمیّت و کیفیّت و سلامت غذا یا همان امنیت غذایی تا چند دهه آینده همچنان یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی بشر خواهد بود. از سوی دیگر انتقادهای مربوط به دغدغه‌های محیط زیست، فشاری مضاعف بر بخش کشاورزی وارد خواهد کرد. بخش کشاورزی باید بتواند ضمن ایجاد امنیت غذایی، محیط‌زیست را نیز حفظ کند. این مسأله جز با رسیدن به بهره‌وری پایدار ممکن نیست. دستیابی به این هدف یا به عبارت دیگر کشاورزی دانش‌بنیان و در عین حال پایدار نیازمند دانش و فناوری است و بهره‌گیری از دانش و فناوری نیازمند نیروی انسانی توانمند یعنی دارای دانش و مهارت کافی و نگرش مناسب است. دهه‌هاست که در سطح دنیا ترویج کشاورزی و منابع طبیعی این وظیفه خطیر را بر عهده داشته است. با توجه به تحولات ساختارشکنانه و سریع بویژه در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات و دیجیتال، ترویج کشاورزی باید بتواند با پشتیبانی علمی و ارتباطی مناسب زمینه پرورش چنین نیروی انسانی را فراهم کند. بدیهی است انجام این مهم نیازمند به‌کارگیری روش‌ها و الگوهای ترویجی و آموزشی مناسب و متنوع است. در این زمینه ترویج علاوه بر استفاده از روش‌های آموزشی مرسوم مانند کلاس‌های آموزشی؛ با استفاده از روش‌های ترویجی مشارکتی مانند سایت‌های الگویی، کانون‌های یادگیری، مدرسه در مزرعه، مدیریت مشارکتی جامع محصول، مزارع نمایشی و الگویی سعی کرده است جریان آموزش و یادگیری اصیل را در بین بهره‌برداران زنده نگه دارد. همچنین انواع رسانه‌های نوشتاری مانند نشریه‌ها و بروشورها، رسانه‌های دیداری و شنیداری مانند انواع برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی زمینه انتقال دانش به انبوه مخاطبان متنوع ترویج را فراهم می‌کند. بهره‌گیری از بستر فناوری اطلاعات و ارتباطات از جمله رسانه‌های الکترونیکی مانند انواع نرم‌افزارهای کاربردی قابل نصب تلفن همراه، برگزاری وبینارهای آموزشی تلاش‌هایی نو برای پوشش بیشتر جامعه روستایی و کشاورزی بوده است. در این زمینه تالار ترویج کشاورزی محلی است که آخرین تولیدات ترویج را به صورت رایگان و به سرعت در اختیار علاقمندان به دانش کشاورزی قرار می‌دهد. برای تسهیل هرچه بیشتر فرآیند مدیریت دانش با بهره‌گیری از بستر فناوری

اطلاعات و ارتباطات ابزارهایی مانند شبکه‌های اجتماعی، پیام‌رسان سازمانی و مرکز پاسخگویی تلفنی نیز در دست بررسی است. امروزه با وجود انواع کاستی‌ها و چالش‌های پیش روی ترویج کشاورزی، ترویج توانسته است با اجرای نظام نوین ترویج کشاورزی، بیش از پیش انواع بهره‌برداران کشاورزی و منابع طبیعی را تحت پوشش حمایت اطلاعاتی و ارتباطی خود درآورد. هم اکنون وجود ۱۳۴۴ مرکز جهاد کشاورزی دهستان و حضور بیش از ۷۵۰۰ مروج مسئول پهنه شاغل در عرصه ترویج کشور نمونه‌ای از توان نهاد ترویج و پیوند عمیق آن با روستاییان و دیگر شاغلان بخش کشاورزی است. شبکه ملی ترویج کشاورزی توانسته است با استقرار ۲۰۲۳ سایت جامع الگویی، ۳۱۹ کانون یادگیری، ۵۴۷ واحد نمایشی و همکاری با بیش از ۲۷ هزار مددکار ترویجی داوطلب و ۱۵۸۰ شرکت خدمات مشاوره فنی و مهندسی به عنوان بخش خصوصی در راستای انتقال دانش و مهارت‌های کشاورزی به روستاییان گام بردارد. انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی یکی از اقدامات ترویج کشاورزی و منابع طبیعی است که ضمن ارج نهادن بر تلاش‌های خالصانه فعّالان بخش کشاورزی، فرصتی برای الگوسازی و بهره‌مندی دیگر کشاورزان از دانش و تجربه هم‌قطاران پیشرو و نوآور خود فراهم می‌کند. در پی ابلاغ طرح نظام نوین ترویج کشاورزی در شهریور ماه سال ۱۳۹۵ توسط وزیر محترم جهاد کشاورزی، نظام ترویج کشاورزی فعالیّت‌های خود را بر اساس مولفه‌های زیر پیگیری کرد. مولفه‌ها و کارکردهای اصلی این نظام عبارتند از: ساماندهی و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی دهستان؛ پهنه‌بندی عرصه‌های تولیدی؛ توانمندسازی مروجان مسئول پهنه؛ مدیریت دانش و بهره‌گیری از کلیه ظرفیت‌های بخش اجرایی، تحقیقاتی و غیردولتی. در ادامه به گزیده‌ای از فعالیت‌های انجام شده در سال ۱۳۹۶ اشاره می‌شود.

۱) ساماندهی و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی دهستان

تجهیز مراکز: در این خصوص به‌منظور تسهیل فعالیت مروّجان و ارائه خدمات ترویجی به بهره‌برداران ایجاد فضای اداری و آموزشی مناسب در مراکز جهاد کشاورزی و همچنین تجهیز این مراکز به امکاناتی مانند وسیله نقلیه مناسب، جی‌پی‌اس، تبلت، رایانه و... مورد توجه قرار گرفته است. به برخی از مهم‌ترین اقدامات انجام شده در زمینه تجهیز مراکز جهاد کشاورزی در جدول شماره ۳۶ اشاره شده است.

جدول شماره ۳۶- وضعیت تجهیز مراکز کل کشور پس از اجرای طرح نظام نوین ترویج

مراکز جهاد کشاورزی			تعداد خودرو دولتی	تعداد خودرو خریداری شده از اعتبارات ملی	رایانه	رایانه‌های خریداری شده از اعتبارات ملی	لپ تاپ	GPS	دوربین دیجیتالی	ویدیو پروژکتور	تابلو اطلاع رسانی
مصوب	غیرمصوب	جمع									
۱۱۲۹	۲۱۵	۱۳۴۴	۹۷۹	۱۳۲	۳۰۲۲	۲۹۵۳	۳۳۶	۱۱۷۴	۹۶۲	۶۳۶	۸۷۵

منابع انسانی: علاوه بر تجهیز مراکز، با توجه به اهمیت منابع انسانی و بویژه حضور نیروهای متخصص در عرصه‌های کشاورزی، به‌منظور افزایش ضریب خدمت رسانی به بهره‌برداران در طرح نظام نوین ترویج کشاورزی، نسبت مروج به بهره‌بردار از یک به ۳۱۳۱ به یک به ۵۱۲ رسیده است. در همین زمینه برای بهره‌گیری از ظرفیت سربازان دانش‌آموخته رشته‌های کشاورزی، در سال ۹۶، جذب ۴۳۳ نفر به صورت سرباز سازندگی انجام شده‌است و در این سال سربازان مشغول به فعالیت در مراکز جهاد کشاورزی بیش از ۱،۴۰۰ نفر بوده‌اند.

۲) پهنه‌بندی عرصه‌های تولیدی

در طرح نظام نوین ترویج کشاورزی هر دهستان به تعدادی محدوده جغرافیایی تقسیم شده است که پهنه نامیده می‌شود و هر مروج، مسئول رسیدگی به همه امور تولیدی هر پهنه است. پهنه‌بندی عرصه‌های تولیدی، باعث شده است امکان استفاده بیش از ۷۵۰۰ تن از دانش‌آموختگان جذب شده کشاورزی به نحو بهتری انجام شود. هم‌اکنون هدایت و نظارت بر فعالیت‌های کشاورزی و منابع طبیعی در عرصه‌ها و همچنین مروجان مسئول پهنه فراهم شده است و همچنین از تداخل غیرضروری و نامناسب حوزه کاری کارشناسان جلوگیری شده است. جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های کشاورزی توسط مروج هر پهنه و به روز نگهداشتن آنها یکی از دستاوردهای پهنه‌بندی بوده است.

۳- توانمندسازی مرجان مسئول پهنه

مروجان مسئول پهنه یکی از کلیدی‌ترین کنشگران نظام نوین ترویج هستند. به همین دلیل توانمندسازی آنان از طریق آموزش از اهمیت فراوانی دارد. در این زمینه، ازطریق برگزاری دوره‌های ملی تربیت مروج متخصص با موضوعات مختلف نسبت به ارتقای سطح دانش و مهارت این مروجان اقدام شده است. همچنین، به منظور هم‌افزایی بیشتر، علاوه بر دوره‌های ملی، مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی در دوره‌های مهارتی منطقه‌ای واستانی نیز حضورپیدا می‌کنند.

در سال ۹۶ تعداد دوره‌های برگزارشده برای توانمندسازی و ارتقای دانش مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی به شرح ذیل است:

۱. اجرای دوره‌های آموزشی ملی تربیت مروج متخصص (به تعداد ۱،۵۵۰ نفرروز) در زمینه‌های مختلف تخصصی؛
۲. اجرای دوره‌های آموزش مهارتی با همکاری دفتر آموزش کارکنان شامل: ۲۶،۰۴۰ نفرروز؛

۴) مدیریت دانش

مدیریت دانش کشاورزی به طور ساده فرآیندکسب یا تولید، نگهداری، ارزیابی، به اشتراک‌گذاری وبه‌کارگیری دانش است به طوری که به سهولت در زمان مناسب در دسترس فرد مناسب قرار گیرد. این موارد از طریق ایجاد پیوند بین منابع انسانی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ایجاد ساختاری مناسب برای دستیابی به اهداف بخش کشاورزی انجام می‌گیرد. استقرار شبکه مدیریت دانش می‌تواند زمینه استفاده از انبوه دانش تولید شده در موسسات و مراکز تحقیقاتی وزارت جهاد کشاورزی و همچنین کشور و جهان را فراهم کند. نظام مدیریت دانش و اطلاعات در بخش کشاورزی و منابع طبیعی به‌منظور دسترسی ذینفعان به دانش فنی و یافته‌های تحقیقاتی یکی از مباحث اصلی نظام نوین ترویج است. با استقرار این نظام تمامی کارشناسان، محققان و حتی کشاورزان می‌توانند به دانش مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند.

برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی: پس از اجرای طرح نظام نوین، درراستای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت محتوایی و فنی تولید و پخش برنامه‌های تلویزیونی شبکه‌های ملی و استانی و استفاده حداکثری از رسانه ملی، از ابتدای سال ۱۳۹۶ تاکنون درمجموع حدود ۴۱۸ عنوان برنامه در شبکه‌های یک و آموزش سیما تولید و پخش شده است. همچنین در شبکه‌های استانی نیز بالغ بر ۱۳۰هزار دقیقه برنامه رادیویی و ۲۵ هزار دقیقه برنامه تلویزیونی تولید و پخش شده است.

رسانه‌های نوشتاری: بیش از ۱۲۴ عنوان رسانه نوشتاری باهمکاری مؤسسات تحقیقاتی ستادی، مراکز تحقیقات استانی و مدیریت‌های هماهنگی ترویج استانی تولید شده است. بر این اساس ۱۰۵،۵۲۴ نسخه نشریه، دستنامه و بروشور به مراکز جهاد کشاورزی ارسال شده است. همچنین این تولیدات به میزان ۴،۰۷۲ نسخه به معاونت‌های تخصصی، مؤسسات تحقیقات ستادی و مراکز استانی وزارت جهاد کشاورزی ارسال شده است.

سامانه‌های دانشی: در زمینه سامانه‌های دانشی، به منظور تسریع و تسهیل جریان دانش در انتقال یافته‌های تحقیقاتی به بهره‌برداران بخش کشاورزی و کارشناسان و مروجان مسئول پهنه نیز، نزدیک به ۲۰ دوره آموزشی تحت وب (وبینار) برگزارشده است.

تولیدو انتشار ۱،۴۴۰ بسته پیامک ترویجی (هر بسته ۲،۰۰۰ پیام)از عملکردهای سال ۹۶ در بخش سامانه‌های دانشی است.

۵) جایگاه و کارکردهای بخش غیردولتی

با توجه به گستردگی عرصه‌های تولیدی در کشور و همچنین محدود بودن امکانات بخش دولتی ضروری است که از امکانات بخش غیردولتی برای ارائه خدمات ترویجی گسترده‌تر استفاده شود. رویکرد طرح نظام نوین ترویج، علاوه بر تعامل و مشارکت با زیربخش‌های اجرایی، بهره‌گیری از جمیع عوامل غیردولتی برای ارائه خدمات مطلوب‌تر به بهره‌برداران است. در این زمینه حدود ۱۵۸۰ شرکت خدمات مشاوره فنی و مهندسی به عنوان بخش خصوصی در سطح کشور به ارائه خدمات به کشاورزان مشغول هستند. تعداد مددکاران ترویجی که درسال ۱۳۹۶ با مراکز جهاد کشاورزی همکاری می‌کرده‌اند؛ بالغ بر ۲۷۰۰۰ نفر بوده است. همچنین درسال ۱۳۹۶ طبق گزارش استان‌ها ۳۲۰۰۰ نفرروز آموزش مددکاران صورت گرفته است و در راستای هویت‌بخشی به مددکاران ترویجی تاکنون برای ۲۵۰۰۰ نفر از مددکاران ترویجی در ۲۹ استان کارت شناسایی صادر شده است که ۹۵۰۰ نفرآن مربوط به سال ۹۶ بوده است. همچنین با همکاری بسیج به عنوان یک تشکّل مردمی اقدامات زیر انجام شده است:

۳. جذب و به‌کارگیری نیروهای بسیج سازندگی به تعداد ۱۷،۸۵۵ نفرروز در قالب طرح‌های عادی بسیج سازندگی.

۴. اجرای ۱،۵۶۴ طرح اقتصاد مقاومتی با اشتغال‌زایی بیش از ۴۰۰۰ نفر در قالب این طرح‌ها.

۵. آموزش بیش از ۳۰۰۰ نفر از مجریان طرح‌ها در قالب طرح‌های اقتصاد مقاومتی.

۶) همکاری با تحقیقات

یکی از محورهای اصلی در طرح نظام نوین ترویج، بهره‌گیری از ظرفیت بخش تحقیقات به‌عنوان یکی از مولفه‌های توسعه کشاورزی است. در این خصوص معرفی و بهرگیری از «محققان معین» برای مشارکت در فرایند مسئله‌یابی و حل مشکلات در پهنه‌های تولید و پشتیبانی علمی از مروجان مسئول پهنه و کارشناسان انجام گرفته است. بهره‌گیری از «پژوهشگرمروّجان ارشد» به‌منظور انتقال اثربخش یافته‌های تحقیقاتی به عرصه‌های تولیدی، و بهره‌گیری از تجارب علمی و عملی این محققان مورد توجه قرار گرفته است. پژوهشگرمروج ارشد از میان اعضای هیئت‌علمی دارای بیش از ۲۰ سال پژوهش و علاقه‌مند به فعالیت‌های ترویجی انتخاب می‌شوند.

در این زمینه تاکنون ۹۶۵ نفر محقق معین از ۳۴ مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی با مراکز جهاد کشاورزی دهستان در سراسر کشور مشغول به همکاری شده‌اند. از مهمترین اقدامات انجام شده در بخش ستادی و پشتیبانی این بخش نیز می‌توان به ۱-سامان‌دهی و ساختارسازی برای محققان معین؛ ۲- برگزاری گردهمایی مناطق پنج‌گانه تحقیقات، آموزش و ترویج؛ ۳- فراخوان و تدوین کارنامه فعالیت‌های ترویجی محققان معین استان‌ها در سال ۱۳۹۶؛ ۴- تدوین کتاب پژوهشگر مروجان ارشد و محققان معین درپهنه‌های تولیدی بخش کشاورزی و ۵- مستندسازی فعالیت‌های محققان معین و پژوهشگر مروجان ارشد به‌منظور شفاف‌سازی اثربخشی مدیریت و انتقال دانش به عرصه‌های تولیدی بخش کشاورزی اشاره نمود. در حال‌حاضر تعداد ۵۹ نفر پژوهشگر مروج ارشد در چهار کارگروه زراعت، باغبانی، آب و سامانه‌های آبیاری و دام، طیور و آبزیان از شهریورماه ۱۳۹۶ به‌طور رسمی شروع به فعالیت و همکاری با معاونت ترویج کرده‌اند.

برای بهره‌مندی هر چه بیشتر از توان مراکز تحقیقاتی تعداد ۷۱ طرح تحقیقی-ترویجی ملی و ۱۳۹ مورد طرح تحقیقی-ترویجی استانی اجرا در سال ۱۳۹۶ اجرا شده است.

۷) توانمندسازی بهره‌برداران

توانمندسازی و آموزش بهره‌برداران نقش مؤثری در افزایش بهره‌وری و رسیدن به کشاورزی دانش بنیان و پایدار دارد. در سال ۱۳۹۶ وضعیت دوره‌های آموزشی توانمندسازی بهره‌برداران به شرح جدول شماره ۳۷ بوده است.

جدول شماره ۳۷- فعالیت‌های انجام‌شده دوره‌های آموزشی توانمندسازی بهره‌برداران در سال ۱۳۹۶

ردیف	عنوان فعالیت	نفر	نفرروز
۱	دوره‌های بیش از یک روز (همراه با صدور گواهینامه)	۲۴۹۲۱۶	۱۰۳۱۲۹۸
۲	آموزش انفرادی	۲۰۳۹۹۳۶	۸۰۹۴۹۸
۳	دوره‌های گروهی (بدون گواهینامه)	۴۶۳۵۰۴	۳۰۸۹۹۱
۴	کارگاه‌های آموزشی	۲۳۳۹۳۴	۱۸۵۹۳۸
۵	بازدیدهای ترویجی	۲۲۰۲۱۲	۱۶۳۴۳۵
	جمع کل	۳۲۰۶۸۰۲	۲۴۹۹۱۶۰

همچنین به‌منظور ایجاد انگیزه در بین فعالان بخش کشاورزی؛ ترویج روش‌های نو و آخرین دستاوردهای علمی و فنی در حوزه یک محصول یا موضوع خاص؛ تشویق تولیدکنندگان فعال و نمونه و معرفی محصولات تولیدی آنها؛ افزایش تعامل و تبادل‌نظر بین کشاورزان، کارشناسان، محققان، ارائه‌دهندگان خدمات در بخش خصوصی و آشنایی مسئولان دولتی با مشکلات کشاورزان؛ برگزاری جشنواره و نمایشگاه‌های موضوعی محصولی مورد توجه بوده است. بر این اساس در سال ۱۳۹۶، در مجموع ۱۳۳ جشنواره ترویجی استانی و ۲۳۶ نمایشگاه ترویجی در سطح کشور برگزار شد.

از سوی دیگر به‌منظور افزایش مشارکت عوامل مؤثر در نظام مدیریت دانش در فرآیند توانمندسازی بهره‌برداران، تفاهم‌نامه‌هایی بین معاونت ترویج بادستگاه‌ها و ارگان‌های مختلف مانند مؤسسه تحقیقات شیلات کشور، مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور، مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، ستاد زیست فناوری و سازمان اموراراضی منعقد شده است.

زنان روستایی و عشایری

یکی از مهم‌ترین مخاطبان فعالیت ترویجی هستند. فعالیت‌های مرتبط با آموزش و توانمندسازی زنان روستایی با ظرفیت‌سازی و توسعه اجتماعی شروع می‌شود با نهادسازی و ساماندهی تولیدکنندگان خرد ادامه می‌یابد و به ترویج کارآفرینی و بهبود کسب و کار ختم می‌شود. بر این اساس آموزش‌های مختلفی به کارشناسان و دست‌اندرکاران و زنان روستایی ارائه می‌شود.

در زمینه آموزش و حمایت از زنان تسهیلگر توسعه روستایی و عشایری، آموزش‌ها در دو سطح انجام شده است:

۱. آموزش کارشناسان دولتی در استان، شهرستان و مراکز جهاد کشاورزی (۶۸۰ نفر و ۲،۰۴۰ نفرروز)
۲. آموزش جامعه محلی (تسهیلگران) (۲،۳۰۰ نفر و ۶،۹۰۰ نفرروز).

در سال ۹۶ ایجاد ۸۰۰ صندوق خرد زنان روستایی هدف‌گذاری شده بود که به‌صورت کامل تحقق یافته است. در این زمینه آموزش‌ها در دو سطح انجام شده است:

۱. سطح دولتی: آموزش کارشناسان استان، شهرستان و مراکز جهاد کشاورزی (۱،۳۶۰ نفرروز و ۶۸۰ نفر)
۲. سطح محلی: آموزش ارکان صندوق (اعضای هیئت‌مدیره صندوق، ۷،۲۰۰ نفرروز).

در برنامه نظام‌مند توسعه کسب وکارپایدار که در آن به تربیت مربی کسب و کار و آموزش زنان روستایی علاقمند پرداخته می‌شود. در سال ۹۶ اقدامات زیر در شش استان انجام شده است:

۱. تربیت ۲۱۹ مربی کسب‌وکار
۲. آموزش مهارت‌های زندگی شغلی به ۴،۳۸۰ نفر از زنان روستایی
۳. بیش از ۹۰ کسب وکار متناسب با فعالیت زنان روستایی

برگزاری دوره‌های مرتبط با ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای زنان:

۱. توانمندسازی زنان روستایی و عشایری از محل اعتبارات اشتغال خانگی و همکاری با سایر دستگاه‌ها (۲۲۳،۶۵۴ نفرروز در سال ۱۳۹۶)؛
۲. توانمندسازی زنان روستایی و عشایری از محل طرح آموزش زنان روستایی (۱۹۴،۱۸۸ نفرروزدر سال ۱۳۹۶).

عقد تفاهم‌نامه‌هایی بین معاونت ترویج بادستگاه‌ها و ارگان‌های مختلف مانند مؤسسه تحقیقات شیلات کشور، مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور، مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور، ستاد زیست فناوری و سازمان امور اراضی از دیگر اقدامات انجام گرفته در این زمینه است.

۱۰-۲- سیمای تشکل‌های بخش کشاورزی(سازمان تعاون روستایی ایران)

سازمان مرکزی تعاون روستایی که با هدف نوسازی کشاورزی ایران از حدودپنج دهه اخیر کار خود را آغاز کرده است به عنوان متولی قانونی ایجاد، تثبیت و توسعه تعاونی‌ها و تشکل‌های بخش کشاورزی توانسته است یک الگوی کاملی از کشاورزی پیشرفته شامل برنامه ریزی و مدیریت هماهنگ حلقه‌های زنجیره تولید محصولات کشاورزی ارائه دهد.

از طرفی در دهه چهارم انقلاب که به عنوان دهه پیشرفت و عدالت نامیده شده است برای توجه به روستا که از یک طرف به عنوان کانون اصلی تولید برای پیشرفت و توسعه و از طرف دیگر به عنوان کانون جمعیتی برای گسترش عدالت اجتماعی است، شرکت‌های تعاونی روستایی و کشاورزی می‌توانند با سازماندهی اقشار و گروه‌های مختلف مردم وایجاد یکپارچگی، همگرایی و تجانس، فرایند انزوای اجتماعی را کم و مشارکت اجتماعی را گسترش دهند. در بعد اقتصادی نیز این نوع تعاونی‌ها می‌توانند اقتصاد کشاورزی را به معنی واقعی به اقتصاد روستایی تبدیل و در واقع بین قابلیت (توانایی بدست آوردن) و کارکرد (دستاورد) تعادل ایجاد کنند. همچنین از طریق خوداتکایی و تکمیل زنجیره تولید، ارزش، عرضه و بازار رسانی محصولات، حذف واسطه‌ها و تربیت نیروی کارآمد، خدمات اجتمایی و اقتصادی شایان توجهی را گسترش دهند.

قابل ذکر است در حال حاضر سازمان مرکزی تعاون روستایی با دارا بودن ساختار و ظرفیت گسترده تشکل‌ها شامل ۲۷۷۵ شرکت،۳۰۷ اتحادیه شهرستانی، ۳۱ اتحادیه شرکت‌های تعاونی روستایی، ۱۸۷۷ شرکت و ۱۱۲ اتحادیه تعاونی کشاورزی، ۳۰۷ شرکت تعاونی روستایی زنان، ۱۳۷۳ شرکت و۶۰ اتحادیه تعاونی‌های تولید روستایی، ۴۰۰ نظام صنفی شهرستانی و ۳۲ نظام صنفی کارهای کشاورزی استانی، انجمن‌ها و کانون‌ها و همچنین مجامع کشاورزان خبره و سازمان‌های غیر دولتی در همه شهرستان‌ها، استانها و سطح ملی، توانسته است برنامه‌های مفیدی را برای تحقق اهداف توسعه‌ای بخش کشاورزی در دستور کار خود قرار دهد.

۱۰-۳- معرفی نمونه‌های ملی بخش ترویج و تشکل‌های کشاورزی

محمدرضا اسلاملو
(مدیرعامل)

اتحادیه نمونه
تعاونی تولید روستایی

استان/ شهرستان: کرمان/سیرجان

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۳

شاخص اصلی: اجرای طرح ترویجی تحقیقاتی "سیماب"، تسهیلگری احیای باغات پسته

شاخص‌های موفقیت:

۱) اجرای برنامه محوری پنجساله نگهداری و احیای باغات پسته شهرستان براساس طرح سیستم مدیریت آموزش و بهره‌وری «سیماب» در ابعاد ۱۰۰۰ هکتار با حضور محققین، مروجین، کارشناسان گیاهپزشکی و صاحبنظران
۲) ایجاد اشتغال و کارآفرینی برای پنجاه نفر کارشناس کشاورزی به طور مستقیم و غیرمستقیم به منظور عملیات محوری « سیماب» در ابعاد ۶۰ هزار از باغات پسته
۳) مجهز به کلینیک گیاهپزشکی و آزمایشگاه خاک به منظور تسهیل عملیات قبل از تولید باغداران اتحادیه
۴) اجرای عملیات یکپارچه سازی باغات پسته سطح شهرستان به منظور ارتقای سطح تولید و بهره‌وری آب
۵) توجه ویژه به ایجاد سیستمهای نوین آبیاری و نیمه هوشمند در ابعاد ۳۰ درصد باغات سطح شهرستان به منظور پایداری تولید محصول پسته توسط اتحادیه و حذف بوروکراسی
۶) ایجاد گلخانه در ابعاد ۳۰۰۰ متری و کارخانه تولید خوراک دام به منظور تامین نهاده‌های سهام داران
۷) ایجاد واحد آموزش و ترویج در اتحادیه به منظور ارائه دوره و برنامه‌های مربوط به مکانیزاسیون، آبیاری نوین، بهره‌وری آب، نهاده‌های کشاورزی و تغذیه با ظرفیت ۴۰۰ نفر- روز در هر دوره
۸) ایجاد یک سیستم واحد نظارتی بر کلیه عملکرد ۲۲ تعاونی تحت پوشش اتحادیه
۹) خرید ۵۱ درصد از کارخانه تولید کودهای آلی و زیستی توسط اتحادیه به منظور خدماترسانی بهینه و عدم وابستگی و دارای یک نمایشگاه دائمی ادوات، ماشین‌آلات و مکانیزاسیون کشاورزی
۱۰) همکاری با ادارات دولتی درخصوص نصب کنتورهای هوشمند به منظور ذخیرهسازی منابع آب زیرزمینی و پایداری تولیدات و تفاهم با اداره استاندارد و اداره سلامت وزارت جهاد کشاورزی به منظور اخذ گواهینامه

سیدعدنان نقشبندی
(مدیرعامل)

اتحادیه نمونه تعاونی کشاورزی

استان/ شهرستان: کردستان/سنندج

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۰ سال

شاخص اصلی: اصلاح ژنتیک، تاکید بر ایجاد زنجیره گوشت دام، تاکید بر صادرات آلایشات دامی

شاخص‌های موفقیت:

۱) ظرفیت سازی و توانمندسازی تعاونی‌های کشاورزی دامداران استان با تاکید بر ایجاد زنجیره تولید گوشت قرمز
۲) تاکید و توجه به بهبود مستمر افزایش تولید دام استان در شبکه تعاونیهای دامداران استان و صادرات اسپرم به کردستان عراق و دارای آزمایشگاه مرجع معاونت دام استان
۳) اخذ ۳۰ درصد از سهام کشتارگاه صنعتی استان به منظور مشارکت در زنجیره پس از تولید گوشت دام استان و ایجاد غرفه‌های عرضه مستقیم گوشت با همکاری سازمان تعاون روستایی استان
۴) توجه ویژه به کنترل و پاکسازی دامداری‌های استان از آلودگی و بیماری به منظور کاهش هزینه تولید دام
۵) انعقاد قرارداد مشارکتی با شرکت جاهد به عنوان مباشر سطح استان درخصوص تلقیح مصنوعی، تامین ازت مایع و اسپرم دام سنگین و ثبت برند مواد گوشتی زاگرس پروتیئن
۶) برنامه زمانبندی درخصوص تکمیل زنجیره ارزش درخصوص دام در حوزه فرآوری گوشت و همبرگرسازی، چربی سوزی برای خوراک دام و طیور استان، ایجاد سیلو و صادرات مستمر گوشت قرمز
۷) تنها نماینده آمار و اطلاعات دام نژاد سیمینتال در استان، توزیع ۳۵۰۰۰ دوز اسپرم از "مامورین تلقیح و ناظرین کیفی" و ارائه خدمات تامینی و پشتیبانی به واحدهای دامداری بدون مجوز
۸) واردات اسپرم برای اصلاح ژنتیک به منظور جایگزینی نژاد هلشتاین با توجه به همخوانی با منطقه کردستان
۹)برگزاری کلاس‌های آموزشی و ترویجی ویژه دامداران با بهره‌گیری از اساتید و کارشناسان علوم دامی و برگزاری جشنواره و نمایشگاه ترویجی "دام سیمینتال"
۱۰) مجری جمع آوری و دریافت بانک اطلاعات دام استان و همکاری مستقیم با استقرار نظام نوین ترویج کشاورزی

سید جعفر موسوی

بهره بردار نمونه

اصلاح و احیای اراضی واگذاری (اراضی شیبدار و تپه ماهور)

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / فردوس

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۲ سال

شاخص‌ها:

۱. تسطیح، اصلاح و احیای اراضی تپه ماهور در سطح ۱۰۵ هکتار و اقدام به کشاورزی
۲. اعمال مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری سیستمی، ذخیره روان آبهای سطحی و استفاده از آن در فصول کشاورزی
۳. انجام شخم حفاظتی به منظور ذخیره سازی آب
۴. کشت به موقع و مکانیزه محصول
۵. مدیریت بهینه مصرف عناصر شیمیایی، آلی وزیستی براساس نتایج آزمون خاک و توصیه کارشناسان
۶. رعایت اصول فنی تولید بر اساس توصیه کارشناسی
۷. تلفیق توصیه‌های فنی محققین و تجارب عملی ودانش بومی در اراضی تحت مدیریت
۸. شرکت در کلاس‌های ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به کشاورزان منطقه
۹. اجرای کامل مفاد طرح واگذاری زمین
۱۰. برنامه ریزی، اجرا و مدیریت جامع در کل اراضی واگذار شده
۱۱. حفظ یکپارچگی اراضی واگذار شده

محمد علی بهروز

بهره بردار نمونه

مدیریت بهینه منابع آبی

در اراضی واگذاری

(زراعی، باغی و گلخانه)

استان/ شهرستان: جنوب کرمان(منطقه جیرفت) / عنبر آباد

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۵۰ سال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت باغ مرکبات در سطح ۲۰۰ هکتار
۲. تولید محصول بالای استاندارد منطقه
۳. استفاده از نهال‌های تایید شده و شناسنامه دار
۴. ارتباط قوی با بخش‌های تحقیقات، اجرا و ترویج
۵. مشارکت فعال در برنامه‌های ترویجی و آموزشی و پیشرو در انتقال تجارب به باغداران منطقه
۶. رعایت اصول فنی تغذیه بر اساس نتایج آزمون خاک و توصیه کارشناسان
۷. تلفیق توصیه‌های فنی محققین و تجارب عملی و دانش بومی در باغات تحت مدیریت
۸. مدیریت بهینه آب در آبیاری و ذخیره سازی آب
۹. مبارزه تلفیقی و مکانیکی با آفات و علف‌های هرز
۱۰. اجرای کامل مفاد طرح واگذاری زمین
۱۱. برنامه‌ریزی، اجرا و مدیریت جامع در کل اراضی واگذار شده
۱۲. حفظ یکپارچگی اراضی واگذار شده

مریم مافی زاده

تسهیلگر نمونه

زن روستایی

استان/ شهرستان: قزوین/ البرز

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۷ سال

شاخص اصلی: برقراری ارتباط و تعامل موثر با زنان روستایی، جوامع محلی و سازمانهای دولتی و نیز جلب مشارکتهای مردمی در راستای توسعه فعالیتهای حرفه ای

شاخصهای موفقیت:

۱. توانایی در برقراری ارتباط و تعامل موثر با زنان روستایی، جوامع محلی و سازمانهای دولتی
۲. توانمندی در مشارکت و حضور فعال در تشکل‌های تخصصی(رئیس انجمن خبرگان کشاورزی شهرستان)
۳. توسعه و جلب مشارکتهای فرهنگی و اجتماعی در روستاها
۴. هماهنگی و همکاری با جهاد کشاورزی جهت برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه زنان روستایی
۵. اقدام به احداث مزارع نمایشی
۶. زمینه سازی جهت اجرای پروژه‌های اشتغال زا و فراهم کردن بستر توسعه کسب و کار برای زنان روستایی

زهرا سیفی

زن کارآفرین نمونه روستایی

استان/ شهرستان: البرز / نظر آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۷ سال

شاخص اصلی: پیشرو در کارآفرینی و تولیدات متنوع کشاورزی و دامی شامل۹/۵-۹ تن بذرجو، ۱۲ تن بذرگندم، ۴/۵-۴ تن بذرکلزا، ۸۰۰راس گوسفند، ۶۰ راس گاو و ۸۰ کندوی زنبور عسل

شاخصهای موفقیت:

۱.شروع فعالیت از صفر در زمینه کشاورزی و داشتن ۲۰ هکتار کشت گندم، ۸ هکتار کشت جو (بذر مادری)، ۱۹ هکتار کشت کلزا، سبزی و صیفی
۲.شروع فعالیت دامداری از صفر و داشتن ۸۰۰ راس گوسفند داشتی و۶۰ راس گاو
۳.ورود به فعالیت زنبورداری و داشتن ۸۰ کندو
۴.دارای کارآفرینی در زمینه‌های مختلف از جمله درمان و پیشگیری گیجی گوسفند و ثبت آن به نام خود، تلقیح مصنوعی ملکه برای اولین بار
۵. دارای گواهینامه محصول سالم در تولید گوجه فرنگی
۶.ایجاد اشتغال برای ۷۰ نفر از زنان و مردان منطقه به صورت ثابت و متحرک
۷.تولید بذرهای مادری گندم و جو وکلزا جهت کشت در مزارع
۸.مدیریت تولید بسیار دقیق در واحدهای تولیدی و دامداری
۹.تولید علوفه دام با ترکیب موجود در بازار با استفاده از اطلاعات دریافتی از افراد مطلع و خرید دستگاه کمپرس علوفه جهت تولید
۱۰. استفاده نکردن از هیچ گونه تسهیلات برای اجرای فعالیت‌ها
۱۱. رعایت ملاحظات زیست محیطی و همچنین در نظر گرفتن بهداشت در مجموعه تولیدی خود
۱۲. اجرای فعالیت‌های عام المنفعه در منطقه از جمله پرداخت هزینه طراحی کوچه در محله، پرداخت پول آب و برق مسجد محله، تقبل هزینه نصب دوربین مدار بسته مدارس و...
۱۳. دارای ارزش افزوده بین ۸۰ تا ۹۰ درصد در واحدهای تولیدی
۱۴. گذراندن آموزش‌های مستمر مرتبط با فعالیتهای مرتبط و اشراف به تمامی فعالیتها از جمله انجام عمل واکسیناسیون، تولید علوفه دام، درمان بیماریهای دامی و....
۱۵. در نظر گرفتن زنجیره تولید از ابتدا تا انتها و پیش بینی بازار محصول
۱۶. توجه به مشکلات زنان منطقه به طوری که چندین خانوار با توجه به آموزش‌های ایشان توانستند شغل ایجاد کنند و کسب و کار راه اندازی نمایند.
۱۷. برگزاری کانون یادگیری سبزی و صیفی، ویژه توانمند سازی زنان روستایی
۱۸. برگزاری سایت الگویی محصول استاندارد، ویژه توانمندسازی زنان روستایی
۱۹. برگزاری کانون یادگیری پروار بندی گوساله در گاوداری خانم صیفی
۲۰. دارای مجوز اشتغال خانگی از جهاد کشاورزی استان

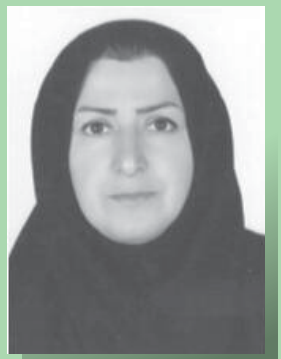

سیده زینب سیدین

زن کارآفرین نمونه روستایی

استان/ شهرستان: مازندران / چالوس

سطح سطح تحصیلات: زیردیپلم

سن: ۴۴ سال

شاخص اصلی: فرآوری بیش از ۸ تن سبزی و صیفی در هفته

شاخصهای موفقیت:

۱. شروع فعالیت از صفر و هم اکنون فرآوری در حدود ۸ تن سبزی صیفی
۲. ایجاد اشتغال برای ۲۰ نفراز زنان روستایی به طور مستقیم و ۱۰ نفر به طور غیر مستقیم
۳. دارای مجوزهای اشتغالات خانگی، سیب سلامت و مجوز بهداشت برای محصولات فرآوری شده
۴. تولید کننده سبزی و کشت در بیش از ۳۰۰۰ متر مربع زمین به صورت سالم
۵. قرارداد با آزمایشگاه آمل و تعیین سلامت مواد اولیه (سبزیجات و صیفیجات)
۶. احداث آزمایشگاه در کارگاه و اقدام جهت تجهیز و آماده سازی آن
۷. گرفتن برند و ارائه محصولات به بازار فروش تحت این برند تجاری
۸. کسب مقام شهروند نمونه و کارآفرین برتر در استان
۹. استفاده از پسماند سبزیجات در تولید کود آلی و استفاده از آن در مزرعه کشت سبزی
۱۰. دارای دو عدد سردخانه بالای صفر(۳ درجه) و یک عدد سرد خانه زیر صفر (منهای ۱۹ درجه)
۱۱. انجام فعالیت هایی در راستای بوم گردی برای مسافران
۱۲. در حال احداث رستوران بزرگ در همان مجموعه و سرو غذاهای سنتی در آن به زودی
۱۳. برنامه ریزی برای انتقال به شهرک صنعتی به منظور توسعه کار به علت سطح بالای تقاضای مشتریان بازار و اختصاص این کارگاه به سبزیجات خشک
۱۴. استفاده نکردن از هیچ گونه تسهیلات برای اجرای فعالیتها، استفاده از خلاقیت در ارسال سبزیهای منجمد به سایر استانها در بسته‌های مخصوص به طوری که تا ۱۴- ۱۳ ساعت منجمد باقی بماند.
۱۵. استفاده از خلاقیت در بسته بندیها و اضافه شدن ارزشی به محصول به منظور فروش بالاتر (مثلا در کنار بسته باقالی قاتق، شوید تمیز شده هم عرضه می شد.)
۱۶. دارای ارزش افزوده بالای ۸۰ درصد در فروش محصولات
۱۷. دارای دوربین مداربسته در سالن کارگاه به منظور نظارت بر حسن اجرای کار
۱۸. استفاده ار آبهای دورریز برای شستشوی سبزی در زمینهای کشاورزی اطراف
۱۹. تهیه فرمول جدید برای کاهگل و کاهگل کردن اتاق‌های سنتی
۲۰. رعایت موارد بهداشتی و مسایل زیست محیطی در سطح بسیار عالی
۲۱. شرکت در دوره‌های آموزشی به منظور به روز رسانی خود در زمینه‌های مختلف حتی تا مسافت‌های دور تا تهران

طیبه اتابک

زن نمونه عشایری

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / سرایان

سطح تحصیلات: زیر دیپلم

سن: ۴۰ سال

شاخص اصلی: داشتن ویژگیهای موثر ترویجی در انتقال تجارب حرفهای همچنین داشتن روحیه مشارکتی در فعالیتهای متنوع عشایری

شاخص‌های موفقیت:

۱. شرکت درفعالیت‌های آموزشی و ترویجی.
۲. به کارگیری توصیه‌های فنی و کارشناسی در تولیدمحصولات.
۳. همکاریهای مستمر بااداره عشایری.
۴. دارای مهارتهای لازم در فعالیتهای عشایری.
۵. شرکت در دوره‌های آموزشی- ترویجی و مهارتی- فنی مورد نیاز زندگی روستایی و عشایری.
۶. دارای پروانه کسب تولید فرش گبه.
۷. حفظ و نگهداری منابعطبیعی، خاصه مراتع و جلوگیری از تخریب آنها
۸. انتقال تجربیات و مهارتهای فنی در حرف گوناگون روستایی و عشایری به دیگر زنان عشایری.
۹. مشارکت و معاضدت در فعالیت‌های مرتبط با دیگر زنان عشایری.
۱۰-طراحی و اجرای فرش دستباف با اصول و مبانی فنی آن.

بهناز ناصری

زن نمونه

مشاغل خانگی در امور صنایع تبدیلی و تکمیلی

استان/ شهرستان: همدان / بخش مرکزی

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۲۸ سال

شاخص اصلی: تنوع در تولید محصولات در شش طبقه مجزا و تولید بیش از ۵۰ نوع فرآورده و نیز برندسازی و تجاری‌سازی محصول

شاخصهای موفقیت:

۱. فرآوری و کاهش ضایعات در بخش کشاورزی
۲. ایجاد اشتغال به تعداد ۸ نفر به طور مستقیم و ۲۰ نفر به طور غیر مستقیم و رعایت قوانین وزارت کار در خصوص پرداخت حقوق و دستمزد کارگران
۳. استفاده از زنان روستایی فعال در بخش کشاورزی برای تهیه و تامین مواد اولیه مورد نیاز
۴. عضویت در انجمن صنفی بخش کشاورزی
۵. استفاده بهینه از منابع مالی و امکانات
۶. داشتن مجوزهای لازم برای انجام فعالیت (پروانه بهداشتی، مجوز مشاغل خانگی، پروانه کسب، مجوزهای بهداشتی، ثبت برند و...)
۷. استفاده از حداکثر ظرفیت کارگاه
۸. استقرار مناسب کارگاه و فروشگاه
۹. توجه به دسترسی به تامین و تهیه مواد اولیه
۱۰. داشتن راهبرد مناسب بازاریابی و فروش برای محصولات تولیدی
۱۱. تنوع در تولید محصولات در ۶ طبقه و بیش از ۵۰ نوع محصول
۱۲.برند سازی و تجاری سازی محصول

هژیر دینوری

سرباز سازندگی نمونه

استان/ شهرستان: کرمانشاه/ صحنه

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۲۹ سال

شاخص اصلی: اثربخشی چشمگیر در حوزه مکانیزاسیون و نیز تعامل موثر با شبکه ترویج

شاخص‌های موفقیت:

۱. نیازسنجی آموزشی، برنامه ریزی و تشکیل دوره‌های آموزشی و تدریس در دوره‌های آموزشی برای بهره برداران روستایی
۲. ارائه مشاوره فنی و تخصصی (انفرادی و گروهی) به بهره برداران و کشاورزان
۳. همکاری و آموزش برای بیمه محصولات کشاورزی در سطح منطقه
۴. آموزش و تنظیم بذر کارها به منظور رعایت عمق کاشت و جلوگیری از هدر رفت بذور
۵. آموزش و تنظیم سمپاشها و صرفه جویی و جلوگیری از پاشش اضافه سموم در سطح مزارع
۶. تنظیم کمباین‌ها و جلوگیری از ریزش محصولات زراعی در هنگام برداشت
۷. آموزش و ترویج کشت کلزا در سطح منطقه تحت پوشش مرکز جهاد کشاورزی دهستان
۸. ترویج و آموزش احداث باغات در اراضی شیبدار
۹. اختراع و ساخت دستگاه تشخیص سن گندم به وسیله پردازش تصویر و پیگیری ثبت اختراع
۱۰. همکاری و تعامل با کارشناسان مرکز ترویج، مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی کشاورزی، مددکاران ترویجی، شرکتهای فنی و مهندسی و.....
۱۱. تهیه، تدوین و توزیع بروشورهای آموزشی– ترویجی و تخصصی

عباس میخ چی

سرباز سازندگی نمونه

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ قوچان

سطح تحصیلات: دکتری

سن: ۳۱ سال

عملکرد: اثربخشی قابل ملاحظه در راستای ارتقای شاخصهای حرفه ای دامداران منطقه از جمله افزایش تولید شیر، اصلاح جایگاه دام، کاهش بار میکروبی شیر و بهداشت دام

شاخص‌ها:

۱. نیازسنجی آموزشی، برنامه ریزی و تشکیل دوره‌های آموزشی و تدریس در دوره‌های آموزشی برای دامداران روستایی

۲. ارائه مشاوره فنی و تخصصی (انفرادی و گروهی) به دامداران

۳. آموزش بهداشت و جایگاه دام سنگین

۴. جمع آوری و ثبت اطلاعات واحدهای دامی منطقه

۵. آموزش مهارتی دامداران و افزایش متوسط تولید شیر به میزان ۴۰ – ۳۰ درصد

۶. آموزش دامداران در استفاده از نژادهای مناسب دام‌های شیری و گوشتی، مراقبت از دامها در زمان آبستنی و کاهش تلفات گوساله ها

۷. ارائه آموزشهای متنوع در زمینه تغذیه و جیره نویسی مناسب برای واحدهای دامی همچنین جمع آوری و بهداشت شیر که نتیجه آن کاهش بار میکروبی شیر بوده است.

۸. مشاوره و راهنمایی درخصوص آبستنی دامها

۹- ایجاد کانون یادگیری دام سنگین جهت آموزش و تبادل اطلاعات دامداران

۱۰- همکاری و تعامل با کارشناسان مرکز ترویج، مروجان مسئول پهنه‌های تولیدی، مددکاران ترویجی، شرکت‌های فنی و مهندسی و غیره

۱۱- تهیه، تدوین و توزیع بروشورهای آموزشی – ترویجی و تخصصی

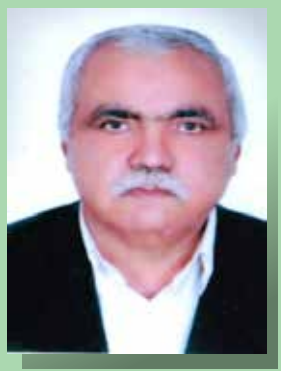

محمدعلی انصاری
(مدیرعامل)

شرکت تعاونی کشاورزی نمونه

استان/ شهرستان: فارس/داراب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۶ سال

شاخص اصلی: اجرای سایت تحقیقاتی ترویجی پنبه و نظارت ترویجی بر مزارع کشت پنبه

شاخصهای موفقیت:

۱) راه‌اندازی، تکمیل و توسعه ماشین‌آلات و ناوگان از ابتدای شروع کشت تا پایان دوره برداشت محصول پنبه
۲) صادرات پنبه محلوج به کشورهای انگلستان و فرانسه به منظور دریافت گواهی و تاییدیه الیاف محصول پنبه
۳) خرید تضمینی و توافقی تولیدات پنبه کلیه بهره‌برداران شهرستان داراب و فسا با نظارت کارشناسان تخصصی
۴) مجهز به کارخانه‌های پنبه پاک‌کنی و کرک‌گیری در شهرستان فسا و داراب و تامین نهاده ضروری اعضای تعاونی به صورت سلفی، اعتباری و مساعده
۵) توجه ویژه به ایجاد سیستمهای آبیاری و نیمه هوشمند به صورت نوار تیپ در مقیاس ۴۰۰۰ هکتار
۶) ترویج کشت مستقیم محصول پنبه توسط تعاونی با مکانیزاسیون بذرکار و کشاورزی حفاظتی
۷) آموزش و ترویج آبیاری زیرسطحی به عنوان جایگزین کشت نشائی به منظور کاهش دوره رشد
۸) جایگزینی بذر پنبه بختگان با بذر داخلی ساجدی و رقابت با بذر خارجی به منظور کاهش دوره تولید پنبه
۹) برگزاری مستمر کلاسهای آموزشی ترویجی با حضور اساتید متخصص داخلی و خارجی برای بهره‌برداران و تولیدکنندگان عضو تعاونی

کمال کمالی فرد

شرکت تعاونی روستایی نمونه

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ نیشابور

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۷ سال

شاخص اصلی: مشارکت و ثبات عملکرد، کشت ارقام مقاوم به کم آبی و ثبت رقم جو و پنبه

شاخصهای موفقیت:

۱) ترویج و آموزش بهره‌برداران عضو تعاونی و منطقه میانجلگه به کشت پنبه با رقم "شایان" به منظور مدیریت و بهره‌وری آب و کاهش دوره آبیاری با توجه به حفظ پایداری تولید
۲) ایجاد واحد بوجاری بذر جو با ظرفیت ۵۰۰۰ تن در سطح استان و ثبت رقم "جلگه" به نام تعاونی توسط موسسه تحقیقات نهال و بذر
۳) ایجاد واحدهای ذخیرهسازی به منظور انبار محصولات تولیدی اعضای تعاونی با ظرفیت ۱۲۰۰۰ تن
۴) ترویج کشت محصول پنبه با رقم زودرس و ثبت مالکیت رقم «شایان» به عنوان اولین تعاونی با شاخصه کاهش دوره آبدهی، مقاوم به شوری و کمآبی در منطقه و اجرای کشت آزمایشیPVS
۵) تاکید و توجه ویژه ارکان تعاونی به اجرای سیستمهای آبیاری هوشمند در اراضی تحت پوشش
۶) خرید توافقی و تضمینی تولیدات محصول پنبه بهره‌برداران شهرستان به صورت کاملا تجاری و توجه به مقایسه عملکردی تولیدکنندگان براساس سنوات کشت و عرضه
۷) برگزاری کلاس آموزشی و ترویجی بذور گواهیشده پنبه، نگهداری ادوات کشاورزی، مبارزه با آفات گیاهی، تغذیه و گیاهپزشکی و کلیه عملیات کشت پنبه تا برداشت آن با کارشناسان و مروجین دولتی
۸) انتقال توصیه‌های فنی و علمی درخصوص پنبه و جو دیم به کشاورزان منطقه و اعضای تعاونی از طریق کانالهای ارتباطی و اعلام هشدار و اخبار مربوط به کشاورزی

فاطمه دالوند
(مدیرعامل)

شرکت تعاونی نمونه
زنان روستایی

استان/ شهرستان: لرستان / بروجرد

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۷ سال

شاخص اصلی: نقش آفرینی موثر جهت تقویت توانمندیهای زنان روستایی و طراحی و تدارک فعالیتهای متنوع برای اشتغال و بهبود شرایط اقتصادی خانواده

شاخصهای موفقیت:

۱- راه اندازی واحد اعتباری برای تقویت بنیه مالی اعضا
۲- ایجاد کارگزاری بیمه تکمیلی برای اعضای تعاونی
۳- افزایش عملکرد تولید سبزی و صیفی و نیز تولید فرآورده‌های لبنی و صنایع تبدیلی روستایی نسبت به سه سال قبل به میزان صد در صد
۴- تهیه کالاهای متنوع تولیدی برای تعاونی شامل آرد پخت خانگی نان، برنج، حبوبات، میوه شب عید و.....
۵- تشکیل صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر
۶- ایجاد کارگاه تولید فراورده‌های لبنی
۷- توسعه فعالیت فروشگاه مصرف
۸- تشکیل صندوق‌های اعتبارات خرد زنان روستایی
۹- همکاری در زمینه احداث کتابخانه عمومی در روستاهای تحت پوشش
۱۰- تولید و عرضه مستقیم سبزی و صیفی و فراورده‌های لبنی
۱۱-توانمندسازی اعضا در حوزه‌های فرهنگی (حضور اعضای تعاونی در جلسات آموزش روخوانی، روانخوانی و تفسیر قران کریم)

علی اکبر بهادری
(مدیرعامل)

شرکت تعاونی نمونه عشایری

استان/ شهرستان: سیستان و بلوچستان/ زاهدان

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۷ سال

شاخص اصلی: افزایش حجم سرمایه تعاونی، توجه به زنجیره ارزش تولید دام سبک، نظام کشت عشایری

شاخصهای موفقیت:

۱) ایجاد ظرفیتهای توسعهای نظامهای بهره‌برداری دام و تولید کشاورزی در اراضی تعاونی در نقطه صفر مرزی
۲) اشتغالزایی و کارآفرینی مستمر برای عشایر منطقه از طریق زراعت، دامداری و تولیدات کشاورزی به صورت مستقیم و غیر مستقیم
۳)) تامین و توزیع نهاده‌های ضروری مشاغل عشایر به ویژه آموزش و ترویج مصرف کنسانتره در بین عشایر منطقه زاهدان و میرجاوه و دارای یک مرکز عرضه مستقیم دام و عرضه گوشت گرم به سفارش برای ادارات و سازمانهای طرف قرارداد از قبیل آموزش و پرورش، گردشگری و کمیته امداد
۴) تنظیم بازار گوشت دام سبک به صورت سالانه، خرید تضمینی دام پرواری عشایر به صورت نقدی و سایر تولیدات جانبی از قبیل پشم، عسل و صنایع دستی خانواده ۴۰۰۰۰ نفری عشایر منطقه
۵) اجرای مستقیم طرح کشاورزی و نظام بهره‌برداری زراعی (سالانه دو کشت) به صورت مکانیزه در ۶۳ هکتار از اراضی اختصاصی تعاونی و تولید محصول غلات، یونجه و گلرنگ
۶) صادرات محصول دانه گلرنگ تولیدی تعاونی به استان فارس و حضور در نمایشگاه‌های ترویجی صنایع دستی عشایر استان
۷) ارتباط مستمر با ترویج کشاورزی درخصوص کشت مکانیزه و کارنده‌های و برگزاری کلاسهای ترویجی
۸) مشارکت در برنامه‌های رسانهای کشاورزی در رادیو و صدا و سیمای استان به منظور ارتقای سطح دانش فنی عشایر منطقه
۹) عضویت در کارگروه‌های تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی بحران استان، شورای عشایر، هماهنگی و برنامه‌ریزی، آرد و نان، بیمه دام و امور تعانیهای استان

مهدی میرزایی

شرکت نمونه خدمات
مشاوره‌ای، فنی و مهندسی

استان / شهرستان: خراسان جنوبی / بیرجند

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۳۶ سال

شاخص اصلی: تنوع و گستره فعالیتی وسیع، رعایت اصول شرکت‌داری، توسعه زمینه‌های فعالیتی و ایجاد زمینه اشتغال، حس همدلی و رضایت و فعالیت تعداد زیادی از دانش آموختگان و نیروهای بومی

شاخصهای موفقیت:

۱. تنوع و گستره فعالیتی وسیع (مخاطبین، حیطه جغرافیایی، موضوعی) و ارائه دهنده خدمات ترویجی، آموزشی، مشاورهای، نظارتی، فنی و مهندسی کشاورزی در استان
۲. مجری طرحهای مختلف کشاورزی، اشتغال روستایی، فنی و حرفه‌ای، بیمه‌ای، مشاغل خانگی، مطالعاتی و تامین کننده نهاده‌ها، ادوات و ماشین آلات مدرن کشاورزی
۳. عضو صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری و کانون کارآفرینان کشور، برخورداری از مهارت‌های فنی و ترویجی و دارا بودن رتبه‌ها و مجوزهای فعالیتی متنوع
۴. تامین فضای اداری و کاری و تجهیز مناسب شرکت به امکانات، ماشین آلات، ادوات و دنباله بندها و خودروی مورد نیاز
۵. ایجاد حس اعتماد و تعامل مناسب با مخاطبان و کشاورزان، توسعه فعالیتهای خصوصی و تاثیر ۲۰ درصدی در افزایش عملکرد پنج محصول کشاورزی طرف قرارداد
۶. رعایت اصول شرکت‌داری، توسعه زمینه‌های فعالیتی و ایجاد زمینه اشتغال، حس همدلی و رضایت و فعالیت تعداد زیادی از دانش آموختگان و نیروهای بومی
۷. رعایت مسائل زیست محیطی و ترویج تولید محصول کم آب بر و سالم، پیش آگاهی و اطلاع رسانی مخاطرات بخش کشاورزی به مخاطبان و بهره برداران کشاورزی
۸. استفاده از فناوریهای نوین ارتباطی و اطلاعاتی، دانش نوین کشاورزی، تجربیات محققان و کارشناسان تخصصی شهرستانها و مراکز جهاد کشاورزی
۹. همکاری مطلوب با سازمان جهاد کشاورزی و واحدهای تابعه، سازمان نظام مهندسی کشاورزی، مراکز جهاد کشاورزی، تحقیقاتی، آموزشی، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شهرداری‌ها، بانک کشاورزی، سازمان بسیج مهندسین کشاورزی و...
۱۰. توانمندی در بررسی، مطالعه، نیازسنجی، تدوین برنامه‌های عملیاتی، مستندسازی و تهیه گزارشهای کارکردی حوزه‌های کشاورزی تحت پوشش
۱۱. خلاقیت و نوآوری در طراحی و ساخت دو دستگاه ادوات مقابله با علف هرز باغی و یک دستگاه دانه جداکن زرشک تازه

نعمت الله خیّر

مجری نمونه

سایت جامع الگویی با محوریت
مدیریت تولید کشاورزی

استان/ شهرستان: خراسان شمالی / مانه و سملقان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۵ سال

شاخص‌ها:

۱. مدیریت سایت جامع الگویی در سطح ۳ هکتار
۲. دستیابی به تولید کمی وکیفی محصول
۳. اعمال مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری تناوبی در شالیزار
۴. کشت به موقع و مکانیزه محصول
۵. مدیریت مصرف بهینه عناصر شیمیایی، آلی وزیستی براساس نتایج آزمون خاک و آب
۶. رعایت اصول فنی مدیریت مزرعه(کاشت، داشت و برداشت پنبه)
۷. تلفیق توصیه‌های فنی محققین و تجارب عملی ودانش بومی در مزارع تحت مدیریت و واحدهای تابعی
۸. شرکت در کلاس‌های ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به کشاورزان منطقه

محمود دولتی

مجری نمونه کانون یادگیری

استان / شهرستان: همدان/ فامنین

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۳ سال

شاخص اصلی: پیشرو در استفاده از فناوریهای نوین تاییدشده و تقویت باورپذیری واحدهای تابعی در اقدام و استمرار بکارگیری آنان در راستای افزایش کمی و کیفی تولید همچنین تولید عسل کیفی به میزان سه تن درسال در واحد اصلی

شاخصهای موفقیت:

۱. مدیریت جامع واحدهای تابعی درحرفه زنبورداری با رعایت کامل و اصولی استانداردهای کانون یادگیری.
۲. مبدع روشی نوین در زمان زمستان گذرانی زنبورها برمبنای حفظ سلامتی کامل زنبورها با درنظرگرفتن کمترین تلفات ممکن.
۳. انتقال دانش و مهارت‌های زنبورداری به کلیه واحدهای تابعی.
۴. توسعه و پیشرفت کانون یادگیری و تلاش در جهت افزایش واحدهای تابعی و نیز برگزاری مستمرکارگاه‌های آموزشی
۵. ارتباط مستمر با بخش تحقیق و بکارگیری دستاوردهای نوین تحقیقاتی در روش تولید عسل و زنبورداری و انتقال این دستاوردهای پژوهشی به واحدهای تابعی تحت نظر.
۶. ارتباط مستمر با کارشناسان اجرایی و ترویج.
۷. پیشرو در استفاده از فناوریهای نوین تاییدشده و تقویت باورپذیری واحدهای تابعی در اقدام و استمرار بکارگیری آنان در راستای افزایش کمی و کیفی تولید.
۸. استفاده از روش‌های بیولوژیکی برای مبارزه غیرشیمیایی با برخی از بیماری‌های رایج کندو.

نظارت دقیق در تولید محصول سالم منطبق با معیارهای ملی

اکبر میرزایی فرد

مددکار ترویجی نمونه

استان/ شهرستان: لرستان/ کوهدشت

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶ سال

شاخص اصلی: تلاش مضاعف در رفع مشکلات مردم و توسعه کشاورزی منطقه بلکه استان، با بهره‌گیری از ویژگیهایی چون مشارکت جویی، سخت کوشی، خلاقیت، نوآوری، بهره‌وری و تعامل مناسب با کلیه مراجع ذیربط

شاخص‌های موفقیت:

۱-برقراری ارتباط موثر بین ترویج و نهادهای محلی، بهره‌برداران و افراد ذینفع در امورکشاورزی
۲-ارتباط قوی با نهادهای دولتی، ادارات و مراکز آموزشی خارج از سازمان و نهادهای محلی) شوراها و دهیاریها) و...
۳-ارتباط مستمر و همکاری لازم با اعضا و عناصر شبکه ترویج و به ویژه تحقیقات و بهره‌گیری از فنون مبارزه بیولوژیکی با آفات و بیمارها
۴-تسلط کامل بر منطقه و شناخت مسایل و مشکلات حوزه فعالیت و تلاش در جهت رفع آن
۵- استفاده بهینه از منابع محدود آب در منطقه با تغییر مناسب الگوی کشت
۶- طراحی و ساخت ادوات کشاورزی جهت تسریع در کار با توجه به نوع کشت و زمین زراعی (تغییر در هد برداشت نخود جهت ریزش کمتر و ساخت فنر برای مبارزه با علفهای هرز) و ترویج و آموزش آن به سایر بهره برداران
۷- همکاری در اجرای طرحهای تحقیقاتی و تحقیقی- ترویجی
۸- همکاری با کارشناسان پهنه‌های تولیدی در قالب اجرای طرح نظام نوین ترویج کشاورزی و برگزاری برنامه انتقال یافته‌ها و بازدید کشاورزان استان
۹- مجری سایتهای جامع الگویی و ایجاد کانون یادگیری
۱۰- همکاری در تولید محصولات سالم و مدیریت قوی در حفظ منابع آبی و خاکی منطقه در راستای کشاورزی پایدار
۱۱- داشتن ابتکار و نوآوری در انجام فعالیتهای آموزشی و ترویجی
۱۲- نظارت مستمر بر واحدهای تولیدی منطقه و بکارگیری و ارایه توصیه‌های فنی و کارشناسی به بهره‌برداران

نقلی رحمانی

مدیرعامل نمونه
صندوق اعتبارات خرد
ویژه زنان روستایی

استان/ شهرستان: کردستان/ مریوان

سطح تحصیلات: ششم ابتدایی

سن: ۵۳ سال

شاخص اصلی: تشکیل صندوق خیریه حمایت از فقرای روستا در کنار صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی و نیز ریشه کن نمودن معضل کولبری در روستا

شاخصهای موفقیت:

۱- ارتباط مستمر با ارگانها، ترویج و سازمان‌های مستقر در روستا
۲- شناسایی نیازهای آموزشی اعضای صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی
۳- علاقمندی به تغییر وضعیت و بهبودی شرایط اعضا
۴- سعی و تلاش در زمینه شناسایی دانش بومی و ترویج آن در بین روستاییان و اعضای صندوق
۵- توانایی شناخت مزیت نسبی منطقه
۶- سعی و تلاش بالا در خصوص زمینه سازی تشکیل گروه‌های تخصصی اعضای صندوق
۷- اهمیت دادن بسیار زیاد به مباحث اجتماعی صندوق در کنار ابعاد اقتصادی آن
۸- ارتباط دو سویه با نهادها و ارگانهای دولتی
۹- ارایه برنامه‌های آموزشی مناسب در زمینه‌های حسابداری، کارآفرینی، بازاریابی و آموزشهای تخصصی بخش کشاورزی
۱۰- مستند سازی کامل از اسناد و مدارک صندوق (محاسبات دقیق)
۱۱-تلاش و موفقیت در زمینه ریشه کنی بیکاری در روستا و تبدیل روستا به روستای بدون بیکار
۱۲-ریشه کن نمودن معضل کولبری در روستا
۱۳-تشکیل صندوق خیریه حمایت از فقرای روستا در کنار صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی
۱۴-ارسال کمکهای غیرنقدی توسط صندوق به موسسه خیریه لاوین جهت حمایت از زلزله زدگان استان کرمانشاه
۱۵- شرکت در نمایشگاه‌های شهرستانی و استانی
۱۶-معرفی تولیدات اعضا از طریق شبکه‌های اجتماعی وگزارش تلویزیونی استان

رضا خداوردی

بیمه‌گذار

استان/ شهرستان: سمنان / شاهرود

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۰ سال

شاخص اصلی: مدیریت پهنه تولیدی با تعامل و بهره‌گیری مناسب و به موقع از ظرفیتهای موجود در پهنه، همچنین آموزش و توجیه مناسب بهره‌برداران کشاورزی، عوامل و ظرفیت‌های مردمی و غیردولتی شبکه ترویج کشاورزی در موضوعات مختلف تخصصی با بکارگیری شیوه‌های مختلف آموزشی

شاخص‌های موفقیت:

۱. مدیریت پهنه تولیدی با تعامل و بهره‌گیری مناسب و به موقع از ظرفیتهای موجود در پهنه
۲. ارتباطات کارکردی مناسب و تعامل با مراکز آموزشی و دانشگاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و اتحادیه دامداران استان سمنان
۳. آموزش و توجیه مناسب بهره‌برداران کشاورزی، عوامل و ظرفیت‌های مردمی و غیردولتی شبکه ترویج کشاورزی فعال در پهنه تولیدی تحت پوشش در موضوعات مختلف تخصصی با بکارگیری شیوه‌های مختلف آموزشی
۴. تالیف و ارائه مقالات تخصصی، انتقال تجارب و تدریس در موضوعات پرواربندی گاو و گاومیش در مراکز آموزش کشاورزی استان
۵. دقت نظر، مدیریت و برنامه‌ریزی حضور مستمر در پهنه تولیدی با وجود سطح وسیع عرصه زراعی، باغی، دامی و غیره
۶. بررسی، مطالعه، انجام نیاز سنجی سالیانه، تهیه و تدوین برنامه عملیاتی پهنه تولیدی تحت پوشش در قالب سند برنامه چهار ساله
۷. استفاده بسیار مطلوب و مناسب از دانش نوین کشاورزی، فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی، تجربیات محققان و کارشناسان موضوعی و کسب توانمندی‌های لازم برای انجام ماموریت‌ها و حمایت‌های علمی و فنی کشاورزان
۸. مشارکت در اجرای طرحهای تحقیقی ترویجی «محصولات فرعی در تغذیه دام»، «استانداردسازی کارخانجات خوراک دام» و «بررسی مقایسه‌ای کیفیت شیر تولیدی در دو فصل تولیدی»
۹. انجام فعالیت‌های ویژه، ابتکارات و طراحی «بانک اطلاعات تحت وب ویژه بهره‌برداران امور دام منطقه موجن» و ارائه «طرح پایلوت دسترسی محدود بهره‌برداران کشاورزی جهت تکمیل و به روز رسانی سامانه جامع پهنه بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی»
۱۰. پیش آگاهی و اطلاع‌رسانی پیشگیری از بروز مخاطرات بخش کشاورزی از طریق تماس‌های تلفنی و پیامک، نصب بنر، تراکت و... در پهنه تحت پوشش
۱۱. تهیه نقشه‌های جغرافیایی، شناسنامه و بانک اطلاعات بهره‌برداران کشاورزی پهنه تحت پوشش
۱۲. ثبت و تکمیل بارگذاری و به روز رسانی اطلاعات عمومی و تخصصی پهنه تولیدی در سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی
۱۳. توانمندی در مستندسازی، تهیه و تدوین گزارشات کارکردی

اکبر محمودی

رئیس مرکز
جهاد کشاورزی نمونه

استان/ شهرستان: فارس/ مرودشت

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۱ سال

شاخص اصلی: عملیاتی کردن نوآوریها و اقدامات گوناگون به منظور سازگاری فعّال کشاورزان منطقه با خشکسالی و تغییر اقلیم و پیامدهای منفی آن مانند کاهش درآمد و مهاجرت.

شاخصهای موفقیت:

۱-برنامه‌ریزی و اقدام همه‌جانبه از جمله جهت‌دهی فعالیت‌های ترویجی برای تغییر الگوی کشت برای مقابله با کمبود آب، حفظ یا افزایش درآمد کشاورزان و جلوگیری از مهاجرت از طریق ترویج کشت گیاهان با نیاز آبی کمتر مانند زعفران، خاکشیر، گلرنگ، آفتابگردان، پسته و کشت مختلط زعفران در باغات پسته.
۲- برنامه‌ریزی و اقدام برای ترویج فعّالیت‌های نوآورانه کشاورزی برای سازگاری با کاهش کیفیت آب زراعی در منطقه مانند پرورش میگو با آب چاه‌های با ای.سی. (EC) بالا وکاشت کلزا به صورت کف‌کاری در زمینهای با آب شور.
۳- اقدام برای سازگاری فعّال با تغییر اقلیم از جمله تغییر برنامه تغذیه گندم به‌علت گرمتر شدن هوا در زمستان‌ها برای حفظ عملکرد و کاهش دوره طول دوره کشت.
۴- اقدام برای کاهش مصرف آب یا مدیریت آب از جمله کشت چغندرقند به صورت نشایی و ارائه طرح نوآورانه نوبت‌دهی آب سد در منطقه.
۵- توجه به پژوهش کاربردی از جمله آزمایش بذرهای کلزا برای بررسی قوه نامیه و انتخاب بذرهای با جوانه‌زنی سریع برای غلبه بر محدودیت زمانی در کشت کلزا که منجر به کاهش یک دور آبیاری نیز شده است.
۶- فعالیت چشمگیر در تأسیس صندقهای خرد زنان روستایی و نمونه شدن یکی از صندق‌ها در سطح ملی.
۷- توجه به کل زنجیره تولید از جمله بسته‌بندی و فروش زعفران.
۸- بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی به عنوان پشتیبان مالی دوره‌های ترویج و آموزشی مرکز و تعامل مؤثر با نظام صنفی و تشکل‌های بخش کشاورزی.
۹- همکاری و تعامل مؤثر با بخشهای دولتی مانند کمیته امداد، بسیج وسپاه پاسداران و استفاده از ظرفیت این ارگانها برای افزایش فعالیت‌های ترویجی و آموزشی و ایجاد اشتغال در بخش کشاورزی.
۱۰- توجه به اصول مدیریت ازجمله:
- مدیریت منابع انسانی از جمه انگیزش کارکنان و ایجاد حس همدلی و تعامل در آنان؛
- توجه به تفویض مناسب اختیار و
- توجه به ارزشیابی برنامه‌های عملیاتی شده بر اساس تجزیه و تحلیل در پایان هر سال.

عباس رضایی
(دبیر اجرایی)

نظام صنفی نمونه کارهای کشاورزی

استان/ شهرستان: فارس/ فیروزآباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۴ سال

شاخص اصلی: نقش‌آفرینی در توسعه کشاورزی حفاظتی و کشت نشائی، تثبیت درصد افت رطوبت ذرت دانه‌ای

شاخصهای موفقیت:

۱) مشارکت همه جانبه در پهنه‌بندی نظام نوین ترویج کشاورزی در سطح شهرستان فیروز آباد
۲) مشارکت در حوزه کنترل مصرف آب کشاورزی از طریق نصب کنتورهای هوشمند و همکاری در صدور اخذ پروانه چاه‌های غیرمجاز
۳) جلوگیری از تخریب و صیانت از محیطزیست سطح شهرستان با عملیات اصلاح نژاد بز سانن در سطح منطقه
۴) مشارکت در ایجاد اولین ایستگاه هواشناسی شهرستان به منظور دریافت آمار و اطلاع‌رسانی از وضعیت هوا و هشدارهای سرمازدگی به کشاورزان و باغداران به صورت ثبت هفتگی و اعلان به بهره‌برداران تحت پوشش
۵)دریافت حق‌السهم عادلانه سرمازدگی محصول انگور باغداران شهرستان از طریق صندوق سرمایه‌گذاری و بیمه و نقش آفرینی کامل در توسعه کشاورزی حفاظتی و کشت نشائی
۶) عضویت نظام صنفی در کارگروه و شوراهای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر حفاظت و بهره‌وری آب شهرستان
۷)برگزاری کلاسهای آموزشی و ترویجی در نظام صنفی و به کارگیری اساتید و کارشناسان ایرانی و خارجی
۸) ساماندهی ورود و خروج ماشین‌آلات کشاورزی به ویژه کمباین به دلیل همزمانی دوره برداشت با استانهای خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد از طریق تعرفه‌های جذاب و ممانعت از خروج کمباین تا پایان زمان برداشت شهرستان و تثبیت قیمت رطوبت ذرت دانه‌ای
۹) تفکیک زیربخشهای تخصصی صنوف کشاورزی به صورت کاملاً مجزا و انجام کلیه امور مربوط به هر صنف در زیربخش تخصصی
۱۰)تشکیل هیئت بدوی حل اختلافات بهره‌برداران و کشاورزان شهرستان و دارای برنامه کاربردی برای شناسایی و تعیین تخلف و جرم در بخش کشاورزی با کمک قوه قضائیه

محمدرضا رزاقی

اتحادیه نمونه

ملی و سراسری

بخش کشاورزی

استان/ شهرستان: تهران / تهران

سطح تحصیلات: دکترا

سن: ۴۶ سال

شاخص اصلی: ساختارسازی نوین، توانمندسازی شبکه، ایجاد سازوکار بهبود مستمر تولیدات شبکهای

شاخصهای موفقیت:

۱) ظرفیت‌سازی و توانمندسازی تعاونیهای تولید از طریق تسهیل فرآیند دستیابی به منابع اطلاعات، فناوری، ارتباطات، توسعه فنی اقتصادی و توسعه پایدار کشاورزی
۲) ایجاد مکانیسم‌های بهبود مستمر افزایش تولیدات کشاورزی در ساختار شبکه‌ای تعاونیهای تولید روستایی
۳) اصلاح ساختار و مسیر حرکتی اتحادیه از بازرگانی به تطابق با وظایف قانونی و اساسنامه‌ای (اصلاح امور مجامع و ارکان، نشستهای منطقه‌ای، کمیسیونهای تخصصی، برنامه‌ریزی بودجه و سیستم یکپارچه هرم اتحادیه)
۴) ایجاد چارت سازمانی منسجم و قابل نظارت برای تشکیل و توانمندسازی نظام بهره برداری در طرح خوزستان و ایلام
۵) زمینه سازی انعقاد قرارداد مشارکتی واگذاری مدیریت آبهای زیرسطحی از پمپاژ تا مزرعه در چهار استان با وزارت نیرو
۶) برنامه زمانبندی پنجساله با سازمان گیاهپزشکی با عنوان «هر تعاونی، یک کلینیک» به منظور مدیریت آفات، نسخه‌نویسی، تغذیه، گیاهپزشکی و نهاده‌های پایه در تولیدات کشاورزی
۷) تهیه طرح کشت و صنعت بذر گندم و جو و برنامه‌ریزی اجرای طرح با مشارکت شبکه استانی اتحادیه
۸) تاکید بر ابلاغیه وزیر جهاد کشاورزی مبنی بر کشاورزی قراردادی و ورود اتحادیه در این زمینه در استان خوزستان، جیرفت و بوشهر با لوگوی اتحادیه و زمینه‌سازی تولیدات برای صادرات
۹) طرح زنجیره تولید بذر سوپر الیت سیب زمینی در استانهای مرکزی و اصفهان و جذب اعتبارات آن از طریق اعضای استانی اتحادیه و تسهیلات با کارمزد کم
۱۰) خرید بخشی از سهام شرکت خدمات حمایتی وزارت جهاد کشاورزی توسط اتحادیه
۱۱) انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان نظام مهندسی به منظور بهره‌وری امور مربوط به ترویج کشاورزی درخصوص ایجاد مراکز خدمات کشاورزی خصوصی، گواهی محصول سالم و ایران گپ
۱۲) ایجاد یک کانال مجازی با موضوعات اورژانس کشاورزی و فروشگاه محصولات و انجام برنامه‌های آموزشی ترویجی از طریق ویئو کنفرانس با ظرفیت ۶۰۰ نفر
۱۳) ثبت برند TT1(تعاونی تولید، اول است) و OK MY(ما اوکی هستیم) با کد بورسی به منظور خرید و فروش محصولات شبکه اتحادیه و عضویت کامل در اتحادیه بینالمللی تعاون (I.C.A)
۱۴) تهیه نشریات اتحادیه به صورت دوزبانه، سربرگ مشترک در سطح شبکه استانی و شهرستانی و فصلنامه پیام‌آوران تولید
۱۵) تفاهمنامه با بخش دهیاریهای وزارت کشور به منظور جذب اعتبارات و ارائه طرح از اتحادیه و اجرا با دهیاریها
۱۶) صادرات محصولات زعفران (۳۰ کیلو)، کیوی (۲۰۰ تن)، کشمش(۲۵۰ تن)، خرما(۲۷۵ تن) و کاهو(۱۵۰ تن) به کشورهای روسیه، اوکراین و امارات
۱۷) عضویت در تالار بورس ایران و عراق و برنامه‌ریزی برای ایجاد دفتر دائمی در سایر کشورها
۱۸) برنامه‌ریزی برای توسعه پنلهای خورشیدی به منظور جبران نیروی برق و جلوگیری از مهاجرت روستاییان

صمد شاهی
(مدیرعامل)

شرکت تعاونی نمونه تولید و فرآوری بذر گندم

استان/ شهرستان: اردبیل/پارس آباد

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۳ سال

شاخص اصلی: توسعه کشت آفتابگردان، ایجاد سایتهای تولید بذر گندم، حبوبات و پنبه

شاخصهای موفقیت:

۱) توسعه ظرفیتهای تولید بذرهای گندم، حبوبات، پنبه در منطقه و اجرای PVS آن با نظارت مستقیم ادارات و موسسه تحقیقاتی ثبت نهال و بذر

۲) تاکید بر کارآفرینی و اشتغالزایی برای و ۸۰ نفر به طور مستقیم و غیر مستقیم از طریق ایجاد سایتهای تولید بذرهای مختلف خارجی و داخلی در منطقه پارس آباد و بیله سوار

۳) دریافت ثبت اختصاصی و انحصاری رقم گندم دیم با عنوان "قابوس" و "سائین" از موسسه تحقیقات در کلیه طبقات مادری و پرورشی و تولید ارقام چمران، شیرودی، گنبد و مروارید و ارقام جو (صحرا و خرم)

۴) دریافت دعوتنامه تولید بذر و راه اندازی سایت تولید بذر از کشورهای آلمان و آذربایجان

۵) دارای برنامه‌های توسعهای درخصوص تولید بذرهای بادام زمینی، سویا، کنجد و پنبه با انطباق شرایط خشکسالی و کاهش دوره آبیاری و مصرف آن در دوره کشت و همکاری در حوزه تحقیقات

۶) بنیانگذار ایجاد واحدهای ذرت خشککنی بخش خصوصی در دشت مغان و تلاش برای جذب سرمایه‌گذاری در حوزه نوسازی و توسعه کارخانه‌های مدرن کرک گیری و پنبه پاککنی

۷) ارتباط مستمر با ترویج کشاورزی و بهره‌گیری از اساتید و مروجین درخصوص برپایی و اجرای طرحهای ترویجی، تحقیقاتی و آموزشی

۸) دارای هدف نهایی برابری افزایش تولید و تکنولوژی بذر با کشور ترکیه در چهار رقم با انطباق با شرایط کشور و حفظ فن آوری ژنتیک

محمدحسن احمدی

بیمه‌گذار نمونه زراعت

استان/ شهرستان: کرمان/ ارزویه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳ سال

شاخص اصلی: پذیرش بنیادین فرهنگ بیمه و اجرای عملی آن و نیز همکاری با بیمه کشاورزی در خصوص ترویج بیمه

شاخص‌ها:

۱. سابقه متوالی بیمه کشاورزی. بیش از ۶ سال
۲. میزان بیمه شده یا سطح بیمه شده.
۳. استفاده از پوشش بیمه برای همه محصولات تولیدی. (چهارمحصول)
۴. تراز بیمه تفاضل غرامت پرداختی به حق بیمه سهم بیمه گذار.
۵. نسبت خسارت غرامت پرداختی به حق بیمه در یافتی.
۶. همکاری با بیمه کشاورزی در خصوص ترویج بیمه.
۷. ارائه الگوی مناسب مدیریت ریسک به کشاورزان.

هادی اعظمی

شرکت تعاونی

تولید نمونه روستایی

استان / شهرستان: تهران/اسلامشهر

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۰سال

شاخص اصلی: جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی، مدیریت بهینه منابع آب

شاخصهای موفقیت:

۱) ارائه راهکارهای اجرایی توسعه کشاورزی به اعضای تعاونی به منظور تبیین کشاورزی علمی و مدرن و افزایش تولید کشاورزی
۲) ترویج بکارگیری کودهای آلی در راستای کاهش مصرف کودهای شیمیایی و جلوگیری از فرسایش خاک و اصلاح خواص فیزیکی و زیستی اراضی تعاونی
۳) مجهز به کلینیک گیاهپزشکی و آزمایشگاه خاک به منظور تسهیل عملیات قبل از کاشت
۴) اجرای عملیات یکپارچه سازی و یکجا کشتی محصولات کشاورزی در سطح اراضی تعاونی به منظور ارتقای سطح تولید، بهره‌وری آب و کاهش هزینه خدمات مکانیزاسیون کشاورزی
۵) توجه ویژه به ایجاد سیستمهای نوین آبیاری و هوشمند در اراضی تحت پوشش تعاونی و ترویج آن
۶) ایجاد گلخانه هیدروپونیک در مقیاس ۳۰۰۰ متر به منظور بکارگیری فارغ التحصیلان کشاورزی اعضای تعاونی و اشتغالزایی آنان و ایجاد واحد فرآوری بذر جو مادری و گواهیشده به میزان تولید ۳۰۰ تن در سال
۷) ایجاد واحد آموزش و ترویج برای برگزاری کلاس و برنامه‌های مربوط به بذور گواهی شده، نگهداری ادوات کشاورزی، مبارزه با بیماری و آفات گیاهی، تغذیه، گیاهپزشکی و کلیه عملیات کشاورزی قبل از کشت تا برداشت برای اعضای تعاونی
۸) انعقاد قرارداد با سازمان جهاد کشاورزی استان در حوزه‌های شبکه مراقبت از مزارع غلات و پروپیرداری و مبارزه با جوندگان در مقیاس ۷۰۰ هکتار
۹) بسترسازی و ایجاد زمینه بازدیدهای میدانی کشورهای عضو سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) و دانشجویان رشته کشاورزی از اراضی تعاونی و ارتباط مستمر با مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی و دریافت مشاوره‌های فنی و علمی

سعید خلیلی

بیمه‌گذار نمونه

دام و طیور

استان / شهرستان: اصفهان/ شهرضا

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۷۵ سال

شاخص اصلی: ارائه الگوی مناسب مدیریت ریسک به کشاورزان و نیز سطح چشمگیر بیمه شده

شاخص‌ها:

۱. سابقه متوالی بیمه کشاورزی. بیش از ۶ سال
۲. میزان بیمه شده یا سطح بیمه شده.
۳. استفاده از پوشش بیمه برای همه محصولات تولیدی.(۳ محصول)
۴. تراز بیمه تفاضل غرامت پرداختی به حق بیمه سهم بیمه گذار.
۵. نسبت خسارت غرامت پرداختی به حق بیمه در یافتی.
۶. همکاری با بیمه کشاورزی در خصوص ترویج بیمه.
۷. ارائه الگوی مناسب مدیریت ریسک به کشاورزان

سعید شیرآلی

موءدی نمونه

استان/ شهرستان: خوزستان/ دزفول

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۶ سال

شاخص اصلی: پیشرو در امور خیریه و عام المنفعه

شاخص‌های موفقیت:

۱- داشتن ارتباط قوی با کارشناسان جهاد کشاورزی

۲- داشتن حسن شهرت در منطقه و مورد اعتماد سایر روستاییان

۳- پیشرو در امور خیریه و عام المنفعه (محرومیت‌زدایی و عمران و آبادی منطقه)

۴- در زمینه کشاورزی و دامداری فعایت موفقیت‌آمیزی داشته اند

۵- رعایت اصول فنی در سایر زمینه‌های کشاورزی(دامپروری، مدیریت و بهره برداری از منابع طبیعی، آب و خاک)

۶- پرداخت هر ساله زکات

۷- تشویق و ترغیب سایر تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی نسبت به اهمیت پرداخت زکات و اثرات آن در زندگی و فعایت کشاورزی

محمدباقر طباطبایی

موءدی نمونه

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / نیشابور

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۸ سال

شاخص اصلی: پیشرو در پرداخت زکات، امور خیریه و عام المنفعه

شاخص‌های موفقیت:

۱. سابقه متوالی بیمه کشاورزی. بیش از ۶ سال
۲. میزان بیمه شده یا سطح بیمه شده.
۳. استفاده از پوشش بیمه برای همه محصولات تولیدی. (چهارمحصول)
۴. تراز بیمه تفاضل غرامت پرداختی به حق بیمه سهم بیمه گذار.
۵. نسبت خسارت غرامت پرداختی به حق بیمه در یافتی.
۶. همکاری با بیمه کشاورزی در خصوص ترویج بیمه.
۷. ارائه الگوی مناسب مدیریت ریسک به کشاورزان.

۱۱- کمیته فنی بخش منابع پایه تولید

(منابع طبیعی، آبخیزداری،آب و خاک و مکانیزاسیون)

۱۱. کمیته فنی منابع پایه تولید (منابع طبیعی، آبخیزداری،آب و خاک و مکانیزاسیون)

۱۱-۱- سیمای زیربخش منابع طبیعی، جنگل و حوزه‌های آبخیز

منابع طبیعی تجدید شونده به سبب اثرات مستقیم و غیر مستقیم خود مهمترین عامل در امر توسعه اقتصادی، اجتماعی است.

۱۶۲/۲ میلیون هکتار عرصه کشور را می‌توان در یک نگاه به صورت جدول شماره ۳۸ طبقه بندی نمود.

جدول شماره ۳۸ - طبقه بندی عرصه‌های کشور

ردیف	عرصه‌های کشور	سطح (میلیون هکتار)
۱	جنگلها	۱۴/۳
۲	بیشه زارها و درختچه زار	۲/۶۷
۳	مراتع	۸۴/۸
۴	اراضی بیابانی	۳۲/۶
۵	سایر اراضی (کشاورزی، مناطق مسکونی و...)	۲۷/۸۵

اگرچه منابع طبیعی تجدید شونده کشور شامل کل طبیعت و محیط زیست می‌گردد، ولی به لحاظ نوع اکوسیستم و نحوه مدیریت متفاوت هر کدام به طور مجزا در سه بخش جنگل، مرتع و پدیده‌های بیابانی طبقه‌بندی می‌شوند.

جنگل

بر اساس برآورد جدید، از کل عرصه منابع طبیعی ایران به میزان ۱۳۴/۴ میلیون هکتار، سطح واقعی جنگل‌ها ۱۴/۳ میلیون هکتار می‌باشد که در حدود ۸/۸۳٪ از سطح کل کشور را می‌پوشاند که با توجه به جمعیت کشور، در حال حاضر سرانه جنگل هر ایرانی ۰/۱۷ هکتار می‌باشد. بدیهی است این رقم با توجه به سرانه جهانی جنگل که حدود ۰/۸ هکتار است بیانگر اختلاف شدید در قیاس با معیارهای جهانی می-باشد. لازم به یادآوری است که ایران در بین ۵۶ کشور دارای جنگل در جهان، مقام چهل و پنجم را داراست. جنگل‌های ایران شامل جنگل‌های انبوه با تولید چوب جنگل‌های شمال به میزان ۱/۹۶۷ میلیون هکتار و جنگل‌های خارج از شمال ۱۲/۳۵۲ میلیون هکتار می‌باشد. جنگل‌های ایران را می‌توان به پنج ناحیه‌ی رویشی به شرح زیر تقسیم‌بندی نمود:

الف – ناحیه رویشی هیرکانی (شمال) که نوار سبز شمال کشور را تشکیل می‌دهد. (۱/۹۶۷ میلیون هکتار)

ب – ناحیه رویشی ایران و تورانی که به طور عمده در شرق و جنوب شرق و مرکز ایران پراکنده شده‌اند. (۴/۰۳۳ میلیون هکتار)

ج – ناحیه رویشی زاگرس که عمدتا جنگل‌های بلوط غرب کشور را تشکیل می‌دهند. (۶ میلیون هکتار)

د – ناحیه رویشی خلیج فارس و جنوب که در نوار ساحلی جنوب پراکنده می‌باشند. (۲/۱۱۹ میلیون هکتار)

هـ – ناحیه رویشی ارسبارانی که متشکل از گونه‌های نادر و منحصر به فرد در شمال غرب ایران می‌باشد. (۰/۲ میلیون هکتار)

پراکنش جنگل‌های خارج از شمال بر اساس درصد تاج پوشش شامل جنگل‌های انبوه درصد تاج پوشش (بیش از ۵۰٪) ۶/۱٪، جنگل‌های نیمه انبوه با درصد تاج پوشش (۵۰٪-۲۵٪) ۲۲/۷٪، جنگل تنک با درصد تاج پوشش (۲۵٪-۵٪) ۶۳/۵٪، جنگل مانگرو ۰/۲٪ و جنگل دست کاشت ۷/۴٪ می‌باشد.

پراکنش جنگل‌های شمال شامل جنگل انبوه (تاج پوشش بیش از ۷۰٪) ۵۲/۱٪، جنگل نیمه انبوه (تاج پوشش ۷۰٪-۴۰٪) ۳۳/۶٪، جنگل تنک (تاج پوشش ۴۰٪-۱۰٪)، ۱۳/۱٪ و جنگل دست کاشت ۱/۳٪ می‌باشد.

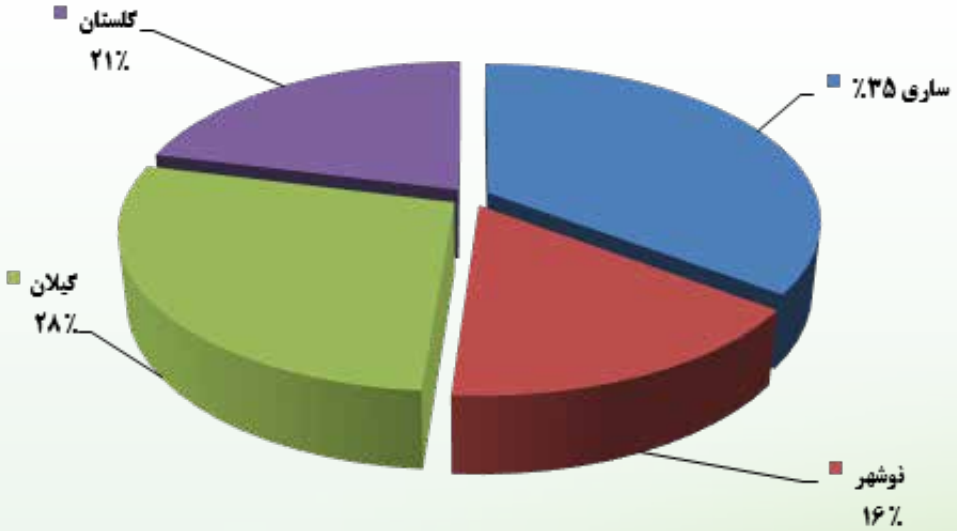

نمودارشماره ۵- سهم جنگل در هر یک از ادارات کل منابع طبیعی شمال کشور

مراتع :

از سطح ۱۶۲/۲ میلیون هکتار وسعت کشور ۸۴/۸ میلیون هکتار یا به عبارتی ۵۲/۳ درصد مساحت کشور مرتع می‌باشد. از این میزان، سطح مراتع شمال حدودا ۱/۷ میلیون هکتار و سطح مراتع خارج از شمال ۸۳/۱ میلیون هکتار می‌باشد.

مراتع کشور شامل:

۱- مراتع متراکم (خوب) ۷/۲ میلیون هکتار با تراکم تاج پوشش بیش از ۵۰ درصد (گیاهان یک و چندساله)،

۸/۵ درصد مراتع کشور
۲- مراتع نیمه متراکم (متوسط) با سطح ۲۱/۴ میلیون هکتار با تاج پوشش ۵۰-۲۵ درصد (گیاهان یک و چندساله)، ۲۵/۳ درصد مراتع کشور.
۳- مراتع کم تراکم (فقیر) با سطح ۵۶/۲ میلیون هکتار با تاج پوشش ۲۵-۵ درصد (گیاهان یک و چند ساله)، ۶۶/۳ درصد مراتع کشور
تولید فعلی مراتع کشور بالغ بر ۲۱/۴ میلیون تن علوفه خشک در سال می‌باشد. میزان برداشت مجاز علوفه در مراتع کشور حدود ۱۰/۷ میلیون تن می‌باشد.

نمودار شماره ۶ - سهم مراتع کشور از نظر نوع آن

پدیده‌های بیابانی

از سطح ۱۶۲/۲ میلیون هکتار وسعت کشور ۳۲/۵۸ میلیون هکتار (معادل ۲۰/۱٪) آن را مناطق کویری و بیابانی تشکیل می‌دهد که در این مناطق تفکیک پدیده‌های بیابانی مشتمل است بر:

۱- کویر: اراضی پست بدون پوشش گیاهی و عموما دارای املاح بسیار زیاد با سطح ۵/۸۴ میلیون هکتار ۱۸ درصد سطح بیابان.

۲- تپه‌های ماسه‌ای: تپه‌های متشکل از ماسه‌های روان، سطحی حدود ۱/۷۶ میلیون هکتار (۵/۴ درصد سطح بیابان)

۳- پهنه‌های ماسه‌ای: اراضی ماسه‌ای مسطح، با سطح ۰/۶۱۵ میلیون هکتار (۱/۹ درصد بیابان)

۴- دق‌های رسی: سطوح صاف و صیقلی رسی در حاشیه کویر، با سطح ۰/۴۳۶ میلیون هکتار (۱/۳ درصد بیابان)

۵- اراضی شور و نمکزار: اراضی با سطوح نمکی (حاوی قشری از نمک در سطح خاک)، با سطح ۶/۵۶ میلیون هکتار (۲۰/۱ درصد پدیده‌های بیابانی).

۶- اراضی بدون پوشش و بیرون‌زدگی سنگی: اراضی با تراکم تاج پوشش گیاهان مرتعی کمتر از ۵٪ و بیرون‌زدگی‌های سنگی، سطحی معادل ۱۷/۳۷ میلیون هکتار (۵۳/۳ درصد پدیده‌های بیابانی).

بیابان‌زائی و گسترش مناطق کویری یکی از مشکلات اساسی است که جهان امروز با آن دست به گریبان است. احیای پوشش گیاهی و بازآفرینی شرایط اکولوژیکی در مناطق بیابانی تنها راه مبارزه موثر با بیابان‌زایی است.

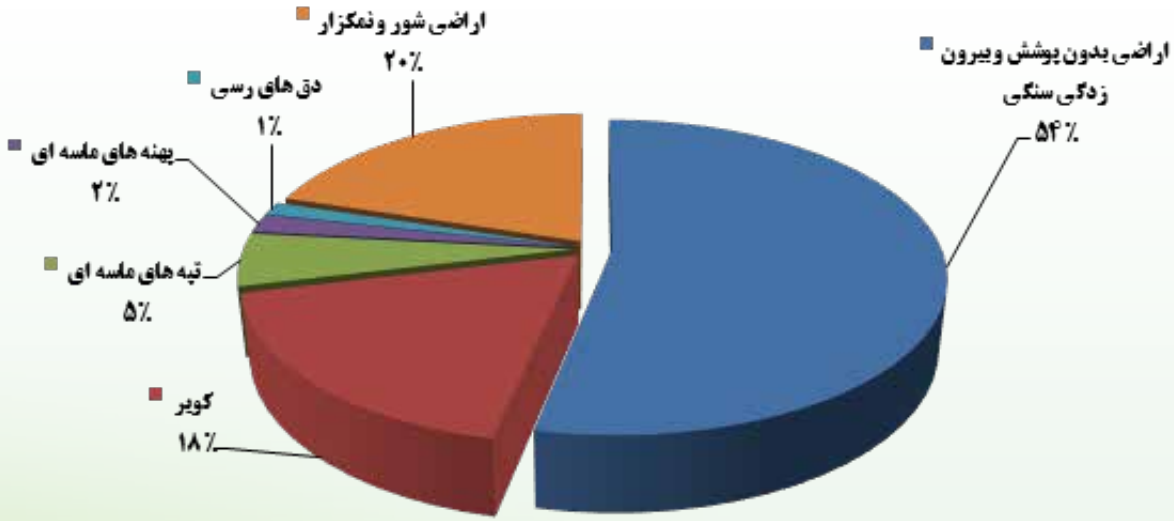

نمودار شماره ۷ - سهم هر یک از پدیده‌های بیابانی کشور

آبخیزداری

آبخیز پهنه‌ای است که تمام رواناب ناشی از بارش بر آن وارد شده در داخل یک رودخانه، آبرو، دریاچه و یا یک آب انباشت دریافت می‌شود.

منابع آب و خاک (حفاظت از آبخیزها)

در شرایط فعلی محیط طبیعی کشور در صورت کوچک‌ترین تنش طبیعی نظیر خشک‌سالی، سیل، رانش زمین و سایر دخالت‌های غیراصولی، که عمدتا دچار خسارات مادی و معنوی و در برخی موارد همراه با تلفات انسانی می‌باشد. مدیریت حوزه‌های آبخیز که سبب تعادل منابع آب، خاک و گیاه می‌گردد ضمن توجه به

مسائل اقتصادی و اجتماعی، به حفاظت از منابع طبیعی کمک می‌نماید. برنامه‌های مدیریت آبخیز، جامع و در راستای تحقق توسعه پایدار به منظور حفظ وضع موجود منابع طبیعی و برقراری تعادل بین نیازهای انسان و منابع پایه‌ای و خاک می‌باشد.

ایران از نظر طبیعی بر اساس مطالعات جاماب به ۶ کلان حوزه، ۳۰ حوزه اصلی (سفیدرود، کرخه، کارون، اترک و...) و ۱۰۸۱ حوزه فرعی طبقه‌بندی شده است. حدود ۹۱ میلیون هکتار از عرصه‌های حوزه‌های آبخیز (۵۵/۵٪ سطح کشور) سیل‌خیز می‌باشد. به طوری که این عرصه‌ها سالانه بیش از ۲۲ میلیون مترمکعب هرز آب مستقیم و سریع تولید می‌نمایند که در تشدید فرسایش و ایجاد سیلاب‌های مخرب موثر است. به طور کلی در وضعیت موجود حدود ۲۵۵ شهر، ۸۶۵۰ پارچه‌آبادی، یک میلیون هکتار از اراضی زراعی و ۲۰۰۰۰ رشته قنات و بخش قابل توجهی از جاده‌ها و راه‌های ارتباطی در معرض خطر سیل‌گیری است. بر اساس اطلاعات به دست آمده از ایستگاه‌های هیدرومتری سدهای بزرگ و مهم، میزان رسوب حوزه‌های آبخیز سدهای موجود و در دست ساختمان معادل ۲۳۶ میلیون مترمکعب در سال برآورد شده است که به معنای آن است که سالانه ۵ سد با ذخیره ۵۰ میلیون مترمکعب از حیز انتفاع خارج می‌شود. بر اساس آمار پژوهشکده حفاظت خاک، میزان میانگین فرسایش خاک سالانه حدود ۱۶/۷ تن در هکتار و میزان متوسط سالیانه رسوب معادل ۶ تن در هکتار برآورد شده است. فعالیت‌های آبخیزداری در کشور با اجرای بیش از ۱۵۰۰۰ پروژه در محدوده ۸۶۵۰۰ آبادی نتایج فراوانی به دنبال داشته است که آثار مستقیم آن استحصال و تغذیه حدود ۱ /۲ میلیارد مترمکعب آب در سال، کنترل حدود ۲۰ میلیون تن رسوب، کنترل فرسایش به میزان ۲۶ میلیون تن است.

فرسایش خاک در سطح ۱۳۴ میلیون هکتار از حوزه‌های آبخیز کشور به طور متوسط سالانه حدود ۱۶/۷ تن در هکتار و متوسط سالیانه رسوب معادل ۶ تن در هکتار می‌باشد.

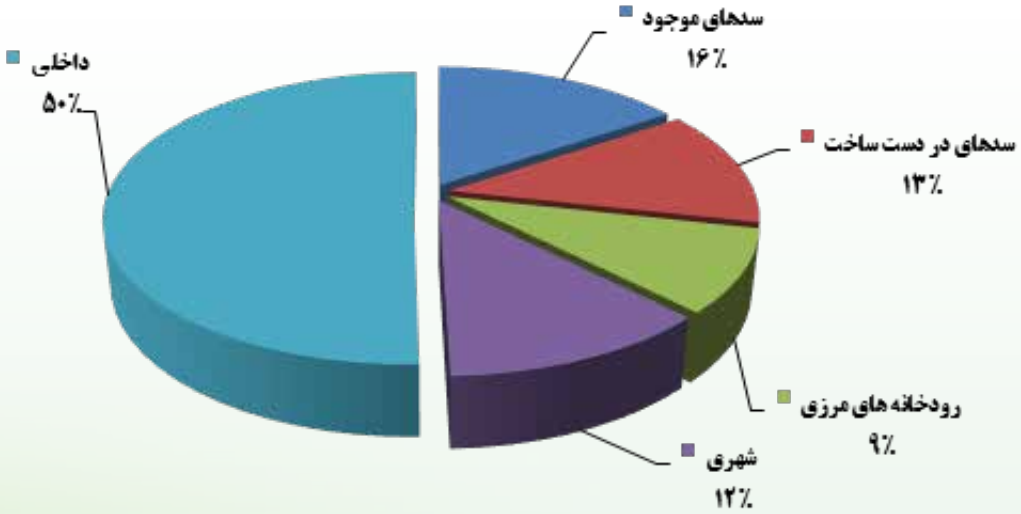

نمودارشماره ۸ - درصد سطوح حوزه‌های آبخیز کشور

۱۱-۲- سیمای زیر بخش مکانیزاسیون

نقش و جایگاه مکانیزاسیون کشاورزی در چرخه تولید محصولات کشاورزی امری است که همگان به آن وقوف کامل دارند، از این رو همواره در برنامه‌های کلان بخش کشاورزی مدنظر برنامه‌ریزان قرار داشته و حتی بخش‌های صنعت و خدمات نیز در برنامه‌های کلان خود به این مهم توجه ویژه‌ای نموده‌اند.

گستره وسیع حضور مکانیزاسیون کشاورزی در چرخه تولید محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبزی‌پروری و همچنین حضور در عرصه‌های جنگل و مرتع به منظور حفاظت، احیاء، توسعه و بهره‌برداری مناسب و نیز وظایفی که در عرصه بیابانها و در راستای بیابان‌زدایی به عهده دارد، همه و همه بیانگر وسعت و گستردگی مکانیزاسیون کشاورزی است که عملاً بدون حضور آن دستیابی به اهداف هر یک از بخشهای فوق ناممکن است، لذا با دیدی وسیع و فراتر و بالاتر از یک نهاده باید به مکانیزاسیون نگریست و بواقع باید بدانیم،

مکانیزاسیون پدیده‌ای است که سایر نهاده‌ها را در اختیار می‌گیرد و موجبات پایداری تولید در بخش کشاورزی را فراهم می‌نماید، به عبارت دیگر مکانیزاسیون یکی از راه‌های گذر از کشاورزی سنتی و خود معیشتی به کشاورزی صنعتی و پایدار است و مسلماً با گذشت زمان و محدودیت در منابع، نهاده‌ها و عوامل تولید و افزایش روزافزون جمعیت، نقش و جایگاه مکانیزاسیون از نمود بیشتری برخوردار می‌گردد.

ستاد مکانیزاسیون کشاورزی کشور تشکیل تا با مشارکت کلیه معاونین محترم وزیر، مدیران ارشد وزارت متبوع از کلیه حوزه‌های تخصصی، بخش خصوصی دست‌اندرکار تولید و تأمین ماشینهای کشاورزی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشی، سیستم بانکی و کشاورزان خبره، ضمن تاکید بر اهمیت و ضرورت توسعه مکانیزاسیون کشاورزی به عنوان یک رویکرد اثرگذار و فرابخشی در تولید، الزامات و ابزار توسعه آن و مشکلات و محدودیتهای مبتلابه، شناسایی گردید و ضمن تبیین منابع و اعتبارات مورد نیاز، توسعه این مهم در دستورکار قرار گرفت.

در این راستا راه‌اندازی خط اعتباری توسعه مکانیزاسیون کشاورزی در نیمه دوم سال ۱۳۹۲، با اعتباری به مبلغ ۷۵۰۰ میلیارد ریال را بایستی مهمترین دستاورد هم اندیشی مسئولین و متولیان امور کشاورزی دانست و از آن به عنوان یک حماسه اقتصادی نام برد که با جذب آن تحولی شگرف در زمینه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی در عرصه‌های مختلف تولید ایجاد گردید و رکود از صنعت ماشینهای کشاورزی رخت بربست و باید اذعان کرد که این چنین حمایتی از این بخش در طول دوران گذشته بی-سابقه بوده است، علاوه بر آن با حمایت وزیر محترم، خط اعتباری دوم درابتدای سال ۱۳۹۳ نیز با اعتباری بالغ بر ۸۰۰۰ میلیارد ریال و خط اعتباری سوم ۱۲۰۰ و چهارم به مبلغ ۱۵۰۰ میلیارد تداوم یافت.

یکی از مهمترین رویکردها جهت بالا بردن بهره‌وری تولید محصولات زراعی، باغی، جنگل، مرتع، دام، طیور و شیلات پایداری تولید، استفاده از مکانیزاسیون مناسب کشاورزی و بهبود و توسعه آن می باشد.

رویکردهای اصلی توسعه مکانیزاسیون کشاورزی کشور عبارتند از:

۱. توسعه مکانیزاسیون کشاورزی مبتنی بر توسعه پایدار بخش و در جهت پایداری تولید و حفظ منابع پایه آب و خاک
۲. توسعه مکانیزاسیون مناسب و متناسب باشرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بهره برداران
۳. توسعه مکانیزاسیون کشاورزی متناسب با وضعیت اقلیمی کشور در جهت کاهش اثرات خشکسالی، سرمازدگی و...

۴. توسعه مکانیزاسیون کشاورزی مبتنی بر روشهای نوین نظیر کشاورزی حفاظتی، کشت برروی پشته‌های دائمی، توسعه روشهای کاهش مصرف بذر، کود، سم، عملیات و روشهای نوین و اثرگذار

برخی مصادیق در این خصوص به شرح ذیل می باشد:

۱. **مدیریت آب**: توسعه روشهای کشاورزی حفاظتی، تسطیح، کاشت روی پشته‌های دائمی و آبیاری تحت فشار و ارتقاء بهروری از آب
۲. **مدیریت خاک:** تغییر روشهای مرسوم به خاک ورزی حفاظتی
۳. **مدیریت مصرف سم:** توسعه روشهای مناسب سمپاشی در راستای کاهش مصرف سموم نظیر سمپاشهای بوم دار پشت تراکتوری، الکترواستاتیک، u.l.v l.v، توربینی(زراعی و باغی)، میکروندار
۴. **مدیریت مصرف بذر:** تغییر بذرپاشی و شیوه‌های مرسوم بذرکاری به بذرکاری دقیق
۵. **مدیریت مصرف کود:** جایگزینی کودپاشی با کاشت کود و مصرف مبتنی بر نیاز کودی

مدیریت هزینه‌های تولید:

۱. مدیریت زمان و انجام به‌موقع عملیات و مدیریت هزینه‌های کارگری
۲. مدیریت مصرف نهاده‌ها و کاهش هزینه‌های اضافه مصرف و مدیریت عملیات فرآیند تولید، کاهش و حذف عملیات کم اثر توسعه مکانیزاسیون کشاورزی با توجه به رویکردهای ذکر شده شامل دو بخش اساسی می باشد:

۱- توسعه کمی:

۱. ارتقاء شاخصهای مکانیزاسیون کشاورزی (درجه و ضریب)
۲. تناسب ارتقاء ضریب (تراکتور و سایر نیرو محرکه) و درجه(ادوات و دنباله بندها)
۳. توسعه مکانیزاسیون بخشهای کمتر توسعه یافته (محصولی و عملیاتی)از جمله مکانیزاسیون محصولات برنج، باغبانی و عملیاتی نظیر برداشت پنبه و...

۲- توسعه کیفی:

۱. ارتقاء فناوریهای نوین (نظیرجایگزینی بذرکارهای پنوماتیک به جای مکانیکی و مجهز به کودکار جهت کاشت کود زیر بذر، سمپاشهای بومدار به جای لانس‌دار و...)
۲. جایگزینی ماشینهای فرسوده و کاهش سهم آن در فرآیند تولید (اعم از نیرو محرکه و ادوات)
۳. ارتقاء استانداردسازی ماشینهای کشاورزی
۴. اصلاح ترکیب تراکتورها و دنباله بندها به صورت جامع
۵. استفاده از سیستم‌های کشاورزی دقیق همچون ماشین‌های جریان متغییر و مجهز به yield monitoring

جهت‌گیری مرکز توسعه مکانیزاسیون کشاورزی جهت دستیابی به توسعه کمی و کیفی در راستای موارد ذیل می باشد:

۱. توسعه روشهای پایدار
۲. حمایت از تولید داخلی، کار و سرمایه ایرانی و بومی سازی
۳. حمایت از توسعه مکانیزاسیون کم نهاده و ارزان در راستای اقتصاد مقاومتی
۴. حمایت از فناوریهای نوین مکانیزاسیون کشاورزی
۵. حمایت از توسعه واحدهای حقیقی و حقوقی ارائه دهنده خدمات مکانیزاسیون (تشکلها، رانندگان حرفه‌ای، شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی، تعاونی‌های تولید و...)
۶. حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش مکانیزاسیون کشاورزی
۷. حمایت از استاندارد سازی ماشینهای کشاورزی
۸. مدیریت منابع اعتباری مکانیزاسیون کشاورزی در راستای اولویت‌های تولیدی بخش

۱۱-۳- سیمای زیربخش آب و خاک

استقلال و عدم وابستگی کشوردر عرصه مهم اقتصادی از جمله اهداف محوری انقلاب اسلامی است و دستیابی به این مهم بدون توجه به امنیت غذایی پایدار و نیز تامین مایحتاج ضروری مردم غیرممکن می‌باشد. منابع آب وخاک به‌عنوان مهم‌ترین عوامل تولید در بخش کشاورزی محسوب می‌شوند و در کشوری مانند ایران که با کمبود منابع آب مواجه است، حفظ واحیای منابع آب و خاک وتقویت زیرساخت‌های بخش کشاورزی یکی از حیاتی‌ترین ومهم‌ترین اولویت‌های بخش کشاورزی محسوب می‌شود. به‌طورکلی، فعالیت‌های آب وخاک به‌دلیل اهمیت بالای آن درحوزه‌های مختلفی چون فنی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مطرح می‌باشد. بر این اساس، مهمترین اهداف و فعالیت‌های معاونت آب وخاک عبارتند از:

۱. افزایش راندمان آبیاری
۲. حفاظت کمی و کیفی منابع آب وخاک
۳. افزایش بهره‌وری آب کشاورزی
۴. تقویت امنیت غذایی در چارچوب تولید و توسعه پایدار.

مهمترین فعالیت‌های آب وخاک در پروژه‌های زیر خلاصه می‌شوند:

۱. اجرای سامانه‌های نوین آبیاری با رویکرد آبیاری میکرو
۲. احداث شبکه‌های فرعی آبیاری و زهکشی
۳. طرح تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی و احداث جاده‌های دسترسی بین مزارع
۴. طرح اجرای عملیات آب وخاک در عرصه تشکل‌های کشاورزی
۵. انتقال آب بهینه کشاورزی(طرح انتقال آب با لوله)
۶. طرح مرمت و احیای قنوات و طرح‌های کوچک زود بازده تامین آب
۷. احداث و بهسازی کانال‌های آبیاری عمومی
۸. طرح یکپارچه‌سازی اراضی شالیزاری

۱۱-۴- معرفی نمونه‌های ملی بخش منابع پایه تولید

اکبر حسینی

مرتعدار نمونه

(بارندگی زیر ۲۰۰ میلی متر)

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / خواف

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۲ سال

شاخص اصلی: اجرای کلیه موارد در طرح ازجمله احیاء، حفاظت، کاهش دام و ایجاد اشتغال

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۲۲۰۰۰ هکتار

۲. رعایت کامل زمان ورود و خروج دام و رعایت تعداد دام بر اساس دام مجاز در طرح

۳. قرق در سطح ۲۲۰۰۰ هکتار

۴. رعایت اصول پراکنش دام و بهره‌برداران در عرصه به منظور جلوگیری از تراکم دام و تخریب عرصه با توجه به خشکسالی منطقه

۵. اجرای عملیات بوته‌کاری، بذر پاشی و نهالکاری

۶. استفاده از سایر ظرفیتهای مرتع مانندگیاهان دارویی و زنبورداری جهت افزایش درآمد و اشتغال پایدار

علی چراغی

مرتعدار نمونه

(بارندگی ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلیمتر)

استان/ شهرستان: کرمانشاه / گیلانغرب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۹ سال

شاخص اصلی: اجرای کلیه موارد در طرح از جمله حفاظت، احیا، کاهش دام و ایجاد اشتغال پایدار

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۴۵۰ هکتار
۲. بیمه نمودن مرتع
۳. رعایت کامل زمان ورود وخروج دام به عرصه و رعایت تعداد مجاز براساس طرح
۴. ایجاد آبشخور متناسب با تعداد دام به صورت پراکنده جهت جلوگیری از تجمع دام و تخریب عرصه
۵. قرق در سطح ۱۵۰ هکتار
۶. بذرپاشی و کپه کاری با گونه‌های اسپرس،یونجه در سطح ۱۲۰ هکتار
۷. استفاده از کود حیوانی جهت غنی سازی مرتع
۸. شرکت در کلاس‌های آموزشی –ترویجی و همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان
۹. کاشت درخت در مناطق حساس به فرسایش عرصه

مجید تنکابنی بند پی

مرتعدار نمونه

(بارندگی بالای ۴۰۰ میلیمتر)

استان/ شهرستان: مازندران / بابل

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۹ سال

شاخص اصلی:

اجـرای کلیـه مـوارد در طـرح از جملـه حفاظت،احیا،کاهـش دام وایجـاد اشـتغال پایـدار

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۱۰۰۰ هکتار
۲. رعایت کامل زمان ورود وخروج دام به عرصه و رعایت تعداد مجاز براساس طرح
۳. ایجاد اشتغال پایدار وپراکنش مناسب آبشخور درسطح طرح
۴. قرق در سطح ۷۰۰ هکتار و کنترل کامل آتش سوزی در سطح طرح
۵. شرکت در کلاسهای آموزشی-ترویجی و ارتباط موثر و مستمر با اداره منابع طبیعی
۶. استخدام قرقبان و حضور مستمر در عرصه
۷. استفاده از سایر ظرفیت‌های مرتع مانند کشت گیاهان داروئی و زنبورداری
۸. تشکیل تیم اطفاء حریق در منطقه

زهرا سطان پناه

آبخیزدار بیولوژیک نمونه

استان/ شهرستان: یزد / بهاباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۵ سال

شاخص اصلی:

۱. اجرای طرح آبخیزداری به منظور جلوگیری از مهاجرت
۲. ایجاد اشتغال برای بومیان منطقه
۳. کنترل سیلاب و افزایش میزان ذخایر آب‌های زیر زمینی منطقه

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۵۰۰ هکتار
۲. همکاری مفید و مستمر با مدیریت آبخیزداری
۳. اجرای کپه کاری در سطح ۱۲۰ هکتار، بذر پاشی در سطح ۲۵۰ هکتار و ۲۰۰ هکتار چاله فلسی و هلالی
۴. ایجاد سد خشکه چین و سنگ ملاتی و غیره
۵. تشویق و بکارگیری بانوان منطقه برای اجرای طرحهای آبخیزداری
۶. آموزش بانوان منطقه جهت اجرای طرح‌های منابع طبیعی
۷. کاشت گیاهان داروئی جهت افزایش درآمدو اشتغال پایدار

علی اکبر دباغ یزدی

آبخیزداری مکانیک نمونه

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ کاشمر

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۱ سال

شاخص اصلی:

۱-اجرای طرح آبخیزداری به منظور جلوگیری از مهاجرت
۲-ایجاد اشتغال پایداربرای بومیان منطقه
۳-کنترل سیلاب و افزایش میزان ذخایر آبی منطقه

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۱۰۰۰ هکتار
۲. همکاری موثر و مفید با مدیریت آبخیزداری
۳. شرکت در کلاس‌های آموزشی-ترویجی به صورت مستمر
۴. تشویق سایرین به منظور اجرای طرح‌های آبخیزداری
۵. احداث بند خشکه چین، بند بتونی، بانکت، استخر ذخیره و اسکله‌ریزی
۶. ایجاد اشتغال و جلوگیری از مهاجرت با کنترل سیلاب در منطقه
۷. کاشت درختان مثمره در منطقه طرح

سید احمد مولائی

صنوبر کار نمونه
(شمال و شمالغرب)

استان/ شهرستان: گیلان / صعومه سرا

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۷ سال

شاخص اصلی:

۱. کاشت گونه‌های متناسب با منطقه بر اساس توصیه‌های تحقیقاتی
۲. رعایت اصول پرورشی و مراقبتی

شاخص‌ها:

۱. استفاده از گونه‌های توصیه شده توسط بخش تحقیقات و اجرا
۲. رعایت اصول پرورشی وفاصله کشت بر اساس نوع گونه و هدف از کاشت
۳. شرکت در کلاس‌های آموزشی-ترویجی به صورت مستمر و تشویق سایرین برای تولید چوب از طریق کاشت صنوبر
۴. شرکت در نمایش گاه‌های بین المللی ترکیه و چین
۵. همکاری مستمر با بخش تحقیقات و اداره منابع طبیعی
۶. در اختیار قرار دادن ۲ هکتار از مزرعه به موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع جهت انجام فعالیت‌های تحقیقاتی
۷. اجرای طرح در سطح ۶۸ هکتار و ایجاد ۱۵ نفر اشتغال دائم

همت علی بیژنوند

صنوبر کار نمونه
(مناطق غیر شمال)

استان/ شهرستان: لرستان / چگنی

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۵ سال

شاخص اصلی

۱. کاشت گونه‌های متناسب با منطقه بر اساس توصیه‌های تحقیقاتی
۲. رعایت اصول پرورشی و مراقبتی

شاخص‌ها:

۱. کاشت گونه‌های توصیه شده توسط بخش تحقیقات و اجراء
۲. رعایت فاصله کشت متناسب با گونه و هدف از کشت
۳. اطلاعات کافی در ارتباط با مراحل رویشی درخت صنوبر
۴. استفاده مناسب و به موقع از کودهای شیمیایی و حیوانی در مراحل مختلف رشد درخت
۵. فروش محصول به خارج از استان به جهت کیفیت بالا
۶. همکاری موثر ومستمر با اداره کل منابع طبیعی
۷. رعایت اصول پرورشی و مراقبتی و عدم وجود آفت و بیماری

علی رازقی

مجری نمونه

پروژه مشارکت مردمی

تثبیت شن و بیابانزدایی

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / زیرکوه قاین

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۹ سال

شاخص اصلی:

۱. جلوگیری از حرکت شن‌های روان

۲. کنترل سیلاب از طریق افزایش سطح پوشش گیاهی

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۳۵۰ هکتاردر کانون بحران

۲. آموزش روستادیان حاشیه نشین و تشویق به همکاری جهت بیابانزدائی

۳. اجرای طرح با کاشت گونه هایی مانند تاغ،آتریپلکس

۴. همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان و شرکت مستمر در کلاسهای آموزشی- ترویجی

۵. کنترل ورود و خروج دام بر اساس موازین طرح

۶. ابیاری در شب به جهت کنترل تبخیروافزایش آبگیری گونه‌های کشت شده

فریدون عباسی

بهره بردار نمونه

محصولات فرعی جنگل ومرتع

استان/ شهرستان: اصفهان / فریدن

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۷ سال

شاخص اصلی

۱-رعایت کامل قرق و حفظ پوشش گیاهی منطقه

۲-اجرای صحیح اصول عملیات اصلاحی و احیای عرصه

۳-رعایت کامل اصول بهره برداری و جمع آوری محصول

شاخص‌ها:

۱. اجرای صحیح واصول عملیات اصلاحی و احیای عرصه
۲. رعایت کامل اصول بهره برداری و جمع آوری محصول
۳. اجرای طرح در سطح ۴۰۰ هکتار
۴. ایجاد اشتغال دائم در منطقه
۵. رعایت عملیات قرق و حفظ پوشش گیاهی
۶. استفاده از توصیه‌های فنی کارشناسان با نحوه تیغ زدن گیاه جهت تولید کتیرای مرغوب
۷. شرکت مستمر در کلاسهای آمزشی- ترویجی
۸. شرکت در کلاس‌های آموزشی –ترویجی و همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان

مراد فرهادی نسب

مجری نمونه
مدیریت منابع جنگلی
و طرح صیانت از جنگل
(جنگلهای زاگرس)

استان/ شهرستان: کرمانشاه / اسلام آباد

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۴۶ سال

شاخص اصلی:

۱. حفاظت و احیا عرصه
۲. کاشت گونه‌های دو منظوره
۳. حفظ ذخایرگیاهی موجود در منطقه

شاخص‌ها:

۱. اجرای طرح در سطح ۲۰۰۰ هکتار
۲. ایجاد کمربند حفاظتی به طول ۸۵ کیلومتر
۳. نهال کاری با گونه‌های بادام،گلابی وحشی،بنه در سطح ۲۰۰ هکتار
۴. خروج کامل دام و قرق کل سطح اجرای طرح
۵. کاشت گیاهان داروئی باریجه در سطح ۶ هکتار
۶. شرکت در کلاس‌های آموزشی-ترویجی و همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی
۷. ایجاد ۲ تیم ۱۰ نفره اطفا حریق در منطقه
۸. کاشت درختان درختان مثمره به منظور افزایش درآمد افراد

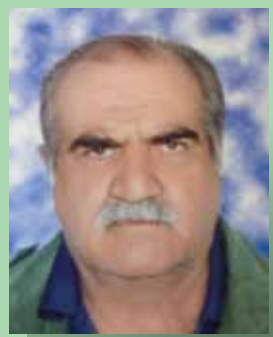

محمد حیدری دلفارد

خیر و حامی

نمونه منابع طبیعی و آبخیز

استان/ شهرستان: منطقه جنوب کرمان / جیرفت

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۴ سال

شاخص اصلی: اجرای کلیه موارد در طرح از جمله حفاظت،احیا، وایجاد اشتغال پایدار

شاخص‌ها:

۱. همکاری موثر با اداره کل منابع طبیعی جنوب کرمان
۲. کاشت نهال از گونه‌های کنار،کهور،اکالیپتوس در سطح ۴۰۰ هکتار
۳. تشکیل تیم حفاظتی و اطفاء حریق و کاهش ۱۰۰٪ آتش سوزی در منطقه
۴. حفاظت و احیاء و بهره برداری اصولی از درخت بنه
۵. حصارکشی به میزان ۵۰ هکتار از ذخیرگاه منطقه
۶. ایجاد آبشخور برای حیوانات منطقه بخصوص در ماه‌های گرم سال
۷. کنترل ورود و خروج دام و تشکیل تیم ۲۰ نفری قرقبان
۸. اجرای طرح‌های آبخیزداری به منظور افزایش ذخایر آبی منطقه

حسن شیر محمدیان

شرکت تعاونی نمونه
منابع طبیعی و آبخیزداری

استان/ شهرستان: خراسان شمالی / اسفراین

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۳۹ سال

شاخص اصلی : جلوگیری از مهاجرت، افزایش درآمد، اشتغال پایدار

شاخص‌ها:

۱. اجرای پروژه نهالکاری به مساحت ۵۰۰ هکتار
۲. اجرای پروژه مراقبت و نگهداری به مساحت ۳۶۰ هکتار
۳. اجرای پروژه مدیریت روان آب به مساحت ۳۰ هکتار
۴. راه اندازی ۳ واحد پرورش شتر مرغ و ۱ واحد پرورش مرغ بومی در راستای حفاظت از عرصه منابع طبیعی
۵. راه اندازی کارگاه تولیدی پیراهن با ظرفیت ۳۰ نفر به صورت مستقیم
۶. خریداری وتحویل دستگاه آبگرمکن خورشیدی و تنورگازی جهت جلوگیری از قطع درختان و بوته ها
۷. راه اندازی واحد پرورش قارچ و استخر پرورش ماهی
۸. همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان
۹. بازسازی قنوات منطقه و ساخت آبشخور در مناطق مختلف عرصه

فریدون گلی جودکی

تولید کننده نمونه
نهال جنگلی

استان/ شهرستان: لرستان/ چگنی

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳ سال

شاخص اصلی: تولید با کیفیت،رعایت اصول صحیح پرورش

شاخص‌ها:

۱. مشارکت مستمر در همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی در ارتباط با تولید نهال جنگلی
۲. کنترل آفات و بیماری در سطح نهالستان
۳. تولید نهال ۱۵۰ هزار اصله نهال سوزنی برگ و ۲۰۰ هزار اصله نهال پهن برگ
۴. نصب تابلو نهالستان و تفکیک گونه
۵. مشاور کارشناسی به خریداران نهالها و رصد نتیجه کاشت نهال‌های تولید شده
۶. همکاری با دانشگاه و کارشناسان در ارتباط با پایان نامه‌های دانشجویی
۷. استفاده از آبیاری تحت فشار به منظور کاهش مصرف آب و کنترل علف‌های هرز

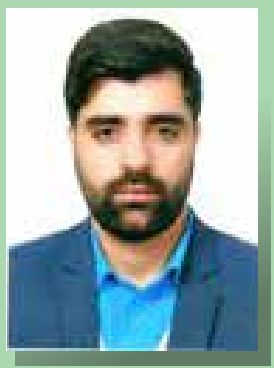

سجاد حیدری

شرکت نمونه

خدمات مکانیزاسیون

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / سربیشه

سطح تحصیلات: کارشناسی کشاورزی

سن: ۲۶ سال

عملکرد: دارنده انواع ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی به روز و تحت پوشش قراردادن بالغ بر ۱۸۰۰ بهره‌بردار در نقطه صفر مرزی

شاخص‌ها:

۱. مدیریت مناسب واحد جهت خدمات رسانی مطلوب به بهره‌برداران

۲. دارا بودن ماشین‌آلات نوین و حفاظتی جهت ارائه خدمات به بهره‌برداران

۳. تحت پوشش قرار دادن ۱۸۰۰ بهره‌بردار در نقطه صفر مرزی

۴. انجام خدمات مکانیزاسیون بصورت حرفه‌ای و پیشرفته در سطح ۱۵۰۰ هکتار زراعی، ۴۰۰ هکتار باغی و ۳۵۰۰ هکتار آیش

۵. برگزاری کارگاه آموزشی برای رانندگان و تراکتورداران شرکت، بخش و شهرستان با هماهنگی مدیریت جهاد کشاورزی

۶. مجهز به آزمایشگاه افتزنی، تعیین رطوبت و کیل‌گیری

علیرضا نوروزی

مدیر نمونه واحد تولید ماشین‌آلات، ادوات و تجهیزات کشاورزی

استان/ شهرستان: تهران / اسلام شهر

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۵ سال

عملکرد: تولید و تامین ماشینهای کشاورزی و رضایتمندی خریداران، طراحی و ساخت دستگاه‌ها، ادوات کشاورزی و صنایع تبدیلی و تولید با کیفیت بالا

شاخص‌ها:

۱. عضویت در انجمن جهانی ماشینهای کشاورزی
۲. دارا بودن گواهی تایید مرکز آزمون مکانیزاسیون کشاورزی برای ادوات تولیدی
۳. دارا بودن شبکه خدمات پس از فروش علمی و کار آمد به تمامی نقاط کشور
۴. دارای سایت رسمی و رصد نظرات و پیشنهادات مشتریان و نیز فروش اینترنتی
۵. ظرفیت تولید سالانه بالغ بر ۷۰۰ دستگاه دروگر دوار مور، ریگ خورشیدی، مور علفچین، چیزل پیله غلطکی و.....
۶. بهره‌گیری صحیح و کار آمد از روشهای بهینه‌سازی مصرف انرژی
۷. توجه ویژه به تولید کیفی و حفظ کیفیت محصولات و پایش مداوم محصولات
۸. توجه به نیازهای کشور با رویکرد تحلیل نیازهای مناطق مختلف کشور
۹. ارتباط مستمر و موثر با کارشناسان ترویج و بخشهای اجرائی

هوشنگ رنجبر

بهره‌بردار نمونه

در امور بهره‌برداری و نگهداری از شبکه آبیاری و زهکشی

استان / شهرستان: فارس/خرمبید

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۶۴ سال

عملکرد:

۱. ایفای نقش رهبری فنی و معتمد محلی

۲. اعمال مدیریت صحیح بهره‌برداری ونگهداری از شبکه

شاخص‌ها:

۱. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی و به‌کارگیری توصیه‌های فنی و ترویجی

۲. حل و فصل نمودن اختلافات احتمالی بین بهره‌برداران به‌صورت تعاملی و مشارکتی

۳. سرکشی مستمر از شبکه و ممانعت از تخریبهای احتمالی

۴. سرویس و نگهداری صحیح و مستمر تجهیزات و تاسیسات شبکه

۵. برگزاری جلسات مستمر با بهره‌برداران در خصوص مرمت و بازسازی احتمالی و امورات شبکه

۶. صرفه‌جوبی قابل توجه درمصرف آب

۷. رعایت برنامه زمانبندی و نوبت‌بندی استفاده از شبکه توسط بهره‌برداران

۸. اجرای مدیریت مناسب کشت و افزایش عملکرد تولید

۹. تغییر الگوی کشت از محصولات پر مصرف به محصولات کم‌آب‌بر

محمدرضا پورعباس‌جاغرق

بهره‌بردار نمونه

امور مشارکت در اجرا،

احداث و بهسازی سازه‌های آبیاری و زهکشی

استان/ شهرستان: خراسان رضوی/ طرقبه

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۵۲ سال

عملکرد:

۱. مشارکت در هزینه‌های مالی طرح
۲. صرفه‌جویی قابل توجه در مصرف آب
۳. پیشگامی، مطالعه و تحقیق و پیگیری مستمر در جهت اجرای طرح

شاخص‌ها:

۱. آبیاری کامل سطح موجود وافزایش عملکرد محصول
۲. ارتباط مستمر با کارشناسان جهاد کشاورزی
۳. شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی در زمینه مدیریت آب و باغداری
۴. اجرای مدیریت مناسب جامع باغی
۵. افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
۶. توجه به مسائل و موازین زیست محیطی و توسعه پایدار.

سید منصور یعقوبی کریک

بهره‌بردار نمونه

در امور بهره‌برداری و
نگهداری از طرح انتقال آب
با لوله

استان / شهرستان: کهگیلویه و بویراحمد / دنا

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۴۹ سال

عملکرد:

۱. رهبر فنی، معتمد محلی و پیشگامی در امور مشارکتی روستا
۲. شرکت در دوره‌های آموزشی و فعالیتهای ترویجی مشارکتی

شاخص‌ها:

۱. آبیاری کامل سطح موجود و افزایش عملکرد محصول
۲. رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
۳. ارتباط مستمر با کارشناسان آب و خاک و ترویج و به‌کارگیری توصیه‌های فنی
۴. جهت‌دهی آب صرفه‌جویی شده در راستای کاهش برداشت از حوضه
۵. پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
۶. مدیریت صحیح آبیاری بر طبق توصیه‌های کارشناسی
۷. مشارکت فعال در نگهداری از خط لوله

محمد ایمانی بلاسی

بهره‌بردار نمونه
در امور مشارکت و اجرای
طرح انتقال آب با لوله

استان/ شهرستان: آذربایجان شرقی / سراب

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۳۷ سال

عملکرد:

۱. پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
۲. کاهش برداشت آب از حوضه
۳. کاهش مصرف آب در اراضی تحت پوشش طرح

شاخص‌ها:

۱. افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از آب
۲. افزایش میزان کمی و کیفی محصولات تولیدی از طریق مدیریت صحیح آبیاری در مزرعه
۳. توجه به موازین زیست محیطی، استفاده از کودهای حیوانی و ریزمغذیها
۴. اصلاح الگوی کشت در جهت کشت محصولات کمآببر
۵. مدیریت صحیح آبیاری بر طبق توصیه‌های کارشناسی
۶. تسهیلگری در اجرای برنامه‌های آب و خاک در روستای محل سکونت
۷. اجرای روشهای کشاورزی حفاظتی در اراضی تحت پوشش طرح
۸. مشارکت فعال در دوره‌های آموزشی ترویجی و مهارتی و اجرای برنامه‌های تحقیقی و ترویجی
۹. مشارکت فعال در تشکل آبران

محمدرضا گلی مقدم

بهره‌بردار نمونه

در امور بهره‌برداری و نگهداری از سازه‌ها و تاسیسات آبیاری

استان/ شهرستان: گلستان / گرگان

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۲ سال

عملکرد:

۱. بهره‌وری بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
۲. پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن

شاخص‌ها:

۱. پیشرو در پذیرش یافته‌های نوین
۲. انتقال تجارب شخصی و یافته‌های به‌کارگرفته شده به سایر بهره‌برداران
۳. آبیاری کامل سطح موجود و افزایش عملکرد محصول
۴. توجه به موازین زیست محیطی و کشاورزی پایدار
۵. بهره‌گیری از توصیه‌های فنی کارشناسان جهاد کشاورزی
۶. شرکت در دوره‌های آموزشی ترویجی ومهارتی
۷. افزایش قابل توجه راندمان انتقال و مصرف آب

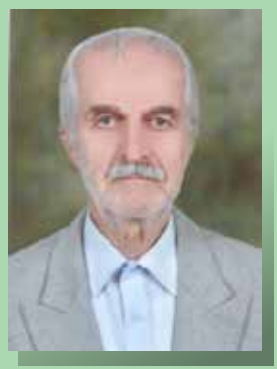

محمد امین اوطمیشی بوکانی

بهره‌بردار نمونه

در امور بهره‌برداری و نگهداری از کانال‌های آبیاری

استان/ شهرستان: آذربایجان غربی / مهاباد

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۷۵ سال

عملکرد:

۱. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی
۲. سرمایه‌گذاری شخصی در اجرای طرح

شاخص‌ها:

۱. مدیریت بهینه مصرف آّب
۲. صرفجویی قابل توجه در مصرف آب
۳. توجه به موازین زیست محیطی و کشاورزی پایدار
۴. ایفای نقش رهبر فنی و تسهیلگری در منطقه و ترغیب دیگر بهره‌برداران
۵. پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح
۶. به‌کارگیری توصیه‌های فنی و ارتباط با کارشناسان

عزت اله بیات

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری قرقرهای و ویل‌موو

استان/ شهرستان: همدان / قهاوند

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۸۲ سال

عملکرد:

۱. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی
۲. مشارکت در فعالیتهای آموزشی و ترویجی و همکاری نزدیک با کارشناسان بخش

شاخص‌ها:

۱. بهره‌برداری و مدیریت مناسب سیستم آبیاری اجرا شده
۲. صرفجویی قابل توجه در مصرف آب
۳. پیشگام بودن در اجرای سیستم و پیگیری در این خصوص
۴. توجه به نیاز آبی گیاه و اجرای صحیح دورو ساعت آبیاری
۵. سرویس و نگهداری صحیح سیستم آبیاری
۶. ایفای نقش رهبری فنی در منطقه
۷. آبیاری کامل سطح موجود و افزایش عملکرد محصول

سجاد ایمانی

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری بارانی
(سنترپیوت و لینیر)

استان/ شهرستان: گلستان / علی آباد کتول

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۳۴ سال

عملکرد:

۱. افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
۲. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی
۳. توجه به مدیریت جامع مزرعه

شاخص‌ها:

۱. مشارکت فعال در برنامه‌های آموزشی و ترویجی
۲. مشارکت مالی در اجرای طرح
۳. صرفجویی قابل توجه در مصرف آب
۴. دارا بودن تحصیلات کشاورزی و به‌کارگیری از آن در امر مدیریت مزرعه
۵. آشنایی با سیستم و بهره‌برداری و نگهداری مناسب از آن
۶. پیشگام بودن در اجرای سیستم و پیگیری در این خصوص
۷. توجه به مدیریت مناسب تغذیه گیاهی
۸. بهره‌گیری از نظرات کارشناسان در امر انتخاب، اجرا و مدیریت و بهره‌برداری از سیستم
۹. توجه به نیاز آبی گیاه و اجرای صحیح دورو ساعت آبیاری

نادر نجفی کهنوج

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری موضعی
(نوار تیپ)

استان/ شهرستان: جنوب کرمان / فاریاب

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۴۰ سال

عملکرد:

۱. افزایش قابل توجه راندمان آبیاری

۲. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی

شاخص‌ها:

۱. مشارکت مالی در اجرای طرح

۲. مشارکت فعال در برنامه‌های آموزشی و ترویجی و به‌کارگیری توصیه‌های تحقیقاتی

۳. برخورداری از مقبولیت اجتماعی

۴. شناخت مناسب از سیستم آبیاری

۵. سرویس و نگهداری مناسب و به‌موقع سیستم آبیاری.

۶. رعایت قطعه‌بندی صحیح آبیاری

۷. پیگیری جدی و پیشقدم بودن در اجرای طرح

۸. اعمال مدیریت صحیح تغذیه گیاهی از طریق مشاوره با کارشناسان.

حبیباله حبیبی

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری موضعی
(روسطحی)

استان/ شهرستان: قزوین / قزوین

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۳۷ سال

عملکرد:

۱. کاهش برداشت از منابع آب پس از اجرای سیستم
۲. استفاده بهینه از منابع آب و مدیریت صحیح آبیاری

شاخص‌ها:

۱. شناخت کافی از سیستم آبیاری و بهره‌برداری و نگهداری مناسب آن
۲. افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
۳. دارابودن تحصیلات کشاورزی و بکارگیری از آن در مدیریت مزرعه
۴. بکارگیری توصیه‌های فنی کارشناسان طراحی و ارتباط تنگاتنگ با کارشناسان جهاد کشاورزی
۵. توجه به دور صحیح آبیاری و نیاز آبی گیاه
۶. توجه به مقوله‌های زیست محیطی از طریق مصرف کودهای آلی و حیوانی، مبارزه غیرشیمیایی با علفهای هرز، مصرف بهینه سموم کشاورزی و استفاده از مبارزه تلفیقی آفات و بیماریهای گیاهی
۷. رهبرفنی، پیشگامی و مشارکت فعال در برنامه‌های ترویجی
۸. اعمال مدیریت صحیح تغذیه گیاهی

سهیل شریف

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری موضعی
(زیرسطحی)

استان/ شهرستان: کرمان / سیرجان

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۷ سال

عملکرد:

۱. افزایش راندمان آبیاری
۲. توجه به مدیریت جامع باغ
۳. شناخت کافی از سیستم آبیاری، نظارت مستقیم و مستمرو سرویس و نگهداری صحیح آن

شاخص‌ها:

۱. استفاده از ابزارهای هوشمند کنترل فرآیند آبیاری
۲. برخورداری از مقبولیت اجتماعی، مشارکتپذیری در فعالیتهای انتقال یافته‌ها و برنامه‌های ترویجی
۳. توجه به مقوله تحقیق و توسعه و بکارگیری نیروی کارشناسی متخصص
۴. همکاری با انجمنهای تخصصی در زمینه سیستمهای آبیاری و فرآیندهای تولیدی
۵. افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
۶. بهره‌برداری و نگهداری مناسب از سیستم آبیاری
۴. سهیم بودن در سرمایه‌گذاری طرح
۷. توجه به مدیریت جامع باغ از جمله رعایت صحیح اصول آبیاری و تغذیه گیاه و در نتیجه افزایش سطح کمی و کیفی محصول تولیدی
۸. توجه به مقوله‌های زیست محیطی و توسعه پایدار

علی جانی میرزاقلی

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری کم‌فشار

استان/ شهرستان: خراسان جنوبی / فردوس

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۳۹ سال

عملکرد:

۱. افزایش راندمان آبیاری

۲. شرکت فعال در دوره‌های آموزشی و ترویجی و بکارگیری توصیه‌های فنی

شاخص‌ها:

۱. پیشگامی در اجرای طرح در منطقه و ایفای نقش الگویی در منطقه

۲. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی و کارشناسی

۳. آبیاری کامل سطح و بهبود عملکرد تولید

۴. بهره‌برداری مناسب از سیستم آبیاری

۵. انتقال توصیه‌های فنی به سایر کشاورزان

۶. پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح

خدابخش القاسی

بهره‌بردار نمونه

سیستم آبیاری بارانی
(کلاسیک ثابت)

استان/ شهرستان: کرمانشاه / کرمانشاه

سطح تحصیلات: فوق دیپلم

سن: ۶۳ سال

عملکرد:

۱. بهره‌وری بیشتر و بهینه از آب از نظر تولید و عملکرد
۲. کاهش برداشت از حوضه آبی پس از اجرای سیستم

شاخص‌ها:

۱. افزایش راندمان آبیاری
۲. مشارکت فعال در برنامه‌های آموزشی ترویجی
۳. تغییر الگوی کشت از کشتهای با نیاز آبی بالا به کشت‌هایی با نیاز آبی کمتر
۴. مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی کارشناسان
۵. پیشگامی و پیگیری جدی در اجرای طرح
۶. رعایت موازین زیست محیطی و پایداری
۷. ایفای نقش مشارکتی و تسهیلگری در ساماندهی مدیریت منابع آبی در منطقه
۸. شناخت مناسب سیستم آبیاری و سرویس و نگهداری به‌موقع آن.

محمدرضا عبدالحی

بهره‌بردار نمونه
تجهیز، نوسازی و
یکپارچگی اراضی

استان/ شهرستان: قم / قم

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۱ سال

عملکرد:

۱. انجام فعالیت مشارکتی و تعامل و هماهنگی کامل با بهره‌برداران
۲. کاهش چشمگیر تعداد قطعات پس از انجام عملیات یکپارچه‌سازی اراضی با وجود اراضی خردهمالکی و تعداد بالای بهره‌برداران قبل از اجرای طرح

شاخص‌ها:

۱. افزایش راندمان انتقال، توزیع و مصرف آب
۲. جابجایی مناسب قطعات
۳. رضایت بهره‌برداران پس از انجام عملیات یکپارچه‌سازی اراضی
۴. تغییر الگوی کشت پس از اجرای طرح
۵. اصلاح و احداث کانالها در اراضی و احداث جاده بین مزارع
۶. آگاهی از موقعیت اراضی کلیه بهره‌برداران
۷. پیگیری مستمر و جدیت در اجرای طرح
۸. ارتباط با کارشناسان کشاورزی و شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی

کاظم غلامزاده مهرآبادی

بهره‌بردار نمونه

نگهداری و بهره‌برداری از قنوات

استان/ شهرستان: یزد / ابرکوه

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۱ سال

عملکرد:

۱. فعالیت اجتماعی به عنوان مسئول گروه و مقولیت عمومی

۲. تقبل و پرداخت شخصی بخش عمده‌ای از هزینه‌های بازسازی و نوسازی با وجود عمومی بودن قنات

شاخص‌ها:

۱. افزایش آبدهی قنات پس از اقدامات انجام شده

۲. جلب مشارکت مالی و فیزیکی بهره‌برداران و گردآوری مبالغی بیش از مبلغ خودیاری

۳. ممانعت از ورود فاضلاب شهری به قنات

۴. حفظ حریم قنات از طریق احداث دایک حفاظتی

۵. صرفه‌جویی در مصرف آب پس از بازسازی و نوسازی قنات و اجرای سیستم آبیاری کمفشار در پایین دست

۶. استفاده از روشهای خلاقانه در امر مرمت و بازسازی قنات

۷. پیگیری مستمر و جدی و پیشقدم شدن در اجرای طرح

۸. به‌کارگیری توصیه‌های فنی کارشناسان کشاورزی

۱۲- کمیته فنی
صنایع تبدیلی و تکمیلی
بخش کشاورزی

۱۲. کمیته فنی بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

۱-۱۲. سیمای صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

امنیت غذایی به معنی اطمینان از دسترسی همه مردم به غذای کافی، سالم و مغذی در تمام اوقات به منظور داشتن زندگی سالم و فعال و براساس ترجیحات غذایی یعنی تحقق چهار اصل ذیل میسر می باشد:

۱- فراهم بودن یا تامین غذای کافی(کمی و کیفی) (Availability)

۲- ثبات غذا و دسترسی به آن در هر زمان (Stability)

۳- قابل دسترس بودن از نظر اقتصادی و فیزیکی (Access to food)

۴- مفید و کارابودن غذا(Food utilization)

تحقق چهار اصل مذکور درگرو تولید مناسب، کافی و فرآوری مواد خام کشاورزی از طریق صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی امکان‌پذیر است.

صنایع کشاورزی به لحاظ نقش و اهمیتی که در توسعه بخش کشاورزی است دارای جایگاه ویژه می باشد. برای صنایع کشاورزی (Agro industry) تعاریفی از دیدگاه کمیسیون اقتصاد هیات دولت و وزارت جهاد کشاورزی ارایه شده است:

۱.تعریف ارائه شده از صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در کمیسیون اقتصاد هیات دولت :

صنایع تبدیلی و تکمیلی به صنایعی اطلاق می‌گردد که به فرآوری و عمل‌آوری مواد نباتی و حیوانی (زراعی، باغی، شیلاتی، دام‌وطیور، جنگل و مرتع) می‌پردازد فرآوری دربرگیرنده تغییرات فیزیکی، شیمیایی، نگهداری، بسته‌بندی و توزیع است.

۲.تعریف صنایع تبدیلی و تکمیلی از دیدگاه وزارت جهاد کشاورزی :

به فرآوری محصولات کشاورزی، دامی، شیلاتی، منابع طبیعی و... اطلاق می‌گردد. این فرآوری(اولیه، ثانویه و نهایی) شامل حفظ و نگهداری از طریق شیمیایی، فیزیکی، نگهداری در سردخانه و انبار، بسته‌بندی و توزیع می‌باشد.

در حال حاضر تعداد واحدهای صنایع غذایی ۴/۱۶ درصد از کل صنایع کشور را شامل می‌شود. همچنین این بخش ۱۵٪ ازسهم اشتغال شاغلان، ۱۷٪ از سهم سرمایه‌گذاری و ۳/۹٪ ارزش افزوده کل کشور را به خود اختصاص داده است.

ضرورت توسعه صنایع کشاورزی در دستیابی به اهداف توسعه

به دلیل ویژگی‌های خاص محصولات کشاورزی از جمله فساد پذیری بالای آنها، فصلی بودن تولید و غیر قابل مصرف بودن اکثر آنان بدون فرآوری، گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری مواد غذایی برای تمامی ملت‌ها دارای ارزش استراتژیک می باشد.

اهمیت صنایع کشاورزی:

نمودار شماره ۹ به صورت خلاصه اهمیت صنایع کشاورزی را نمایان می کند.

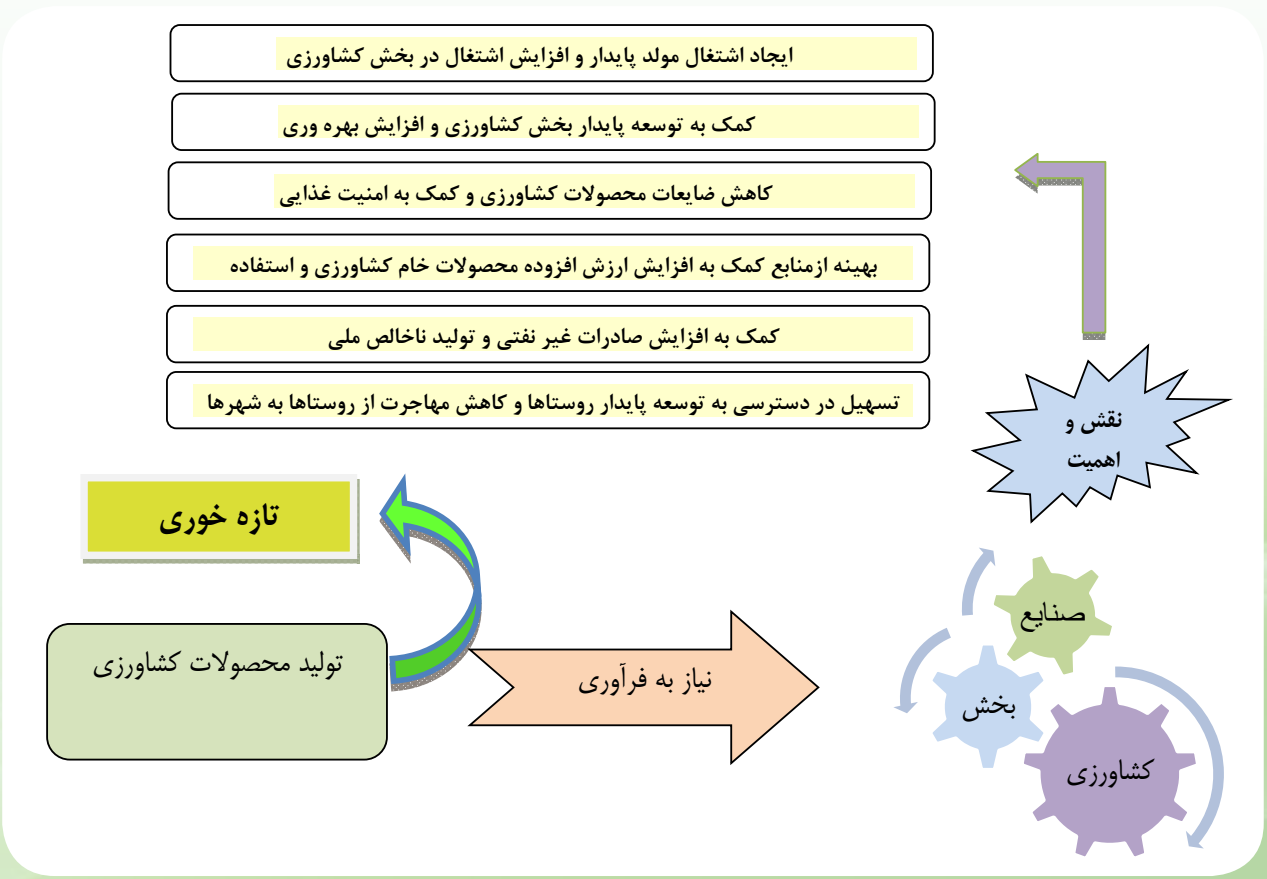

نمودار شماره ۹- نقش و اهمیت صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

قابلیت جذب محصولات کشاورزی در واحدهای صنایع تبدیلی :

یکی از نکات حایز اهمیت در صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی، فراهم بودن زمینه جذب محصولات کشاورزی و انجام عملیات فراوری بر روی آن‌ها است. جدول ذیل بیانگر ظرفیت جذب محصولات کشاورزی در کشور است

جدول شماره ۳۹- ظرفیت فرآوری محصولات کشاورزی در واحدهای صنایع غذایی کشور

ردیف	نام محصول	ماده خام (میلیون تن)	پروانه بهره برداری ظرفیت (میلیون تن)
۱	محصولات زراعی	۶۸,۰۷	۶۲
۲	محصولات باغی	۱۵,۹۶	۱۰,۸
۳	محصولات دامی	۱۱,۹۶	۱۵,۴
۴	محصولات شیلات	۰,۸۴	۱,۲
جمع کل		**۹۶,۸۳**	**۸۹,۴**

نقاط قوت و فرصت‌ها (صنایع کشاورزی) :

۱. ایجاد ارزش افزوده بالا در محصولات
۲. سابقه طولانی صنایع غذایی در کشور
۳. اجباری‌بودن استاندارد محصولات غذایی
۴. مالکیت غیردولتی در بخش (۹۷درصد)
۵. مجاورت با بازارهای منطقه‌ای و امکان صادرات
۶. حمایت تعرفه‌ای بیشتر نسبت به کالاهای صنعتی
۷. وجود نماد حلال و اهمیت آن در کشورهای مسلمان
۸. وجود مواد اولیه متنوع و مقام اول تولید برخی محصولات
۹. امکان تولید برخی ماشین‌آلات مورد نیاز در داخل
۱۰. وجود نیروهای با سابقه و متخصص در بخش

برنامه‌ها، سیاستهای راهبردی و اولویتها :

۱. تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و بازسازی و نوسازی صنایع کشاورزی قدیمی
۲. هم‌افزایی بین بنگاه‌ها از طریق تشکیل خوشه‌ها، و انجام فعالیت‌های برون‌سپاری.
۳. تسری پوشش بیمه‌های جبران خسارت به زنجیره صنایع‌غذایی و تبدیلی
۴. بازسازی و نوسازی صنایع‌تبدیلی و تکمیلی و تجهیز آنها به فناوری‌های نوین.
۵. توسعه عملیات پس از برداشت و گسترش ظرفیت انبارهای فنی و سردخانه‌ها
۶. تلاش برای اعمال نرخ ترجیحی سود تسهیلات‌های صنایع تبدیلی
۷. هماهنگی با سایر زیربخش‌ها برای تکمیل زنجیره فرایند تولید تا مصرف
۸. توجه ویژه به فرآوری محصولات مهم و اساسی و همچنین حمایت از برندسازی
۹. ایجاد توازن بین ظرفیت‌های تولید و فراوری محصولات با توجه به موقعیت مکانی

جایگاه صنایع غذایی در اسناد فرا دستی کشور

قانون تشکیل وزارت جهادکشاورزی

ماده ۸ قانون تاسیس وزارت جهاد کشاورزی (مصوب ۶/۱۰/۱۳۷۹ مجلس شورای اسلامی):
توسعه و حمایت از صنایع کوچک تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و صنایع روستایی در چارچوب سیاست‌های صنعتی کشور به عهده وزارت جهاد کشاورزی است

۱. برنامه پنجم :
بند ب ماده ۱۴۵: ورود مواد اولیه مورد نیاز صنایع تبدیلی و تکمیلی با مجوز وزارت جهادکشاورزی
ماده ۱۴۴ : حمایت هدفمند از استقرار و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب‌های تولیدی
تبصره ۲ بند ب ماده ۱۴۵: تعیین تعرفه و شرایط واردات فراورده‌های غذایی با مسئولیت وزارت جهاد کشاورزی

۲. قانون افزایش بهره‌وری :
ماده ۶ : تکلیف دولت در خصوص واگذاری وظایف تصدی‌گری در راستای حمایت از صنایع تبدیلی وتکمیلی کشاورزی
ماده ۱۹ : به منظور افزایش تولید وایجاد اشتغال ، ضرورت حمایت از صنایع تبدیلی وتکمیلی کشاورزی
ماده ۲۰: به دولت اجازه داده شده است برای تامین منابع مالی طرحهای صنایع تبدیلی، تکمیلی ونگهداری کشاورزی میزان اعتبارات بانک کشاورزی را افزایش دهد

دلایل تمرکز صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی:

۱. تامین امنیت غذایی به عنوان یکی از وظایف اصلی در قانون وزارت جهاد کشاورزی گنجانده شده است قطعا برنامه ریزی جهت تحقق این امر مهم فقط با نگرش جدید از کشاورزی مدرن که توسط فائو تعریف شده و شامل تولید؛ فرآوری، نگهداری و توزیع محصولات کشاورزی یعنی از مزرعه تا سفر می‌گردد امکان‌پذیر می‌باشد.

۲. صنایع تبدیلی و تکمیلی ماهیتاً نوعی فعالیت کشاورزی به عبارت دیگر اغلب صنایع تبدیلی با توجه به تناوب تولید محصولات کشاورزی در زمانبندی‌های فصلی سال فعالیت خود را بیشتر یا کمتر می‌کنند لذا در مقطعی از سال و فصول مشخص این صنایع نیازمند توجه ویژه هستند از جمله مرحله خرید مواد اولیه در مرحله برداشت محصول، پس طبیعی است که وزارت متبوع (بخش کشاورزی) در این موضوع آگاهی بیشتری داشته می‌تواند به تخصیص منابع اعتباری در موقع لزوم اقدام نموده صنعت مربوطه را حمایت کند

۳. صنایع تبدیلی کشاورزی تکمیل شده زنجیر تولید و ارتباط‌دهنده و کامل‌کننده پیوندهای پسین و پیشین فعالیت‌های کشاورزی، صنعتی و خدماتی است قرار گرفتن این صنعت در جایگاه واقعی خود می‌تواند به شکوفایی بخش کشاورزی سایر بخش‌ها بیانجامد.

۴. در ورود به بازارهای جهانی و پیوستن با سازمان تجارت جهانی قطعاً نقش بخش کشاورزی اجتناب‌ناپذیر است و وجود صنایع غذایی در این بخش می‌تواند نقش آنرا بیشتر تقویت نماید. لازم به ذکر است که در اسناد سازمان تجارت جهانی کلیه محصولات فرآوری شده (صنایع غذایی در بخش کشاورزی لحاظ گردیده است).

۵. تجارب کشورهایی که توسعه و حمایت از صنایع‌غذایی در وزارت کشاورزی آنها است مبین ضرورت پیوسته بودن این دو در کنار هم است برخی از این کشورها عبارتند از: مالزی، آمریکا، انگلستان، اندونزی، فیلیپین، کره جنوبی، ژاپن، سری لانکا، استرالیا، ارمنستان، دانمارک، پاکستان، سوئد، کامبوج، روسیه، ایرلند، فرانسه، آلمان، برزیل، نیوزلند، ترکیه

۶. وجود دفتر تخصصی صنایع غذایی در ستاد وزارت و نیز وجود تشکیلات مناسب برای این امر در سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها و حتی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان‌ها و وجود مراکز تحقیقاتی بخش کشاورزی متناسب با نیاز فرآوری و صنایع مرتبط با این محصولات داشته باشد از امتیازات این بخش برای تولی‌گیری صنایع‌غذایی می‌باشد.

۷. درصد قیمت تمام شده محصولات فرآوری شده در کارخانجات صنایع تبدیلی در مواد اولیه کشاورزی که لزوماً می‌بایست دارای واریته مناسب باشد تشکیل می‌دهد این موضوع، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری متمرکز را در یک وزارتخانه به هدف تولید محصولات کشاورزی به قیمت تمام شده واریته مناسب برای فرآوری، استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی در قطب‌های عمده محصولات کشاورزی به منظور جلوگیری از حمل و نقل مواد اولیه با توجه به فسادپذیری سریع آنها و گسترش کشت و صنعت‌ها در مناطق مستعد بیش از پیش ضروری می‌نماید.

۱۲-۲-معرفی نمونه‌های ملی صنایع تبدیلی و تکمیلی و امور بازرگانی

محسن احتشام
(ترویج زعفران)

مدیر نمونه واحد

صنایع تبدیلی و تکمیلی
(باغی)

استان / شهرستان: خراسان جنوبی / قاین

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۵۸ سال

عملکرد: استاندارد سازی، درجه بندی، بسته بندی، برند سازی و صادرات زعفران، زرشک و سایر فرآورده‌های گیاهی مفید – تولید نوشیدنی انار و زرشک

شاخص‌ها:

۱. تولید محصولات با کیفیت و قیمت مناسب و رقابتی
۲. صادرات محصولات به کشورهای مختلف از جمله اروپایی و امریکای شمالی
۳. ایجاد زنجیره ارزش از طریق ارتباط مناسب و علمی با بهره بردارن منطقه و ادامه فرآیند تا شبکه داخل کشور و صادرات.
۴. دارابودن کادر فنی مجرب و متخصص برای تولید محصولات صادراتی
۵. مشارکت در تولید در منطقه و بهینه‌سازی فرایند تولید
۶. اهتمام ویژه به آموزش بهره برداران در جهت بهبود فرآیند تولید و برداشت محصولات به صورت بهداشتی و در جهت تولید کیفی
۷. برندسازی و صادرات محصولات و جایگزینی با خامفروشی خصوصا در بخش صادرات
۸. دارا بودن آزمایشگاه آکرودیته فعال
۹. دارا بودن بخش بازرگانی قوی و فعال
۱۰. توجه ویژه به تحقیق و توسعه و برنامه‌های مناسب با شرایط بازار

ناصر ارشدی
(دشت ارم فارس)

مدیر نمونه واحد

واحد صنایع تبدیلی و
تکمیلی (زراعی)

استان/ شهرستان: فارس / سپیدان

سطح تحصیلات: کارشناسی ارشد

سن: ۶۹ سال

عملکرد: تولید کنسرو و کنسانتره گوجه فرنگی با کیفیت صادراتی

شاخص‌ها:

۱. به کارگیری تیم کارشناسی متخصص در راستای تولید کیفی
۲. طراحی مناسب فرآیند تولید و استفاده مناسب از اتوماسیون در خط تولید
۳. دارا بودن کیفیت تولید بالا با قابلیت صادرات به کشورهای اروپایی
۴. توجه به تحقیق و توسعه و بهینه سازی فرآیندها در تولید
۵. دارا بودن شرایط خوب تولید (GMP)
۶. توجه کافی به مدیریت کیفیت و دارا بودن استانداردهای ملی و بین المللی
۷. بهینه سازی مناسب مصرف انرژی در کلیه فرآیندهای تولید
۸. ایجاد فرصتهای شغلی دائم و فصلی در منطقه
۹. رعایت کامل مسائل بهداشت و ایمنی در واحد تولیدی.
۱۰. دارا بودن واحد تحقیق و توسعه فعال

قدرت حاج نوری
(شرکت ناب پروتئین مهر)

مدیر نمونه واحد

واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (دامی)

استان/ شهرستان: اردبیل / اردبیل

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۳ سال

عملکرد: دارا بودن زنجیره تولید و تبدیل گوشت مرغ

شاخص‌ها:

۱. توجه کامل به اصول علمی و بهداشتی تولید
۲. استفاده مناسب از ماشین آلات و اتوماسیون در خط تولید مطابق استانداردهای روز دنیا
۳. دارابودن زنجیره تولید و توجه به کیفیت مناسب محصول نهایی
۴. برنامه ریزی مناسب برای صادرات محصول و نیز توجه به نیاز بازار داخل کشور
۵. آموزش و باز آموزی مستمر پرسنل جهت حفظ کیفیت محصول تولیدی
۶. به کارگیری و دارا بودن تیم کارشناسی قوی در تمامی فرآیندهای تولید
۷. توجه به پتانسیل‌های استانی و نیازهای ملی و منطقه ای
۸. دارا بودن شرایط خوب تولید (GMP)
۹. رعایت مناسب مسائل زیست محیطی در فرآیند تولید
۱۰. دارا بودن شبکه پخش مویرگی و فروشگاه‌های زنجیره ای

محمدرضا فیاض
(بهار رز چناران– عالیس)

مدیر نمونه واحد

واحد صنایع تبدیلی و
تکمیلی (لبنی)

استان/ شهرستان: خراسان رضوی / مشهد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶ سال

عملکـرد: تولیـد فرآورده‌هـای لبنـی بالـغ بـر ۱۳۰۰۰۰ تـن – تنـوع تولیـدات و بسـته بنـدی

شاخص‌ها:

۱. تولید محصولات کیفی و مطابق با استانداردهای ملی و بین المللی
۲. دارا بودن بخش تحقیق و توسعه قوی و کارآمد(R&D)
۳. هدف گذاری تولید و عرضه محصولات کیفی مطابق با نیازهای داخلی و صادراتی
۴. رعایت شرایط خوب تولید از طریق رعایت کلیه فاکتورهای GMP
۵. آموزش و بازآموزی مستمر و به روز کلیه پرسنل از طریق بخش آموزشی قوی در مجموعه
۶. دارا بودن صادرات و حفظ و توسعه بازارهای صادراتی
۷. توجه به مدیریت کیفیت در کلیه فرآیندهای تولید و رعایت تمامی پروتکل‌های HACCP
۸. رعایت استانداردهای بین المللی مدیریت با اخذ ایزوها، مشارکت در تدوین استانداردهای ملی
۹. تنـوع در تولیـد محصـولات و توجـه بـه نیـاز بازارهـای داخلـی و منطقه‌ای
۱۰. ایجاد اشتغال پایدار در منطقه تولید.

هوشنگ بهرامی
(فرآورده‌های غذایی ماهور)

مدیر نمونه واحد

واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (شیلاتی)

استان/ شهرستان: اصفهان / اصفهان

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۶ سال

عملکرد: تولید غذاهای آماده و نیمه آماده و منجمد

شاخص‌ها:

۱. تلاش در جهت تولیدات با کیفیت مناسب و متناسب با نیاز بازار
۲. دارا بودن بخش کنترل کیفی و آزمایشگاه فعال
۳. به کارگیری نیروهای متخصص کارشناسی در فرآیند تولید
۴. توجه کافی به آموزش و بازآموزی پرسنل فنی مجموعه
۵. تنوع تولید با توجه به نیازهای بازار
۶. تحقیق و توسعه در راستای نیاز بازار
۷. دارا بودن سیستم ردیابی تا مصرف کننده نهایی و لحاظ نظرات مصرف کنندگان جهت ارتقاع کیفیت محصولات تولیدی.
۸. برند سازی از طریق کیفی سازی محصولات

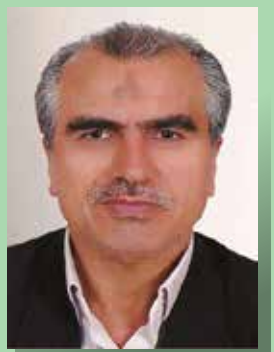

محمد خدابخشی

شرکت تولید آرد کنگان

استان/ شهرستان: سیستان و بلوچستان / زاهدان

سطح تحصیلات: کارشناس

سن: ۶۷ سال

عملکرد: توسعه فضای کسب وکار در استان سیستان و بلوچستان

شاخص‌ها:

۱. استفاده از تکنولوژی مدرن
۲. کیفیت آرد تولیدی
۳. همکاری گسترده با تشکل‌های صنفی آسیابانی ونانوایی
۴. تنوع در تولید انواع آرد
۵. ارائه آرد با کیفیت و در نتیجه به حد اقل رساندن ضایعات نان.
۶. ایجاد اشتغال.

گل محمد بامری

صادرکننده نمونه
گیاهان دارویی
(شیرین دارو)

استان / شهرستان: فارس / شیراز

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۶ سال

عملکرد: تولید و صادرات فرآورده‌های شیرین بیان

شاخص‌ها:

۱. در حوزه تولید : تولید قریب به ۲,۰۰۰ تن عصاره (پودر و جامد) شیرین بیان در سال (دو هزار تن)
۲. در حوزه مصرف مواد اولیه : مصرف بالغ بر ۱۴,۰۰۰ تن ریشه طبیعی و مرطوب گیاه شیرین بیان در سال (چهارده هزار تن)
۳. در حوزه فروش و صادرات محصول : قریب به ۱,۵۰۰ تن صادرات در سال (هزارو پانصد تن)
۴. ارز آوری از محل صادرات : قریب به ۷ میلیون دلار در سال (هفت میلیون دلار)
۵. مقاصد صادراتی : کشورهای اروپائی علی الخصوص آلمان
- امارات متحده عربی
- آسیای جنوب شرقی
و دیگر کشورها.....

جواد فشنگچی بناب

صادرکننده نمونه
فرآورده‌های غلات

استان/ شهرستان: آذربایجان شرقی / بناب

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶ سال

عملکرد: تولید ۶۰۰ تن آرد در روز با کیفیت بالا و تنوع محصول
کسب مقام اول صادرات آرد گندم در سال ۱۳۹۶ در کشور

شاخص‌ها:

۱. احداث و راه‌اندازی کارخانه مدرن جدید آرد با ظرفیت ۶۰۰ تن در روز
۲. راه‌اندازی کارخانه خوراک دام و طیور با ظرفیت ۷۵۰ تن در روز
۳. راه‌اندازی واحد گونی بافی جهت تکمیل زنجیره به ظرفیت ۱۰۰ هزار تخته در روز
۴. راه اندازی واحدهای تولید نان سنتی زنجیرهای در استان از آرد کامل گندم و ارائه نان با کیفیت
۵. صادرات آرد به میزان ۳۲ هزار تن در سال ۱۳۹۶ به ارزش ۸/۸۰۰/۰۰۰ تقریبی ۸ میلیون و هشتصد هزار دلار
۶. ایجاد اشتغال برای ۳۵۰ نفر به صورت مستقیم
۷. کسب مقام اول صادرات آرد در کشور در سال ۱۳۹۶ از محل ورود موقت گندم

یونس زارعی

سیلوی نمونه

آرمان توسعه غرب

استان/ شهرستان: کردستان / قروه

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۵۶ سال

عملکرد: استفاده از آخرین تکنولوژی روز دنیا از (کشور کانادا)

تخلیه روزانه حدود ۴۰۰ کامیون در نتیجه رضایت مندی کشاورزان

شاخص‌ها:

۱. استفاده از آخرین تکنولوژی روز دنیا از (کشور کانادا)
۲. تخلیه روزانه حدود ۴۰۰ کامیون نتیجه رضایت مندی کشاورزان
۳. سیستم یکپارچه توزین و صدور سند خرید گندم همزمان و بلافاصله پس از تخلیه
۴. جلوگیری از ورود گندم‌های غیراستاندارد، وارداتی و دارای رطوبت غیر استاندارد که منشاء آفت و آلودگی است
۵. نظارت دقیق و مستمرتوسط دو تیم مجرب قبل از ورود کامیون حامل گندم به داخل سیلو، در هنگام تخلیه بر روی حفره تخلیه پس از تجزیه آزمایشگاهی، تجزیه دقیق در آزمایشگاه توسط مسئول فنی و یک نفر کارشناس دستیار مسئول فنی به طوری که پس از ده سال فعالیت تا کنون مغایرت افتی و کیفی با سایر مراکزی که گندم‌ها را حمل و انتقال شده اندنداشته اند.
۶. استقرار سیستم توزین یکپارچه و دیجیتال بدون دخالت دست
۷. دست یافتن به روش مطلوب نگه داری گندم در سیلو به طوری که تاکنون هیچگونه آلودگی و آفتی در گندم‌ها ملاحظه نشده است.
۸. به علت دقت در عملیات خرید (عدم خرید گندم سنوات گذشته ـ خارجی و دارای رطوبت بالا) بدون کمترین دغدغه ای گندم‌ها برای مدت طولانی قابل نگهداری می باشند به طوری که پس از تخلیه سیلو، نیازی به ضد عفونی نیز نمی باشد و از هیچگونه سمی چه قبل از خرید در زمان خالی بودن سیلوو چه پس از پر شدن آن‌ها استفاده نمی شود.
۹. آسفالت و بتون ریزی تمامی فضاهای بین سیلوها و محیط اطراف آنها برای جلوگیری از هرگونه آلودگی گندمها
۱۰. تجهیز مرکز به سیستم روشنایی کامل داخل محوطه و دوربین‌های مدار بسته

مرتضی باقری

مرکز خرید نمونه
اتحادیه شهرستان رزن

استان/ شهرستان: همدان / رزن

سطح تحصیلات: کارشناسی

سن: ۴۳ سال

عملکرد:

۱- احداث ۲ باب انبار تمام مکانیزه به ظرفیت ۶۰ هزار تن در سطح شهرستان رزن

۲- خرید مقدار ۱۱ هزار تن گندم با رعایت ضوابط مندرج در دستورالعمل خرید

۳- عدم کسری گندم در سنوات اخیر

شاخص‌ها:

۱-کنترل کمی و کیفی خرید و تحویل گندم

۲- تجهیز مرکز خرید

۳- عدم کسری گندم

۱۳- کمیته فنی بخش محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

۱۳. کمیته فنی محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

۱۳-۱- سیمای کشاورزی ارگانیک در دنیا و ایران

اخرین آمارهای رسمی درخصوص وضعیت کشاورزی ارگانیک (انتشار یافته در سال ۲۰۱۶ میلادی)، نشان می‌دهد که ۱۷۲کشور در این زمینه در حال فعالیت هستند. در این بین قاره امریکای شمالی دارای ۳,۱، اروپا ۱۱,۶، امریکای لاتین ۶,۸، آفریقا ۱,۳ و اقیانوسیه ۱۷,۳میلیون هکتار اراضی کشاورزی ارگانیک می‌باشند. در سال ۲۰۱۶، سهم تجارت ارگانیک معادل ۸۰ بیلیون دلار و تعداد کشورهای دارای مقررات ارگانیک ۸۷ کشور بوده است. سطح کل اراضی تحت پوشش ارگانیک دنیا معادل ۴۳/۷میلیون هکتار و معادل ۰,۹۹درصد کل اراضی کشاورزی جهان است. جدول شماره ۴۰، ده کشور اول دنیا را در خصوص سطح زیر کشت محصولات ارگانیک نشان می دهد.

جدول شماره ۴۰- کشورهای برتر دنیا به لحاظ سطح زیر کشت محصولات ارگانیک در سال ۲۰۱۶

ردیف	نام کشور	سطح زیر کشت (میلیون هکتار)
۱	استرالیا	۱۷,۲
۲	آرژانتین	۳,۱
۳	امریکا	۲,۲
۴	چین	۱,۹
۵	اسپانیا	۱,۷

ردیف	نام کشور	سطح زیر کشت (میلیون هکتار)
۶	ایتالیا	۱,۴
۷	اروگوئه	۱,۳
۸	فرانسه	۱,۱
۹	آلمان	۱
۱۰	کانادا	۰,۹

در سال‌های اخیر ۳۷ کشور آسیایی معادل ۷۹ درصد از کشورها،به امر توسعه و سرمایه‌گذاری در بخش ارگانیک توجه نموده‌اند. کشور چین با ۱,۹ بزرگترین کشور تولید کننده در آسیا و درردیف چهارم جهانی است در سال‌های اخیر در برخی از کشورهای منطقه مانند هند و روسیه بیشترین درصد توسعه رشد ارگانیک نسبت به سال ۲۰۱۱ کل جهان مشاهده می‌شود، به طوری‌که این رشد به میزان ۳۰۰ درصد نسبت به سال ۲۰۱۱ را شامل می شود. جدول شماره ۴۱ آمار نظام ارگانیک جهان را در بخش کشاورزی و همچنین سایر بخش‌ها نشان می‌دهد.

جدول شماره ۴۱- نظام ارگانیک جهان

ردیف	نام بخش	واحد
۱	اراضی طبیعی و بکر	۳۷,۴۴ میلیون هکتار
۲	آبزی پروری	۴۳۲۲۲ هکتار
۳	جنگل	۶۲۵۸۹ هکتار
۴	اراضی قرق غیرکشاورزی	۸۱۱۲ هکتار
۵	سایر فرایندها	۱۵۰۷ هکتار
۶	اراضی کشاورزی	۴۳,۶۰ میلیون هکتار
جمع کل		۸۱۲۲۰۱۷۲ هکتار

براساس آمار و اطلاعات سند ملی توسعه کشاورزی ارگانیک ایران، کشور ایران از منظر پتانسیل تبدیل اراضی کشاورزی به ارگانیک، به دلیل ویژگی‌ها و مزایای ناشی از نظام کشاورزی مبتنی بر تولیدات روستایی، دیم، عشایری و هم چنین تنوع اقلیمی و محصولی دامی، آبزیان، زراعی، باغی و... می تواند فعالیت‌های گسترده‌ای را برای شروع و حضور در تولید محصولات ارگانیک در جهان داشته باشد. براین اساس ایران می‌تواندجز ۱۲ کشوربرتر دنیا قرار گیرد. این پتانسیل در بیشتر استان‌های کشور از جمله کرمان، خراسان، لرستان، فارس، خوزستان، کهگیلویه وبویر احمد، چهار محال بختیاری، قزوین و... در طیف وسیعی از محصولات به چشم می‌خورد به طوری که با برنامه‌ریزی و حمایت مناسب، بخش کشاورزی می-توان سهمی بزرگی از محصولات صادراتی از قبیل خشکبار (بادام، گردو، پسته و..) میوه (انار، زیتون، خرما،سیب درختی، هندوانه، مرکبات و..) محصولات دریایی (خاویار، میگو) محصولات دامی (عسل، لبنیات، گوشت، پوست، روده، پشم) زیره و زعفران را به صورت ارگانیک به جهان عرضه نماید.

برای تحقق این چشم انداز و با توجه به ضرورت و اهمیت توسعه کشاورزی ارگانیک در ایران، در سال ۱۳۸۸ اولین سند راهبردی توسعه کشاورزی ارگانیک کشور در سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تدوین و ابلاغ شد. به تبع آن تلاش‌های مستمری و البته ناکافی برای توسعه کشاورزی ارگانیک و تکمیل زنجیره‌های ارزش این صنعت در قالب برنامه‌های تحقیقاتی، ترویجی و آموزشی و نیز اجرایی برای محصولات مختلف از جمله انار، پسته، زعفران،عسل، ریتون، سیب درختی، گیاهان دارویی،کشمش، خرما و.. در مناطق مختلف کشور شروع شد.

این فعالیت‌ها در قالب برنامه‌های محوری و کلیدی از جمله برنامه محوری ترویج و توسعه کشاورز ی ارگانیک در معاونت ترویج با راهبرد تخصصی IPM.FFS، برنامه‌های تولید وپروژه‌های توسعه کشاورزی ارگانیگ در معاونت‌های اجرایی از جمله باغبانی و سایر موسسات آموزشی، ترویجی و تحقیقاتی و سازمان-های جهاد کشاورزی استان‌های کشوربا مشارکت بخش‌های مختلف غیردولتی، انجمن‌ها و نهادهای دانشگاهی و مردمی از جمله کشاورزان داوطلب و خبره شدت یافت. همزمان با این اقدامات، فعالیت‌های مکملی نیزدرسایر نهادها وسازمان‌های مرتبط شکل گرفت، از جمله استقرار زنجیره‌های نظام گواهی شامل تصویب استاندارد ملی ارگانیک به شماره ۱۱۰۰۰، ایجاد موسسات بازرسی ارگانیک مبتنی براستاندارد ملی درسازمان استاندارد ۱۷۰۲۰، طراحی و همزمان اجرای برنامه‌های ویژه ترویجی، آموزشی، اطلاع رسانی و فرهنگ سازی در قالب

برنامه‌های مختلف رسانه‌ای و جشنواره‌های منظم سالیانه درتهران و استان-ها توسط معاونت ترویج کشاورزی، سازمان تعاون روستایی، شهرداری و بخش خصوصی ازجمله اقدامات تحولی در این فرایند بود که منجر به ایجاد موج برای توسعه کشاورزی ارگانیک در کشور شده و باعث شد که سطح ارگانیک کشور از سطح ۱۵ هکتاری ثبت شده در سال ۲۰۰۷میلادی به عدد ۴۳۳۳۲ هکتار در سال ۲۰۱۱ برسد و در سال ۲۰۱۶ با محاسبه ۲۲۸۵۰ اراضی ارگانیک حاصل از تبدیل اراضی طبیعی (وحشی) و ۱۱۶۰۱هکتار اراضی کشاورزی ارگانیک درمجموع دارای ۳۴۴۵۱ هکتار اراضی ارگانیک بوده و در سال‌های اخیر تا مرز ۱۰۰,۰۰۰هکتار توسعه یابد که منجر شده است رتبه ایران در رده‌های میانی جهان قرار گیرد.

علاوه برفعالیت‌های انجام شده درزمینه توسعه کشاورزی ارگانیک در کشور، با توجه به تاکیدات مصرح قانونی در خصوص تضمین کیفیت محصولات کشاورزی براساس استانداردها و ضوابط حد مجاز آلاینده‌های (تولید محصولات گواهی شده سالم) در برنامه‌های پنج ساله پنجم و ششم و به خصوص ابلاغ طرح ملی تامین سلامت و کاهش آلاینده‌ها در هشت محصول کشاورزی (مصوبه پانزدهمین جلسه شورای عالی سلامت وامنیت غذایی کشوردر۱۳۹۶)، برنامه راهبردی ویژه‌ای برای ارتقای سلامت وکاهش میزان آلاینده‌ها وباقی‌مانده سموم وآفت‌کش‌ها در محصولات مختلف و با چشم‌انداز دو میلیون هکتار در محصولات و مناطق مختلف پیگیری می شود که از جمله می توان به اجرای برنامه‌های دفتر محیط زیست وسلامت غذای وزارت جهاد کشاورزی، برنامه IPM سازمان حفظ نباتات، برنامه محوری ترویج و توسعه تولید محصولات گواهی شده با راهبرد IPM.FFS درسازمان تحقیقات، آموزش و ترویج، برنامه راهبردی موسسات تحقیقاتی از جمله گیاهپزشکی، خاک و آب کشور و سایر پروژه‌های موضوعی و محوری در زمینه تامین سلامت محصولات در بخش‌های مختلف ستادی و استانی جهاد کشاورزی اشاره کرد. در دو سال اخیر ماموریت این برنامه‌ها برروی ۱۵ محصول دارای ریسک سازماندهی شده و درحال اجرا است.شناسنامه‌دارنمودن کلیه کشاورزان تولید کننده محصولات، تامین سلامت محصولات کشاورزی محصولات منتخب از شروع تولید تازمان عرضه براساس سازوکار همکاری بین بخشی دروزارت جهاد کشاورزی، توانمندسازی بهره برداران تحت پوشش سطح اجرای طرح وبسته بندی، لیبل گذاری وعرضه محصولات کشاورزی گواهی شده براساس سازوکار همکاری بین بخشی از مهمترین ماموریت‌های تعیین شده در این طرح هستند.

۱۳-۲- معرفی نمونه‌های ملی بخش محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک

مهدی جلالی اطربی

تولیدکننده نمونه
محصول گواهی شده زراعی

استان/ شهرستان: مازندران / نکا

سطح تحصیلات:

سن: ۴۲ سال

عملکرد: ۴۷۶۰ کیلوگرم

شاخص‌ها:

۱) کسب مهارت، دانش و اقدام عملی در استقرار ضوابط و دستورالعملهای فرایندی و ضوابط محصولی تولید محصول گواهی شده بر اساس استاندارد ملی ۱۱۰۰۰ ارگانیک در تولید محصولات کشاورزی در سطح دو هکتار شالیزار در محصول برنج به عنوان محصول کلیدی، اقتصادی و مهم سبد غذایی کشور

۲- رعایت شاخصها و ملاکهای اصلی ارگانیک ملی در خصوص حدود مرزی مزرعه، حفظ تنوع زیستی،مدیریت صحیح منابع طبیعی در کشاورزی، نهاده‌های ورودی،تولیدات موازی و..

۳- رعایت شاخصها و ملاکهای استاندارد ملی ارگانیک در بخش مدیریت تغذیه و حاصلخیزی.

۴- انجام اقدامات محلی و کاربرد دانش بومیدر بخش مدیریت تغذیه و حاصلخیزی براساس ضوابط تولید ارگانیک.

۵- رعایت شاخص و ملاکهای اصلی مدیریت حفاظت از محصول براساس ضوابط تولید ارگانیک در بخش مدیریت آفات، بیماریها و علفهای هرز

۶- انجام اقدامات محلی و کاربرد دانش بومی در بخش مدیریت آفات، بیماریها و علفهای هرز.

۷- رعایت شاخص و اقدامات الزامی در مدیریت بعد از مزرعه شامل بسته بندی، جابه جایی، انبارداری و... محصول براساس ضوابط استاندارد ملی ارگانیک.

۸- دارا بودن مستندات حقوقی ازجمله گزارشهای بازرسی دورهای ارگانیک براساس استاندارد ۱۱۰۰۰، استاندارد ملی برنج، مستندات وشناسنامه فنی مزرعه از جمله نتایج آزمایشگاهی در مورد باقی مانده سموم شیمیایی، نیترات،عناصر سنگین، پایش اب و خاک و گیاه، ثبت تغییرات مزرعه، مدیریت تولید و...

۹-شرکت مستمر در برنامه ترویجی IPM/FFS، ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، تحقیقاتی.

علی جوشقانی

تولیدکننده نمونه
محصول گواهی شده باغی

استان/ شهرستان: تهران / دماوند

سطح تحصیلات: زیر دیپلم

سن: ۵۸ سال

عملکرد: ۱۱۲۰۰ کیلوگرم در هکتار

شاخص‌ها:

۱) شرکت در دوره‌ها، کسب مهارت، دانش و اقدام عملی دراستقرار ضوابط و دستورالعملهای فرایندی و ضوابط محصولی تولید محصول گواهی شده به صورت مستمر از سال ۱۳۸۶ تاکنون در برنامه ترویج تولید محصول سالم وارگانیک کشور(IPM/FFS).

۲) دارابودن کد شناسه ملی، اخذ گواهی تایید انطباق محصول و فرایند با استاندارد ۱۴۸۸۱عملیات صحیح کشاورزی (GAP)و استاندارد تشویقی در محصول سیب در سطح ۵ هکتار به عنوان محصول کلیدی، اقتصادی و مهم سبد غذایی کشور.

۳) رعایت شاخصها والزامات کلیدی استاندارد ملی گپ درخصوص مدیریت جامع تولید محصولات باغی.

۴) رعایت شاخصها و الزامات استانداردملی دربخش مدیریت خاک، تغذیه، حاصلخیزی، مدیریت آب و آبیاری.

۵) رعایت شاخص و الزامات اصلی مدیریت حفاظت از محصول براساس ضوابط IPM به ویزه اقدام برمبنای مونتیورینگ و پیش اگاهی و کنترل بیولوژیک در بخش مدیریت آفات بیماری‌ها و علف‌های هرز.

۶) رعایت شاخص و الزامات اصلی استادارد ملی درانتخاب، انبار، نگهداری و کاربرد صحیح نهاده‌ها در واحد تولیدی.

۷) رعایت شاخص و الزامات اصلی استاندارد در رعایت بهداشت حرفه ای کشاورزی و شغلی و بهداشت محیطی در باغ.

۸) دارا بودن مستندات حقوقی از جمله گزارشهای بازرسی براساس استاندارد ملی، شناسنامه فنی مزرعه از جمله نتایج آزمایشگاهی در مورد باقی مانده سموم شیمیایی، نیترات، عناصر سنگین، پایش آب و خاک و گیاه،شناسنامه ثبت تغییرات مزرعه، مدیریت تولید و..

۹- تایید انطباق فرایند تولید با استاندارد ملی توسط شرکت بازرسی بخشهای مختلف تحقیقاتی،فنی و ترویجی و حقوقی در محدوده فعالیت ۰

حیدر کریمی

تولیدکننده نمونه
محصولات گواهی شده دامی

استان / شهرستان: کرمانشاه / جوانرود

سطح تحصیلات: راهنمایی

سن: ۴۸ سال

عملکرد: ۱۰۰۰کیلوگرم در سال

شاخص‌ها:

۱-کسب مهارت، دانش و اقدام عملی در دوره‌های ترویج کشاورزی در موضوع استقرار استانداردها و ضوابط تولید محصول گواهی شده ارگانیک.
۲- رعایت شاخصها و الزامات اصلی تولیدعسل برمبنای ضوابط و مقررات استاندارد ملی ۱۱۰۰۰ ارگانیک ایران .
۳- رعایت الزامات اصلی استاندارد م لی ارگانیک درپرورش زنبور عسل.
۴- رعایت شاخصها و الزامات اصلی ارگانیک ایران در بخش منابع و منشا دام.
۵- رعایت شاخصها و الزامات اصلی استاندارد ملی ارگانیک در تغذیه زنبور.
۶- رعایت شاخصها و الزامات اصلی استاندارد ملی ارگانیک در بخش درمان و دامپزشکی
۷-رعایت شاخصها و الزامات اصلی استاندارد ملی ارگانیک در بخش حمل و نقل، بسته‌بندی، نگهداری، عرضه محصول
۸- دارابودن مستندات حقوقی ازجمله گزارشهای بازرسی دورهای ارگانیک براساس استاندارد ۱۱۰۰۰، استاندارد ملی عسل، مستندات وشناسنامه فنی محصول از جمله نتایج آزمایشگاهی در مورد باقیمانده آلاینده، بار میکروبی
۹-شرکت مستمر در برنامه ترویجی IPM/FFS، ارتباط مستمر با مراکز آموزشی، تحقیقاتی.